J.ohanne Ruellio Veterinar Medicine

1530

Merlino, Rome
20/4/10
£1.9.6.

VETERINARIAE MEDICINAE LIBRI II

IOHANNE RVELLIO SVESSIONENSI INTERPRETE.

Parisijs apud Simonem Colinæum.

1 5 3 0.

CVM PRIVILEGIO REGIO AD QVINQVENNIVM.

CHRISTIANISSIMO GALLIARVM REGI FRANCISCO EIVS nominis primo Iohannes Ruellius S. D.

PROPENSVM in me tuæ maiestatis fauorem facilè percepi FRANCISCE Rex Christianissime simul & inuictissime, cum mihi curam delegasti vertendi in latinum sermonem Veterinariam medicinam, iampridem multis authoribus Græcis diligenter elucubratam, quæ adhuc inter eorum monumēta nostris hominibus intacta reperiretur. Qua in re cum mihi plus honoris additum, quàm oneris iniunctum animaduerterem: statim tibi, vt & possum, & debeo, morē gerens, opus hoc laconica breuitate perstrictum, abditisq; difficultatibus scatens, non inuita, vt arbitror, Minerua, donandum latinitate suscepi, vt cum tuis liberalibus auspicijs in publicū edetur, hoc cumulatiore beneficio milites tuos ac mortales reliquos omnes demerearis, cuius munere generis equini cōditio lōge notior omnibus prodeat. Quod ob ingeniū inenarrabile, docilitatē magnā, gloriæ & adhortationis intellectū, proximū humanis sensibus existimatur. Nam quis famulus amantior domini? Quis fidelior in adeundis periculis comes? Quis officiosior in itineribus faciūdis socius? Quis vltor & vindex constantior? Nanq; plurima bonæ indolis eius & honesti animi documenta memoriæ prodita sunt. Bucephalus neminem alium quàm Alexandrum regio instratus ornatu recepit in sedem, alios passim reijciens. Iulius Cæsar equū apud se pedibus propè humanis natum, impatientē sessoris alterius primus ascendit. Tradunt hostem ex prouocatione dimicantē, ictibus equi morsuq; confectum. Cæterum in ijs aliquod pietatis rudimentum elucet. Siquidem amissos lugent dominos, lachrymásq; desiderio fundunt. Nam greges equorum quos in traijciēdo Rubicone flumine Cæsar cōsecrauerat, comperit pertinacissimè pabulo abstinere, vbertimq; flere. Ferūt interfecto Nicomede rege eius equum inedia vitam finiuisse. Officia quoq; iaculantes experiuntur, quum tela humi collecta equitibus tradantur porrexisse. Sed vt generosissimum equus animal est, ita maximis patet offensis, plurimisq; valetudinibus est opportunum: &, vt Aristoteles est author, equo totidem quot hominibus morbi. Quare Veterinaria medicina opus fuit, Hippiatricen, quasi equariam vocant: quę & eorum vitia prorsus abigeret, & tantæ cōmoditatis animantem ab iniurijs vindicaret. Quam in latinum traductā donec maiora tibi & fortasse meliora parturimus, veluti præludiū aliquod veri iustiq; laboris læta fronte suscipias, Christianissime rex, magnam in ea remediorum varietatem deprehensurus, indicésq; morborum notas, simul

& equorum ingenia, tempus admissuræ, ingenuæ venustatis exempla, copiosam ad componendos eorum mores supellectilem, & instructam amplissimè tam aduersus intestinos quàm externos affectus auxiliorũ aciem. Verum cum opus diuersorum authorum scriptis constet, statim in ipso capitis limine, eius qui hæc condiderit nomen inscriptum inuenies.

Parisijs, VIII. Kaleñ. April. M D XXVIII.

Authores Græci.

Apsyrtus. Hierocles. Theomnestus. Pelagonius.
Anatolius. Tiberius. Eumelus. Archedemus.
Hippocrates. Aemilius Hispanus. Litorius Beneuentanus.
Himerius. Africanus. Didymus. Diophanes.
Pamphilus. Mago Carthaginensis.

Iani Lascaris in Ruellium.

Migrauit quondam facundia, teste Molone,
Græcorum, in Latium. vector erat Cicero.
Te duce quos reuocas orco, & qui prædita cernunt
Scripta tua eximijs dotibus ingenij,
Hi tibi erunt testes medicinam docte Ruelli
Migrasse ad Francos, eloquium, & sophiam.

CAPITVM REI VETERINARIAE INDEX.

F I N I S.

PETRVS RVELLIVS LECTORI.

Ne te, candide lector, rei Veterinariæ nomenclatura fortasse alicubi remoretur, dictionũ quarundam quæ non ita passim occurrunt, aut ab vsu quotidiano paulo videntur remotiores, expositionem hic ad operis calcem adijciendam putauimus. Quam, qua potuimus sedulitate, ex Catone, Varrone, Columella, Plinio, alijsq; classicis authoribus, vt à te gratiam iniremus optime lector, collegimus. Tuum erit nostram hanc operam boni consulere. Vale.

A

Admissarij dicuntur mariti equarum, qui admittuntur ad coitum. Vnde admissura.

Albugo, argemata, λευκώματα, idem sunt: suntq; morbi oculorum.

Amylum, sine mola factum.

Amineum vinum ab Aminea regione, vbi nunc falernum est.

Amurca, fex olei, quæ contra culices & limaces vim habet maximam.

Angina est morbus qui in faucibus esse consueuit. Tria sunt eius genera. In primo nec tumor, nec rubor apparet vllus, sed emacescit corpus, & membra soluuntur, & spiritus includitur. In secundo rubor est cum tumore, obmutescentia, pallor, singultus. In tertio fauces tantum cum rubore intumescunt. Dicitur autem angina ἀπὸ τοῦ ἄγχειν, quod est angere.

Ἀφθὰς, in verbo vlcera.

Aqua inter cutem, græcè ὕδρωψ dicitur, trium generũ. Tympanites, spiritu inflante, à forma vẽtris atq; sono quoq; dicitur. vnde tympanici. Ascites à figura vtris, quando in vnum aqua cõtrahitur. Leucophlegmatias, siue hyposarca, tertium, corpore inæquali tumoribus.

Assula, quod græcè σκίνδαλμος vocatur.

Assulatim, idem ferè quod minutatim.

Ategiæ ex herbis frondibus & ramis scenæ quodam topiario opere fiebãt, vt in castris alijs've locis frondibus culmis viticulis alijsq; rebus temporaria struuntur domicilia: qualia ad vmbram in hortis erigebãtur, vti per æstatem homines ab insolatu sese vindicarent.

Auripigmentum id est quod ἀρσενικὸν à Græcis nominatur.

B

Balanus vocatur glans quæ aluo subducendæ clysteris loco subditur: idq; ex adipe & nitro factitabatur parte plurima.

Balsamum herbam significat, & arborem balsami.

Bima duorum, trima trium, quadrima quatuor annorum.

Broci, dentes dicuntur qui dextra & sinistra parte paulo eminus prominẽt. Græci eos quibus dentes prominent, appellant προόδοντας.

Brutia pix est secundus liquor crassior defluens à ligno igni circundato, quæ rursus in cortinas æneas coniecta spissatur & coagulatur.
Bulimon communis lingua intempestiuam & magnam famem vocat. Bu particula adaugens est.
Bulbi megarenses à Megaris ciuitate Græciæ.
Buprestis, genus est cantharidis.

C

Cannabinæ, possessiuum à cannabe herba.
Cancellatim, per cancellos. Cancelli ligna sunt inter se modicis interuallis in transuersum annexa, quibus scenæ & tribunalia & fenestræ muniebãtur. Gallis treillys.
Canterius, equus cui adempti sunt testiculi.
Carcinoma est durities cum inflammatione, interim & vlcere, liuidi coloris ac subrubidi, manans sanguine: raroq́ non cohærent, recuruanturq́ in eo venulæ atq́ pili. morbus insanabilis.
Cardiacus, siue à corde, siue ab ostio & ore stomachi, quod καρδίαν vocant, morbus est ex nimia imbecillitate corporis. quod quidem stomacho languente immodico sudore digeritur.
Caries est putrilago & vetustas. vnde cariosus, à carie.
Cæcilia nomen est serpentis, à cæcitate dicti, quæ & amphisbena: gallicè enuoye dicitur.
Ceratum à cera dicitur.
Ceruicis tumorẽ increscentem inter cutem & asperam arteriam, βρογχοκήλην Græci vocant: quo modò caro hebes, modò humor aliquis mellis aquæ've similis includitur. quibus sic turgent guttura, gutturosos Latini vocant.
Cholera est cõmune vitiũ stomachi atq́ intestinorũ. nam simul & deiectio & vomitus est: prætereq́ hæc inflatione intestina torquentur, bilis supra infraq́ erumpit, primùm aquę similis, deinde vt in ea recens caro lota esse videatur, interdum alba, nonnunquam nigra, vel varia.
Chordum fœnum serò natum. vnde & frumenta chorda.
Cyma est quidam caulium delicatior teneriorq́ cauliculus.
Cymata in brassica dicuntur, quæ vere proximo post primam sectionem è caulibus colliguntur, vel (vt alij dicunt) tenuiores cauliculi.
Cimolia creta ab insula Cimola, qua vtuntur fullones in vestibus abluẽdis. hanc nunc vulgus terram saponariam vocat.
Cohortes sunt villarum intra maceriam spatia.
Cohortales gallinæ, quæ in corte domi aluntur.
Clauus græcè ἧλος, rotunda specie, coloris albi. fit in plantis digitisq́ pedum maximè. fiunt & callosa quædam in cãdido oculi tubercula, quæ claui nominantur oculorum.

Clitellæ dicuntur ea quibus ſarcinæ colligatæ mulis portantur. vnde muli clitellarij.

Collyria attende dici non ſolum medicaměta oculorum, ſed aliarum quoq; rerum. Item Cornelius Celſus collyria ponit pro medicamětis fiſtularū, docens quomodo debet fieri collyrium ad fiſtulas curandas.

Comitialis inter notiſſimos morbos eſt, qui & maior nominatur. eſt autem quędam totius corporis conuulſio. animal ſubito concidit. ex ore ſpumæ mouentur. deinde interpoſito tempore ad ſe redit, & per ſeipſum cōſurgit. Id genus morbi in equis ſyderatio vocatur.

Concoqui dicitur cibus in ſtomacho.

Condylomata tubercula quę circa ſedem coronamq; partis eius conſiſtunt.

Coni, nunc cupreſſi.

Coriago dicitur in veterinis cum pellis ita tergori adhæret, vt apprehenſa manibus deduci à coſtis non poſſit. ea eſt infeſta equino pecori, & bubulo: quæ non aliter accidit, quàm ſi equus ex languore aliquo ad maciem perductus eſt.

Corrudam ſylueſtrem aſparagum vocant.

Coxendicem coxam exponit Nonius.

Cunila bubula hęrba eſt qua ſe tuentur teſtudines contra ſerpentes pugnaturæ. Græci agrion origanon vocant.

Corona pars eſt pedis in brutis.

Crenæ ſunt inciſuræ, à quibus crenata folia hęrbarū vocātur, hoc eſt ſerrata, ſectáque per ambitum. in ſagitta quoq; partis extremæ ſectio, in quam neruus inſeritur arcum tendere volentibus, crena dicitur.

Cremor ſuccus expreſſus è grano macerato.

Cruditas redundantia ſtomachi, quæ naſcitur ex ægra concoctione.

Cubitorem equum vocamus qui libenter decumbit in ſulco vel itinere, & vitio decumbendi eſt obnoxius.

Cunila hęrba eſt appellata à noſtris, Græcis origanum.

Curſus quo quis inſidens equo alterum quantū poteſt celerrime trahit, calpen Græci vocant, gallicè galop, & hinc καλπάζειν, galloper.

D

Decapulare eſt de capula in capulam deplere. Vnde decapulatores qui capulis oleum deplent. ſunt enim capulæ vaſa anſata.

Decuſſare eſt in decuſſes formare atq; diuidere.

Defrutum vinum ad tertiam partem decoctum. dicitur autem à deferuendo. vnde defrutariæ cellæ.

Deglubo, corticem detraho.

Deplere, euacuare ex vaſis.

Deſpondere animum,eſt ſtatuere finem vitæ.

Dyſenteria exulcerationem inteſtinorum ſignificat,cum ſtrigmenta quædam cruenta redduntur.

Dracunculus vermis eſt tineæ ſimilis,non in ventre,ſed in lacertis,femore, tibijſq́ue: parte Aegypti ſuperiore copioſus. qui latera quoq; paruulorũ infeſtat:mouetur'q; hic ſine dubio.

E

Ebulus herba eſt faciens baccas in ſimilitudinem ſabuci.

Elephantia eſt morbi quoddam genus,ab elephantorum cutis ſimilitudine dictum,crebris ſumma corporis parte maculis ac tumoribus,rubore paulatim ſe in atrũ vertẽte. hoc morbo laborãtibus nõ ora modo atq; manus, ſed ſuræ quoq; ac pedes inflantur. elephantiacos vocant,vulgo leproſos.

Ellychnion dicitur id quod ex papyro tortum in lucernis vritur. lychnion quoq; in hoc ſignificato legitur.

Elutriare id ſignificat quod Græcis μεταγγίζειν, hoc eſt de vaſe in vas trãſferre, quod quidem & trãſuaſare latinè dicitur,ſed rarius fortaſſe,à lutra vaſe.

Enterocela dicitur cum inteſtina delabuntur in ſcrotum, epiplocela cum omentum,hygrocela cum in alterum è teſtibus humor cõfluit. omneſq; has ſpecies noſtri vocãt hernias. Ramex,cum venarum ramis quaſi varicoſum ſcrotum tumeſcit.

Epiphora morbus eſt ocularius.

Equile ſtabulum eſt equorum,ab equo,vt ouile,& bouile.

Eryngium herba eſt inter aculeatas in primis clara contra ſerpentes,& venenata omnia naſcens. eius radix bibitur aduerſus ictus morſuſq;,centumcapita vocant officinæ.

Eruca vermis arcuatim ſerpẽs,ab erodẽdo vocata. vulgus chenillam vocat.

Eruum,genus leguminis quod vim medicaminis obtinet.

Eſitare,forma frequentatiua,à ſupino eſum deriuatur.

F

Fatiſcant,reſoluantur,deficiant,langueſcant.

Fibulare eſt alligare,cum quibuſdam quaſi fibulis coagmenta cõnectuntur.

Fibulas Græci ἀγκτῆρας nominant,ſuturas quæ vulneris oras paulum contrahunt,& iungunt,quo minus lata poſtea cicatrix ſit.

Ficus vlcus eſt fici ſimilitudine. σύκωσις Græcis nominatur. Caro excreſcit. & id quidem generale eſt. Sub eo verò duæ ſpecies ſunt,alterum vlcus durum & rotundum,alterum humidum & inæquale.

Flaccidi dicũtur,quorum aures pendulæ,& non arrectæ ſunt. inde flacceſco, hoc eſt langueſco. à flaccis auribus deriuatur.

Floces,vini ſunt feces.

Foria,ſtercora liquidiora,ſic dicta,quòd facilè ferãtur foras.inde forioli equi dicuntur qui ventrem ſolutum habent.

Fraces,oliuarum ſunt carnes.

Fraceſcere dicuntur oliuæ,quæ collectæ caldore & vetuſtate putreſiunt.

Freſum dicitur,quod infractum & cõminutum eſt,ſicut & fabæ freſæ,quæ molis franguntur.

Frietur,hoc eſt teratur digito. inde compoſitum affrio, infrio, & ſubfrio. Friabile id latinè dicitur,quod facilè diſteritur. vulgo vocant froier.

Furunculus dicitur vlcus naſcens paſſim in quacunq; parte corporis.Græci vocant δοθίην.

G

Garum,liquamen ex piſce.

Glaber glabra glabrum, depilem ſignificat. glabrata,nuda ſine pilis. inde glabricies.

Gleucinum græcè dicitur oleum muſtum,hoc eſt expreſſum antequam oliuæ calcentur atq; premantur. nam γλεῦκος græcè,muſtum latinè.

Gliſcere eſt creſcere. vnde gliſcit,creſcit valde per inſtructionem epularum.

Gluma eſt folliculus grani,vt dicatur grani theca.

Groſſi ſunt primitiuæ ficus,quæ velut præcoces non matureſcunt.

H

Hæmorrhois intra ſedem naſcitur immaturi mori ſpecie,interim ſine tuberculo. ſciſſuras habet,vnde ſanguis effluit.interim leuis rubènſq; tumor eſt,nec ſanguinẽ remittens,propter quod hæmorrhois cæca dicitur.

Herniæ,in verbo enterocela

Hygræ vocantur liquida emplaſtra,ſicut xeria,quæ ſunt arida.

Hyoſcyamos hęrba eſt quæ & altercum latinis,apollinaris,& ſymphoniaca appellatur.

Hirudo vermis in aquis habitans, quæ & ſanguiſuga appellatur. etenim in potu hauſta, adhærens faucibus ſanguinem ducit. incremento ſuo tranſitum cibi præcludit.

I

Iecinoris morbum Græci ἡπατικὸν vocãt. dextra parte ſub præcordijs vehemens dolor eſt:idemq; ad latus dextrum,& ad iugulum humerumq; partis eiuſdem peruenit. Iocineroſi,qui vitio iocineris laborant.

Ileos morbus dicitur cum excrementa in ſtomachum reſiliunt,atq; deinde per os redduntur:omninoq; inteſtini gracilioris morbus ileos dicitur.

Ileosi dicuntur, qui ileo inteſtini gracilioris morbo laborant. hoc genus morbi Græci vocant ἴλεον.

Incerniculum ab incernendo, genus eſt cribri.

Informicationes, ſiue formicantes verrucæ, Græcis myrmeciæ dictæ, quaſi ſit aliquis pungentium formicarum ſenſus.

Infundibulum inſtrumēti ruſtici nomen eſt, quo vina diffundūtur in dolia.

Intertrigo ab intertero, quando ſimul membra interteruntur, & confricantur, accedente ſudore.

Inteſtini plenioris morbus eſt in ea maximè parte, quam cæcam eſſe proponunt, vehemens inflatio, vehementes dolores, dextra magis parte inteſtinum, quod verti videtur, prope ſpiritum elidit. in pleriſq; poſt frigora

Incruditateſq; oritur.

teſtini tenuioris morbum χόρδαψον Græci appellant. is modo ſupra vmbilicum, modo ſub vmbilico dolorem mouet. fit ex alterutro loco inflammatio, nec ſpiritus intra ſe tranſmittitur, ſi ſuperior pars affecta eſt.

Iſchiadici morbo coxendicis laborant, qui & coxarij dicūtur. nam coxendix vel coxa græcè ἴσχιον dicitur.

Iuglandes nuces ſunt maiores.

L.

Laciniæ ſciſſuræ extremarum veſtium decoris gratia factæ. vulgo frangez. Diſtribui in lacinias, id eſt in particulas ſeparari. vnde laciniatim, id eſt particulatim.

Laſeris frutex clariſſimus eſt nomine laſerpitium, quod Græci ſilphion vocant. Cuius ſuccum vocant laſer. magnificum in vſu, medicamentiſq;, & ad pondus argentei denarij penſum.

Lentorem, tenacitatem, & viſcoſitatem ex humore procedentem.

Lethargus eſt marcor, & inexpugnabilis penè dormiendi neceſſitas cum alienatione mentis.

Lienis vbi affectus eſt, intumeſcit, ſimulq; cum eo pars ſiniſtra: eáque dura eſt, & prementi renititur. venter intentus eſt. aliquis etiam in cruribus tumor eſt.

Liparæ medicamenta pinguia ſunt, &, vt Celſus ait, leuia.

Lippitudo oculorum inflammatio eſt, vbi cum tumore in his dolor eſt, ſequiturq; pituitæ curſus nonnunquam copioſior, vel acrior, nonnunquam vtraq; parte moderatior, græcè ὀφθαλμία.

Liratim aduerbium, per liras.

Lixiuum oleum dicitur ſponte fluens, nō tortiuum, ſicut muſtum lixiuum quod ſponte fluit antequam calcentur vuæ. πρότροπον Græci vocant.

Locos propriè appellant genitalia fœminarum.

Lotium vrina eſt.

Lumbago, lumborum vitium, & morbus.

Lumbrici ventris animalia ſunt, vermiũ figura, quæ græci aſcaridas vocant.

Lutra vaſis genus eſt, à luendo vocatum: à quo elutrare: de quo ſupra.

Luxa & luxata membra, ſuis locis mota & ſoluta. vnde luxatio.

M

Malagma à verbo græco μαλάττω. quod eſt mollio: & eo vtimur in duritie mollienda.

Malicorium eſt putamen mali punici ſeu granati.

Mandræ vocantur equorum, ouium, & boum, aliorumq́ huiuſmodi animalium receptacula & clauſtra.

Matrices dicuntur, quæ ad progenerandum aptæ ſunt.

Medica hærba eſt quæ vulgo melica dicitur. ſemel ſata decem annis durat. vbiq nunc ſeri cœpit. burgundienſe fœnum rura vocant.

Meliceris vlceris genus, quod à faui ſimilitudine nominatur. idq́ duas ſpecies habet. Alterum ſubalbidum, furũculo ſimile, ſed maius, & cum dolore maiore. Alterum eſt minus, ſuper corpus eminens, durum, latum, ſubuiride, ſubpallidum, magiſq́ exulceratum.

Muſcarium, equorum ſetoſa caudæ pars vocatur, qua ad arcenda inuolantium muſcarum agmina vtũtur. In orbem quoq radiatas hærbarum comas, cacuminaq́ in faſces coacta, latini muſcaria vocitauerunt.

Myrmeciæ dictæ ſunt in genitalibus, ſede, fœminibus, palmis, & inferioribus partibus verrucæ, lupini amplitudine: quæ ideo ſic nominantur, quia formicæ modo pungant.

Myſiatum vinum à Myſia vrbe Phrygiæ.

Muceat, mucorem contrahat. inde muceſco, & mucoſus.

Muria, ſal cum aqua medicatum & induratum.

N

Naſturtium hærba dicta, quòd naſum torquere faciat.

Nomæ dicuntur vlcera quæ depaſcunt corpus, vorantq́ ſerpendo.

O

Obſtipi dicuntur quibus colla rigent, & in humerum capita ſunt inclinata.

Ocymum dictum à verbo græco ocys, quod valet cito, quòd citat aluũ veterinis. Id genus pabuli ſunt ſegetes virides ſectæ antequã ferant ſiliquas. inde far ferro cæſum, farrago dicitur: nonnunquã ex hordeo, quæ hordeacea farrago dici ſolita eſt, quem græci vocant γράσιν.

Oculorum ſuffuſionem græci ὑπόχυσιν nominant. interdum oculi poten-

tiæ qua cernit, se opponit.
Offa, massula & frustum.
Opisthotonici in verbo tetanici.
Orthopnœa est circa fauces malum, quod in difficultate spirādi consistit, diciturq; quando non nisi recta ceruice spiritus trahitur.

P

Papularum duo genera sunt. Altera est in qua per minimas pustulas cutis exasperatur, & rubet, leuiterq; roditur: medium habet pauxillo leuius: tarde serpit: idq; vitium maxime rotundum incipit, eademq; ratione in orbē procedit. Altera est quam ἀγρίαν græci appellāt, in qua similiter quidem, sed magis cutis exasperatur exulceraturque, ac vehementius & rodit, & rubet.
Παρωτίδες sub ipsis auribus oriri solēt, ibi inflammatione orta. id abscessus genus est.
Pastillus est forma panis parui in quo tātum arida medicamenta aliquo humore inunguntur. græcis τροχίσκος nominatur.
Percolari est liquorem colo excerni.
Peroriga appellatur quisquis admittit. eo enim adiutante equa alligata celerius admittitur, neq; equi frustra cupiditate impulsi semen eijciunt.
Phalangium, aranei genus.
Phthisis oritur fere cū a capite nōnihil in pulmonē destillat. hinc exulceratio accedit. ex hac febricula leuis fit: quæ etiā cum quieuit, tamē & repetit.
Pinna, pro penna.
Pinsitum intelligitur id quod vulgo dicitur pistum & molitum.
Pyxidicula est parua pyxis.
Pollinem modo pro flore farinæ, modo pro quacunq; re detrita in minutū puluerem sumit.
Pollinaria, cribra siue excussoria, farinaria, viciaria.
Polypus est caruncula modo alba, modo subrubra, quæ nares obsidet.
Porrigo dicitur in capite, barba, supercilio, quoties inter pilos quędam quasi squāmulæ resoluuntur, aliæ madentes, aliæ siccæ, nunc vlcerato loco, nūc sine vlcere. a græcis λεπίδες vocantur.
Præcox dicitur quod cito maturescit.
Proritet, incitet, inuitet, allectet.
Pterigonia siue pterigion Celsus dicit esse cūm recedit ab vngue caruncula non sine magno dolore, vt videri possit: quod reduuia quoq; nominatur.
Ptisana videtur esse pultis genus ex farina hordeacea.
Pulla, id est nigra. pullum enim nigrum vocant.
Pullicies pro prouentu & fœtura pullorum. dicitur & pullatio.

Pulmonis dolor vehemens & acutus morbus eſt, quem græci περιπνευμονίαν vocant. eius conditio eſt. Pulmo totus afficitur: hũc caſum eius ſubſequitur tuſſis bilem vel pus trahẽs: præcordiorum, totiuſq́ pectoris grauitas, ſpiritus difficultas, magnæ febres, continuæ vigiliæ, cibi faſtidium, tabes.

Puluinos per trãſlationem appellat partes illas in areolis hortorũ & vinearum cultura molliores, eminentioreſq́. ſic & in corpore prominentiores tori, puluini dicuntur.

Puſula, morbus quem vocant ignem ſacrum.

R

Radicula hærba eſt quæ latinis lanaria appellatur. nota eſt hærba, qua purgandis lanis vtuntur qui eas eluunt.

Ramentum à radendo dicitur, id eſt quod raſo ligno vel alia re decidit.

Ranas veterinarij vocant vitioſa incrementa linguæ. hæ ferro reciduntur, & ſale cum allio pariter trito vulnera defricantur. vulgus, les barbes.

Rhagades in ſede rimæ & ſciſſuræ.

Reduuia dicuntur cum cutis ſe circa vngues reſoluit, à reluendo, id eſt reſoluendo, quaſi reluuia.

Retrimentum à reterendo videtur deduci. Plinius recrementum dicit.

Rhous qua ad obſonia vtũtur, aut ad coria. officinæ ſumacham nominant.

Ricinus vermis eſt exitum non habens excrementi, canes acrius infeſtans, atq́ boues, gallice thiques.

Rudicula, virga, diminutiuum videtur à rude.

S

Sacer ignis malis vlceribus annumerari ſolet, cuius duæ ſunt ſpecies. Alter eſt ſubrubicundus, exaſperatuſq́ per puſtulas cõtinuas, exiguaſq́: in quibus ſemper ferè pus, & ſæpe rubor cum calore ſerpit. Alterum genus eſt in ſummæ cutis exulceratione, ſed ſine altitudine, latũ, ſubliuidũ.

Salgamariũ vas, quo quęcunq́ conditanea ad victum noſtrum ſeruabantur. & ſalgama conditanea quæ in his vaſis erant. inde ſalgamarij dicti qui rectè ſalgama concinnant.

Salire dicuntur animalia ratione carentia quando fœminam mares ineunt.

Saliuandum pecus, hoc eſt quaſi ſaliua potionandum. Saliuatum, à quibuſdam ſaluiatum, potionis eſt genus quo in iumentis maximè vtuntur veterinarij medici. græce ποτὸν, πόμα, & προπότισμα.

Santonica hærba genus eſt apſinthij amariſſimi.

Sapam appellant vinum ad tertias decoctum.

Scabies eſt durior cutis rubicundior, ex qua puſtulæ oriuntur, quædã humidiores, quædam ſicciores. exit ex quibuſdam ſanies, fitq́ ex his continua-

ta exulceratio pruriens.

Scarificationes ſunt minutæ cutis inciſuræ, quibus in cucurbitulis quoque imponendis vtimur.

Scylla ſpecies eſt cepæ ſiue bulbi, à qua acetum ſcyllaticum, vel ſcylliticum dictum, quod oculorum aciem exacuit.

Scrotum folliculum ſignificat quo teſticuli conteguntur.

Seminio, pro ſemine.

Seplaſia erat Capuæ vicus vbi odores & medicinæ vendebātur. vnde ſeplaſiarij dicuntur qui odores & medicinas vendunt.

Sertula campana hærba eſt quam melilotum dicimus.

Syderatio à græcis vocatur ἀστροβολισμὸς & σφάκελος: quandoq; equorū morbus eſt. id genus morbi hominibus comitialis vocatur. Eſt & arborū quidem morbus afflatarum ſydere.

Siriaſes ſunt vlcera quæ in gingiuis incipiunt, quæ græci ἄφθας vocant.

Silet & ſileſcit cœlum vel luna. cœlum quod ſerenum eſt. luna dum coit.

Similago ſunt deliciæ triticeæ farinæ.

Simus, qui preſſis eſt naribus. vnde reſimi & ſubſimi qui ſurſum verſus reſimas gerunt.

Strigiles à ſtringendo, id eſt exterendo, nomen traxere, vel quia græci dicunt στλεγγίδες.

Strigæ appellantur ordines rerum intra ſe continuate collocatarum, à ſtringendo dictæ.

Strigoſus habitus, gracilis & macilentus dicitur, in iumentis præſertim, quòd eorū corpora ſtringātur aut fame, aut alia vitij cauſa: quaſi ſtringoſus.

Struma tumor eſt in quo ſubter concreta quædam ex pure & ſanguine, quaſi glandulæ, oriuntur. græci vocant χοιράδας, quaſi ſcrofulas.

Subula inſtrumentū eſt quo perforandis calceis ac ſuendis vtuntur ſutores.

Subrumentur, hoc eſt ſub mammam mittantur. antiquo nanq; vocabulo mamma dicitur rumis. vnde agni & hœdi ſubrumi appellantur, qui ſub rumis id eſt mammis adhuc habentur.

Suffitas, fumigatas, & quodam quaſi ſuffimine medicatas. apud Plinium frequenter legitur ſuffitus, ſuffitiones, ſuffimenta.

Suffragines, nodi vel articuli ſunt ſub crure, quibus pedes infle ctūtur, dictæ quòd ad ingreſſum ſuffragentur, vel ſuprà frangantur.

Suffraginoſa mula, cuius ſuffragines morbo vitiatæ ſunt.

Suppuratio eſt cum vlcus puri mouendo eſt, & ad maturationem tendit.

T

Tabanus animal paruū vocatile, alio nomine aſilus & œſtrus græce dicitur.

Talea fruſtum ligni præciſum ex vtraq; parte, vt in terra inſeratur.

Tendones, τένοντες græci vocant, recti quidam & valentes nerui ſunt, à rigore dicti, colum continentes, ſine quibus ſuſtinere caput non poſſent ceruicis vertebræ.

Teredo eſt vermis lignum terens atq; exedens.

Termes ramus eſt ex arbore decerptus cum fructu.

Tetanici dicuntur qui rigore neruorum laborant, præſertim qui ſecundum ſpinam feruntur, ita vt inflecti non poſſint. Id, cum anterior pars afficitur, vt ſi mentum pectori annectitur, emproſthotonos: cum poſterior, opiſthotonos vocatur.

Tollutim quaſi volutim interpretantur. adęquitatio hæc, vt arbitror, à Iulio Polluce dicitur ἔνδρομος, quia carpat in curſu terram, & tollat volubiliter ac modice veſtigia. vnde & tollutares equi.

Tonſillæ, quas græci modo παρισθμία, modo ἀντιάδες vocāt, inflammationes ſunt circum fauces, quæ glandulæ vulgo nominantur, vlceroſo abſceſſu.

Tophus lapis eſt, qui græce dicitur porus à Vitruuio producta prima. vnde tophaceus.

Tormina inteſtinorum tormenta ſunt, græce στρόφοι dicta, quòd inteſtina torqueantur.

Toros dicimus in animalibus carnes pulpoſas robuſtaſque. vnde colla toroſa.

Tortiuum vinum eſt torquendo expreſſum. ſic tortiuum ius, prælo tortum.

Trulla & trua vas quo è culina in latrinam aquam fundant.

Trulleum vas, in quo manus perluuntur.

Turiones dicuntur teneritates ſummitatum arborum.

Turunda eſt linamentum, vulgo tenta dictū. alioquin turunda illud ſignificat quod græce ψῶμον appellant, quaſi buccea ſiue bolus dicatur quem nutrices ingerunt infantibus.

Tuſſis interdum fieri ſolet aut ex pulmone, aut ex pectore, aut ex latere, aut ex iecinore.

V

Valuuli, folliculi ſunt leguminum.

Vari dicuntur obtortis cruribus introrſum, vt putamus. nam in exteriorē partem obtorta crura habentes, vacij dicuntur.

Veratrum, helleborus.

Ventris profluuiū dicitur quando & liquida aluus, & ſæpius quàm ex conſuetudine, fertur. interdum tolerabilis dolor eſt, interdum grauiſſimus.

Verminatio iumentorū à vermibus dicta eſt, cū quodā minuto motu quaſi à vermibus ſcindātur. hinc verminari pro vermibus torqueri vſurpatur.

Vernaculum, id eſt domeſticum.

Vescum, gracile, paruum, minutum.

Veterinarij medici sunt veterinorum, hoc est animalium quæ aliquid vehūt. hos nunc vulgus marescalos appellat. hinc veterinaria medicina, & ars veterinaria dicitur ea qua vtitur veterinarius, id est medicus pecoris.

Vlcera quæ græci ἄφθας appellant, in gingiuis incipiunt: inde palatum, totumq; os occupant, tum ad vuam faucesq; descendunt.

Vlpicum, genus allij quod alio nomine allium libycum græci appellauere, ἀφροσκόροδον.

Veternus, morbus ignauiæ, qui ex nimio otio contrahitur. inde veternosi.

Vnguen ab vngendo dictum est.

Vnguis oculorum, ὄνυξ græce dicitur, quoties pars eorum cornea sugillato similis efficitur, & figura vnguis.

Vomica, à vomendo, quòd pus inde manet, vel quòd qui habent id, saniē reijciant. Nonius inquit caua & vetustate obesa vomicas appellari.

Vulsa proprie dicūtur quæ vocant σπάσματα, quoties videlicet non ruptum modo aliquid, sed nerui quoq; ij quos ἶνας, hoc est fibras dicunt, lacessiti sunt atq; vulsi.

De asse, & partibus eius.

AS, pondo, libra, assipondium, pro eodem vsurpantur. Veteres Quintiliano authore dixere duapondo pro duabus libris: quod & dupondiū vocant: trepondo pro tribus libris: quod tripondium nominant: & tressem à tribus assibus, hoc est tribus libris: & sic per proportionem octussis, & nonussis. In denario numero hoc mutat, quod primum est à decem assibus decussis: secūdum à duobus decussibus, vigessis. Reliqua cōueniūt vsq; ad centussis.

	vnciæ
Sextans, sexta pars assis	2
Quadrans, tertia pars assis	3
Triens, quarta pars assis	4
Quincunx, à quinq; vncijs, id est partes quinq; assis	5
Semis, dimidium est assis	6
Septunx, à septem & vncia conclusum	7
Bes bessis, olim des, dempto triente	8
Dodrans, dempto quadrante	9
Dextans, dempto sextante	10
Deunx, dempta vncia.	11

FINIS.

VETERINARIAE MEDICINAE LIBER PRIMVS, IOHANNE RVELLIO SVESSIONENSI INTERPRETE.

Apſyrti de febre equi, Cap. I.

CVM militans in ijs eſſem legionibus, quæ ad Iſtrum amnem collocatæ ſunt, incõmoda didici quæ equis euenire ſolent, quibus in ipſis exanimantur. Hæc itaq̃, ſimul & remedia quæ aduerſus ea repræſentantur, hoc in volumen contuli: quod, chariſſime Aſclepiades, tibi nũcupo, qui & ciuis habearis optimus, & cum primis arte medica polleas. In quo non eloquentiam inueſtigabis, ſed cum peritia ratione nitens experimẽtum deprehendes. Primùm de febricitante equo diſſeram: qui his cognoſcitur notis. Caput in terram degrauatum labat, quod rurſum erigere non poteſt. Oculi tumentes prominẽt, ac difficulter aperiuntur, interdùmq̃ lachrymis manant. Labia cum corpore toto ſimiliter in mollitiem fatiſcunt. Teſtes laxantur. Vndiq̃ calor erumpit: & halitus ore feruens & grauis efflatur. Cæterum crura protendit: nec ab equiſone vel tractus vel extimulatus agi poteſt: ſed pedetẽtim progreſſus, ſua mole nutãs vacillat. Quin & in latum decumbit, nec ſe volutare valet. Hæ comites notæ ita ſe habent. Febrim autem concipit equus cum nimio labore vexatus elaſſeſcit, vel cum vehementi compulſu, vel curſu citatiore ducitur, aut cum frigoris aut æſtus iniurijs patuit. nonnunquam vbi cruditas eum male habuit. quod vſu venit maxime cum equi primitiuis frugibus & paſcuis illecti auide veſcuntur. ſiquidem difficilè membratim ea digerũtur, ægreq̃ concoctionẽ capeſſunt.

Curandi ratio talis eſt. Sanguis è temporibus aut facie demittitur: primoq̃ die cibo omni abſtinetur, ac ſola paulatim bibendi poteſtas facienda eſt. progreſſionibus exiguis & lenibus credatur. cum hyems inceſſit, operiatur veſtimentis, calidùmque ſit equile in quo cubat. dum autem habere videbitur meliuſcule, in paſcuum, ſi temporis occaſio ſinat, emittendus. ſin deneget, fœnum ſiccum aqua mulſa cõſperſum ſenſim pluſculum miniſtretur. Hordeaceus cremor, hordeum item, modo deglubatur, ſed non ſæpius inter initia, præbeatur. Nec id eſt perpetuum, vt equus febri tum conflictetur, cum obſtipum caput in terram ſummittit, aut extẽdit crura, concidénſq̃ pandiculatur. Quòd ſi certior fieri voles, hordeum, cæteróſque id genus cibos obijcies. ſi enim id eſitarit quod præbetur, febre vacabit, ſoláq̃ laſſitudine tentabitur. Qui vero febre laborat equus, hæc auerſatur omnia,

& ciborum vrgetur fastidio. item mœrorem quendam prę se fert, solum requirens potum. Quinetiam sese iactitat, nec erigere potest. In quo nunquã est committendum, vt ex venis quæ proxime neruos sitæ sunt, sanguis exhauriatur. Siquidem hac sanguinis missione neruorum distentio cõcitatur.

Cum is proserpit morbus, vitio tãdem gliscente, vitã inedia finit. Impetũ à primo febris rudimento ad triduum vsq; perfert equus: post quod illico tempus hęc animãtem tollit. Non audiendi sunt qui solo auriũ tractatu notari posse febrim asseuerant, aut si manũ lateri circa humeri flexũ admoliantur. Ab hoc enim tactu nullum febris indiciũ peruestigabitur. Neq; sanguinẽ equo detrahere licet, qui lassitudinis notas gestu præmonstret. Siquidem facta virium iactura, solum pecudi negotium exhibebitur. Febricitãti pecori supradictis locis sanguinem emittere necessarium est, quòd & caput imbecillitate prematur, & huic morbo maxime fuerit opportunum.

HIEROCLIS PRAEFATIO.

ETSI nunc alijs efflagitnãtibus, in foro nostrum exhibere officium oporteat, & in huiuscemodi studia diligentiam omnem impendere, nõ tamen frustrari debet honore tua dignitas, optime Basse. Nanq; suauis nimirum prouincia, iucundum onus, quod ab amico demandatur: et, vt verbis vtar Euripidis, κάματος ἐυκάματος. id est, Iniunctus labor, laboris sensum non habet. Quippe cuius gratia libens facerem (audebo enim tecũ ioculare verbũ vsurpare) vt desertor aciei iudicialis aliquãtisper essem. Tametsi id maius est, quàm vt ab homine nõ feriato præstari possit. quod quodam in loco cecinit Pindarus, ἀσχολίας ὑπέρτερον. At postquã cẽses aggrediendum, iubenti morem gerẽs, artem veterinariã a vitijs auspicabor quæ equis agnasci solent: simul & remedia prosequar quæ singulis horũ adhibentur. Porrò nobis Neptunus equestris, & Aesculapius, quò cœptis aspirent, inuocentur. Ille, quòd ei prorsus equorum cura credita sit. Is, quòd humani generis saluti præsit. vt si quid etiam Chirone Centauro vel Peliẽsibus literarum ludis dignũ prodere memoriæ fuerit opus, votis implorati subscribant. Tibi igitur placet equum, vt aiunt, in campũ excire: si licet adagium à foco ductum, ab operis vestibulo detorquere. Ego si alterius auspicijs ad hæc scribenda promouerer, multa forsan volumina coactus essem edere, equorum ingenia narrans, tempus admissurę cõgruum, quandiu matrices ventrẽ perferũt, quibus locis pascui lætitia, vbertas soli, quod optimũ & saluberrimum ministret pabulum, victumq; suppeditet: insuper quibus signis quis optimam equi noscet indolem: quonam pacto mores cõponet, quo minus efferatus prosiliat, aut ducenti magistro calcitrosus renitatur, ne vel effrenus sæuiat, ne ve titillatu paulo magis lasciuiat, sed prompte frenũ

admittat, conſcendentem'que calcibus nõ proturbet, nec grauate ferat, ſtimuliſque pareat vectorum, omnia præſtans quæ velint obſequia. Hæc omnia literarum monumẽtis tradidiſſem, ſi cuiuis alteri dicaretur opus. Verũ quoniam hæc ad amuſſim omnia percalles, necnon equini cibatus exacte placita à natu maioribus accepiſti, audis etiam illius antiqui Simonis equitandi rationem quam in Athenienſi Eleuſinio ſcalpſit, imaginibuſque deſignauit: quinetiam commentarium mente tenes quem de re equeſtri conſcriptum natus Grillo patre Xenophon poſteritati reliquit: eapropter quæ ad equorum curationem opportuniſſime pertinẽt, nobis ſat erit explicaſſe. Quinimò profeſſores qui diligentius præſidem ſalutis humanæ medicinam excoluerunt, ſingulorum quibus medentur, obſeruare non colorem modo, ſed & qualitatem, opus eſſe tradunt: quaſi nõ idem omnes auxilium expoſtulent. Verum multi candoris homines, quos ita pallor decolorat, vt quandam imaginẽ corij vultu referre videantur, & ſanè adipibus obeſos, ſummo etiam nigrore Aethiopum modo relucentes, vtpote graciles, pro humorũ vi vel inopia variam curandi rationem deſiderare contendunt. Qui vero ſanandis equorum valetudinibus dederunt operam, non tam moroſo ſenſu cuncta nunc explorãt, vt nigrum à puniceo putent diſtinguendum, nec anxie diſquirẽdum, promiſſo latere prælongus ſit, an quadratus. Proinde nec nationem magnopere exiſtimant curæ habendam, ſi quis ſit Arcas aut Cyrenæus genere, vel oriũdus ab Hyberia, aut natalibus Cappadox, aut alumnus Theſſaliæ, vel Mauritaniæ, vel Perſidis. Nec vtique mihi à ſupradicto curãdi genere videtur alienum edocere, in quot annos ætatẽ equi prorogari tradant. Bizantinus igitur Ariſtophanes, ex Ariſtotelis philoſophi ſententia, quæ ad naturã animalium pertinent, mira breuitate perſtrinxit: equum annos quinquaginta vitam agere prodens. Ad hæc in libro qui Georgica Quintiliorũ inſcriptus eſt, eundem equũ inuenimus cuidam equiti toto ſtipendiorũ faciendorũ curriculo quinque & viginti annos cõtinẽtes ſuffeciſſe. Tarantinus author eſt, cum ædem Iouis Athenieẽſes in arce proxime Eneacrunum fontẽ conderent, decreto quodam edixiſſe vt omnia iugalia Attici agri iumenta in opidum agerentur: at quendam villicum, plebiſciti metu, veteranum iam octoginta annos agentem mulum adduxiſſe: populum ob emeriti ſenis honorem, fabricæ tẽpli iumentorũ ducem præfeciſſe, qui nullo coërcitus iugo, cęteris anteiret, nec vllis verberibus aut flagris cęderetur: decretum'que fecerũt quo caueretur, ne quis inſtitor triticũ aut hordeũ vendens, aut frumẽtarius negotiator eum à tabernis abigeret, neue cõditiuis pabulis arceret. Concipere, & geſtare vterũ equã ad triginta vſque annos Ariſtoteles aſſerit. Sed iam nobis talia proponẽtibus oratio cohibeatur, ne fortaſſis imprudentes iam procul ab inſtituto deerremus. Videntes igitur illuſtriſſimos & probatiſſimos quoſque medicos ſigna quædam prædicere, quibus af-

fectus singuli cognoscãtur, sic in veterinaria quoq; medicina hãc præsagiẽdi rationẽ adsciscere necessariũ ducimus. Etenim si hominibus in quibus innata est quædã sermonis facultas, quo possunt exprimere id quod eis negotiũ facessit, nihilominus tamen artis medicæ prudẽtibus signorũ obseruatione fuit opus: quanto magis in animantibus quæ muta vitæ cõditione præditæ sunt, indices morborũ notas arte tradita colligere necessum erit? Vt igitur à maximis rem inchoantes exordiamur, de febri prius mẽtionem faciamus.

De febre. Cap. II.

SI FEBRE corripiatur equus, vitiũ ijs notis fatebitur. Vehemẽter in solum nutat, corporis mole degrauatus, vt ne rursum quidem erigi possit. Oculos promit tumẽtes, lachrymososq;: quorũ ęgrè genas extollit. Labia cernũtur flaccida: penduli testes. Quin & corpus totũ calore digeritur, & fatiscit. Huic anima grauiter olet, & spiritus ex naribus cum feruore prorumpit. Porro crura iactitat: & si quisquã ipsum agere conetur, pedibus insistere nõ valet, ne si calcaribus quidem quispiam vrgeat: verum paulatim transuersus ingreditur, nõ aliter titubãs, quàm qui nimio potu temulenti vacillant. Hanc noxã cõtrahit equus cum vehemẽti cursu vel impulsu fuerit lacessitus, aut cum frigus aut labor excesserit. Nonnunquam cruditate vitiũ exoritur, præsertim cum recenti demessoq; nuper hordeo victitarit, quod detritu cõtumax est, ac ægræ membris distribuitur.

Hac ratione curãdi vteris: Sanguinem è temporibus aut facie demittes, primoq; die cibi abstinẽtia purgabis, sola potione paulatim data cõtentus. Exiguo progressu, leniq;, cõtectus excerceatur. Sit locus in quo stabulatur, calidus, & à perfrictionibus tutus. Cum vero melius habere videbitur, in pascua producatur, si tempus hęrbã suppeditet. sin minus, fœnũ paulatim liberalius obijciatur. Hordeum bene glumis explicitum, cõmoderate, non profusius inter principia detur. Interim autem nõ febricitat equus, cum & proijcit crura, & se protẽdens humi decumbit. Hoc, si hæreas, te faciet certiorem. hordeum, vel aliud cibi genus obtuleris. hoc si prompte vescatur, febri caret. sin occupetur, cibos omneis respuet: tristitiã vultu fatebitur: solumq; potum efflagitabit. procumbẽs humi, nec exurgere, nec somnũ inire poterit. Febre vexatum tradunt à principio ad tres vsq; dies noxã tolerare, vlterius vero parem esse morbo nõ posse, nisi nactus auxiliũ fuerit quo celeriter subueniatur. Addidit Stratonicus quòd si post triduum ea febri fuerit explicitus, tandem tamen eadem ipsa interiturũ. His vero qui lassitudinis signa pręferũt, neq; sanguinis missionem, ne corpus & vires carpat, & robur eneruet, tentari placet. Febricitãti sanguinẽ dimittere necessariũ est, ex ijs quas modo dixi partibus, prębsertim à capite, q; ea pars sit aggrauata, & huic

morbo facile pateat. Qui ab auris tactu laterisq; ad summum armũ, posse notari febrim arbitrãtur, ij à veritate prorsus desciscũt, nec rectã mihi notitiam assequi videntur. Poteris autẽ equo febrienti infusis medicaminibus opitulari. Conuenit ergo baccas lauri diligẽter cõtritas in mellis acetabulũ viniq; cyathũ demittere, adiecto pari aquę modo: dein cum ijs subacta faucibus ingerere, aut apij semen tritũ duobus vini cyathis cõspergere, rursúsq; detritũ additis aquę tribus cyathis in os infũdere. Si quodã veterno pressus somnos sub tecto captet, ad iter faciũdum exigatur, sed nõ vltra decẽ stadia permeet. Cum autẽ stabulo se receperit, pabuli varietate solicitetur, offerãturq; cremor hordei, brassicarum cymæ, & lauri turiones, si queãt inueniri.

Febris præsagium, & curatio. Cap. III.

LACHRYMAE oculis profluunt, caligóque eisdem offunditur: vndiq; calor erũpit: & cum tangitur, totus ardore flagrat. deorsum quoq; caput proclinat. frigus corpus percurrit, & horrore cõcutitur. Cæterũ dentibus crepitat, testes protuberãt, os vlceribus scatet, quas aphthas vocãt. Striges palati liratim digestæ sublimes propẽdẽt, molles, calidæ. Tumescunt etiã oculi, & labia in mollitiẽ languẽt. Cum horã præsenseris qua frigus inuadit, & febris exoritur, conuenit ipsum foueri, & vestimẽtis muniri: farinã hordei calidã præberi potãdam: abstineri, quo vacuus digeratur, cibo. Si vẽter cõpressus est, mora recẽtia: sin profluit, radicẽ tritã incoqui, & mista mellis hemina tres aquę coctę infundi: postea saliuati more per nares demitti: actũ ad balnea prolui: inspiratis oleo vinóq; defricari: postea stragulis obduci. cum ad somnũ vẽtum erit, cibis paulatim destinari, tẽporibus sanguinẽ emitti, qui tres heminas impleat. Postero die è cruribus supra genu feriatur vena, nec prius cruoris profusio sistatur, quàm sex heminæ profluxerint: dein ægro quàm optime prospiciatur.

ANATOLIVS.

FEBRICITANTEM equum eo cognosces, quòd aluus excrementa reddit densa, figurataq;. cui mederi oportet æstate calidis balineis, hyeme fotibus, quo minus inhorrescat, calidis. Cibo exiguo ex erui tritici've farina alendus. Gelida aqua præbenda. Cæterum alui deiectionem medicamento cõuenit moliri. Sanguis è ceruice demittẽdus, aut venis quæ ad fauces pectusve pertinẽt. Genua calido aceto collinẽda. Cum ex morbo sese recollegisse videbitur, tũ calida perlui placet. Si vero lassitudo febrim crearit, strigosúmq; præ se ferat habitum, ac macie cõfici videatur: caprilli lactis hemina, creti amyli quod satis erit, & oua quatuor cruda cum succo contusæ portulacæ, vnà subiguntur: faucibus suffunduntur triduo, vel tãtisper dum pristinę sanitati restituatur equus. Quòd si

tonsillarum epiphoris, aut cæteris à capite destillationibus febris excitetur, calidis ipse fouẽdus erit: palatũ sale, cunila, pice & oleo cõmistis illinendum, calida pedes & genua calfacienda, os manico solano intritisq; vini flocibus defricandũ: ex hordeo, alga, vel virẽti gramine, cũ suppetit, oblectãdus. Si ex naribus sanguis feratur, succũ coriani colatum conuenit eisdem infundere.

EVMELVS.

CVM febrim experitur equus, à tendone sanguinẽ detrahes, deinde casiæ, myrrhæ, thuris, singulorũ sescunciam, adiecto marinæ testudinis sanguine, & vino vetere, triduo naribus inferes, aut sumens abrotoni fasciculum qui manu prehenderetur, & ficorum aphrarum quod esset satis. Item rutam, apium, mẽtam, pastinacãmq; simul incoques, decoctũmq; frigidum triduo dabis potandum.

AGATHOTYCHVS.

EQVO quem febris male habet, oua terna, sextantemq; rosacei cum libra vini cãdidi tenuis odorati cõuenit infundere. sed loco contineatur, in quo facilè respiret: hordeoq; prohibeatur, solo fœno cõtentus. Frigidam aquã frequentius ebibat. Si potũ respuat, os aperiundum, oricularioq; clystere liquor inditur hianti. Cum ita triduo constiterit, hordeo recreabitur, in dies liberalius obiecto.

PELAGONIVS.

CVM intestino dolore cõcepta febris inuasit, hęc delibuto corpore discutitur hoc vnguine, quod recipit tragachantę pondo vnciã, seminis hormini, rhous syriaci singulos sextãtes, piperis cãdidi põdo vnciam, sapæ dupondiũ, succi panacis pondo quadrãtem, seminis apij põdo sextantẽ semunciã, myrrhę troglodytidis pondo trientẽ, trissaginis pondo dodrantẽ, chamæmeli põdo quadrantẽ, thuris masculi pondo trientẽ, piperis nigri pondo sextantẽ, gentianæ pondo semunciam. ijs omnibus vnà cõtusis totum animal oblinitur. Equi febrim abigit, & intestinum dolorẽ leuat, atq; strigosi maciẽ reficit potio quæ habet mãnæ sextantẽ, thuris selibrã cum semuncia, iris illyricæ, quę nonnullis syluestre liliũ dicitur, selibrã, piperis, baccarũ lauri, seminis apij, singulorum vnciã. hæc cõtusa, & cum defruto subacta propinantur. Non desunt qui hanc potionẽ indant ori, quæ cõtinet lactis asinini libram, olei cyathos duos, croci scrupulum, myrrhæ scrupulos duos, seminis apij quantum coclueariũ capit. omnia teruntur, & lacti permiscentur, oleoq; perfunduntur. Triticeo farre cum aquę ligula hyeme pascũt, æstate hordeaceum far ex aqua frigida faucibus infundunt. Si vero distenta sint ilia, nec ijs febris finiatur, necessum erit vrẽs medicamentũ, quod causti-

cum vocant, adhibere, & ita curationem prosequi. Febris summouetur alia potione, quæ capit lactis caprini selibram, amyli quod satis fuerit, quatuor ouorum liquorẽ, olei cyathum. Ea succo perdicij hęrbæ, quam Latini nominãt vrceolarẽ, excipiuntur, cõmistaq́ꝫ præstãtur deuoranda. Febrim illitu discutit medicamentum quod continet rosarũ, veteris olei, singulorũ pondo, aceti, cyprini olei, singulorum sesquilibrã: portulacæ & iuglandium veterũ semissem: mẽtæ & rutæ quod satis esse videbitur. ea simul detrita sic vt in vnguentũ coalescant, perliniuntur. Alia potio quæ post dimissum sanguinem præbetur hauriẽda, recipit selibram gentianæ, triẽtem aristolochiæ, hyssopi, ficorum, absinthij, singulorum sextantẽ, seminis apij semissem, rutę manipulum. in fictili cum aqua coquuntur ad tertias omnia: & cum enigrescere videbuntur, cocturæ decentis argumentum est. huius mina corniculo faucibus inseritur. Sunt qui fœnogręci succum mundo linteo colatum, apij, rutæ, sertulæ campanæ, hyssopiq́ꝫ, singulorum manualem fasciculum commisceant, iusq́ꝫ decocti in cornu præbeant faucibus rapiendum. Febrim leuat, ac lassitudinẽ reficit medicamentum quod habet succi panacis pondo vnciã, laurini olei iriniq́ꝫ castorij & hyssopi singulorũ põdo trientẽ, gleucini pondo trientẽ semunciam, absinthij pontici pondo selibram. hæc simul misceantur, vt in acopũ coẽant. Est & aliud quod cõstat abrotoni, spumę nitri, adarcæ, baccarũ lauri recentium singulis sextãtibus, quæ cõmista liniuntur.

Didymus reliquo generi veterino febre laboranti.

FEBRICITANTIVM signa sunt fastidium cibi, grauatũ caput, manantes lachrymæ, oculi cõpressi, & glutinosis sordibus obsiti, fluidum saliuis os, longior & cum quodam impedimento tractus spiritus, interdum & cũ gemitu. Nõnulla cum paululum procurrerunt, consistunt, & velut vertigine correpta concidunt. Febricitanti conuenit abstineri cibo die vno, postero deinde sanguinem ieiuno sub cauda emitti, atq́ꝫ interposita hora, modicæ magnitudinis brassicę coliculos triginta ex oleo & garo saliuati more demitti, eamq́ꝫ escam per quinq́ꝫ dies ieiuno dari. Pręterea gramen elotũ, cacumina lẽtisci aut oleæ, vel tenerrimã quanq́ꝫ frõdem, aut pãpinos vitis obijci: tũ etiã spongia aqua imbuta aures labra naresq́ꝫ detergeri, & aquam frigidissimam ter die præberi potandam. Quæ medicina sub tecto fieri debet, nec ãte sanitatẽ veterinũ pecus emitti. Sunt qui faciẽ sub oculis candentibus ferri laminis exulcerẽt, deinde bis die penicillo vrina vetere calda perfuso tantisper foueãt, dum puluinos & oras emarginent, crustæq́ꝫ tandem caducę labantur, & vlcera cicatricem ducant. Quin & auriculæ, quò sanguis profluat, scarificãtur. Aliqui polentam vino subactã prębẽt edendã. Alij muria diluũt, & calfacientibus cingũt stragulis. Alij cytisum ex vino ministrant. Febrienti mulę cruda brassica datur.

Apsyrtus de malide articularia. Cap. II.

CVM de ijs me cõsulueris, domine Sabine, quę frequenter equis obuenire solent, & quibus causis afficiãtur, maximũ tibi quod equinum pecus infirmet vitium proponam, ex quo nõ sine magna difficultate sese recipit. is autẽ morbus est quem pleriq; malidem, nonnulli destillationẽ, Romani suspirium appellẽt. Sed si verum velim fateri, articularijs cruciatibus annumeratur. Cuius tales sunt notæ. sanies naribus destillat, crassa, virus olens, colore pallescens luteo. capite degrauatur, stertensq; sibilum elidit, & ad maciem perducitur, quòd cibos omneis fastidiat. Quin & ob id quòd equus alternis insistẽs, in illos subinde atq; illos artus statum cõmutat, claudicatus excitãtur: & quacunq; corporis parte procubuit, illic sentit exulcerationem, quòd vitiosum quid suffundatur, humorq; quàm acerrimus articulos impleat. id autem contingit, quòd nullum huius animalis iocineri cõceptaculum insidet quod biliosam illuuiem excipiat, sed quidam solutior inhæret neruulus, in quem se genus hoc humoris insinuet, qui excrementosam labem hinc emolitur, sanguiniq; per arterias commiscet quæ ad dorsum protensæ feruntur: dein ad medullam spinæ se conferens humoris virus, cerebrũ labe vitiat, vtpote quod ab hac dorsi medulla capessat alimentum. quare caput & linguam corripit, quæ inter artus adnumeratur.

Malidi sanguinis missione succurritur, præsertim si quis faciei pectorisq; venas soluat, insuper suffragines sauciet, pecus autem vario genere pabuli recreetur. Hoc quoq; medicamentum per nares infundatur, quod absinthio peucedano & centaurio decoctis in vino constat: quandoquidem amaror amaritudine depellitur. Verùm hæc infusionum genera maioribus nostris accepta feruntur: sequentia hæc ex nostrarum inuentionum penu deprompta sunt. colocyntidis ægyptiæ semen instar acetabuli tunditur, & torrefactum in duabus heminis vini albi odorati perteritur. vbi totum linteolo colatum fuerit, per dextram narem ingeritur. Vtimur quoq; detosta colocyntidis medulla. Optimum etiam fuerit syluestris cucumeris radicẽ tenuiter contundere selibræ pondo, duas aquæ heminas adijcere, vbi nocte vna maduerit, detritam, colis excernere: ijs tunsi nitri drachmas treis immiscere: mox prehensa lingua dimidiam medicamenti portionem per os septem diebus inferre, reliquàmq; misturam ex aqua præbere potandam. Inter initia sanguinem detrahere cõuenit. sed cum iam diutius sese vitium prorogauerit, nullus sanguinis missioni locus. Hac enim tẽtata sæpius euenit, vt viribus exhaustis animal in perniciem agatur. Eodem quoq; modo dum morbi principia sentiuntur, prius quàm caput occupet, medicamentũ inspirare quod naribus rapitur: quòd vbi concepta malis peruasit, nulla salutis spes subest, valetudoq; iam deplorata relinquitur. Nec te fugiat velim,

quòd equus hoc morbo sese facilius expedit, ociúsq; liberatur: mulus vero non sic huiuscemodi vitijs explicatur. nãq; cum ex animante alterius generis insititium habeat cõcrementum, magis cruciatibus articularijs patet, & inde contracta labes pertinacius inhæret. Remedio est pectoris cutem mẽbranásq; ferro rescindere, vtriq; vulneris oræ canabinas lineásve fibulas infigere, tum candidi veratri staterem ægyptium, id est semunciam inserere, mox oras plagæ fibulis obstringere, atq; ita, dum sua sponte decidãt, sinere. Manus loco non est admouenda, neq; tum pecus ad aquã adpellatur. Porro nitri crudi detriti sextans in hemina vini naribus indatur. sed vinum sit egelidum. Hordeum fœnúmq; nitro conspergantur, & ita prębeantur. nitrum potionibus infrietur. Cæterum canterios non facilè morbus is tentat. Equarum pulli quum armentis exciti in equilia se contulerint, articulariã hanc proluuiem experiri solent: & ita vexati hyeme commoriuntur. Sed id antè deprendi potest, quàm per nares aliquid feratur, cũ pullus ita tussi prematur, vt ossicula quædam deuorasse suspicio sit. Sed cognitu perquam facile, quoniam articulari morbo iam occupetur. cui quàm celerrime opus est vt supra pręcepimus, auxiliũ adferre. Sequens potio præsenti remedio cum autumnus appetit, obijcitur. ab vua candida musteum exprimitur vinum, quod duas impleat heminas. huic tunsæ aristolochiæ & incerniculo cretę coclearia duo non adeo plena commiscentur: quæ quotidie septẽ dierum spatio per nares infunduntur.

Apsyrtus de malide sicca, humida, articulari, & intercute.

MALIDIS genera quatuor habẽtur, humida, sicca, articularis, & subtercus. quarũ aliquæ curatu facilè summouentur, aliæ difficilè medicamẽtis cedũt. Non desunt quæ omnẽ curationis modum respuant. Humida quidẽ remedijs non ægre discutitur: cuius indicia sunt: Tenuis humor aquæ non dissimilis per nares egeritur. Subtercus etiã malis, quæ scabiẽ creat, medendi rationẽ nõ aspernatur. Sicca, quæ nihil per nares emolitur, ab omni abhorret medicamẽto. Cibũ autẽ & potum capit animal, nihilominus tamẽ emacescit, & lãguore cõficitur, munus cõcoctionis non obit, nares distentæ patent, grauis spiritus efflatur, tractũ difficulter non nisi totũ conuertitur, ilia in tympani modum intenta sublatáq; propẽdent, tergus occalescit. In hoc nullum curationis genus tentandum, cum pecudem breui mors rapiat: quemadmodum rectè Thebanus Eumelus dicere solebat: Non ego sum, inquit, nec alius quisquã malidis siccæ medicus. Causam vero nunc explicabo. pulmo per dextrũ latus rumpitur: inde morbum contrahit, quem pleuritidem vocant. Remedio erit, cum quis equum malide correptum tussientémq; senserit, thuris & mannæ singulorum obolos ternos in vini hemina tritos per sinistram narem infundere. Prodest

quoqꝫ braſſicam particulatim cæſam hordeoqꝫ cõmiſtam obijcere. Quinetiam ratio ſuffumigandæ malidis maioribus noſtris inuenta eſt, qua non equos modo, ſed alia quoqꝫ veterina quæ ſolidis cõſtant vngulis, hauſto origani vapore ſuffiunt, ſubiecto fictili nouo candentem prunam continente, ſic caput obuelantes, vt nidorẽ naribus ad triduũ vſqꝫ rapiãt: quod deinceps alternis diebus ad tẽpus longiuſculũ faciundũ præcipiunt. Origanũ montibus eruatur. Si pullus nuper in lucem editus, vel adhuc ſubrumus malidẽ concepit, lactariæ matrici hoc pacto cõſulendum. Fœno, & vario pabuli genere recreanda. Potioni nitrum adijciendum. Sitis inuitanda. Obijciendi braſſicæ coliculi. Segregandi ab armentis, & aliò demãdãdi qui hac malidis lue corripiuntur. ſiquidem vitium in alios graſſatur, facilèque gregem ſimili contagione proſternit.

Hierocles de malide ſicca, humente, articulari, & intercute.

MALIDIS à græcis appellatæ, quæ maxima periculoſiſſimaqꝫ valetudo cenſetur, quatuor ſunt genera. nam vel eſt humida, vel intercus, articularis, vel ſicca. Harũ quædam facilè curationẽ admittũt, nõnulla vix vllis remedijs abigi poteſt, alia nulli prorſus medicinæ paret. Facilis humidæ curatio, in qua tenuis aquoſaqꝫ ſanies naribus fertur: nec ſecus ea quæ ſubter cutem funditur, quæ ſcabie corpus obſidet. Articulariæ mederi difficile eſt. Sicca, vt aiunt, nullis paret medicamẽtis. Igitur ſiqua pecus humida malide ſit occupata, tuſſi vexatur, atqꝫ per nares humidã ſaniẽ effundit, faſtidit cibũ, imbecillitas robur infirmat, corpus concidit, caput non attollitur, flacceſcunt aures, nec demiſſæ ſubriguntur. Curãdi ratio talis eſt: croci, caſiæ, myrrhæ, cinamomi, ſingulorum drachma teritur, ſimul baccæ lauri & apij ſemen in pilam dimittuntur. vna vini odorati hemina cum dimidia potione mellis adijcitur. hæc potio læua nare ſuffunditur, ſuccuſqꝫ pernæ ſuillæ cum petiolis incoctæ inſtar ſextarij percolatus, adiecto melle, permiſtiſqꝫ ſubactorũ ouorum liquoribus inſeritur ori. Eundem per ſiniſtram infundere proderit. Quinetiam vt arteria leniatur ſanguinaria, quam polyſpermon veterinarij nominant: in pilã cõiecta minutiſſime teritur: & adiectis vini acetabulis duobus, per nares infunditur. Si aliud experiri tibi ſit in animo, tritam ariſtolochiæ radicem cum vini odorati cyathis tribus per narem ingerito: vel ciclamini radicem pondo ternûm denariorum in tribus vini cyathis itidem infundito, deinde pecus ad paſcua promito. Si vero labes hæc ſubter cutẽ fuſa tergus impleuit: vt Hieronymus Libycus author eſt, purulẽtum quid & virus olens naribus eructat, tuſſi premitur, & macie pecus elangueſcit. cuicunqꝫ parti vitium incubuit, hæc ita rũpitur, vt è vomica pus exeat. His itaqꝫ cibos omne genus ad ſatietatem conuenit obijcere. cremorem quoqꝫ colatæ ptiſanæ in

quo decocta ſit auena,vel in eo maxime poſteri canis artus incoquātur, qui pilis bene repurgatus ſit,& glaber vndiq; reddatur. quæ ſi nō adſint,in vicē ſubſtituatur gallina,dein aqua calida proluatur. Si articularis īfeſtet,ſubruffa ſanies craſſaq; naribus emanat.caput torpore grauatur. corpus emaceſcit,quod cibi faſtidiū vrgeat:alternoq; viciſſim artuū explicatu claudicationes ciūtur. Sicubi procumbat,ſubiecta pars experitur vlcus,quod ſub tergus profuſio ſerpat, & quàm acerrimus humor articulos omnes obſideat. Siquidem animans hæc iuxta iecur vaſculo caret in quo fellea colluuies reſideat:verùm laxus quidam locus huius retrimenti capax, id indigeſta quadam excretione ſanguini commiſcet.Quapropter per arterias quæ ad dorſum tendunt,delatus ad ſpinæ medullam humor,fraceſcenti labe,tam hāc, quàm cerebrum imbuit,quòd hac dorſi medulla velut adminiculo fultum, hinc ad ſeſe victum allicit.Inde caput maxima premitur grauitate, patitur lingua. Succurrendum ergo ſanguine à venis demiſſo quæ in facie ſubditæ ſunt. Porro à pectoris venis,atq; etiam ſuffraginibus ſanguis eſt detrahendus:vario pabuli genere pecus ſolicitandum:vinum in quo centaurium,abſinthium & peucedanum incocta ſint,infundendum. Si parum id proficit, aliæ ſaliuandi rationes tētandæ. Colocynthidis ægyptiæ torrefactum ſemē acetabuli menſura funditur,adiectoq; vini odoratioris candidi ſextario,linteolo colatū, per dextrā narem immittitur. Potes quoq; mica colocynthidis,feruorem ignis non expertæ,vice ſeminis vti: vel radicem ſylueſtris cucumis inſtar ſelibræ tenuiter contuſam, inditis aquæ duabus heminis,vna nocte maceratam terere, miſtiſq; duabus drachmis tunſi nitri,colis tranſfundere,exertaq; lingua dimidiatam medicamēti portionē ſeptem diebus in os dare,reliquam aquæ quam obtuleris potādam admiſcere. Sanguis tamen inter initia mittendus.Nanque cum vitium in vetuſtatem incidit,exhauſtis iam viribus,detractio ſanguinis ſuperuacue tentabitur,cum animal id genus imbecillitate cōficiat.Quinimo ſtatim inter initia prius quàm vehementer caput fuerit obſeſſum,medicamēta per nares cōueniet inſpirare. Equus quidem ægre minus explicitus hoc vitio, priſtinæ ſaluti reſtituitur. Verum mulus ex hoc non facilè ſe recipit, quòd à parente generis alterius, adſcita ſtirpe procreatus ſit.Hanc itaq; medendi rationē Apſyrtus primus edidit. pectoris coriū tunicaſq; reſecari iubet, oras hiantis plagæ lineis vel canabinis vtrinq; tranſfigi fibulis:veratriq; candidi ſtaterē ægyptiū qui ſemunciam pendit,inſeri:poſtremo fibulas diſtringi, & ita donec ſponte ſua decidant,relinqui:manum non adhiberi loco,nec equum in aquam deſcendere. Præterea nitri crudi tunſi ſeſquidrachmam in vini tepefacti hemina per nares dari,hordeum fœnumq; nitro conſpergi. Apſyrto quoq; nitrum potioni placet adijci. Maxime periculis opportuna malis arida eſt, & ferè remedijs inuicta.Naribus enim nihil erumpit.Caput viribus deficitur:& ſi

cibum capiat equus, ob cruditatem tamen emaciatur. Ilia tympani modo distēta prominent. vndiq; cutis obdurescit, ac totus ferme cōuellitur. Thebanus Eumelus vtiq; curari posse talē inficiatur, q̄ ruptū quid aut collisum in pulmonibus gnorit. Auxilium tamen hoc supradictis adscribatur. Cum quispiam inter initia malide corripi pecus, & iam tussicula premi senserit, mannæ & thuris singulorum tres obolos in vini odorati hemina detritos, per narē insinuet. Dissecti minutatim brassicæ coliculi, hordeoq; quod offertur immisti, sunt auxilio. Nitri tunsi sesquidrachma in vini hemina per nares præstatur rapienda. sed vinum sit tepefactum. Nec te prætereat hordeum fœnumq; nitro prius esse perfundendū, quàm obijcias. Non item ignorandum q̄ tam in humente quàm arida malide infusæ potiones opitulantur. Nec desunt qui hoc remedij genus probent ijs qui malidē experiuntur. Albarum vuarum melliginem exprimunt, coactoq; vini sextario tusæ aristolochiæ, & incerniculo cretæ, ligulas duas adijciūt, septémq; diebus per nares demittunt: dein postquam aluum deiectione solicitarint, pecus exigunt in pascua. Si vuas tempus anni negauerit, remedijs quæ suprà proposuimus, erit vtendum. Sunt qui suffitus origani nidore, quam cunilam vocant, naribus hausto moliantur: & auxilium inde putent adferri. Caput fictili nouo fauillam ignis excipiente contegūt, tum cunilæ surculos suffiunt: idq; alternis diebus ad horas complureis factitant. Cāterios tradunt equos non facilè hisce vitijs implicari.

Theomnestus de malide.

MALIS, putrium humorum collecta subluuies: quæ ægre discuti potest, ab ea parte quam insederit, speciale sibi cognomentum vendicans. Duæ morbi differentiæ. Nam earum altera arida est, altera humens. Arida cæco serpit habitu. Humida nimirum omnibus conspicuò patet. nanq; naribus pituitosa defertur sanies, in album versa colorem: vnde vitium hoc græci malidē appellarūt, à candore videlicet ouilli velleris, quod malū vocant, indito nomine. Si sanies naribus aut palato descendens odore vacet, facilè vitium curanti cedit. Sin graue virus oleat, difficulter medicamentis expugnabitur, tali inita ratione. Nam quatenus odoris expers humor exit, vlcus nullum subesse fatetur, sed inibi sola coijsse recremēta docet: quorum deiectio medicamētis petenda est, farcturaq; simul expedienda, modis deinceps subijciendis. Medicamentum malidis humidæ, quo deiectionem alui molimur, ac infarctos explicamus meatus, quod per os narésve suffundendū est. trium ouorum liquorem internū expedit euacuare: rursum quæ restāt putamina, duo quidem melle, tertium garo complere: iterum eo transfundere quò profusus humor antea fuerat: demum quadrantem sextarij veteris olei, vel cyprini, vel irini tantundem

admiſcere,ad hæc farinæ piperis ligulas treis, radicis cocci, iris illyricæ ſingulorum pares modos adijcere,contuſa omnia ori vel naribus inſerere, ſemiſſem horæ caput in modicam altitudinem ſuſpenſum attollere:ſic pecus in curſum promere. & vbi concitatius actum fuerit,capiſtri loro ita deligãdum,vt caput deorſum ſpectet. A prioribus pedibus vinculum ad ſuffragines adducẽdum,quò demiſſo veterini capite,liquor humi profluat. Cum id factum triduo fuerit, nec amplius humor profertur,hanc curandi rationem ſequi debes. Gentianæ tunſæ cribratæq; ligulam, ariſtolochiæ tantundem,admiſto hydromelitis italico ſextario, tantiſper infundes,dum ad ſanitatem perduxeris. Humidæ malidis,nec tetrum odorem expirantis,notitia ratioq; curandæ ita ſe habent. Nunc virus olentem proſequemur.

Idem de humida maliq; odoris malide.

CVM humores marcidi malidẽ humidam, ſanguinẽ dico pituitámve crearint,cõcurſuq; ſuo loca peruſſerint,in quæ eruperint, exiens humor virus ſubolet. quod vitium etſi ægrè curationi cedat, omnino tamen à medendi ratione non abhorrebit. Ideo tum quatuor hydromelitis ſextarios,oleiq; acetabulo,miſceto. hæc triduũ ſuffũdito.Sed cũ facilè defertur humor,braſſicæ cymas coliculóſq; ſimul & maluas quæ prius coctæ ſint,& expreſſæ in pilã, immittito: porros treis ſimiliter indito: adiectaq; axungiæ ſuillæ veteris offa librali, ſimul tundito. cũq; in collyria quinq; vel ſex oblonga digeſſeris,deprehẽſa lingua præſtato deuoranda. poſtquam illapſa fuerint,conditum cum vinaria fæce fundito. hæc ſi triduo feceris,recte curationẽ poteris aſſequi. Quinetiam ſi cum vetere vino tetrapharmacum ingeſſeris,priſtinæ ſanitati pecus reddes. Sin ijs exulceratio non cohibeatur,ſed in nomam,quæ corpus exeſt voratq;,degeneret,tetrapharmaco ex aqua mulſa ſolum vtitor. Iam de differẽtijs malidis,& odore vacantis,& graue virus redolẽtis,item de cognitione & remedijs diximus.Nunc ad aridam tranſeamus.

Idem Theomneſtus de ſicca malide.

ARIDA malis humoribus putrefactis gignitur,qui ad pulmonis officinam vicináſq; cordis ſedes incubuerunt. Non tamen à ſanguine vel pituita,ſed vtraq; bile contrahitur:ideoq; ſicca iudicatur eſſe.Iis ea cognoſcetur indicijs. Affatim macie pecus elangueſcit.Ilia conuelluntur.Cutis tam vehemẽter obtenditur,vt latera manu preſſa crepitẽt,tympaniq; modo ſonitum edãt. Cibum aſpernatur,ac tametſi tuſſire gliſcat,fruſtra nititur,oreq; tantũ identidẽ hianti ad extuſſiendũ proritatur,ſed irrito conatu.Quaſi autẽ oſſicula deuorarit,ſic inteſtinis pũctionibus lancinatur, & cruribus inſiſtit. Proinde hæc omnia ſi repræſen-

tētur,morbo ceſſiſſe pecus,ad vltimaq́ꝫ ventum eſſe teſtantur. hinc medicinas adhibere ſuperuacuum eſt. Sed ſi nōdum morbo fuerit ſuperatus,quãuis difficulter diſcuti poſſit,auxilia tamē adferemus. Dignum miratu medicamentum memoriæ prodemus,quo ſæpenumero vitium depulimus,& animal priſtinæ reddidimus ſanitati. Cuius componendi ratio hæc eſt.vua candida preſſa,italicus muſti ſextarius eximitur: cui peucedani tenuiſſime friati cretiq́ꝫ coclearia duo,& par ariſtolochiæ modus adijciuntur. leua nare diebus ſeptem ingeritur. Verùm tenuem victus rationem ſequi conuenit. ſic enim morbi ſiccitas abigetur.

Ex Nephonte malidis articulariæ curatio.

SI EQVVS mulúſve articulari morbo conflictetur,hunc adhibeto curandi modū. ſanguinem à ſuffraginibus mittito, candentes ferri laminas in rectum articulis imprimito, vſque dum aquoſus liquor emanet.poſtea quod in lancibus ſalitus thynnus remittit,inſtar libræ fictili nouo conijcito,infuſiſq́ꝫ vini veteris quatuor heminis,ad dimidias coquito,permiſcens olei quod ſatis ſit:opopanacis drachmas treis,erucæ pugillos qui manū quater impleant, diebus ſingulis acetabula duo fundito:hyeme ſub dio pecus contineto: æſtate in piſcinam, vt natet, demittito. dein auulſis articulorum cruſtis,vulnerario medicamine vtitor tali.æruginis æris,myſios, chalcitidis pares modos ſimul coquito,& in ceratum coactos oblinito.

AGATHOTYCHVS.

GITH, quod in frumentario agro naſcitur,inſtar vnciæ conteritur:cyathi tres vini & olei conijciūtur:immiſtoq́ꝫ pari aquæ modo,per triduum in ſaliuati morem immittitur.Sed ſi morbus ad articulos irrepſerit,candens ferramētum experiri ſine mora proderit.Porro omnium qui nonnihil in lucem ediderunt,medicamenta exurendi facultatedonata(cauſtica vocant)literis mandare potuiſſem, niſi vererer ne plus æquo volumen noſtrum ſuccreſceret:duo tamen aduerſus humidi ſicciq́ꝫ morbi differentias adinueni remedia, quibus,vt probis ſpectatiſq́ꝫ,contentus eris. Medicamen inſequens in omni humida malide ſuffuſum auxiliatur. Radicis cocci gnidij grani,coſti, cyperi,opopanacis,zinziberis,petroſelini,hyſſopi,abrotoni, tragacanthæ,croci,myrrhæ,aloës,floris odorati iunci,ſertulæ campanæ,meu,maceris,cardamomi,ariſtolochiæ,centaurij tenuis,pares ſingulorum portiones tunduntur, & incerniculo cretæ, attico melle excipiūtur:ac coacti in paſtillos,quorum ſinguli denarios treis pendeant,in vmbra reſiccantur.per hyemem cum vino vetere vel condito, per æſtatem ex mero frigido,adiecta roſacei vncia infūditur. Si pecus ſicca

malis occupet, secundum hoc medicamen iuuabit in fauces profudisse. Recipit autem seminis lactucæ, succi pæoniæ, singulorum pondo bessem, rosacei olei pondo libram, croci pondo quadrantem, succi papaueris pondo vnciam, seminis satiui cucumis pondo sextantem, succi absinthij pondo trientem. vbi cum siccis tunsis & cretis liquida permiscueris, plumbeo vase recondes. Cum ad vsum prometur, tribus huiusce medicamenti drachmis, olei rosacei quadrantem, & hydromelitis sextariũ italicum adijcies. idq; per triduum infudisse satis est: sanitatiq; restitutum pecus in fluuiatile vel lacustre pabulum exiges, maritimum declinabis. Iis tertium subiungi potest medicamentum, quod non sine magna cõmoditate omnibus malidis generibus ingeritur. Aristolochiæ libra, ficuũ pinguium modij quarta pars, sampsuci quadrans, diligenter singula tunduntur, per noctẽ totam in aqua molliusculo igni coquũtur. in italico huiusce iuris colati sextario, quarta mellis portio commiscetur: mox in os & fauces datur. Non desunt qui & hoc medicamine magnum adferũt auxilium. Terrestrem crocodilum, & ranã palustrem, viuos in oleum mergunt, & tantisper in olla fictili coquũt, dum eorum corpora penitus intabuerint, ac in oleũ tota resoluãtur: deinde colatum ius pecudi per nares indunt. Alij per initia morbi garum primi meriti, oleũ acerbũ, & candidũ oui liquorẽ cõmiscent; simulq; subacta per nares inferunt. Tiberius axungiæ veteris cũ simiæ fimo tres offas primo die, secundo septẽ, tertio cõsimiliter faucibus inculcabat, postmodũ leniter & blãde tractãdum animal præcipiebat. Proderit item myrrhæ, croci, stachis, singulorũ drachmã: opopanacis, apij, singulorũ drachmas senas simul in pollinẽ teri, binas vini dulcis heminas olei cãdidi cyatho cõfundi, in sinistrãmq; narẽ dari.

Malidis humidæ præsagium, & curatio.

MALIS enascitur acutis palearũ aceribus, vel aristis, quoties raptæ pulmonibus veterinorum insederũt: vel quum fœnũ quod emarcuit, eisdẽ fuit obiectũ. Huius morbi notæ sunt. Naribus nonnihil odoris tetri pecus remittit, tussis infestat, ilia cõtrahit, inediaq; conficitur. Quod ad medendi rationem pertinet, cyclamini siccati tunsi & in farinã redacti drachmam, opopanacis semiobolum, baccas lauri duas, singula fundito. cum vino iuncta suffundito. Salutaris habetur eburnea scobis cum friato sale ex vino odorato mista, & faucibus infusa.

Pastilli Hippocratis ad malidem depellendam, & resarciendam imbecillitatem.

PASTILLI qui omnem exigunt malidem, ac imbecillitatẽ reficiunt, habent baccarum lauri sextantem, spumæ nitri quincuncem, sulphuris ignem non experti tantundem, myrrhæ quadrãtem, crocomagmatis semissem, iris illyricæ quadrantem: seminis apij, aristolochiæ,

ſingulorum pares modos.ea ſimul pilæ creduntur,& tantiſper detrita dum fatiſcant in polentam,adiuncto vino,in paſtillos digerũtur.cum poſtulabit vſus ,ex albo vino faucibus infunduntur.

Apſyrti de elephantia, Cap. III.

ELEPHANTIA laborat equus cũ in ceruice tubercula prodierunt , & venæ largius diſtentæ rigent,ac in capite facieq; in flexus curuos implicantur : earumq; prominent toruli:nares ſimiliter diſtractæ patẽt:quodq; ex ipſis & ore defertur,ſpumoſum cruentúmq; profluit. ilia contrahuntur.naribus ſpiritũ elidit, nec cibo. nec potui, cum cupiat, poteſt indulgere,ſed paulatim cibum capit. vbiq; rupta compage corporis, quædam partium fiunt diuortia:ita vt partes ſummæ,aures,labia,nares vlcera ſentiant,deorſúmq; ſua ſpõte procidant. lingua colligatur: quam præcandentem,& præter ingenium deformẽ exerit,hinniendi libertate multatus . talis elephantia laborat . Huic nihil opitulari ſolet : nec ipſum in aliorum ſtabulo verſari conuenit,ſed ablegari longius,& ſolum vertere.

Hieronis elephantiæ remedia.

NON TAM difficile,quàm promptum fuerit equos inueſtigare qui elephantia corripiuntur : quippe cum periculoſus eorum languor omnibus ſit euidentior , quàm vt notis debeat illuſtrari.Cum crura huius pecudis intumuiſſe conſpiciuntur , arrectas aures geſtat , partes in renum confinio ſic in duritiem occalluerunt , vt flecti contumaciter renuant,ceruix intenta riget,inconſtanti aſpectu truciq; cernit:tunc cognoſcito ſupradicta valetudine cõflictari . Curandi ratio hæc eſt.Calido contineatur equili.Ceruicis venæ feriantur. Poſt triduum ab armis,ſi neceſſitas vocet,poſt exactos quinq; dies à fœminibus ſanguis emittatur,quò ſolutis in toto corpore venarum commercijs , noxium cum ſanguine virus euadat.Qui cum abunde ruit, non tam repente veterinum hac lue conficitur. Cæterùm equus aſſueto cibo firmãdus.Si hordeum reſpuat, polenta cum fabis in lomentũ commolitis exhibeatur.Egelida aqua potioni præbenda. Deinde vinum,oleum,nitrum,bitumen,ſemẽ rutæ,decoquũtur:iureq; decocti totum corpus defricatur,vſq; dum viribus labore fatigatis,opus interpelletur . Poſtea lanatis pellibus eodem liquamine delibutis, renes cum vicinia conteguntur.

Pelagonij medicinæ contra elephantiam.

VINI tres cyathos,olei heminam,frumenti,hordei,cicerum,phaſiolorum,cicerculæ,ſingulos ſextarios,in vnũ omnia coquito,dum abiectis antedictis decoctum ad tertias redigatur . hoc cremore

decocti totum equum perfricato, & potione quam nunc ſubnectemus, vtitor. Vini veteris heminam, thuris, coſti, ſingulorum ſextantem, adipis caprinæ vnciam, hæc ſimul terito, adiecta hydromelitis hemina: & per triduũ propinato: quarto die vino & oleo laſeris vnciam adijcito: ſequutiſq; diebus potandum præſtato. Opem etiam adfert medicamentum in quo habetur nitri vncia, caſtorij, baccarum lauri, radicis ponticæ, ſingulorũ ſextans, rutæ ſextans ſemuncia. Hæc ſingulatim tunduntur: quibus cretis mixtiſq;, vini cyathus, & olei ſemuncia adijciuntur: & corniculo, aut alio quouis infundibulo faucibus induntur. Hoc auxilio quotidie vtendum, dum pecus integra valetudine fruatur. Stragulis ſemper obtegatur, quò facilius ſudor poſſit euocari: quandoquidem vitium hoc calore commodius eliditur.

Adhibendum quoque ſequens medicamentum, quod in malagmatis lentorem coierit. cucumis ſiccæ, gallarum cupreſſi, ſingulorum pōdo quatuor, reſinæ torrefactæ, abſinthij tunſi, ſingulorum pondo, ſicca tunduntur, cretaq; liquidis miſcentur. Item potio huic morbo ſalutaris quotidie dari poteſt, aut antidotum quod diapente dicitur, quoniam quinque medicinis conſtet: aut alia potuum genera huic antedicto morbo dicata.

Pelagonij ad labem peſtiferam remedia, Cap. IIII.

MEDICINAS & potiones dicere oportet quibus peſtilentes morbi depelluntur. Equi plerunque peſtilentiam concipiunt laſſitudine, & æſtu, nonnunquam cum frigore & penuria cibi laborant, cúmq; ſuo tempore vrinã non fecerint, vel ſi cum diu ſteterint, ſubito ad curſum extimulati ſunt, vel ſi ſudant, & à concitatione confeſtim biberint. Quibus remedia quæ à maioribus noſtris prodita ſunt, adiumentum conferre cognoſcimus, & cōmode reſpondere experimenta teſtantur.

Antidotum quod diapente dicitur, conſtat gentiana, ariſtolochia, baccis lauri, myrrha, eburnea ſcobe. hæc æquis ponderibus tuſa cernuntur, vt in vnitatem coëant: polentaq; ex ijs facta reconditur. Itaque cum pecudem peſtis perculit, plena pulueris huius ligula vino permiſta, quotidie, quoad equus conualuerit, faucibus infunditur. Quinetiam præſens hoc habetur auxilium, ſylueſtris cucumeris radices leuigantur, cretæq; cum nitri bene detriti ſemiſſe, quinis vini ſextarijs miſcentur. id animali quinque diebus infudiſſe ſatis eſt. Sylueſtris etiam cucumeris tritæ portio quædam aquæ inſpargitur, quam animans in potu hauriet, quæ peſtilenti contagione vexatur. Si gregatim veterina laborent, ſabinæ herbæ ſelibram, triſaginis & ariſtolochiæ ſingulorum quadrantem cum centaurij ſextante ſimul con-

tundes,& incernes cribro:cúmque neceſſitas poſtulabit,ex eo quod ligulam impleuerit,ſextario vini permiſtum,animantis faucibus imprimes.

Medicamentum quod ad Piſterium Siculum refertur.

RADICES ebuli & vrticæ æquis ponderibus tuſas & cretas, in gari modum adijcito, qui putamina trium ouorum expleat: linteolóque percolatum, inſtar menſuræ quam ouum capit, per triduum naribus ingerito.

PELAGONIVS.

HVIVS medicaminis vſu peſtifera lues aboletur. Ciconiæ pullum, prius quàm volare poſſit, pinnis tamen præditum, in fictilem ollam viuum demittito, & oblitum gypſo in furnum inijcito. cum abũde torrefactus fuerit,pila tundito, & in pollinẽ redactum,vaſe vitreo recondito.cum neceſſitas inceſſerit,coclear huius plenum ex vino faucibus dum ſe recipiat inſerito. ſalutaris huiuſce pulueris vſus. Quinimò gari primæ notæ quantum capit poculum, naribus inſeritur. Sed vt equus ſomnum ineat, danda eſt opera vt frigidiore cubili ſtabuletur:dein coriandri & ſylueſtris cucumeris folia tunſáſque radices ex vino & melle quod ſatis fore videbitur, præbebis libanda, mox porri ſuccum inſtar acetabuli faucibus inferes. Freſum eruum vino commiſtum per triduum dabis, aut ex vino fabarum bene molitarum lomento conſimiliter paſces. Sed pridie macerari,poſtero die in vino conteri lomentum debet,& paulum mellis, & butyri tantundem adijci. Nec te prætereat talia cum tepente vino debere propinari. Sylueſtris cucumeris radices trium ſextariorum inſtar, vbi quaternis aquæ ſextarijs vno die maduerint, poſt concitatæ, colis excernuntur: deinde nitri alexandrini in farinam pertriti vnciæ ſedecim immiſcentur,& diebus ſeptem dantur. Quòd ſi nos tale defecerit auxilium,vice huius aqua conijcitur,& ori per corniculum inditur.

Cum gregatim peſtilentia cœpit graſſari, hoc articulari remedio ſic erit ſuccurrendum. Omnes pecoris artus,hinc euocato cruore,liquida pice perlinendi. Identidem ad progreſſum animal emittendum, quoties videlicet fuerit obiecto fultum cibo. Hordei tamen moliti, & cribro pollinario creti, quaternos ſextarios cum erratico cucumere dari perquam vtile creditur. Pecudi ſanguis elicitur,mox hordeum aqua aut vrina maceratum, acetúmque cum bubulo ſtercore cumino & ſinopide miſtum, circumponuntur articulis. Semen alexandrinæ cucurbitæ torridum,& acetabuli

modo incerniculo cretum, odorato nitro miſcetur: colatúmque diebus quinque, cornu infundente per nares immittitur. Euincendi ſunt autem quanuis peſtiferi morbi, & exquiſitis remedijs propulſandi. tunc panacis & eryngij radices, fœniculi ſeminibus miſcendæ, & cum defricti ac moliti tritici farina candentiq; aqua conſpergendæ, eóque medicamine ſaliuandum ægrotum pecus. Tum paribus caſiæ, myrrhæq;, & thuris ponderibus, ac tantundem ſanguinis marinæ teſtudinis, miſcetur potio, cum vini veteris ſextarijs tribus: & ita per nares infunditur. Sed ipſum medicamentum ponderis ſeſcunciæ diuiſum portione æqua, per triduum cum vino dediſſe ſatis erit.

Peſtilentia, vt Leontius eſt author, cum in armentis incidit, confeſtim mutandus eſt cæli ſtatus. In plures lacunas diſtributo pecore, longinquæ regiones petendæ ſunt, atque ita ſegregandi à ſanis morbidi, ne quis interueniat qui contagione cæteros labefaciat. Itaque cum ablegabuntur, in ea loca perducendi ſunt, quibus nullum pecus armentitium impaſcitur, ne aduentu ſuo illis labem adferant. Sic tamen occurrendum cum inclemens cælum peſtem minatur, & iam hoc malum greges manere præſagis, ineunte præſertim Vere vel Autumno. Vada quibus aquantur, necnon vernaculæ potiones, ſaluia & marrubio tunſis reſpergendæ. ſic impendens labes arcebitur.

Peſtiferæ luis ſeuitiam compeſcit antidotum quod recipit paſtinacæ pondo quincuncem, agarici pondo dextantem, caſſami, id eſt fructus balſami, nardi, aiugæ herbæ, ſingulorum pondo quadrantem, bettonici pondo ſelibram, iris illyricæ pondo vnciam, trifolij pondo quadrantem, piperis candidi pondo vnciam, abrotoni pondo dextantem, marrubij, ſantonicæ herbæ, ſingulorum pondo quadrantem. omnia diligenter tunduntur, ex vinóque colata potui præbentur.

AEMILIVS HISPANVS.

EX PEDIBVS ſanguis mittitur: tum myrrhæ troglodytidis triens, croci ſelibra, centaurij quatuor ſcrupuli, ſpicarum indicæ nardi vncia, piperis candidi quadrans, ſeminis apij coclearia quinque, papaueris, propolis, ſingulorum vncia, mellis ſextarius vnus, nitri quod fuerit ſatis: commiſcentur, & in paſtillos coguntur, qui ſua magnitudine nucem auellanam æquent. Hi aquæ tepidæ ſextario diluti, pecudi dantur quæ lue laborat peſtilenti.

LITORIVS BENEVENTANVS.

CVM PESTE vexatur equus,cõfestim è pectore sanguis detrahẽdus,dein è cruribus: item si necessitas vrgeat, è temporibus: varioq; pabuli genere delectandus,hoc est hordeaceo farre,triticeoq;.nonnunquam furfuribus cum pauco fœno firmandus.interim potio naribus infundẽda,quę capiat centaurij,absinthij pares modos,& id vini in quo liberaliter possint incoqui. Si prioribus pedibus claudicationem cœpit sentire,statim à cruribus prioribus sanguis demittendus.si posterioribus,à fœminibus exhauriendus. Si conuelluntur ilia,& nares apertæ dehiscant,ab vtrisq; temporibus sãnguis erit euocandus. tum qui septimum diem non excessit catellus, bene decoctus, & vrina pueri nondum venerem experti,cum vini hemina miscentur. potio suffunditur. Sunt qui præcipiãt statim atque animal primis pedibus claudicat,corpus vniuersum vino & oleo lini,postmodum hoc auxilio saliuari. adipis vrsinæ triens,centaurij,& napi,quem buniadem appellant,singulorum vncia, serpylli selibra, hyssopi quadrans,trisaginis, amaranthi, artemisiæ, acuti trifolij, singulorum vncia, radicis rutæ syluestris selibra,verbenacæ rectæ,bettonicæ,singuli quadrãtes, omnia in mulso coquuntur, & adiecta serpylli selibra, cum hyssopi quadrante,& trisaginis vncia,per os exhibentur.

Hieroclis de pulmone, Cap. V.

SI QVANDO pulmones dolor infestet,vitium longis annumeratur.verq; maxime pecus equinum his infirmantibus noxis implicat. Quod ad notarum rationem pertinet,corpus cõcidit,& ita tussicula fatigat,vt ossicula deuorasse credatur.Mucosam reijcit pituitam,stertoreq; spiritus offenditur. Largiori indulget potui, copiosioremq; cibum conquirit. Curandi ratio hæc est.Crocus,myrrha,casia, cinnamomum,simul pinsita leuigãtur,& adiecto melle & vino infunduntur.Sed vt medicamentis confestim occurratur,necessum est. Nanq; si prius accidat pure pulmones impleri,actum est de eis,statimq; morte consumuntur.

TIBERIVS.

MEL, PIPER, pineam nucem resina scatentem,vinúmque feruefacito. sic ori per triduum ingerito. in cibatu præsertim largiore fœno vtitor,chordóque. Cæterum vitij notas explores. siquidem accidit vt morbus in alium degeneret.

EVMELVS.

PVLMONARIORVM signa hæc sunt. Crura & venæ tument. Testiculi frequentius micantes palpitãt. Febris inde concepta peruadit, quæ manu alis admota iam inuenitur hærere. Sanguinem à tẽdonibus opus est emittere: qui per æstatem oleo & aceto mistus, per hyemem vino, toto corpori circumlinitur. Hæc potio danda, quæ recipit croci, myrrhæ, odorati iunci, casiæ, eryngij, piperis candidi, singulorum vnciã. vbi simul contuderis, tum erui moliti parem modum adijcies. omnia simul detrita, cretaq́; , melle excipies, & asseruabis. Huius medicamenti, cum vsus requiret, oboli magnitudo in aqua teritur, & per sinistram narem immittitur. Verum antequam hoc auxilium adhibeatur, nitro, melle, & posca os defricato. si nihil profuit, vrens medicamentum adfigito, vsque dum inde pus emanet.

CASSIVS FELIX.

SI PVLMONIS dolor equum male habet, ore & naribus halitus erumpit, spirituq́; latera distenduntur, trucibus spectat oculis, pabulum in præsepio iam mansum respuit, & graue virus eructat. Cui talis compositio suffunditur. baccarum lauri siccarum, & terebinthinæ, singulorum quod magnitudine duarum fabarum æquet tubercula, mellis quod erit satis, hęc in aceto pinsita, per nares infunduntur. Nam post horum vsum cruentam purulentámque vrinam faciet. Tum aluminis vncia cum pari pondere nitri & hydromelitis ingeritur. Postea solum hydromeli inijcitur. Bono fœno equus alitur.

HIPPOCRATES.

EQVO CVI pulmo negotium exhibet, humida naribus profluunt. ipse grauem ore spiritum efflat, ilia pendent conuulsa. Ratio infundendi talis. fructus arborum adstringentissimi quiq́; in vna vini hemina & olei mensura pari decoquuntur, & faucibus induntur. Leui cibatu contentus esse debet. Eruum hordeo permiscendum, aut suillum cerebrum in vini hemina coquendum, olei tres cyathi miscendi: quod satis videbitur infundendum. Odorata potione similiter vtendum, vel gallo tãtisper incocto, dum prorsus intabuerit, sextarius vnus vini commistus ingeritur. Sanguis, si tantum robur adest, vt mitti possit, detrahendus. Tam medica quàm gramine pascendum. Aspergendus farina potus, vt eo fultæ vires vegetæ seruentur.

Apſyrtus de rupto pulmone. Cap. VI.

APSYRTVS Dionyſio Tomeo ſalutẽ. Te equos alentem nolo latere, quòd ſi ruptum quid aut colliſum in pulmone fuerit, ceruix & itidem pectus emaceſcit: grauis ſpiritus, & cum ſtertore prorũpit: tuſſis exercet: os craſſo ſcatet pure: priora crura claudicant. Verum tardius ad ſe redit equus: & vbi fuerit ſaluti reſtitutus, nõ erit labori ferendo: vehementiq; ſtatim cedet. Cui tamen hoc remedio eſt ſuccurrendũ. Eruum freſum interdiu noctuq; maceratur aqua: & vbi elotũ, dein exſiccatũ fuerit, in tenuem farinã digeritur: quæ cribro creta pollinario, cum vini nigri odorati, & aquæ calidæ paribus mẽſuris potioni danda eſt. Si vero potum faſtidit, lingua prehẽditur, quò ſorbitio facilius inſinuetur. Nõ multũ progredi debet pecus, ſed calido equili, coopertum cõtineri: curandúmq; vt cremorẽ freſæ fabæ colatum atq; tepefactũ ebibat: reliquæ potioni, quæ calida debet eſſe, nitrum adijciatur. Proderit quoq; reſolutos in farinam calculos nitro conſpergi, & cibis præberi. Iiſdem quoq; remedijs vulſa recreatur arteria. ſed vitium hoc longius eſſe cõſueuit. Vtroſq; inſpirato oleo vinóq; fouere, & vbique ſecundo pilo defricare conueniet. Cæterum ſi eſt in pulmonibus ruptum, cõmodum eſt acetum acre tepefactum, aut humanam vrinam cum adipis liquefacti ſextante corniculis infundere. ſed ſit axungia ſuis menſibus defectæ, cui iam naturales curſus ita ſubſtiterunt, vt naturæ prioris fruatur integritate.

EVMELVS.

QVIBVSDAM accidit pulmones rumpi, cum vel concitatius procurrere coacti ſunt, vel continẽs tuſſis ſine vlla intercapedine vexat. Sunt qui id genus animalia, quædam oſſicula deuoraſſe putent, ideo quòd inſatiabili voracitate cibos ac potus inculcent, & purulentum extuſſiant, cum ad potionẽ ventum eſt. Croci, caſiæ, nardi, myrrhæ, cinnamomi, portiones æquę terũtur, & adiecta nigelli vini hemina bibuntur. Quę ſi non inueniantur, pinſitum eruum cum vini & aquæ calidę quod ſatis eſſe viſum erit, propinandum. Sequens potio ijs vtiliter exhibetur, qui ruptum aliquid vel colliſum in pulmonibus ſentiunt, aut præcipiti curſu deturbati, in pulmonem cõciderunt. Spicæ nardi, croci, myrrhæ, coſti, iunci odorati, caſiæ, eryngij, piperis candidi, ſingulorum vncia, erui farinæ quod ſatis erit: omnia detrita, cretáq;, melle excipiuntur. cum ad vſum medicamen venerit, reſoluẽdum, & ſiniſtra nare demittendum. ſed id nõ antè fiat, quàm abſinthio, nitro, melle, & poſca os equi proluatur.

Eumelus de pulmonarijs & vulsis. Cap. VII.

CVM in pulmonibus quid rumpi cœperit, hoc vitium πνευμορῶξ Graijs, quasi pulmonis rupta dixeris, appellatur. quod facile medicamentis vincitur. sed si morbus iam inueterauerit, suppuratione creat: vtq; pure pulmonem infersit, tum pulmonarij deinceps & conuulsi nuncupātur. Hęc ægritudo difficulter abigitur. remedijs tamen est locus. sulphuris, myrrhæ, singulorum selibra teritur, & additis vini duobus acetabulis, & olei cyatho, naribus inseritur. reliquaq; curatio prosequenda. Sed si ijs auxilijs secundam valetudinem non assequatur, sub alis oportet candens ferramētum in ventrem admouere, librata manu ita, vt ne penitus quidem adigatur, aut alte rumis insidat. Cum verò pus profluxerit, vulnus igne factum, pice, cera & oleo sanatur.

PELAGONIVS.

VVLSIS ET pulmonarijs præsentaneo est remedio suillus cruor, hunc in modum. Porculum lactētem iugulato. adsit animal inibi præsto, quod eo malo vexatur, vt confestim cādentem adhuc sanguinem faucibus eius infundas. Ex triticeo fermēto, vnde panificia concrescunt, coactos orbiculos cum sapa diebus compluribus, dum sanescant, præbeto. Memoria tamen teneto, cum aquæ potestas fiet, inspergendam esse potioni farinam. spicæ etiam gallici allij depurgatæ tunduntur pila, quibus vetus axungia miscetur, formataq; offa digeritur in pastillos: mox mellis, sapæ, & ouorum mistis liquoribus, immerguntur, & triduo dantur.

HEMERIVS.

FABAE molitæ selibram in sextarijs tribus defruti macerato, & vnum & triginta piperis grana mortario trita cum adipis hircini libra rursus conterito, & triduo per corniculum infundito.

THEOMNESTVS.

DE pulmonarijs cōsequenter post tussim differui. Siquidem maxima ex parte ab huius vehementia succussus pulmo rumpitur. Identidem etiam hoc vitium cursitatione vel saltu contrahitur, cum equus vallum, fossam, salebrás ve transilierit. Accidit etiam plerunq; cum acrius feras insectatur. Interdum equus siti cōfectus, aut aliud veterini genus quod bibendi desiderium excruciat, cum facta est aquæ potestas, tam auido spiritu potum haurit, vt sæpe pulmonem rumpat. Id vero causæ fuerit, quòd pulmo viscerum omnium tenuissimā sibi membranam

vendicet,& vernaculo ſpiritu refertus ſit. Omnis autē humor quo imbuitur,continuo motu ſpumoſus bullat,tenuiſſimámque ſibi conſtitutionem adſciſcit,nec vllus ei neruus, carūcula,vel lacertus ineſt,ſed ſumma mollitie præditus noſcitur. Etenim pulmonē natura cordi vitalem auram eiaculāti, ſempérque vibranti,ideo huiuſcemodi ſuffulſit,ſubtérque adfirmauit,ne ſi quādo viſcus hoc corpori duro nec cedenti admotū fuerit,vel ictū acceperit, animanti perniciem moliatur. Pulmo igitur diſtentionum iniurijs patens, facilè nimirum abrumpitur. Quod rupti diuortium ab initio cum ſentiri cœpit,medicamentis oportet ſummoueri.Id vero cum cęcum latuit,in vomicam degenerat,quę pure multo pulmonē obſidet.Sed aliam rupta,aliam ſuppurationes curationem deſyderant. Rationem igitur curandi,& vtrorumq; ſigna quibus inter medendum vſi ſumus,exponemus. Miles quidā, vir,quantum mea fert opinio,rerum honeſtarum ſtudioſus, ſuum equum ſale ſemel in die ſatiabat,ad hunc modū. Cauum cornu ſalis implebat:protendens equum,& os eius adaperiens,per hiatum magnam vim eius faucibus inculcabat.rurſum caput in ſublime pēſum tenebat,quò facilius illaberetur.Cum enim ego morbi equini cauſam ſciſcitarer,hoc ſe facere ſolitum reſpondit:eóq; modo equum cum primis generoſum nobilémq; in tabem perduxiſſe.Sal enim,cum extenuāte vi præditus ſit,abunde per corniculum ingeſtus,ob pēſilem habitum equi in pulmonem defluebat:inſtillanſq; eius quàm acerrima ſanies huius viſceris omentum penitus eroſerat:cúmq; etiā vlcus inibi creauiſſet,tabes animantē obſedit,ita vt in dies macie conſumeretur. Adnotatis igitur ipſe & collectis cauſis,intelligens quo morbo tentaretur,nec equum aliunde quàm ſalis intruſu noxam concepiſſe,deflentem confectumq; luctu militem equo donaui,nō perinde quidem generoſo,ſed valido tamen:equúmq; illum iam ferè deploratū accepi:quo idoneis remedijs perſanato, rurſus bellatore ſum vſus:qui eo vſq; regi fuit cordi, vt dignus appareret qui ab eo poſſideretur. Nunc ergo ſigna remediáq; proponemus.Pulmo ruptus ijs indicijs cognoſcitur.Paulatim ſpiritum excernit: & vitiatam partem admoto coſtis ore demonſtrat. Mutilos exprimit gemitus,inter aſpirādum dolens.Tuſſim veretur,nec tamen ſecus extuſſit, quàm ſi voraſſet oſſicula. In primis detur ab opere vacatio,ſoliq; quieti ſit locus. Sanguinem oportet è toris acetabulorum coxendicis detrahere: quandoquidem equus rupto iam pulmone ſtrigoſus,ſtatim in maciem deducitur. Caprinum lac cum ſucco ptiſanæ ſeptem diebus infundendum: melius ſi cum auenæ cremore idem inſtilletur. Si lactis annona non ſuppetit,trunculos ſuillos præpingues,& hircinum adipem concoquere cōueniet, & cum decocti iure ſeptem diebus immittere. Lacteam aquam hyeme à reſperſu triticeæ farinæ bibat,æſtate ptiſanam.ſic enim rupta coaleſcent. Si vero ſuppuratio vomicáve prœoccuparit,ſigna hęc aderūt.Largiorem aquā

ebibit,& plus quàm moris sit, pabuli deuorat. tussicula sæpius vrget. pus reijcit,& interdum tussi puluinos vlcerum vel crustulas emolitur. Huic tale medicamen infundendum. Portulaca, syluestre est olus,quod & in ortis cultu mitescit.huius succus ex rosaceo per treis aut septem dies infundi debet: cui tragacanthum adijciatur,quod in cretensi passo aut caprino lacte sit maceratum.si lactis non detur occasio, in auenæ vel hordei cremore madescat.Cum vomica maxime fuerit excitata, nares grauissimum virus expirarit.cui medicamẽtis succurritur,si septẽ diebus hoc infundas,quod habet costi pōdo sextantẽ,casiæ pondo trientẽ.vbi cōtuderis, cribro cernes tenui, & additis vuis passis in vino demittes.equū ab exercitationibus vindicabis.

Aspyrti de hordeatione. Cap. VII.

APSYRTVS Ammonio Alexādrino salutẽ. Literas ad me dedisti,quibus sciscitaris vnde equis accidat hordeatio, quā crithiasin greci vocant:simul & quodnam genus curationis desyderet.Id quod euidentius est,quàm vt explicari mereatur.Nam ex euẽtu rei nuncupationem traxit. Cum ab itinere statim aut cursu anhelās adhuc equus hordeum sumptitarit,crudus valetudinẽ concipit,subitoꝗ tergus incoctus humor,& sensim cōcurrens totum obsidet corpus:inde vires cōuelluntur. Nō ingredi,nec artus flectere potest. Vrinam nō nisi magno enixu reddit.Se iactat ipse,nec prostratus exurgere cupit,sed tāquā cubitor humi pascitat. Quod ad curandi rationem pertinet,venæ sub anterioribus talis externa vel interna parte feriantur,indeꝗ sanguis detrahatur:qui cum satis profluxerit,supprimẽdus est: deinde vascula fascijs obstringẽda,eaꝗ fouenda calida posca: quæ ijs tẽperetur modis,vt habeat aquæ congios denos,& vncias aceti vicenas. spongia ijs imbuta,versus originẽ armorū adfigenda,vt humor in crura præceps deuoluatur.ambobus vtrinꝗ locis idem præstandum. Sequuto die ab eisdem posteriorum pedum sedibus sanguis itidem emittatur. Fomenta vti præcepimus adhibeantur.hordeum non ante decimumquartum diem obijciendum. Si tempus viride pabulum subministret,eo vtendum. Quotidie cogatur progressionibus excerceri. Productus ad solem,aceto & oleo collinatur,quò tergus euadat laxius. sed vinum minime commiscendum.Resiccatus,alte capistro vinciatur.Frictio secundū pilos ad imas parteis spectet. siquidem per pedes huiusce valetudinis impetus erūpere creditur. quapropter pecus vngulas abijcit. Quibus vitiosa incremẽta linguæ recenter innascuntur,quas ranas veterinarij vocant,sanguisꝗ per ora venarum profunditur: has imò tenus scarificare, & ferro circūcidere conuenit. Sed cum res cesserit in melius vt agi possit,ad aquationes & lauacra producatur:dein exerceatur cursu.sed ne id quidem inter initia morbi tentādum,

ne ex eo cutis ſpiracula condenſeſcant. Accidit etiam ſubinde dum iter facit, aut ad aquam appulit, vt abunde potum hauriat, eodemq́ vitio tẽtetur. quod eiſdem auxilijs finiendum. ſed confeſtim ad ſecundam valetudinem recurſus fit, nec eius vngulæ concident. Tradunt equum quẽ hordeatio male habet, nitro potandum: præcipiuntq́ ſcorpiurum hærbã, quæ & heliotropiũ vocatur, tritã in vino, vtriſq́ naribus infundẽdam. ſic enim maturius vngulas exui. Qui iam hoc incõmodo extricatus euaſit, huic deinceps obeundis munijs nõ eædẽ ſuppetũt facultates, nec tantũ roboris ſubeſt. Si detractione facta ſanguinẽ ſiſtere voles, vſti aluminis & triti ligamine ſupprimetur.

Hierocles de hordeatione, & liberaliore potu.

DE HORDEATIONE perfectius diſſerere proderit. Quũ ex itinere aut curſu adhuc anhelabũdum pecus hordeum deuorarit, cruditate vexabitur, quæ ſubter tergus irrepẽs, per totum corpus euagatur: itaq́ conuellitur equus, vt nec pedibus inſiſtere, nec articulos inflectere valeat. Magna cum vi lotium egerit. Sudor fœminibus & coſtis erũpit. Cibus inter ſuſpiria datus, raptim cum halitu trahitur. Caducus recuſat excitari, ſed decumbens pabulo veſcitur. Remedium erit venam ab anterioribus malleolis interna vel externa parte diſcindere. Cum abunde ſanguis profuſus eſt, vaſa vinculis obſtringantur: equus ab alto poſca foueatur, quæ decem congios aquæ, & duos aceti capiat. ſpongia eo liquore madefacta, qua prodit armus, identidem admoueatur, vt profluens humor ad crura ſe conferat. Hoc idem vtriſq́ pedibus tentandum. Sexto die à poſtremis pedibus de locis eiſdem conſimiliter ſanguis dimittatur, & vt ante propoſitum eſt, poſca perfundatur. Hordeum ante quatuordecim dies non obijciatur. Si viride fœnum tunc ſuppetit, eo vtendum. Progredi quotidie compellatur. Verſus ima defricentur tergora, piliq́ ſubigantur. Nam vt inter omnes conſtitit, per pedes tota morbi vis euadet: & vngulas ideo mutari conſpicimus. In quibus ranæ recentes naſci cõſueuerunt, has ſcarificari, & ferro circunſcribere licet. Sed cum iam progreſſu melius valebit, proluatur, & ad curſum leniter extimuletur. Verum inter initia morbi citatius agere non expedit, ne iam denſata cutis ſpiracula penitus occludantur. Nec deſunt qui ſtatim quàm equus hordeationem cœpit experiri, ſalis pugillum in acris aceti ſextario coniectum, per os infundi præcipiant. Si tamen equus dum molitur iter, non diſſimile vitium potu raptim hauſto cõtraxerit, eiſdem caſibus cognoſcitur implicari. nec alijs itaq́ remedijs eſt opus. non tamen vngularum iacturam faciet, multoq́ celerius recreabitur. Sed vitium ijs deprenditur ſignis. Equus horrore cõcutitur, & in palato cutis intumeſcit. Quibuſdam nitrũ potui dãdum placet equo qui hordeatione fatigatur. Quòd ſi voles celerius vngulas mutari, hærbã quod heliotro-

pion dicitur,in vino detritam per vtrãq; narem ſuffundes.Nec te fugit equũ qui huiuſcemodi vitio ſuperſit, ſeſe nunquam ita recolligere, vt deinceps ſuum obire miniſterium, & ſolitos vſus præſtare queat. Porro ſi largiore tritici cibatu noxam concepit equus,venæ pectoris circiter armos,item crurum,adacto ſcalpello ſauciandæ.Ceruicis tamen venas nequaquam licet ferire,quod inibi poſitæ reſideãt iugulares,quæ ſphragitides nominãtur,item aliæ grandes,quæ ſurſum procedentes, ſecus aures feruntur: parotidas vocant.ſiquidem alimentum ſpinali medullæ ſumminiſtrant. Aliqui equum potione prohibẽt,ſoliſq; clyſteribus inditis ventrem proluunt, præcipiũtq; triticeos furfures, & octauam nitri portionem, cum tribus olei cyathis, & aqua quæ cõgios binos expleat,per ſedem ingeri:tum ambulationibus excercere:dareq; operam vt vncta manu per anum inſerta fimum extrahatur: rurſuſque citato curſu per cliuos agere. Ferunt hoc exercitationis genus equo non parum commodare.

Hordeationis notæ,& remedia.

CRITHIASIS, quam hordeationem vocauimus,oculos male habet,oſque fœdis vlceribus obſidet,quas aphthas nominant. Crenæ palati verſuſque ſublimes attolluntur,& feruorem quendam expirant. Sanguine turgent venæ: viſuiq; caligo ſuccedens offunditur.Porro ſingula quæ premunt equum,animo reuoluenda,& ſigillatim ſigna quæ ſeſe offerunt,viſenda. Primum ſanguis è palato detrahendus in ſiniſtra parte,eo puluinorum torulo, qui ſibi tertiam quartamve ſedem vendicauit.Is tantiſper profluere ſinatur,dum treis heminas impleuerit.Quinetiam à prioribus cruribus emiſſus interna parte prorumpat, donec inſtar trium heminarum profundatur.quo die nec fœno, nec paleis,nec hordeo paſcendus:ſed ſecta tantum recẽs hærba,quæ in aqua maduerit,obijcienda:ex quo latice non plus vno congio bibat, ne ſequenti die peruadat horror.Hordeo pauciore firmetur,ſemodioq; ſit cõtentus. Largior hærbæ modus exhibeatur. Vtroq; die aquæ congium bibiſſe ſatis erit. Tertio die ſeſcupla ſint omnia: reliquis quantum conſueuit offerri. Si in poſteriora morbus decũbat, ſub inguinibus vtroq; crure vena ſecetur:cuius profuſio non antè ſubſiſtat,quàm ſex heminæ ſanguinis profluxerint.Ea medẽdi ratio maioribus noſtris tradita eſt. Aliàs hyoſcyami,cùm æſtate colliculis viret,decem quindecim've folia diligenter in italico vino teruntur, huiuſque potionis dimidia pars infunditur,confeſtimq; pecus agitur,& illico leuabitur morbus. Sed cum hyems virentia folia denegauit, tum ſeminis triti quantum tres digiti capiunt,itidem ex italico vino ſumpſiſſe ſatis eſt.

Apsyrti de sanguinis missione, Cap. VIII.

APSYRTVS Tyranio Varoni salutem. Roganti tibi quæ tandem insint equis venæ, quibus incisis mittere sanguinem oporteat, quò facilius vitia depellãtur, necessarium has tibi demonstrare putaui. Primum ex palato sanguinis detractionem moliri cõuenit: qua sola, pecus inoffensa valetudine seruatur. Si corpulentius est, & adipibus obesum, si sese scabit, præsepijsq; vel parietibus adfricat, si dentes in se conuertit, vel subinde concutit caput, si flaccescũt aures, vel si frequenter oscitat, aut crura priora vicissim iactat, si sordibus oculi scatent, vel innatans pituita angulis inhærescit, aut in præsepibus solito plus somnus opprimit, si cruor cum excrementis alui vel vrina fertur: sanguinis missionem requirit. Huic vtique tertium aut quartum venosum palati torum opus est ferro sauciare, vt sanguis profluat. Verum is qui impresso circa caninum dẽtem vulnere prorũpit, non facilè supprimitur. Febricitantis caput in terram vergere deprenditur: cui ex temporibus aut facie sanguis est dimittendus, vt materia quæ grauat, euocetur. Verum ijs qui quodam rigore neruorum modò caput scapulis annectũt, modo rectam & immobilem ceruicem intendũt, (illos opisthotonicos, hos tetanicos græci vocãt) sanguis detrahendus non est: quandoquidem neruosa compages missione sanguinis exarescit. Ea siquidẽ non modo neruos tentat, sed equum qui detractionem expertus est, iniurijs opportuniorem reddit. vitio membris alimoniam eripiẽte, inanitas omnibus incommodis patet. Accidit equum citatiore cursu, aut vehemẽtiore stimulatu insistere non posse, sed ne reclinari quidem, etsi summopere cupiat: verum summis pedibus non aliter progredi, quàm qui conceptis inflammationibus incandescunt. huic à talaribus venis vicissim, qui partem priorem posterioremve sanguis onerat, hauriendus est.

Hierocles de sanguinis detractione.

OMNIBVS oppletione & cruditate laborantibus, à genuum flexuris cruribusq; sanguinem emitti optimum est. Quippe cum calida huius animantis natura confestim ob cruditatem ciborum feruore deflagret, eum facilè febris inuadit. Nec id silentio dissimulare oportet, quòd sanis equis sanguinem elici nec Apsyrtus nec Eumelus probant: si tamen ijs inualuisset consuetudo, melius è palato mittitur. Hac vero sanguinis missione pecudes ab impendentibus periculis vindicãtur. Attendendum in ijs tamen ne tam tenuia sint animantis vasa, vt vix conspectui subijciantur. Interdum enim vsu venit, vt in obliquis iuxta genua partibus armisq; detractio sanguinis inflammationẽ creet, & adferat claudicationem. Remedium erit, vt ter vel quater in die locus calida perfũ-

datur,& cimolia creta delinatur ex aceto,mox paululum incedat equus. Sed in primis danda est opera, ne percussæ scalpello venæ penitus traijciantur, néve etiam exulcerationem accipiant. Cauendum item summopere, ne quidpiam tale contingat cum è collo vel ore sanguis extrahitur. eæ siquidē venæ maiora minantur equis pericula.

Apsyrti,si optima sanguinis missio equis,siquando ab internis fœminibus sanguis sit euocandus, Cap. IX.

APSYRTVS Achaico Nicæo salutem. De hac re nuper ad me retulisti tu rei veterinariæ studiosus, si qua sit equis optima sanguinis missio. Esse optimam inficior: Eumeloq; rei veterinariæ prudenti placet equos sanguinis detractioni non esse assuefaciendos. neq; dicti rationem addidit, aut aliquid est causatus,quod perquirēti faceret satis. Feruorem enim inducimus,cum exitum sanguini præbemus:& morbos concitamus. Si vero fuerint assueti,sic erit sanguis dimittendus, vt in epistola ad Publium Varronē diximus. Sanguinē è fœminum venis effundere nihil adfert commodi. siquidem exhaustæ suo sanguine,morbum doloremq; consortij iure quodam,inguinibus impartiūtur. postridie,qui sanguinē misit,sequētibusq; diebus etiam stimulatū vix ingredi posse percipiet. Si quis paulo superius iuxta testes venam quæ vocatur anguina,cultello soluerit,equis exitiū adferet. Cum sinistra valetudo quæ desiderat sanguinis missionē, partibus posteris insidet,infra suffragines iuxta dictos talos ex interna parte vel externa sanguinē dimittere oportet. Damnantur in corona pedis venarum dissectus:quandoquidē ictus locus in tophaceam duritiem occallescit,quam marmor veterinarij nominant:sed vngula quoque vitiatur. etenim cruentus rubor in ipsa ab ictu punctim impresso cōtrahitur:quapropter plerūque pecus claudicat.

Non opus esse,quos labor vexauit,sanguinem detrahere:neq; diu:misso sanguine,potu pecus abstinere.

APSYRTVS Sexto Numenio salutem. Cōpertum tibi esse velim,siquando equus ex itinere fessus lassitudinem conceperit,non esse mittēdum sanguinem. Non enim venis,sed neruis labor insidet. quas si solueris,siccātur nerui. Venæ enim ignea vi præditæ,neruis mollitiem exhibent. Opus est ergo inspirato oleo & vino armos & crura respergere,& molli manu defricare:nec loco duriore stabulari,sed vbi fimum vel aliud molle subijciatur stramētum. sic lassitudo reficitur. Si nimio labore confectus est equus,non vtiq; hordeo recreandus. quod idem Eumelus quoq; prodidit. sed eum præteribat,saniem,cum equus iter agit,secretā,nec

ſanguini fuiſſe promiſcuam: quapropter ſi vena ſoluatur, merum ſanguinē profluere citra ſanioſam illuuiem, obſeruabis: cūque nihil eo profeceris auxilio, ſolum animanti faceſſes negotium. ſiquidem eius natiua conditio depulſo calore perſiccatur: hinc maioribus impedimentis patet: vehementioraq; manent eum incommoda. ſed cum poſtera vel ſequens dies illuxerit, detractionem tentare melius eſt. Tum enim ad venas recurrens ſanies, eo ſe recepit: quę tunc exitum efflagitat. Hoc diſcrimen quàm optime cognoſcet qui ſanguinem venis euocare conſueuit. Neque ſanguine miſſo, quæ ſolidam ſortiuntur vngulam, potione diu prohibeas. nāque ſi ſiti diutius excrucies, niſi ab ea confeſtim vindices, nonnihil intus rumpitur. Cum vero genibus & tibijs compages laxatæ dehiſcunt, & malleoli deprimuntur, ſcire licet ſua ſede fibulā in ipſis abſceſſiſſe, equūq; claudicatu laborare. Quæ vero partes genibus ſubditas, quæ tibiæ dicuntur, habēt craſſas & carnoſas, in equilibus facilè pedes frangūt. Sunt qui pſyliſtæ græcis dicūtur, menſtruam ij ex ſuffraginibus ſanguinis miſſionem deſiderant.

HIEROCLES.

EQVO via aut labore fatigato, ſanguis ſtatim mittendus non eſt. Etſi Eumelo ſanguinis detractio placuerit, eā tamen Apſyrtus damnat: ſed oleo vinoq; conſpergantur crura, & plana manu ſubigantur. Non aſpero ſtabulo, ſed letamine vel mollibus culmis ſubſtrato cubitet. Quòd ſi vehemēti labore vexatus ſit, (de quo inter Apſyrtum & Eumelū conuenit) neq; hordeum oportet obijcere. Tertio die poteſt ſanguinis miſſio nōnihil iuuamenti præſtare. Proderit etiam itinere vel curſu laſſeſcēti, polentæ cum vino ſubactæ coactas offas per os immittere. Si vero diſtrahantur ilia, ternos croci obolos ex aquæ hemina ſuffudiſſe ſatis eſt.

Quòd canterijs non ſit mittendus ſanguis.

APSYRTVS Demetrio auo mulę medico ſalutē. Te, qui veterinorum nutricatu gaudes, nolim latere, canterijs equis ſanguinē non eſſe detrahendum. Etenim ſanguinis miſſio vires infirmat, & ad obeundum opus inualidiores reddit. Quinetiam ictus ſcalpelli inflāmationem creat. Vale.

Hippocrates de ſanguinis miſſione, & cibatu.

NOSSE videtur optimum, vnde, quibus horis, quonam pacto & à quibus venis ſanguis ſit dimittendus. Refert etiam naturas & habitus explorare. Siquidem nonnulli ſecunda conſtitutione præditi valent, alij in macilentiā perducūtur, alij, vtpote valetudinarij, morbis patent. quibus idem ſanguis non ineſt, ſed ne ſimilis quidem omnibus

vitijs inuenitur,verum colore ſanguis in vnoquoque vitio diſſidet. Eorum enim qui inoffenſa valetudine degũt,ſanguis contemperatus eſt,copioſus, flauus : quibus ne vitium inſideat,ſanguis detrahatur. Colorem eius,habitúmq;, cum profunditur,oportet attẽdere.ſiquidem elangueſcentium ſanguis,varius eſt,& ſpumoſus:ſed eorum qui hordeationis vitium ſentiunt, eſt ater,& glutinoſus.Primum itaq; diebus ſenis equus viridi pabulo recreandus,hærboſis campis,quandiu læta farrago & ſuauis exit, quæ nouum in venis ſanguinem creet,& ſic vires alat, quò robuſtior equus reddatur.Sanguis hora diei ſecunda detrahatur. Sed poſtquã ſermonem hac de re fecimus,ſupereſt vt quonam deceat pacto ſanguinem qui grauat,euocare,proponamus. Ceruicẽ primùm erectam oportet loro circũplecti,& tantiſper extendere,dum tori venarum protuberent : neq; ſcalpellum tamen penitus adigere : quandoquidem ſi ferramento tranſigatur arteria,non temere coibit,erũpenſq; ſanguis ægre ſupprimi poterit. Si tẽporum venis ſanguis ſit emittẽdus,laqueus capiti circũponẽdus,vinculoq; iuxta aures diſtringẽdũ, donec appreſſu venæ tumeſcãt:poſtea,vti diximus,vena nõ alte ſubcidẽda.

De inflammatione ex ſanguinis miſſione nata.

APSYRTVS Aſpioni Alexãdrino ſalutem. Accidit partibus quæ obliquæ dicuntur iuxta genua, & in armis ex miſſione ſanguinis inflammationem creari, & interdum adferri claudicationem:cui ſic ſuccurritur. calida continuo ter aut quater in die perfundendũ. cimolia cum aceto perlinendum. paulatim pecus exercitationi credẽdum. ſic omnis languoris cauſa diſcutietur.Porro non eſt committendum vt traiectim venæ feriantur, ne laceratæ exulceratiõẽ concipiant. quod nõ eueniet ijs quibus ita cæca vaſorum origo ſubſidit, vt ne notari quidem facilè poſſint. Verum ſi nimia ſui tenuitate fallunt,vinculis obuolui deſiderãt, vt ad appreſſum intumeſcant.

Pelagonij remedia venis ſcalpelli ictu immodicum ſanguinem profundentibus,& inflammationibus inde contractis.

VENIS ſanguinem fundentibus,fimum ſuum imponito.Si vero prorumpentis ſanguinis impetus non cohibeatur,velleris affatim ſuccreſcentis floccũ oleo imbutum hianti venæ ſubfigito, vel è ligno orbiculum inſtar nũmi ſeſtertij circunciſum,emiſſario venæ manantis indito,eoq; vtere quàm optimo præſentiq; remedio. Si fluxio aut inflãmatio ſanguinis miſſionem è crure ſequatur, proderit calcis viuæ, chalcitidis, mellis,ariſtolochiæ æquas parteis linteo ſublitas adalligare,aut ſylueſtrem canabim ſiccã tritàmq; cum melle linere.Cimoliã cretam ex olei momento, acetoq;, & pollinis thuris triente,adiectis bulbis, & tritis cocleis, partibus

inflãmatione tentatis iuuabit admouere. Si frigus hyemis experimur, calido remedio vtendum. si æstas accessit, frigido.

Apsyrtus de albuginibus oculorum. Cap. XI.

SI AD oculũ fluxio decumbat, aut glaucoma aut argema innascatur, aut caligo, vel attritio, aut vulnus sentiatur, ita vt oculus inalbuerit: in facie vena sub malis rescinditur. Qui vero cum hæc euenerũt incommoda, temporum venam soluũt, eisdem malis oculum implicãt. Si vero glaucoma natũ sit, mittere sanguinẽ nihil adfert vtilitatis. Siquidem hoc vitiũ nullis cedit auxilijs, in quo nõnihil exoritur quod albicãtis calculi quandam refert imaginem, à qua vitri similitudine ὑάλωμα, quasi dicas vitraginem, græci solent appellare. Sunt qui pręsentissimũ aduersus oculorum albugines remedium putent, aurem subula transsuere, factoq́ foramini veratrum inserere. Prodest quoq́ cutem sub malis perforare, impressoq́ vulneri idem veratrum adigere. Optimum quoq́, & experiẽtia probatum constat aduersus albugines quæ in oculis equorũ mulorúmve proueniunt, si caprillos pedes nullam coctionem expertos, sed crudos adhuc quis confringat, interiorémq́ medullam eximat, & in stillatitio rosarũ liquore perbelle detritam, iterum aut tertio pecudis oculo illinat. hoc vnguine delibutis oculis animal releuabitur.

Hieroclis ad albuginem medicamenta.

SI ICTV vel attritione oculus inalbuerit, scobem testæ sepiæ contritam ex myrrha & melle sublini iuuat. Sal fossilis aut indicus minute tritus cum croco & melle vtiliter infriatur. Agrestis pastinacæ & phenij flores intritos, quotidie bis instillasse proderit. Si exulceratione oculis sentit, myrrha & iunci odorati flores quàm minutissime pertriti, affuso melle perlinuntur. Si album in oculo est, sanguinem à temporibus & venis quæ malis subiectæ sunt in facie, mittendũ commẽdat Apsyrtus. Cæterum aqua frigida fouetur oculus, mox trita cepæ medulla cum nitri spuma, indito præsertim oleo quod syluestris oliua fudit: si id desideretur, vetustissimo quoq́ delinẽdus. Albugines medicamẽtum abolet quod recipit, balsami, myrrhæ, croci, cadmiæ, rutæ, singulorum põdo vnciam, spicæ nardi pondo sextãtem semunciam, piperis candidi pondo sextantẽ, mellis attici põdo semunciam, radicis asparagi tantundẽ, alcyonij pondo quincuncem, vini veteris instar duûm scrupulorum. ea detrita, sextante cœlestis aquæ vel fluuiatilis excipiuntur. Hoc etiã aduersus albugines vsum præstat, spuma nitri cum myrrha & optimo melle: lectum item fœniculũ siccatumq́ tunditur: eaq́ creta permiscẽtur, vt albuginem extenuent. Cucumis,

galbani,ſingulos ſextãtes,piperis candidi ſelibrã,maſculi thuris tãtundem, æris vſti ſcrupulum vnum,mellis quod ad ea excipiẽda ſatis eſſe videbitur, miſcebis,& ad vſum adferes. Si quis manſæ hederę ſuccum in oculos inſpirauerit,mulorum albuginem diſcutiet.

Eumelus albuginibus.

ALBVGINES oculorum tolles,ſi à tẽporibus ſanguinem eliciás,ſuccúmque cepæ cum nitro miſtum admoueas.ſimiliter crematas nigras fabas adiecto melle pari delinere proderit. Recẽtis albuginis impetus cohibet roſaceũ cum melle & oui liquore lana molli exceptum,& oculis agglutinatum. ſed in primis ex oculari vena ſanguis eſt emittendus. Vini aminei ſextarij tres,gari ſextarius vnus,cum mellis quadrante ſimul coquuntur,vt albuginibus auxilientur.Hirundinum cremata capitula,& in cinerem redacta,cum melle lita iuuant.

Inueteratis albuginibus

Inuſtum hordeaceum fermentum,& quàm minutiſſime tritum,fœniculi ſucco,nitro,& melle excipitur,& ita collinitur ijs qui iam à multo tempore albugines experiuntur.

Theomneſtus albugini.

SI PIPERIS candidi ſextans,aut nigri triens adſumatur, nihil intereſt.ammoniaci triens,myrrhæ ſicilicus,croci drachmæ tres,opobalſami quod erit ſatis,miſcentur,vt in illitionẽ liquidã coëant:quæ indita non patitur albuginem cõfirmari. Hęrba ſyderitis,quam alij achalium,nõnulli altheã appellant,cum ſemine trita oculis prehenſis inſpiratur,deinde cæleſti aqua frigida perluuntur.linteoli mundi cinis,& frictus ſal,melle excepti ſublinuntur. Cyclamini ſuccus ex attico melle illitu albugines rapit. Adipem anſerinã cum roſaceo tritam, & ſepiæ teſtam ex melle fumum non experto, perungere proderit. Sepiæ teſta,& fœniculi ſuccus,croci,myrrhæ,& ſyriacæ nardi pares modi miſcentur melli, minutiſſime triti,vt albugines vſu deterant.

Collyrium ad ſuffuſiones.

Nitri ſextans tunditur,& immiſtis piperis cãdidi quinq; granis,aut nigri decem, phyllarium cõteritur. Hoc medicamẽtum ſuffuſiones diſcutit. mellis,olei veteris,par vtriuſq; modus miſcetur. ad vſum,ſalis attici ſeſcũcia,ramentorum ſepiæ tantundem,cum crocodili fimo ſimul teruntur,crocum phyllarium,ſuccinum,in pollinem digeruntur, & oculari incerniculo creta excipiuntur. Pyxide vitrea medicamentum recõditur:& cum poſtu-

labit vſus,ſublinitur. Sed ſiquando medicamentum in liquorem ſoluatur, aut in humorem coëat,paulum tritæ gummis adijcietur,vt in paſtillos coaleſcat,qui aqua reſoluti perunguntur.

Collyrium albuginibus.

Mellis,thuris maſculi,myrrhæ troglodytidis,piperis candidi,croci,aloë quæ in iocineris formã concreuit,ſingulorũ vncia,ammoniaci thymiamatis ſextans, ſalis ammoniaci, ſtyracis ſynceri, aluminis ſciſſi,nitri græci, ſingulorum vncia diligenter conteruntur,quoad fatiſcant in polentam.hoc medicamentum vſu albugines emendabit. Non deſunt qui ad detergendas oculorum albugines ammoniaci & fœniculi portiones æquas in pilam conijciant,per triduum terant,quarto die fluuialem aut fontanã aquam defundunt,diebus octo quotidie bis conterunt,& mellis ſelibram adijciunt.

Oculorum doloribus.

Dolores oculorum finit medicamentum quod habet ceræ aut reſinæ, ammoniaci, ſpumæ nitri,ſingulorum pares intritas portiones. Suffragatur oculis medicamentum quod recipit nardi ſpicæ pondo denariorum duûm,croci pondo denarij vnius,amyli pondo denariorum duûm. ea melle attico excipiuntur.

Exulceratis oculis.

Si exulcerationem ſentit oculus,myrrham,crocum,odorati iunci florem quàm minutiſſime tundito,& adfuſo melle linito.

Lippitudinibus oculorum.

Lippitudines oculorum ſanguinis feruore,aut alimenti copia contrahi conſueuerunt. Has ſanguine à temporibus miſſo curare oportet. Oculis mel & lac per triduum inſtillantur. Si ijs fluxionis impetus nõ cohibeatur, mel & aloë iocineris craſſamentum referens,oculis illinuntur,prorumpentémq; fluxionem ſupprimunt, & lippitudini medentur. Medullam cerui vſq; eo perpurgatam,vt ne oſſium quidem vllæ remanſerint lamellæ,marmorea pila terito:cui croci triti denarij pondus adijcito. medicamentũ vaſe vitreo vel corneo recõdito.id vlcus oculorum alit. Crematæ diligenter viridium arundinum paniculæ,adiectis ſuauiſſimæ myrrhæ tribus obolis,& ſyriacæ nardi totidem, omnia ſimul teruntur,dum in vnitatẽ coëant,& in pixidicula ænea reconduntur.albugines vſu ſummouent. Item porri tenuiter detriti ſuccus expreſſus,& æneo vaſi mãdatus,illitu proficit. Si oculus inflammatione vexetur,thuris,amyli,agninæ medullæ,ſingulorum drachmã, olei roſacei vnciã,vbi ita ſubegeris,vt in vnum coaleſcãt,oculis agglutinaſſe

ſatis eſt. Thurius ſal tritus naribus inſpiratur. Si vero nõ aperiat oculum, huius genã inuertens ſcalpello reſcindito, mox vinum inſpuito, ſanguinem temporibus detrahito. Iis auxilijs morbus abigitur.

Albuginibus oculorum.

Succi fœniculi modus qui tibi fecerit ſatis, hederæ quæ ſaxis innititur, recentibus folijs expreſſus liquor inſtar prioris menſuræ, lac canis vel aſini, ſanguis vernaculæ vel cicuris columbæ, ros braſſicæ conſidens, albuginibus auxiliantur.

Eumelus oculorum cicatricibus.

Si ſal ieiuno manſus in oculum inſpuitur, cicatricem extenuabit. Idem facit ſepiæ teſtæ ſcobis oculo per fiſtulam inſpirata. Syluestris paſtinacæ tritum ſemen melli attico miſtum, auxilio eſt.

Epiphoris oculorum.

Aquæ frigidæ conſperſus, oculorum epiphoris medetur. Sal etiam in vino meraco decoctus intrita myrrha, & adiecto melle attico, eiſdem infriatur, deinde frigida fouentur.

Oculorum vulneribus.

Oculorum vulnera ſic curantur. croci, piperis albi, ſalis ammoniaci, lachrymę papaueris, allij, ſingulorum vncia teritur, & excepta melle linuntur. Humanum ſtercus exſiccatum eiſdem efficax eſt. Syluestris item cynaræ radix ex ſale miſta & oculis agglutinata prodeſt.

Ad incipientes ſuffuſiones.

Mellis attici, fellis hyenæ, aut vulpis, quod mellis modũ æquet, opobalſami tantundem, piperis dimidiata portio, hæc conteruntur, & pyxide vitrea aut ſtannea conduntur: cumq; neceſſitas vocat, primis ſuffuſionum rudimentis illinuntur.

Vnguibus oculorum.

Vngues, quæ pterygia Græci vocant, neruoſæ quædam ſunt tunicæ ſeſe oculis obtendentes, inſtillatione craſſiorũ humorum qui in capite coierant, enatæ, ſanguinem dico pituitámq;. ijs radices ſanguine ſuffuſæ rubent. ſed cum pupillam occuparunt, & ſe cernendi potẽtiæ iam oppoſuerunt, orbant lumine, eámq; non ſecus obtegunt, quàm nubes quæ radianti ſe ſyderi obiecit. Quod ad curandi breuem expeditámque rationem pertinet, vnguis manum expoſtulat. Oportet oculum vtrinq; diſtrahere, vt membranoſus

vnguis in rugas summatim contrahatur: medicinalicꝫ hamulo,retuso mucrone suspendere,& in orbem scalpello circunscindere. Neque vero timide, sed audacia fretus hoc feceris. Nam tunica cornus imaginem referens, ob id ceratoides dicta, subijcitur. Cum disiectus vnguis fuerit,penicillo posca imbuto fouendus est oculus. Quod si vehementer equus recalcitret,fascijs erit obligandus,tertio die medicamento solicitandus quod habet cimoliæ cretæ vnciam,pompholygis semunciam,iris sicilicum:quæ melle liberaliter excipiuntur, & dum sanescat, illinuntur.

Oculis cruore suffusis,& staphylomatis.

Oui candidum,oleum rosaceum,& cerusa,subiguntur:& vbi strigmēti crassitudinem implent,illinūtur:sed antea sanguis è temporibus mittitur. Si ijs fluxionis impetus nō substitit,vnguem & staphyloma,id est vuā creabit,in qua summa attollitur tunica,vt ruptis oculi laxatis've membranis similis figura acino fit:inde nomen ductū est. Illitu per biduum interpellato, vinum inspiratur:oculus per angustū quoddam spiraculū proluitur,quod coniunctum naribus,ad eum ducente cuniculo permeat. repetendum subinde medicamentum vt diximus illinendum. quod sub æstatem ex aqua frigida, per hyemem mulso tepefacto perungi proderit.

Pelagonij contra oculorum ictus collyrium.

Myrrhæ troglodytidis vnciam vnam, croci obolum, hæc trita in aqua mulsa decoquito,& adiecto quadrante mellis vtitor.

Suffusionibus vernaculum.

Nidum hirundinis sic erutum,vt nihil prorsus reliquiarum eius adhærescat,in vas conijcito,& addita aqua,cūmcꝫ simul agitaueris,ea colis exprimito. Hunc laticem dabis sitienti iumento potādum,vel faucibus per corniculum infundes. In primis equili calidiore, in quo nullum frigus aspiret, stabuletur. soli furfures & paleæ pabulo cedant. hordeo prohibeatur. tum frumētacei farris heminam,& hydromelitis sextarium,pollinis thuris tantundem,resinę vnciā vnam,adiectis duorū ouorum liquoribus,liberali vino decoques:& vbi visum totum illiueris,fascia subligabis,vt nocte tota medicamentum adhæreat,& appetente diluculo detrahatur,& dictum antea pabulum obijciatur. quarto die oculos attico melle perunges.

Ad oculorum cicatrices.

Balsami,piperis,singulorum pondō sextans,ouillæ medullæ pondo vncia,spicarum allij gallici quod esse satis videbitur, fœniculi quantum manu comprehendi potest,ea luteus oui liquor excipiat.

Oculorum vulneribus.

Myrrha, crocum, iunci odorati flores, vnà conteruntur, & adiecto melle linuntur.

Nardinum collyrium.

Opopanacis ſextula, violarum ſiccarum ſextans, ſpicæ nardi, caſiæ, myrrhæ, olei, ſingulorum ſemuncia, piperis pondo denariûm duûm, vini inſtar ſcrupulorum quinq;.

Ad caligationem oculorum vulgare tritúmq;.

Candidæ ſpinæ ſuccus vino veteri paribus mēſuris admiſcetur: ſed longe melius cedet, ſi ſpina dum in cineres euaneſcat aduratur, & adiectis attico melle & oleo vſurpetur. Omni vitio oculorum hoc opitulatur medicamentum. piperis candidi, albæ ſpinæ cinis & mel æquis portionibus miſcētur. pinna oculus illinitur.

Oculare collyrium lippitudinibus.

Violæ & ſal æquis ponderibus miſcentur, acetum quod ſatis eſt: olei, piperis longi, herbæ ſabinæ, pollinis thuris, myrrhæ, ſingulæ vnciæ teruntur, & tenui cribro cernuntur: quæ ſemiſſe mellis excepta inſtillantur.

Si oculum equus læſit.

Oleum roſaceum, & oui liquor, lana excipiuntur, & agglutinantur oculo. Poſtero die fœnigræci tepente decocto fouetur. Imbutus hoc cremore penicillus adalligatur. iterum vellus ſupradictis intinctum adfigitur. cum meliuſcule cœperit valere, collyrium indetur.

Carcinomatis oculorum.

Eruum pinſitum, oleum roſaceum, & ouum melli attico miſcent, & hiatum vlceris inungunt.

Oculorum cicatricibus.

Vetera coriorum pyctacia concremant, & in cinerē redacta oculis ingerūt.

Oculorum inflammationibus.

Si ſubito oculus inflammationem contraxerit, ſpongiam aceto imbutam oculo deligabis.

Compoſitio collyrij aduerſus albugines.

Thuris maſculi, myrrhæ troglodytidis, ſingulorum pondo ſextans, croci cyrenaici pondo vncia, ſucci fœniculi, foliorum roſæ, ſingulorum pondo ſextās, mellis attici nunquam fumum experti, piperis candidi, piperis longi, crocomagmatis, ſingulorum pondo vncia, ſucci hederæ pondo ſextans, vini italici heminæ menſura, opobalſami quod ſatis eſſe videbitur.

Apsyrti de contusis aut percussis oculis, & defluxionibus eorundem.

APSYRTVS Hippocrati equorum medico salutem. Postquã equinum genus cõpluribus iniurijs visum est opportunũ, oculiq́ varijs casibus patent, te nutrientẽ equos auxilia scire necessarium duxi. Quibus si percussus est oculus, facilè succurras. Icto, crassioris pituitæ cursus erũpit: &, quod scitu dignũ est, oculus frequẽter sua sede propellitur. Iis medicamẽtis vitiũ discutitur. Ouilla medulla fœminũ ossibus exempta, tritaq́, perungitur, & bis in die manu clausus oculus aliquantum cõtinetur. Melius res cedet, si recẽs adhuc medulla fuerit, nec senserit vetustatem. quæ si non adsit, adeps anseris aut cohortalis gallinæ tritus sublinitur. Medulla cum anserino pingui detrita, auxilio est. Quum rimula quæ dehiscebat, resarcto damno fuerit expleta, & segmen vulnusculi ad cicatricẽ perductum, iamq́ cursus cõcretioris pituitæ cõstitit, oculus hoc vnguine delibutus illustrabitur, quod recipit atramẽti sutorij obolum vnũ, myrrhæ alterum, croci drachmã, medullæ ouillę quam antea proposuimus, semunciam. hęc trita simul, ex attico melle coquũtur. Hoc medicamentũ cicatricem extenuat: sed medulla debet esse resoluta. Quòd si ictu quodã vel attritione aliàve causa cõturbationem sentiat oculus, aut offusis tenebris caliget, sanguis è venis in facie quæ malis subditæ sunt, emissus, pręsenti est auxilio. Postero die superior illitus opem adferet. Longe melior cõpositio sequẽs habetur. Aeruginis obolus vnus, myrrhæ, spumæ nitri alexãdrini, singulorũ oboli duo: quæ in polentam detrita, melle attico colligũtur. Cæterum hians segmentũ, medicamen quod medulla cõstat, emendabit, & alet. Eruum pinsitũ, & linteolo cretum, melle attico vel cretẽsi excipitur: quo segminis oras sublini salutare est. Quinetiã cum tẽpus postulabit, in omnibus quæ cõtingunt extrinsecus noxis, inspirare vinũ oculo, diductis genis, perquam vtile. Si cõcepta inflãmatio torqueat, hoc vtendum remedio. Polenta vino subacta agglutinari debet, adligariq́. Si vero fluxiones sentiantur, neq́ pituitæ cursus substitit, circumurendus oculus. sed spongia partem occupet à qua cernendi facultas proficiscitur, ne amburens medicamentũ subter illabatur, & eò tãdem proserpat. Optimũ est contra defluxionis impetus, oculum etiã medicamento munire, quod habet argẽti spumæ tritæ & elotæ, succi hęrbæ apollinaris, pares vtriusq́ modos, lactei succi papaueris tertiam partem, æruginis tantundem. singula teruntur, iterũmq́ vino dulci crassiore cõmittuntur.

Hierocles ad ictus, procidentias, defluxiones, & vngues oculorum.

SI DISSECTVS fuerit oculus, sordisq́ crassæ proluuies feratur, timor subest ne procidat oculus. id quod his medicaminibus finietur. Ouillam è fœminibus medullam contritã inungito, bis in die manu oculum aliquantisper contineto. Hoc efficax habetur, si re-

centem medullam sis nactus. sin carueris, anserinũ adipem, vel gallinarum domibus oberrãtium pingue tritum illinito. Medulla vero anserino adipi cõmista prodest. Cum vulnus expletum est, sectioq́ cicatricem cõtraxit, ac sordis proluuies restitit: medicamẽto quod subdidimus, inungito. Recipit hoc, atramẽti sutorij obolum vnũ, myrrhæ duplum, croci drachmam, ouillæ medullæ semunciã. medulla prius teritur, deinde simul omnia conteruntur, atticũ mel infunditur. id cicatricẽ abolet. Sed si oculus, vtpote cicatricosus, turbulentiam experiatur, si aut attritu, vel alia causa cõtusus euaserit, vel ei caligo quædam obuersetur, venã in facie malis subiectam secabis: postridie vti supra diximus sublines. Nonnulli æruginẽ, myrrham, nitri alexandrini spumam conterunt, & attico melle coactis vtuntur. Quinetiã statim quàm oculus noxam cepit, diductis palpebris vinum inspirare mirũ in modum proderit. Si concitetur inflammatio, polentam vino permistam, vt in cataplasmatis lentorem coëat, agglutinare cõueniet. Cum vero fluxionis impetus in oculos decumbit, nec pituitæ cursus supprimitur: circumurere oculum appresso videndi particulæ penicillo, qua fenestrat oculum pupilla, ne vis candentis medicamenti subeat. Oculis qui fluxione tentantur, hoc etiam subuenit. Spumæ argenti tritæ & elotæ, succi apollinaris hęrbæ, singulorum æquæ portiones, lachrymę papaueris pars tertia, æruginis sulphurisq́ tantundem, hæc singula, postea simul omnia, conteruntur, & immisso crassiore passo linuntur. Vngues qui oculis obijciuntur, vix medicinæ parent, eosq́ discutere remedijs difficile est. Siquidem neruosæ quædam veluti membranæ protenduntur, quæ sub genis candicantes animali cæcitatem offundunt. Subijciens itaque digitum, acu linum ducente traijcito, duobusque fili capitibus leuatum vnguem rescindito: & acceptum sectione vulnus, oleo & sale, ouillàque medulla fœminum ossiculis exempta, sex diebus nutrito. diuersas collyriorum compositiones à me secundo volumine descriptas offendes.

Apsyrtus de ijs qui diuersis constant oculis, & albo rictus colore noscuntur.

APSYRTVS Flamaruntio salutem. Qui varietate oculorũ notantur equi, nõ eãdem rem oculis cernunt. Nam quemadmodum quibus vel crura vel pedes discoloribus maculis euariãt, ij claudicare solent: & cum itineribus cõmittuntur, labori cedunt: sic etiam illos hac diuersitate variegatos visus deficit. Quin & ob hanc oculorum varietatem, & improbi, & rerum eis occurrentiũ verentes, necnõ ad speciem rerũ oculis obiectarum cõsternabiles sunt. Hos tamen Parthi magno in pretio habẽt, & pro generosissimis adsumũt: apud quos primum procreatos fuisse constat. Qui vero discolores notas in tergore referunt, eos Parthos veteres ap-

pellarunt, apud quos primum in lucem editi produntur. Scire etiam licet equos qui oris rictu vel facie candorem exprimunt, & prægrandeis ac velut emissitios promunt oculos, ij ab ineunte puerili ætate ad senectam liberaliora vitæ spatia pollicentur.

Apsyrtus de admissura.

APSYRTVS Caristano Frontoni salutem. Cum veterinorum alimoniæ tuum impendas studium, & ex me quęras quos & quales equos admissarios eligere cõueniat, te scire necessarium duxi, quòd qui non ictu contractam, sed genitiuam notam in oculis candicantem ostendunt, ad seminandam prolem repudiantur. nanq; editum hoc parente pecus, cum ad eandem deuenerit ętatem, simili modo, cæcitatis mutilatione vexabitur. Equam vero tali genitore procreatam, propter anniuersariam purgationem, id malum non manet: sed mas quem ea pepererit matrix, aui tum referet vitium. Qui vero insiliendis equabus vel pigri vel inhabiles spectantur, vtpote cum operi cedant, sunt segregãdi. Qui etiam vnico teste constant, ad admissuram adsciscere non oportet: cum ex maxima parte infœcundi reputẽtur, aut pullos suæ stirpi mutilæ similes progenerent. Quibus varices in testiculis prominent, seminandæ soboli nõ habentur idonei. hos varicosos vocãt. Admissarium igitur integris esse viribus, & omni vacare culpa operæpretium est.

Quæ ætas ad admissuram idonea, Eiusdem.

QVIBVS pullorum educatio cordi est, matrices equas hac corporis forma dęligere oportet, magnitudine media, habitu quadrato, aspectu decoro, clunibus ac ventribus latis. ætate nõ sint minores trimis, neq; maiores decẽ annorum. Equum ad admissurã quem velis habere, legere oportet, amplo corpore, formosum, nulla parte corporis inter se non cõgruente. Initium admissionis facere oportet ab æquinoctio Verno ad Solstitium, vt idoneo tẽpore iam lætis & hęrbidis campis partus exeat. Nam equa duodecim mensibus & decẽ diebus fert vẽtrem. Qui vero post Solstitium partus edũtur, vitiosi & inutiles existunt. Mas quo tẽpore vocatur à fœminis, roborãdus est largo cibo, saginãdusq;, vt veneri supersit: ei deturq; ab opere vacatio. Bis die, nec amplius, cum tẽpus anni venerit, mane & vespere proriga admittat. Quòd si semel post initum fœmina marem recuset, rursum post decem dies adhibere cõuenit: & si iterum respuat, eam vt impletã separare oportet. Cum conceperint equæ, videndum ne aut laborent plusculum, neq; frigidis locis cõmittantur: quòd algor maxime prægnantibus obest. Si saliendi fastidium est, cupiditas elicitur detersis spongia fœminæ locis, & admota naribus equi.

De indole & forma equi, ac notis annorum, Eiusdem.

QVALIS futurus sit equus è pullo, à corporis forma & indole coniectari potest. Hoc vero habitu constabit, exiguo capite, nigris oculis, naribus non angustis, breuibus auriculis & arrectis, ceruice molli, densa iuba, crispiore, & per dexteram partem profusa, lato & musculorum toris numeroso pectore, grandibus humeris, scapulis latis, cruribus rectis, ventre substricto, testibus exiguis, spina maxime duplici. sin minus, curua cauda, longa, & setosa, crispaq́; rotundis clunibus, fœminibus torosis, tereti genu, neq; introrsus spectãti: rotundis vngulis, ęqualibus, duris, quibus mediocres coronæ suppositæ sunt. Hæc sunt futuri sublimis & bene compositi corporis indicia. Cum vero natus est pullus, confestim licet indolem æstimare, si hilaris, si intrepidus, si neq; subito conspectu nouæ rei terretur, si ante gregem procurrit, si alacritate & cursu certans æquales exuperet, & in pabulo contendens suos gregales abigat, si in fluminibus & stagnis alios non respectans prægreditur, & vadum interritus transigit. hæc sunt honesti animi documenta. Cum annũ & sex mẽses impleuit equulus, manibus est tractandus, capistrũ circũponendũ, frenos præsepi suspẽdendũ, vt tangere cõsuescat, ne è motu audiẽs crepitus exterreatur. Trimus recte domatur: à quo tempore farrago dari solet. Aetas cognoscitur equorum, & ferè omnium qui vngulas indiuisas habent, & etiam cornutarum, quòd equo, dum bimus & sex mensium est, medij dentes duo superiores, & inferiores totidem, cadũt, quos sectores vocant. Cum quartum agit annum, ijs qui canini appellantur, deiectis, alios adfert, quos nominant columellares. Intra sextum deinde annum molares cadunt. Sexto anno quos primũ mutauit, exæquat. Septimo omnes explentur æqualiter, & ex eo cauatos gerit: nec postea quot annorum sit, manifestò comprehendi potest. Equus morbum non sentiet, si cornu ceruinum amuleti vice gestet.

Qualem asinum esse conueniat quo salitur equa, Eiusdem.

PERQVAM vtile scitu est quod sequitur, ijs qui ex equino genere & asinino congressum moliuntur, vt hinnos vel mulos bigeneros atq; insititios procreẽt. Qui mularũ generi seminando destinabitur asinus, hac corporis forma sit oportet, habitu magno, quadratis membris, vasto capite, nõ equino: facie, genis, item & labris, ingẽtibus: non exiguis oculis, neq; cauis: naribus patulis, neq; constrictis: auribus nec flaccidis, sed arrectis: ceruice lata, neq; breui: lato, & musculorum toris denso pectore, & ad sustinendos equarum infestarum calcitratus robusto: grandibus scapulis: ac partibus quæ humeris subiacent, aut supra genua sitæ sunt, crassis, valentibus, corpulentis, & quàm maxime distantibus: (siquidẽ opus est cum superuenit, fœminã complexu facilem inueniat) grãdi dorso, spina

lata, neq; gibberi, neq; panda anguſtam lineam in rectum ferente. Non ſit aſinus humeris ſubſidentibus, ſed eminulis: excelſa armorum compagine & æquabili, ita vt prominētiam litura diſtinctam habeat: lumbis plenis, aliquantulum ſe protendentibus, nec in arctū ſtrangulatis: ventre non prætumido, ilibus paruis, lateribus porrectis, late coſtato pectore, coxendicibus magnis & æqualibus, nō ſubſtrictis clunibus, nec in acutū porrectis. Honeſtiores habentur qui cauda ſunt breuiore, fœminibus inſuper cōpactis, breuibus, lacertoſis, neq; extrorſus auerſis, cæterum diuaricatis. Etenim ij quibus femora penè committuntur, & in arctum conſtricta ſunt, longe maiori alacritate fœminas inſiliunt. teſtibus magnis, paribus, tereti genu, tibijs & cruribus veſcis, oſſeis ferè, & excarnibus, magiſq; neruoſis, minime varis, neq; diſcolore tæniarum cinctu verticillatis, calcibus neq; præter modū altis, neq; nimium depreſſis: qui nec nixi talis ingrediātur: pedibus vatijs, nō introrſum contortis, nec humilibus, quibus coronæ mediocres ſuperpoſitæ ſint: vngula dura, ſubter concaua, interiore ſinu paruo, quam à nido hirūdinis chelidona vocant. Non retuſa voce aſinus, ſed clara rudat: quādoquidem magni referet vel vt deterreatur equa, vel vt ſic alliciatur, vt morigeram admiſſario ſe præbeat. Specioſiores ſunt aſini, quorum color in purpurā ſpectat, idq; ſi nigram nec vllatenus in fuſcum vergentem maculam fronte gerant. Longe omniū pulcherrimi nigri habentur, qui non incauum ventrem, ſed concolorē habent. Cui pulla in ore macula ſubeſt, aut lingua nigricat, is cōſimilis coloris ſobolē haud dubie generabit. Qui ex cādido colore in cinereū caneſcūt, quos vocāt morones, ij ad admiſſurā nō accerſantur. ſiquidem colores nullo in pretio habiti, magna ex parte reddentur filijs & nepotibus.

Vt admiſſarius equus in venerem proruat.

Vſtam cerui caudam cum vino terito. teſtes & genitale linito. ſic hebes equus, voluptate ſolicitatur ad venerem. Sed cum furentis in libidinem impetum compeſcere voles, oleo perungito.

Quæ ætas idonea ad admiſſuram, Anatolius.

GENEROSI equi tam mares quàm fœminæ, quo deſcribemus modo ſunt eligendi. Sit quinquennis equus qui admiſſuræ deſtinatur. Decimumquartū agens annum, à ſuperuentu conquieſcat. Hoc idem tempus, à quimatu videlicet ad annos quindecim, fœminis præfiniatur. Aetatis notæ non à dentibus ſolis petendæ ſunt. nam hæc probandi ratio non ſatis exacta iudicatur, quòd planè dentibus ſuam ætatem non fateantur. Nōnulli à maxillis annos explorant. Si cutis à corpore reliquo non ægrè diducta, trahentémq; manum ſequens, perquam facilè ſuam in ſedem reſiliat, equi iuuentam denūciabit. Si vero leuata cutis, ſe ipſa car-

ni tardius agglutinet, senectutem testabitur.

Eiusdem, de tempore admissuræ.

ADMISSVRAE tempus ab æquinoctio verno vsq; ad solstitium æstiuũ statuitur. Cum vbertate verni pabuli exhilaratum pecus tunc lasciuiat, non est committendum vt strigosa equa & obsita sorde saliatur: quippe cum talium cupiditate celerius equum solicitari constet, perinde quasi stimulatus hac colluuione gaudeat. Cum autem proriga fœminam mari desiliendam præbebit, eius caudam prius detondeat. Nec desunt qui dent operam, quo magis equarum amore flagrent admissarij, vt iubæ, suorumq; capillorũ venustate, necnon cæteris elegantibus honestamẽtis exornẽtur, et ad hoc siquæ pollent aliæ cupidinis huius illecebræ. Quin eam quoq; equo tanquã cursu certantẽ proponunt. His autẽ lenocinijs putãt equum ad amorẽ inuitari. Mares quinq; mensibus antea q̃ vocentur, à fœminis sunt segregrandi. frumento etiam roborandi. torrido paulatim eruo & similagine aqua macerata largius saginandi, vt veneri supersint, & hoc fulti cibo fortius ineãt. Rursus si equa marẽ non patitur, gallinaceo fimo cum resina terebinthina trito naturalia eius linuntur. ea res accendit libidinem. longeq; magis si saliẽdi fastidium est, oblitus scyllæ coẽũdi cupidinem elicit. Quòd si semel initum experta, deinceps marem fastidiat, interposito decẽ dierũ spatio mas iterũ adhibẽdus. quòd si rursum maritari respuat, diuortio separanda, vtpote quæ iam ventrẽ perferre credatur.

De asinis admissuræ idoneis, Apsyrtus.

ASINOS eos admissuræ idoneos eligemus, quos cum equis aluimus. Nonnulli, quod recte factum censeo, onagros cicurãt, qui pulcherrimorum seminum feraces sint. optimam ij sobolem fingũt, quòd non tanquã reclusi, sed sua libertate freti, latius euagẽtur. Equas ab asinis iniri, quàm asinas ab equis, longe melius est. Nonnulli studiosius curant, vt equinis matricibus asinorum pulli subrumentur. ideo cum sunt à partu statim editi, equæ subijciunt. Siquidem ita meliori lacte nutriuntur: & sic educati, à tenero magis equas diligere condiscunt, ita vt libidinis furijs promptius extimulentur. Ad bimatũ vsq; lactandi potestas fiat, & equorũ more biennij spatio lacte satientur. Non trimis minores asini, aut maiores quàm decem annorum admittantur equæ. Quod seminabit asinus, vernaculum patris præferet habitũ. Sunt qui rerum perpulchrarum studiosiores, asinum, equum, aut alium quemuis admissarium, huius coloris vestimento contegunt, quem futuram pullationem referre velint. Siquidem qualem vestitu colorem ij mentientur, in talem enata progenies degenerabit.

Pelagonius de eligendo admissario.

SI VTILEM admissarium,& ad creandam prolem idoneum libeat experiri, digitis duobus comprehensum genitale semen laneis lascinijs distrahes. si resiliat in se, ac sese cohibeat, ita vt non discindi patiatur, vtilem admissarium ostendit. hoc Hipparchus asseuerat. sin protinus tactu distractum diffindatur, nec visci more glutinatum lentescat, seminandis filijs vt inutile repudiatur. talis equus ad ineundas matrices non est adsciscendus. Mores autem equorum laudantur qui sunt ex placido concitati, & ex cõcitato mitissimi. Hi ad obsequia inueniũtur habiles, & ad certamina laborum patientissimi. Sunt qui oculorũ diuersitate gnobiles equos primæ classis esse contendant, qualem fuisse Alexandri Macedonis Bucephalum commemorant: modo linguam habeant tenuem & longam, faciem subsimam, erectam ceruicem, ventrem compressum, ilia contracta, mediocrẽ magnitudinẽ, prominẽtes in corpore toto venarum toros, nigrum colorem saturatum. Plato candidos equos probauit, quasi huiuscemodi coloris fastigia laudari velit: quanquam in alijs colorum generibus bonos inueniri sæpe contingat. Cæterum probę indolis argumẽtum est, si stans morã non patiatur, sed pede pulsans solũ, cursitare cupiat.

Apsyrtus de partu necando.

APSYRTVS Vero Marcello salutẽ. Te nosse cõmodũ existimo quonã pacto partus in vtero enecetur. Non enĩ semper equã ventrem perferre prodest, quam mala pręditus indole vel degener admissarius superuenit: vel si dum quodã genere certaminis exerceatur, vterum gerat. Oportet autem manũ naturalibus inserere, & in locos equæ transferre, pulliginémq; , si iam pilis inhorrescat, ore prehensam strãgulare, & caput elidere: vel prius quàm semen genitalibus locis animetur, obducẽtem membranam vellicare. Medicamento sic fœtus enecatur. Teda præpinguis assulatim frangitur, & in vini dulcis quatuor sextarijs efferuescit, dum ad tertias decoquatur. Hoc ius tripartito digestum, per triduũ infunditur. Radicẽ bryoniæ in vino tritã, pulliciem excutere tradũt. Nec desunt qui creticum seseli, quod tordilion vocant, contusum infundant.

Apsyrtus de procidentia vuluæ.

EI REFERENDA est gratia, qui fœminarum laborãtibus vteris remediũ adinuenit. Si vulua procidit, sic auxiliũ ferri produnt. Equam prosternere conuenit, & supinam in caput reclinantem collocare: multa calida aqua genitales locos subluere, eosq; tenui acu cõpungere: deinde decocto malicorio in paribus austeri vini & amurcæ modis, & olei dimidia portione, introrsum, vt in sedem redeat, cõpellere: mox

vesiculam quæ inspirato flatu turgebit, huic insidẽtem adprimes: cuius ceruicem funiculo sic obligabis, vt impulsum ore spiritum contineat. naturalia interiecto spatio sic deuincies, vt & intus vesica moretur, & lotiũ excerni possit. Tũc vstorum lauri foliorum cinere ex nigro vino austero suffundes: post intermissos decẽ dies funiculũ detrahes, & vesiculam adacto prius aculeo, quò per impressum foramen spiritus euanescat, eximes. Equa bonis pabulis sensim roboranda. siquidem obesam corpore proderit esse.

Hierocles de perferendo ventre, & enecando partu.

NE QVID ex ijs ignorasse videar quæ ad gestationem vteri, & ad necandam pullationem attinent, paucis perstringam. A cõceptu igitur equæ decem mensibus & totidem diebus vẽtrem perferunt. Quòd si contingat eas maturius, hoc est mẽsibus nouem & viginti diebus partum edere: pullus educari, & in iustã magnitudinẽ adolescere cõsueuit. is tamen ab armẽto debet abigi, quòd ad obsequium præstandũ inuenietur iners. Si vero partui vicina matrix dextra parte sumẽ laxet, & papillam aliquantũ exerat: ijs signis se marem enixurã fatebitur. Sed si inertis equi superuentu, & ad ineundũ certamen inhabilis, pulliciẽ cõcepit: in equæ naturam manum imprimere licet: & si pullus vestiatur pilis, ore prehenso strangulabitur, caputq; cõfringetur. sed si mollis adhuc & glaber fuerit, eius medicamenti sublitu præcox partus eliditur, cuius parandi ratio hæc est. Teda quàm maxima pinguitudine scatens, in tenues assulas discinditur, cõfusumq; vinum odoratum octo heminarum instar coquitur, dum triens ex hoc modo supersit. hoc ius diuisim per triduum infunditur. Porro tritam bryoniæ radicem ex vino præcipiunt ingerendam. Quo minus tamen prægnantes abortu laborent, cauendum ne restinctarum tedarum nidor ab eis sentiatur. eo enim rapto naribus, abortu vitiantur.

Quis sexus concipiatur, Africani.

VBI admissarius equam superuenerit, certis signis comprehendere licet quem sexum generauerit: quoniam si parte dextra desiliuit, marem seminasse manifestum est. si læua, fœminam. Sunt qui præcipiant vt cum progenerari marem velimus, sinistrum testiculũ admissarij funiculo lineo aliòve quolibet obligemus: cum fœminam, dextrum. sic nostri arbitrij fore tradunt, vter sexus concipiatur. Cæterum si quispiam marem nasci velit, cum Aquilonius inspirat vẽtus, insiliendam equam obijciet. si fœminam fingi sit in animo, cum Auster perflat. siquidem Aquilo mares, Auster fœminas figurabit.

Anatolius, Quæ cura prægnantibus adhibenda.

PRAEGNANTIBVS equis conuenientem curam adhibemus, vt eæ sarcinis vel ponderibus gerendis non incumbant, rerumque vehendarum necessitate vacent, sed eo munere subleuētur, ne simul operis & vteri grauentur onere. Danda item opera, vt quiete pascantur. Leuiore pabulo tum firmandæ. Fœnum viride dissectum obijciēdum. siquidem hoc suauissimum habetur. Maceratum hordeum, & cætera id genus pabula præbeantur. Bis in die potestas ad aquam adeundi facienda. Curæque fuerit vt hyeme stabulentur loco calido, nec perfrictionibus obnoxio: æstate, in quem aliquod frigus aspiret. Sint stabula rotundis assibus commode substrata, & paleæ superiectæ, quò mollius incubent fœtæ, & in pedibus vngulæ durescant, vrinaque facilius effundatur. Præsepia altiora esse oportet, ad quę iumenta capistrentur, vt sursum versus spectātes cibum capiant. Id maxime pullis obseruandum est. sic enim erecta ceruice niti cōsuescent. quæ res equino pecori maximam venustatem adfert. Cauendū item ne pabuli mutatione tententur, neque infestentur aquarum insuetarū nouitate. siquidē huiuscemodi peregrinarū rerū obiectu facilè abortus cōtrahitur. Iis deinde quæ partum ediderūt, medicam obijciemus, & antea dictam impendemus diligentiā. Longe magis equa post alterum aut tertium mensem exercitationibus credi debet, quò lac ei præstantius suppeditetur. Sequens equuleus cursibus committatur. Si pulli molles gerant vngulas, asperis locis eos citatius agemus, calculos pedibus substernētes. sic enim vngulæ durantur. quæ si ijs parum adhuc solidatæ mollescant, hanc curationē oportet adhibere. Adeps suilla vetus, & hircina, sulphur ignem nō expertum, & alliorum spicæ miscentur. ijs vngulæ & earum caua perunguntur.

Eumelus, vt facilè partus edatur.

Cum tardius grauida pullicium enititur, si comprehensas nareis leniter constrinxeris, continuo remorantem fœtum egeret.

Si secundæ genitalibus locis hærent, ita debent excuti.

Si secundæ non respondent, ita debent exigi. fœniculi quantum manu prehendi potest, in aqua decoquitur. iuris huius octo cyathi cum totidem veteris vini, & olei duobus cyathis igni tepescunt, & naribus ingeruntur.

Hippocrates, vt armentitiæ concipiant.

Si gregalem equā cōcipere velis, vrticā in os equi pellito. si vero quæ semel aut iterū ventrē pertulit equa, partū edere desierit, hoc auxilio restibilis fœcunditas adferetur. Anisi acetabulū, myrrhæ sescuncia, croci semūcia, diligēter & munde simul contrita digerūtur in adultarū glandiū formas, quæ sigillatim in equæ naturalia, dum vterū subeant, impelluntur. genitales loci antea subluātur, & feruefactæ marinę fotu madescāt, oleoque instar vnius he-

minæ cum ſtrigmentis balnearum lumbi & genitales ſedes fœminum te-nus, bis die defricentur, vſq; dum eam concepiſſe conſtiterit. Quinto ſepti-move quoq; die ternæ lactis heminæ cum roſacei parte quarta & hipporrhi-zi drachma, adiectis quinq; piperum granis, & myrrhæ ſicilico, cum effer-buerint, tepefactum ius fiſtula longa quæ ad vuluam perferat, infunditur. hordeaceam farinam in aqua coctam, dum partũ enitatur, dabis potandam.

Vt ſterilis equa concipiat.

Si præſtare velis vt ſterilis equa concipiendi fœcunditate donetur, fa-ſcem porrorum in pila tuſum ex vini cyatho ſuffundes, & cantharidas verſi-colores quæ duodenarium impleant numerum, ex aqua biduum oriculario clyſtere in vuluam ingeres, poſtero die equum ad ineundam fœminam e-mittes. poſtquam deſiliuit, bis genitales locos elues. Nitrum, paſſeris fimũ, reſina terebinthina ſimul deterũtur, & in vnũ coacta naturalibus inſerũtur.

De equarum rabie Theomneſtus.

RARIOR quidem, ſed hæc eſt equarum nota rabies, vt cum in aqua ſuã viderint imaginẽ, amore inani capiãtur, & per hunc obli-tæ pabuli, tabe cupidinis intereant. Eius veſaniæ ſigna ſunt, cũ per paſcua velut extimulatæ concurſant, ſubinde circũſpicientes, vt aliquid de-ſiderare vel requirere videantur. Mẽtis error diſcutitur, ſi deducas ad aquã. tum demũ ſpeculatæ deformitatẽ ſuã, priſtinæ imaginis abolent memoriã.

Apſyrtus de parotidibus Cap. XVI.

APSYRTVS Degmio Plaſtico ſalutem. Te circa equos ſtudioſe verſantem id noſſe neceſſarium eſt, quod accide-re ſolet equo, vt qua caput ceruici committitur, iuxta aurẽ tumor duritiem præferens enaſcatur. inde parotidis nomẽ traxit. Cui hæc curandi ratio adhibenda. Spongia calido a-ceto imbuta, bis die deliganda, donec in ſuppurationẽ con-uertatur. tum ima parte lunata plaga, corniculis ſurſum ſpectãtibus reſcin-di debet, quo velut emiſſario cõceptus humor profundatur. Loco ſal tenuis infrietur. Parotidis ventriculus poſtero die calida fouẽdus, & deterſo quod inibi coierat pure, erui farina melli commiſta reſpergenda. Sic ad ſanita-tem perducetur. digitum autem imprimere nõ licet. nam ad talem tactum preſſa pars excandeſcit, & facilè dehiſcit in fiſtulam. Cum vero iugulũ aut fauces, aut ijs intercidẽtes anguſtias, quæ iſthmi græce dicuntur, tumor ob-ſidet: equus tam cibum quàm potum aſpernatur, lingua tumet, & in exte-riorem partem procidit, ac liuido ſugillatur colore, fluidũ ſaliuis os madet, tonſillæ vocantur. quibus eadem ratione ſuccurrẽdum. Quod ſi ad interio-

rem partem decumbat eruptio,pusq́ per os deferatur, auriculario clystere posca in aurem aut nares instilletur. Indere autem oportet forcipem, quo nares diducantur,specilloq́ melle largius oblito tumorem defricare.

Hierocles ad parotidas.

Parotidas his signis deprehẽdes. Cum durus tumor in ceruicis & capitis compage nascitur magnitudine iuglandem æquãs,spongiam calido aceto maceratam bis die superligabis,dum ad suppurationem spectet. Tũ ima parte qua subesse pus senseris,tãtũ rescindes, quãtũ,vt ei pateat exitus,satis esse videbitur:& expresso liquore,sale tenui suffricabis:postero die vbi locũ calida foueris,sordiũ coitu deterso,farinã erui melle conspersam illines. Digitũ inserere non oportet.nãq́ locus fistulis patet, nec ægre fatiscit in hiatũ.

Eumelus parotidibus & strumis.

Si parotidas animal aut tumorem concepit,in quo subter cõcreta quędam ex pure & sanguine continentur,(strumas vocant,nonnulli vernaculo nomine glandulas malunt appellare) purulentam saniem per os remittit. Hoc igitur curationis genus requirũt. Hordeacea farina cum aceto admouenda. Si non profecerit,cutis rescindi debet,& ferramento glãdulæ omnes extrahi. sed manu cutis non contingatur. Quod si huiusmodi medicamentis non finiuntur,locũ inurere cõueniet,quousq́ concreta sanies excutiatur. Tum vlcera igne facta,quo supra dictũ est modo curantur. Præsentius inter initia morbi remedium,cum pecus inflammationem sentit,pilam pensilem plumbo cõflatam sub maxilla capistro gestare, ita vt prorsus cum gutturis pars motibus exerceatur,hac plũbea glande feriatur. Eandem vim curandi præstat cucumeris syluestris radix, si cum farina hordei & acerrimo aceto mista sublinatur. Strumosis sub lingua sanguis mittendus est:qui cũ profluxerit,sale trito cũ farina hordeacea triticeáve confricari totũ os cõueniet. Quidam præsentius putant remedium,cum per cornu singulis ternos cyathos gari demittunt, deinde fissas taleas ferularum lineo funiculo religant, & ita collo suspendunt,vt strumæ ferulis cõtingantur. Si quẽ nodosa collectio aut parotis male habet,medicamenta quæ puri mouendo sunt,imponi debẽt,vt maturescant & aperiantur:cumq́ earum ventriculi patent,linamenta ex oleo & aceto immittenda,dũ quæ coacta sordes adhæsit,expurgetur:tum quæ cicatricẽ inducũt, inspergẽda:& frequenti resiccantiũ consper su sanescẽt. Parotides & strumas discutit medicamẽtum quod habet ceræ drachmas duodetriginta,resinæ terebinthinę drachmas sex & viginti,mellis põdo denarij,galbani semunciã,ammoniaci põdo denariorũ quatuordeĩ,olei per æstatẽ cyathos sex,sub hyemẽ cyathos octo:quæ miscẽtur dũ in vnũ corpus coalescãt. Parotides frumẽtaceo polline,resina,aceto,axungia cõmistis illinũtur,vt pus citent:& cũ ad maturitatẽ ventũ erit,ferro rescindũtur.

Apsyrtus de vlceribus auricularum. Cap. XVII.

CVM in auricula vlcus aut abſceſſus innaſcitur,purulentum humorem tunica duplex includit, aut ſubeſt humor glutinoſus fauorum mellis ſimilitudinem referens. Recta plaga, vt loci natura fert,incidi debent:poſtea melle & alumine curari:ſed flaccam aurem relinqui neceſſe eſt.

Hierocles auricularijs vlceribus.

Si abſceſſus in auricula protuberet: cum in iuſtam maturitatem peruenerit,per foramina fertur humor purulentus aut glutinoſus in quandam faui ſpeciem cõcretus. In rectum,vt moris eſt,reſcinditur:melle & alumine perſanatur. Si tandem in vlcus degeneret,oleo & mero eluitur. deinde tuſi porri ſuccus adiecto oleo rigatus inſtillatur auriculæ. deinde tepida proluitur aqua. centaurium indito vino ſimiliter in aurem profunditur.

Ad aurium dolores finiendos.

Aurium doloribus protinus ſuccurrẽdum eſt,ne ad demẽtiam animal pręcipitent. In primis autem aures expurgãdę ſunt,ne quid interius inſidẽs noxam aut dolorẽ pariat. Vbi molli ſpongia deterſæ fuerunt,mel,nitrum & aqua percolata demittũtur in aurem: & vt reliquias humoris ſorbeat, penicillus noctem vnam inſinuatus anfractui maneat:poſtera vero aqua calida & nitro perfunditur auris,dum priſtinam recuperet ſanitatem.

Ad aquam,& alia quæ in aurem inciderunt,extrahenda.

Si aqua in auriculas incidit,ſic elicitur. oleũ vetus nitrumq́ꝫ paribus modis in aurẽ inſtillantur,& aliquid lanæ eò cõpellitur. Si animal intus eſt,ſpecillum lana inuolutum in reſinam q̃ glutinoſiſſimam demittẽdũ, idq́ꝫ in aurem conijciendum,inibiq́ꝫ vertendum,vt cõprehendat quod illapſum eſt,& eximat. Si aliquid exanime eſt, auriculario ſpecillo protrahendum, aut hamulo retuſo parum recuruato. Si nihil iſta proficiunt, id confeſtim elidit aqua oriculario clyſtere vehementer intus compulſa. Eiſdem modis ſi vulnus aures acceperunt,medicamina in aurem dari debent.

Hierocles de tonſillis. Cap. XVIII.

TONSILLAE ſunt quoties iuxta iugulũ & fauces tumor emerſit,ob quẽ tota lĩgua exterius prolabitur,liuẽs, ac ſaliuis manans,ita vt tranſitu præcluſo nec cibũ capere nec deuorare poſſit. His eadẽ quæ parotidibus adhibẽda curatio. ſi tamẽ ad interiora deſcẽdat excretio, & ore pus profluat, oriculario clyſtere poſca naribus infundatur, ſpecillumq́ꝫ melle oblitũ demittatur,quo tumor inteſtinus defricetur. Si tõ-

ſillæ concitentur, aut ad auriũ radices inflammatio decũbat, aquæ feruentis imbre cõſperſo, & hordeacæ farinæ ſublitu curabũtur. Sed cũ inibi ſubſtãte puris coitu glandia cõcreuerũt, ſcalpello circũcidũtur. reliqua repręſentẽtur auxilia. Si medicamẽtis non cedunt, adurentibus pugnãdũ eſt, vt ſaneſcãt.

Eumelus ad maxillarum dolorem & tumorem.

Si equo maxillæ dolent, calido aceto fouendæ, & axungia vetere confricandæ ſunt: & ſi ijs non finiatur dolor, adurẽdæ. Eademq; medicina tumentibus adhibenda eſt.

Apſyrtus de lapidibus in maxilla concretis.

Apſyrtus Damnato Tomeo ſalutem. Te equos alentem ſcire volo, quòd concreſcentes in maxillis calculi, manum confeſtim poſtulant. Nãq; ſi diu permaneant, ſuo maiore tuberculo nocẽt. quare prehenſo equo pars ferro reſecãda cui calculus ſubeſt, deinde vulſella deprehenſus eximi debet. Sed diligẽter attendendum ne quæ reſtent lapidis reliquiæ. ſiquidẽ eæ rurſum in tantam molem excreſcerent, vt iterum veterinariam manum deſiderarẽt.

Apſyrtus de angina. Cap. XIX.

APSYRTVS Hiſtorico equorum medico ſalutem. Angina cum equis innaſcitur, facilè perniciem adfert. cuius ſigna ſunt hæc. Tempora cõmittuntur. Lingua tumet, exteriuſq; procidit. Caput & itidẽ oculi tumore laborãt. Faucium & gutturis tranſitus præcludũtur. Non cibum deuorare, non potionẽ poteſt. Remedium eſt, caput, tempora, linguamq; felle taurino perungere, & aqua reſpergere calida, vinum & oleũ per nares infundere. Sit oleum vetus. ſi id non adeſt, alio quolibet vtẽdum. Tradunt ficus decoquendas, & cum nitro & iure decocti in eũdem modum infundendas. Medicamẽtum etiam quod ex bdellio conſtat, illitu prodeſt. Si ijs morbus leuatus eſt, & equus cibũ requirit, dandum viride fœnũ. Melius reſpondebit, ſi hærbaceum depaſci eum ſiueris. Sin hoc deficit, ſiccũ nitro reſpergendum. Hordeum ſimiliter obijciendũ. Sanguinis miſſioni ex partibus alijs nõ eſt locus, quòd nihil adferat commodi. ex palato facta dũtaxat anginis auxiliatur. Cum recte valuerit, cucumere nitroq; deiectionem opus eſt moliri, quę noxium humorem ad inferiora depellat.

HIEROCLES.

ANGINA fallacibus & perìculoſiſſimis morbis annumeratur. Cuius hæc ſunt indicia. Caput, oculi, labraq; tumeſcunt. Lingua turgens exeritur. Guttur & fauces occluſo meatu cibos & potus reſpuunt. Huic ita ſuccurrendum eſt. Caput, tẽpora, linguaq;, taurino felle

collinantur, & calida foueantur aqua. Vinum cum oleo vetere naribus ingerendum. Medicamentum quod ex bdellio componitur, illinere proderit. Cum morbus remissior factus est, & iam appetentia ciborum inuitatur, equus dissecto viridi fœno oblectandus. Melius proficiet, si id depastus fuerit. Si viride tēpus neget, aridum nitro perfundendum est. Nec secus hordeum triticeo farre conspergēdum, ac potioni similiter indendum. Sanguis à solo palato mittendus, vt id quod strangulat, euocetur. Cum ad habitum meliorem ventum erit, erratico cucumere nitroq; venter deijciatur. Nonnulli, quibus Stratonicus adstipulatur, post fomenta præcipiunt farinam in vino diluto decoctam esse delinendam. Alij nitro, oleo, & melle linguam suffricant, deinde farina vino subacta perlinunt. Non desunt qui suillum stercus addito melle circunlināt. sed tantum mellis inesse debet, quātum ad diluendum stercus erit satis. Alij fotibus solum humidis vtendum iubent, quoniam sicca spiritum elidunt.

Apsyrti de rumpendis strumis, Cap. XX.

APSYRTVS Damæ Laodicensi veterinario medico salutem. Multa strumosis equis remedia cōplures literarū monumentis prodiderunt, sed aut inutilia, aut quæ repræsentari nō possunt. Tradunt enim aliqui strumas hordeacea farina resinaq; perlinendas. Quidam hæc in aceto concoqui malunt, sic vt lentorem cataplasmatis referant. Alij vbi triticeo farre cum vino eundem illitum tentarunt, spongiā calido aceto intinctam superligant. Alij ferro dissecant, & hianti plagæ grossum tunsam aut lactucā marinam, quam tithymalon nomināt, aut cucumis syluestris radicem inserūt. Pessime vero mihi facere videntur qui adurēte medicamēto strumas illinunt. Nanq; fieri non potest vt in suppurationē conuertātur, & vt hac emanet quicquid intus humoris concreuerit, sed multo magis obstricta cute tumor occallescit. Equus vitiatam partem manu contingi non patitur. ingrauescit caput totum. tumor oculos obsidet: puluiniq; venarū eminent. eadem ratione rictus oris intumescit. Sectio quæ apud Alexādrinos fieri solet, præsentissimo est remedio. Dissecandi ea est ratio. prehensis pedibus equus prosternitur, & detento valenter capite, postquā struma forcipibus apprehensa fuerit, cutis scalpello rescinditur, in orbem ducto vulnere, quod tantum pateat, vt hinc erui struma possit. Simili modo forcipe tunicas protrahere oportet, & ferro circunscindere. vbi nudata & explicita membranis apparebit, cultelli mucronem tunicis subijcere, adhęrentem diducere cutem, immissoq; constāter digito, à superiori maxillarum parte diuellere, eamq; vtrinq; faucium tenus eximere. Sic autē melius quis incolumitati cōsulet. Sin minus, struma particulatim elidatur, sic vt nullæ prorsus

ſuperſint reliquiæ. Nanq́ ſi quod momentum reſtiterit, ijs veluti radicibus reſurgens ſubcreſcet, & rurſus ſcalpellū poſtulabit. Venæ tamen obſeruari debēt adhibita diligētia, ne lædātur. Si vero ſanguinis profuſio ſuperueniat equo qui manum experitur, nullus ſubeſt metus, nec aliquid ea periculi minabitur. Sed cū erectus fuerit equus, hac ratione curari debet. flocci è laneo panno concerpti, q̄ acerrimo aceto & ſale madentes vulneri inculcantur. ſic impetus ruētis ſanguinis ſupprimitur. Si vero non abūde profluxerit, oleū ex aceto citra ſalem indidiſſe ſatis eſt. Hoc medicamentum tertio die ſoluitur: deinde calida aqua proluitur vulnus, linamentiſq́ vino & oleo prius imbutis, vſque ad quatriduum impletur. Enati tumores, vnà cum hiante plaga, aquæ calentis imbre perfunduntur. qui cum ſubſiderunt, linamentis ex melle vtēdum. Cumq́ vulnus purgatum, impletumq́ carne fuerit, relinquitur ſolutum, & medicamento quod liparam vocāt, alitur. Ita ad bonam valetudinem recurſus fiet. Potione tamen prohibendus eſt ante quàm ſcalpellum experiatur. ita non accidit equum ſanguinis eruptione periclitari. Hordeum prima die dandum non eſt, ſed ſolo ſit fœno contentus: quippe cum inter mandendum verſentur labra: quo motu longe magis incandeſcit inflammatio. Quinetiam ſtrumas eximi neceſſarium eſt, cum ineunte puerili ætate equulei primos dētes emittunt, aut cum protinus adultiores paulo ſecundos edent. tum enim ſtrumoſis collectionibus opportuniores viſuntur. Accidit autem eis quos malis articularia vexat, vt morbi vis ad caput decumbat. hinc vero ſanioſa colluuies ad capaces venas auribus ſubditas ſe conferēs, tumorem creat. inde nares opplentur, & infercitis meatibus per anguſtias euadens ſpiritus ſibilum elidit: lingua præpeditur: taléſque deſpōdere animū ſolent, inediaq́ vitā finire. At vero canterios raro ſtrumæ tentant: neq́ venit vſu vt concreta ſanies ſic ſubter irrepat: imò quæ primis vitæ rudimentis prodierunt, reſiccatæ protinus abolentur. Apud Sarmatas dum teneri ſunt adhuc pulli, vel nuper in lucem editi, ne ſtrumoſam labem ſentiant, teſticulos comprimere, & paulatim confringere excogitatum eſt: idq́ optimum genus caſtrationū putant: quos natiuos dentes retinere, nouos non emittere contendunt. Armentarijs pullis qui non quintū vel ſextum mēſem exceſſerunt, ſtrumæ plerunq́ ſic extuberant, & per inflammationem tumeſcunt, vt nec vllam hærbam paſcere, nec matribus ſubrumari poſſint. quibus, vti paulo antè propoſuimus, facto vulnere, ſtrumas euocare conueniet, & tritum ſalem infricare, poſtmodum in armentitium gregem relegare: ſed eius qui pus citauerit, prius curare ſinum, & eluere, tertio die cocta amurca aut pice & oleo munire, ne neglectum vlcus vermibus ſcateat.

Hierocles ſtrumoſis.

STRVMAS hac ratione curari Hieronymus author est. Calida perfunduntur aqua, dein hordeacea farina in aqua cocta cum nitro, ita vt cataplasmatis lentorem contrahat, die bis agglutinatur. Sed si iam intentæ rigent, & præduræ renituntur, cultro rescindendæ. Item tunicæ quibus inuoluuntur, secandæ, vt extra labatur quicquid intus coijt. Post hæc ficulnæ frondes contusæ, vel marina lactuca, quam tithymalon vocant, aut marrubium sale conspersum vtiliter inferũtur donec vlcus purum appareat. Agrestē quoq; cucumim immitti placet, vsq; dum carne compleatur. Postremo tenuibus eruilijs aut irino cum melle vtendum, donec ad sanitatem perducatur. Alij strumas scalpello discindi præcipiunt, foliaq; caprifici tunsa, aut cucumeris radicē imponi iubēt. Apsyrtus tamen hanc medendi rationem ac viam refellit. Nam inde duritiem concipi, & obstructo tergore doloribus excruciari pecus asseuerat. Nec vitiatæ, vt ait, parti manũ admoueri patitur. Totum caput grauatur. Facies & nares intumescunt. in eisdem venæ turgent. Hoc optimum curandi genus esse defendit. Pedibus comprehensis equus deturbatur, & detento viriliter capite, struma forcipe deprehenditur, scalpelloq; pellis circulato vulnere discinditur, quod tantum dehiscat, vt per patens foramen struma libere possit elici. Nec secus auulsæ forcipibus tunicæ circũcidi debent. Vbi struma videbitur aperta, spatula tergori subiecta dilaceratur, & immisso audacter digito, primum à superiore parte diuellitur, & excipitur vndiq; digito. qui si vsq; ad fauces vtrinque pertigat, rectius sanitati prospicietur. sin minus, particulatim erit extrahēda, dum tamen reliqui nihil immanserit: quandoquidem si paulũ quid insidere dimittatur, sic in molem coalescet, eritq; necessarium rursus animal curantem manum experiri. Si copiosa sanguinis profusio sequatur, laneum vellus, aut euulsæ pannis fimbriæ quæ quàm acerrimo aceto maduerint, in vulnus immitti debent. ita sanguinis profluuium cohibebitur. Sin magna vis sanguinis non prorumpat, oleum aceto mistum & sal duntaxat imponitur: & tertio die medicamentum resoluitur: mox vbi calida vulnus perlutum fuerit, pannorũ laciniæ in linamenta formatæ, cum tepido vino quotidie vsq; ad quatriduum inseruntur. Sed hians antea vulnus calida fouendum: qua tumentes etiam oræ perfundãtur: & postquam consederunt, flocci pannis euulsi melle conspersi in sinum demittuntur. Si iam purum est, & carne repletum vlcus, lipara nutritur. Sed quo die curationem hanc auspiceris, equus hordeo abstinendus. Castratis tamen strumæ non emergunt: sed si quæ prius equos implicuissent, exarescentes confestim euanescunt. Si pullo qui mensem quintum attigit, strumæ prorumpentes inflammationem mouerint, sic vt viridem herbam depasci nequeat, antè dictam curationem tentare, & scalpellum experiri conueniet. mox vbi quæ subtus concreuerant strumæ, sedibus euulsæ fuerint, vulnus tenui sale fricãdum, equuleus

in armentum remittendus. tertio die amurca decocta, vel oleo & pice circũ-
linendum, ne quid vlceribus inſederit quod vermes creet.

Theomneſtus de ſtrumis & tonſillis.

SI SVB faucibus inter anguſtias iuguli ſe ſtruma demerſit, ea
prorſus curantem manum reſpuit. Quare cataplaſmatis pu-
gnandum erit. Primùm medicamentis quæ puri mouẽdo ſunt,
vitioſa pars inferueſcat: ac farina hordeacea, axungia vetere ſuil-
la, althea decocta, & contritis alliorum ſpicis muniatur. Quòd ſi ijs admo-
tis ruptus locus non fatiſcat in foramen, adurens medicamen adhibẽdum,
quod ſolam cutem exeſt, vt effluentes ſtrumæ excidant: extrahenteq; medi-
camẽto quod noxium euocet, vtendum. Id habet ſaponis gallici pondo, ax-
ungiæ veteris dupondium, pinguium ficorum, & viſci quærni, ſingulorũ ſe-
xtantem, ceræ & picis quod ad ea capiunda ſatis eſſe videbitur.

Hippocrates ſtrumoſis.

STRVMAS maxima ex parte parit aquarum mutatio: ex-
itq; tuberculum iuglandis magnitudine: cui candens medicamẽ-
tum duritia præditum admoueatur. Si tamen tuſſis premit, &
contentius infeſtante vitio, graue olens ſpiritus redditur: ea quæ
leniunt, infundenda, ne laceſſita tuſſis acerbius infeſtet. proritata ſiquidem
arteria noxam trahere conſueuit. Ergo cedrinus liquor decoctus, & linteo-
lo colatus, tam illitu quàm infuſione prodeſt. Poſtremo odorata potio
quam aromaticam vocãt, ex vino, oleo, melle, ouorumq; liquoribus, inſtille-
tur. Sed inter initia ſanguis à ceruice demittatur. Strumas diſcutit cõpo-
ſitio quæ recipit ficuum libram, nitri, galbani, propolis, ſingulorum ſelibrã,
picis ſextantem. Si ſub maxillis ſtrumæ vel tubercula prodierunt, ea pri-
mùm fomenta non aſpernantur, quibus tentatis, fici & tunſum nitrum mi-
ſcentur cum axungia vel hordeaceo farre, & decoquuntur in hydromelite &
oleo, dum cataplaſmatis lentorem referant: & illinuntur. Quòd ſi iam ve-
tus ſtruma vel tuberculum induruit, neq; ſub ijs curationibus deſidit, excin-
di debet, & vulnus aduri medicamẽto. Strumas, furunculos, & articulorũ
nodos medicamentum emollit quod habet iris illyricę, irini, ſingulorum ſe-
libram, ceræ vnciam, ammoniaci quadrantem: quæ cum cera in irino oleo li-
quefacta miſcentur, & cum vſus requirit admouentur. Si fuerit in animo
malagma componere quod laſſitudinem reficiat, acopum vocant: galbani,
opopanacis, ceræ, laſeris, ammoniaci, ſingulorum dextantem, aridæ reſinæ
pinus, ſingulorum vnciam, reſinę colophoniæ dextantem, commiſcebis. eo
laſſitudines diſcutiuntur. Sequens medicamentum diſſipãdi naturam ha-
bet. buccina marina ignibus adolẽtur. eorũ cinis cum melle coctus illinitur.

Apſyrti de polypo narium, Cap. XXI.

APSYRTVS Arcadiitæ ſalutẽ. Polypus in naribus equi naſcitur, qui pecus infeſtare ſolet, quòd eius narẽ impleat, ex quà pus odore putri deſtillat. hinc anima fœtet, & grauis ſpiritus inde prorumpit. Totũ corpus cibũ non ſentiens perducitur ad maciem. Triſtem vultum vniuerſo geſtu fatetur. Hinnitũ edere non valet. Polypus autẽ eſt caruncula acinoſo mori ambitu, ſed aliquanto minore, conglomerata.
Huic malo ſic ſuccurrendũ. Cum totus extrà polypus, aut eius pars emerſerit, exſcinditur, & cruda chalcitide reſpergitur. Eandem quoq;, ſi in craſſamentum coëat, ex aceto frequentius illini prodeſt. Amurca item decocta adiecta ariſtolochia ſubuenit. Dum intimis partibus hæſit, aut altius pendet quàm vt attingi poſſit, nullus medicinæ locus. Aliqui plumbo deterendum præcipiunt. Hoc malum pleriſq; Sarmatarum tractibus familiare.

Hierocles polypis.

POLYPVS in naribus oritur mori tuberculum orbe ſuo æquãs: qui ſupra modum animal fatigat. ſiquidem nar es obturans infercit, ex quibus pus odore tetro profluit. grauem halitum expirat. macie cõficitur. cõtinuo mœſtitiã præ ſe fert: neq; poteſt hinnire. Cum ergo totus polypus aut pars eius tantũ deſcendit, vt oculis pateat, ferro reſcindi debet, cruda chalcitide vulnus reſpergi. Eadem ſi cum aceto craſſeſcat, illitu frequẽtiore ſubuenit. Nec ſecus amurca cum ariſtolochia miſta prodeſt. Cũ tamen penitior inſederit, aut penſilis ſurſum adhæret, vix medicamẽtis eliditur. Tradunt etiã nonnulli plũbo perfricandũ eſſe. Id morbi genus maxime locis quibuſdã Sarmatarũ emergere ſolet. Sunt qui, vt fama eſt, treis prælongas acus ſimul deligẽt, & inuerſo capite tantiſper aculeorũ mucronibus lancinẽt, dũ omne vitiũ punctim exemptũ, intabeſcat: deinde oleo protinus eluũt. Hoc idẽ ſequutis diebus tentant, donec priſtinæ valetudini reſtituerint. Item thuris ſelibra, nitri, lachrymæ papaueris, rutæ, ſingulorum tantundem, miſcentur, & in vini ſextario excepta ſuffunduntur.

Apſyrti de tuſſi, Cap. XXII.

APSYRTVS Secundo equorum medico ſalutem. Te latere nolim quòd cum caput equus inclinat, raraq; tuſſis vrget, hæc ab inteſtinis partibus excitatur. Cum vero ſine vlla temporis intercapedine vexat, ceruicemq; pecus intẽdit, & tam cibo quàm potui deditus emacreſcit, ea tuſſis perfrictione contrahitur. Præter hæc non ignorandum, quòd ijs vtiq; quos tuſſis male habet, primũ totius corporis deiectionem ſylue-

ſtri cucumere nitroq́ moliri conuenit: deinde quatuor craſſiores ſcyllę cortices intritos,& cyrenaici ſucci quod fabę tuberculum impleat,in vinum album & oleum vetus cōiecta,comprehenſa lingua per os infundere. Ipſum etiam equum ſubiectis carbonibus oportet tali medicamento ſuffire,quod recipit alliorum cypriorum & ceparum modos pares, ſandarachæ pondo denarij,bituminis tantūdem.hæc omnia ſimul operoſe detrita,in treis portiones digerūtur:quarum vna quotidianæ ſuffitioni deſtinatur: (ſed caput velandum eſt,& oculi faſcijs circunligandi, ne nidore lædantur) poſt quam adeps ceruinus,& ouillus,ceraq́ in vino dulci liquefacta,extracta lingua ingeruntur:vel marrubium ex oleo & ſale tritum, cui vinum ſit adiectum, ſimiliter infunditur. Sūt & alia pleraq́:ſed hæc lōge omniū optima videtur.

Hierocles aduerſus tuſſim.

SI MOLESTA tuſſis eſt,ea ſic eliditur. Primū oportet corpus totum erratico cucumere & nitro vacuare: poſtea craſſiores ſcyllæ cortices tritos,& cyrenaici ſucci quod fabæ magnitudinem impleat,in vinum candidum & oleum vetus coniectos,exerta lingua per os infundere:ipſumq́ ſubditis carbonibus huiuſcemodi medicamento ſuffire, quod habet cypriorum alliorum ceparumq́ portiones æquas, ſandarachæ drachmam.hæc omnia ſimul minutiſſime trita diducuntur in treis parteis:quarum vna quotidie equus capite cōtecto & obſtrictis oculis ſuffitur. Poſtea quàm id ſuffimenti genus fuit tentatum,ouillus aut ceruinus adeps in vino dulci cum ceræ liquamine educta lingua demittitur,aut marrubium ex oleo & ſale tritum addito vino itidem infunditur. Nec ſecus tragacantha quæ in aqua tepente maduerit,cum ſapa & oleo inſeritur, aut freſæ fabæ decoctum ius colatur, & cum ſuillo adipe tritum datur potandum. Itidem ſtillatitium lixiuiū,nitrum,oleum,ouū & mel miſta ſimul ingeruntur. Teneri quoq́ braſſicę coliculi,allij ſpicæ,adeps ſuilla,partibus æquis vbi cedrino liquore fuerint macerata,in offulas quinq́ coguntur,& corniculo ſuffunduntur.Myrrhæ vncia eoſdem effectus præbet. Sed equus poſtea non ante treis horas appellatur ad bibendum.

Tiberius contra tuſſim.

AXVNGIA cum liquida pice per triduum in equili tertio die, quinto,& ſeptimo pota,tuſſim finit. ſequēs quoq́ medicamentum conuenit delingere,quod habet piperis,gentianæ,ariſtolochiæ,myrrhæ, ſingulorum pondo vnciam,baccarum lauri pondo ſextantem,reſinæ pondo vnciam, lachrymæ papaueris pondo ſemunciam, opopanacis pondo ſelibram. ea coguntur in linctum. Aliqui in vacuum oui putamen, cedreum liquorem, & ſciſſile auripigmentum immittunt:

cúmque contusas allij spicas & suillam axungiam ouum incluserit, ter exhibent. Paliuri semen tritum vtiliter ebibitur.

Eumelus ad recentem tussim.

RECENS tussis celeriter sanatur pinsita lente, & à valuulis separata, minutéque molita: aut piso valuulis exempto, & pinsito. Quæ cum ita facta sunt, sextarius aquæ calidæ in eãdem mensurã lentis miscetur, factáque sorbitio per cornu infunditur. Viridibus hęrbis, tenerísque arborum cacuminibus recreatur ægrotum pecus. Verum recẽs tussis quam arteriarum exulceratio aut gutturis asperitas mouit, trito nitro, & cum vini sextario faucibus indito finitur. Sed corpus totũ oleoso liquore quem expressum lini semen reddidit, imbuendum: aut thuris triens, & myrrhæ ac croci singulorum vncia tunduntur, eáque incerniculo creta, in tribus heminis vini, & totidem cyathis olei, multos dies instar duûm acetabulorũ in nares dentur. Aut anethi, aut iridis tunsæ paria pondera, aut rutæ tritæ drachmæ quatuor in tribus heminis vini mistæ funduntur.

Theomnestus tussi.

TVSSES pullis maxime concitantur quando frena gestare cœperint. Nam cum præter solitũ necessitate quadam hiant, eorum pectora refrigerantur. Aestate puluerem dehiscente rictu oris rapiunt, quo pulmonum arteriæ referciuntur: inde tusses obortæ fatigant. Adultis autem rarius id accidit vt vel perfrictione vel obstructionibus cõtrahantur, sed multo magis cum lutosam aquam ebiberint, aut si hordeum puluere obsitum offeratur, aut quoties facto per æstum itinere multũ puluerem hauserint. Quæ vero fera tussis dicitur, cõcussu subinde palatũ rumpit, & hinc sanguinẽ extundit. Feram tussim experitur equus, cum ob eius vehementiam & pedit, & simul vrinam emolitur. ea res maxime certatores equos tentare solet. Cum igitur frigore pecus laborauit, laxantibus medicamentis & excalfacientibus vtendum. Cum vero tussis puluere cõcepta persuasit, remedia sunt tentãda quæ meatus infarctos expediunt, & eorum scabritiam leuigãt. Cum fera tussis equum male haberet, vtrísque medicamẽtis vsus quosdam curaui, alios iam malo victos seruare nõ potui. Cum vero in equo ad cursum instituto, summa cura adeo incubuissem, vt penè rumperer præ solicitudine, & pariter cum equo afficerer, medicamentum excogitaui quo equos à tussi fractos persanaui: id quod etiam omni tussi datum opitulatur: cuius cõpositio recipit vuarum passarum albarum, mellis electi, singulorum heminam, sampsuci põdo dextãtem, cunilæ, quam origanum vocant, pondo vnciam, axungiæ suillæ veteris & insulsæ libras quinque, vlpicorũ alliorum capita nouem. vt arida tunduntur, ita quę concreuerant, eliquãtur:

mixtaq; simul omnia in collyria digeruntur, quæ treis in parteis distributa per triduum animali præbētur. Cum tamen dabuntur, alio melle madescāt, & quoties vsus requiret. Tussis quam æstus aut puluis excitauit, ijs remedijs abigitur. Oua quinque cum suis putaminibus in aceto acri cum aduesperascere cœperit macerabis. diluculo deprehendes exteriorem callum intabuisse, sic vt ea prorsus emollescant: qualia videri solent quę intēpestiue ponuntur, & præcoci partu gallinarum eduntur: quorum folliculus tactui non renitens, in vesicæ modum liquoris capax remanet. Vbi os diduxeris: linguam educēs, integra singillatim faucibus impelles: singula auripigmēto conuolues. sed caput sublime teneatur, dum singula deuorarit. sub hæc autem fœnigræci aut ptisanæ cremor melle dilutus infunditur. ea triduo data vitium extenuabunt.

Hippocrates tussi.

TRAGACHANTAM quàm minutissime dissectam, hordeo eruoq; quod edendum obieceris, permisceto. Aut per triduū eandem tragachantam in vna vini hemina maceratam, cui oleum sit adiectum, infundito. Aut radicem rutæ in aquæ hemina decoctā, clystere subdito, & parē modum in fauces dato. Hordeum quoq; succo myricę tūsæ conspergatur. Sed si purulentum quid ore vel naribus reijciat, adeps suilla quę puerili vrina triduo maduerit, & in singulis vini & olei heminis incocta sit, infunditur. Aut lauri baccę decoctę tunduntur, polentaq; & vetus axungia vino dulci respergūtur: quæ coacta in offas, quotidie inferūtur faucibus. Vel artemisia hęrba, quæ in aqua & olei hemina decocta sit, inditur. Malua in vino dulci & oleo cocta idem præstat. Marrubij manualem fasciculum addito vini cādidi sextario, item fœnumgræcum maceratum, ficorum pinguium sextariū, aut palmulas eadem proportione vbi decoxeris ad tertias, per triduum propinabis. Quinetiam ad vngulas vsq; delibuto tergore corpus imbues. Item furfuris decocti & quàm optime pressi tortiuus cremor linteo percolatus, addito oleo quod acerbę oliuæ remiserunt, exhibēdus est. sed hanc animaduersionē desiderat, ne euolutus furfure cortex huic immāserit. suillæ adipis coactas offas, butyro & melle exterius oblitas, per os inferes. brassicæ succus cui satis aminei vini sit adiectum, infunditur.

GREGORIVS.

TVSSIM lenit medicamentum in quo continentur hordei sextarij duo, porri cum suis fibris septem, quinque brassicæ coliculi, mellis tres cyathi, ouilli adipis, olei meri, apij, singulorum triens. ea contusa saliuati more faucibus ingeruntur.

PELAGONIVS.

PORROS coctos cum herba quæ sideritis appellatur, tundito, & in pastillos digerito, qui ouorum magnitudinem impleant. hos rosaceo, sapa & melle mistis intinctos, per triduum dato. Nihil quoq; prohibet illis tribus diebus succũ huius herbæ cum decocto reliquarũ medicinarum infundere. Tussim itineribus peragẽdis contractã, ex squalore scilicet, discutiunt laseris baccæ quæ in vinum congestæ, nucis auellanæ magnitudinẽ referant, si vino resolutæ, vnico die per corniculũ infundantur.

Si tussis afficit quę pulmonibus aliquid emolitur, aut pituitam ciet, (talis enim copioso sudore solet contrahi) hanc ijs medicamentis finire conuenit. costi triẽtem, hyssopi fasciculum qui manu capi possit, radicis panacis quadrantem, myrrhæ troglodytidis triẽtem, marrubij, auripigmenti, singulorũ vnciã, cẽtaurij quadrantẽ, simul tũdito, cretaq;, in mellis hemina coquito, & in pastillos cogito, animaliq; quod tussi lacessitur, præbeto. Tussi & vulsis hac ratione succurrendum. spicæ gallici allij pinsitæ, sideritis, & herba quam Romani perdicium nominant, cum axungia vetere cõmiscentur, & in pastillos coguntur, qui melli & butyro immersi, veterino per triduum dantur.

Tussis quã pulmo creauit, eliditur, si veterino præbueris hyssopi fasciculũ vnum, laseris pondo quincuncem, dauci cretensis pondo sextantem, herbæ brathyos, quam Romani vocant sabinam, tantundem, dictãni pondo quadrantem, castorij pondo semunciam, lachrymæ papaueris, nasturtij, mãnæ, thuris, myrrhæ troglodytidis, singulorum põdo vnciam: quæ simul misceri debent, & aceto mulso excipi. Tussis quam fauciũ exasperatio mouit, sic leuabitur. myrrhę sextãs, seminis lini torrefacti sextarius vnus, nasturtij semuncia, vuarum passarũ, nucis pineæ, singulorũ sextarius, mellis duapõdo, hęc omnia diligenter trita in pastillos rediguntur, qui nucis magnitudinem exhibeãt. tres quotidie pecori, quinq; vel septem dierũ curriculo præstantur deuorãdi. Similiter gallina necatur, & dissecto cõfestim dorso, vẽter cui stercus adhuc insidet, eximitur, & inuolutus melle feruens, prius quàm calorem exuat, faucibus immittitur. Si molesta tussis afficit, pilulas cupressi bene decoctas pila tundito, cui adijciãtur folia sideritidis herbæ, & vrceolaris, quã Romanũ vulgus parietariam appellãt, & allia gallica: & cũ axungia in offas cõglomerato: quas aliquot diebus in oleum vinúmq; coniectas addita sapa cum ouis præbeto. Quòd si pilulas coxisse non placet, folia cupressi tunsa in farinam redigito, & cum suprascriptis dato cum vsus requiret. Sed in primis opus est totius corporis deiectionẽ tẽtare, inspirato per cornu syluestri cucumere, & alexandrino nitro, quibus vinũ sit permistum: & post triduum hoc auxilium adhibere. Scyllæ quatuor crassiores tunicę, adiecto lasere quod fabæ magnitudinem impleat, & vini veteris sextario, cum olei vetusti libra per corniculum infunduntur. Alij suffitus harum rerum nidore moliuntur.

ſandaracæ,bituminis,ſingulorum vnciam,allia & cepe pari pondere trita in treis partes diſtribuunt:quarũ vna quotidie pecus intecto capite & vinctis oculis ſuffumigant.poſt ſuffitionem adipem ceruinam vel ouillam in vino dulci quod ſatis eſſe videatur,addito faui cõtriti exiguo reſoluũt,calidamq́ʒ ſorbitionem per cornu demittunt. Tuſſim mulcet compoſitio quæ recipit petroſelini macedonici ſeſcunciã,dauci ſemunciã,myrrhę,nardi ſpicæ,croci, piperis,acori,guttę ammoniacæ,caſię,ſingulorum vnciam.hęc tunſa cretaq́ʒ melle & aqua excipiuntur,& in paſtillos coguntur,qui ſapa rigati dantur. Tragachanta vero pridie quàm obijciatur,in hydromelite macerari debet.

Item hęc potio tuſſi medetur. tragachãtæ,cumini,ſpicæ nardi,myrrhæ,piperis,ſingulorũ pondovncia,ſeminis hormini põdo libra,defruti duo ſextarij,ſimul hęc per corniculum demittũtur.Quin & fuligo quæ ligulã expleat, infriatur,& in cornu coniecta adiecto vino vetere per triduum infunditur.

Veterem tuſſim ſimul & anginã diſcutiunt,ſtyracis fului quadrãs,myrrhæ troglodytidis,opopanacis,iris illyricæ,galbani,ſingulorũ ſextans,reſinæ terebinthinæ triẽs,ſymphoniacæ(quã & hyoſcyamon vocãt)vncia,lachrymæ papaueris ſemuncia . hæc cõtuſa & cum vino miſta demittuntur.Nec ſecus mellis attici libra,axungiæ ſeſquilibra,duodecim fici pingues,nux pinea integre cõbuſta,braſſicæ coctæ ſuccus,miſcẽtur,gari boni hemina adijcitur.ea in orbiculos glomerãtur,& equo quem male habet tuſſis,dãtur.Folia quoq́ʒ hederæ,non illius vulgaris qua parietes virent,ſed candidæ,vino miſcentur albo,& per nares infunduntur.Acuti iunci ſemen fœno quod animali repręſentatur,cõmiſcetur. Tenera rutę folia trita cum vino vetere naribus inſpiranda. fœnum quo veſcitur,ſucco ſylueſtris cucumeris conſpergendum. Præſtat agreſtis cucumis ſemen radiceſq́ʒ ſiccas hordeo cõmiſcere,& ita obijcere.Placet quoq́ʒ ſulfur ignem nõ expertum hęrbæ ſabinę cõmiſceri,& ex vino & melle per ſiniſtrã narem immitti:aut tunſam panacis radicẽ,addita vini hemina,& tribus olei cyathis,ſimiliter ingeri . Hęrbæ ſabinæ ſextula, croci ſcrupuli duo, myrrhæ ſcrupulus vnus,vini ſeſquiſextarius,olei hemina,cõmiſcentur,& appetente diluculo inſtar heminę ſorbitio datur:& ſecũdum prandiũ altera portio per nares demittitur,aut braſſica trita in hemina vini præbetur deuorãda. Item radicis mori ſcrupuli tertia pars,heliotropij ſcrupuli dimidium,trita cum vini calidi hemina, per os inijciũtur . Veterẽ tuſſim ſanãt duæ libræ hyſſopi macerati ſextarijs aquæ tribus. Nam id medicamentum teritur,& cum lentis minute molitæ ſextarijs quatuor,ſaliuati more datur,ac poſtea aqua hyſſopi per cornu infunditur. Porri etiã ſuccus cum oleo,vel ipſa fibra cum hordeaceo farre cõtrita, remedio eſt . Eiuſdem radices diligenter lotæ,& cum farina triticea pinſitæ,ieiunoq́ʒ datę,vetuſtiſſimam tuſſim diſcutiunt. Facit idem eruum ſine valuulis pari mẽſura cum torrefacto hordeo molitũ,& ſaliuati more in fauces demiſſum.Lẽtes quoq́ʒ

valuulis exemptæ, & minute molitæ, in parē modum aquæ calidæ cōijciuntur: factaq; sorbitio per triduum infunditur. Vetus autem tussis discutitur porri succo trium cyathorum cum olei hemina per multos dies faucibus infuso. Combustæ vlmi cinis colo cretus in aquam cum pari mensura olei additis ouis tribus, exhibetur. Veterem tussim leuant marrubij succi pondo denarij vnius, ficus duo & viginti, mellis attici vel siculi sesquilibra. ea in ollam coniecta coquuntur ad dimidias, deinde troglodytidis myrrhæ sescūcia adijcitur, & thuris masculi vncia, aristolochiæ sextans, radicis panacis vncia. postea quàm optime cocta fuerint, ligneo vase aut plumbeo reconduntur: & cum vsus poscit, coclearia duo dantur. Torrefacta lens & pinsita, semen lini, & fœnumgræcū molitū, pollinario cribro cernuntur, & singulorū ligula miscetur. spicæ allij gallici modo qui tibi faciat satis, adijciuntur, & infunduntur ex vino. Medicamentū quod non pecuariæ modo tussi, sed & humanæ quoq; subuenit, habet floris iunci odorati, opopanacis, myrrhæ, lachrymæ papaueris, croci siculi, foliorum nardi, costi, singulorum pondo denariorum quatuor, mellis attici pondo denariûm duûm. hæc inter se cōmista dātur. Tussim lenit eclegma quod cōstat abrotoni, hyssopi cretēsis, singulorum selibra, lachrymæ papaueris obolo, costi, spicæ nardi, singulorum sextante, cinnamomi, radicis panacis, singulorum vncia, papyri combustæ sescuncia, myrrhæ, thuris masculi, piperis cādidi, floris iunci odorati, singulorum sextante, nigri piperis vncia, casiæ dextante, cardamomi, castorij, singulorum semūcia, mellis primi meriti libris quinq;, croci sextāte. omnia sic miscentur, vt in vnitatem coëant. hærbam quæ rumex dicitur, exacte decoctam, in orbiculares offulas conglomerabis. his hispaniense oleum, acetū, cuminum, & salem adiunges. per triduum animali præbebis, primo die orbiculos treis, altero quatuor, tertio quinq;. sic huius medicinæ adiumētum senties. Ipse verò sæpenumero ad veterina quæ tussi vexātur, accersitus à pecorū magistris, cum eo me contulissem, remedijs & potionibus alijs atq; alijs aduersus morborum pertinaciam vsus, non aliud præsentius tandem esse deprehēdi, omnibusq; præstātius, q̄ hoc, quod tribus aut quinq; diebus dandum est. Torrefactæ fabę sextarium postquam decoxeris, in pila terito: adijciensq; butyri quadrantem, & adipis hircinæ sextantem, nouo fictili resoluito, subiectis cineribus cum ignis recidit in fauillam feruētibus: & huic lomento fabæ commisceto: post hæc fœnumgræcum in aqua æneo vase cōferuescat: primusq; cremor eius effundatur: mox is modus cōijciatur aquæ, qui quatuor impleat sextarios: & eidē aheno ficos viginti, & radicis dulcis sextantem immisceto: dumq; tantum efferbuerint, vt ex quatuor sextarijs tres adhuc supersint, hoc decocti ius supra scriptis, hoc est fabæ lomēto, butyro, & adipi hircino miscens terito. si vero quid adhuc duriusculū offendatur, tantum decocti dimittito quod id possit diluere, quò facilè per corni-

culum transeat cum infundetur.

Hierocles ad ceruicis tumorem, & attritum.

SI veterini ceruix attritu laboret, aut cōtusa itidē intumescat, vti medicina quā in Cleomenis Libyci monumētis inuenimus, cōmodū erit. myricę & scyllę pares vtriusq; portiones tritas misceto, adipis suilli ceræq; liquefactorum æquales modos adijcito, sulphuris, argēti spumæ, mānæ, thuris, cerussæ, liquoris quem cedrus delachrymarit, singulorum paria pondera, cum sicca omnia contriueris, cedri liquorē irrores: & vbi cōmiscueris, eo pingui ceruicē imbuas. Aut cerussę & argenti spumæ parē vtriusq; mēsuram vbi simul friaueris, rosaceū oleum superfundito, dum cerati crassitudinē contrahat: mox delibuta ceruix hoc vnguentū perbibat, cū vsus postulabit. Si flagello aut alio quouis ictu collū tumorē conceperit, tritum sulphur & ex aceto feruefactum vitiatæ parti collinitur.

Apsyrti de peruersione ceruicis, Cap. XXIIII.

APSYRTVS Orioni Alexandrino salutem dicit. Literis tuis efflagitasti quanā via ac ratione excidua ceruix deiectaq; suā in sedem cōpelleretur. sed te nolo latere non luxationem esse, sed peruersionem. qua in re cum ad vincula ventū est, qui fascijs lācibusq; ligneis ceruicē obstringunt, potius equo negotiū facessere cognoscūtur. Sed hoc huiuscemodi nostræ inuētioni assignandum est. Erecto equo, colli partē quę in transuersum acta est, & in cōuexum inflexa, in diuersum trudere cōuenit: deinde secundum cutē impressis subula foraminibus, traiectoq; tergore, fibulas tamaricinas inter se obuersas inijcere, & inductū acu filū nodo cōstringere, quem lycon veterinarij vocant: deinde fibulās cōmittere, & lini capita deligare: bis die partē aceto & oleo, donec spōte decidāt, proluere, aquaq; calida perfundere, postremo vlcera lipara curare. Sed funiculus quo distringūtur, lineus aut canabinus esse debet, in arcus nerui crassitudinem intortus.

Hierocles ad ceruicem prociduam.

NOMEN huic vitio, ceruicis excidentia. luxationē esse Apsyrtus inficiatur, sed peruersionem esse contendit. illam quoq; è lancibus fasciandi rationem damnat: imò partē ceruicis quæ trāsuersa prosilit, incuruataq; promouetur, in suum ordinem repellendam præcipit, dein myriceas fibulas factis styli mucrone foraminibus, secundū cutē inserēdas. vinculi genus inducēdum, quod lycon appellare solent, quo cōprehensas fibulas vinciri cōuenit. Bis die locus oleo & aceto perfundendus, quousq; resoluantur: tum aquæ calidę fotu vtendum. Vlcus medicamento quod liparā vocant, curādum. Funiculus quo fibulas obstringunt, è lino vel canabe contorqueri debet, nerui crassitudinem non excedens quo arcus intenditur.

Theomnestus ceruici quæ mota & deiecta est.

CERVIX equo aut alteri veterino animali conuersa prolabitur, cum primum capistrari consueuit, cumq; arbori contumax obluctatur, aut si proteruius iugũ recuset, aut si quũ iugo applicatus est, euerso curru iugata ceruix distorqueatur: quo casu accidit vt colli pars vna caua dehiscat, altera decuruata conuexaq; promineat, sic vt qua parte ceruix recessit, sinus: qua prorũpit gibber puluinus conspiciatur. Cui malo hanc curandi rationem adhibere solemus. Humi sinus cauum, & supra, quod incuruatũ emersit, collocabimus: idq; valide degrauantes propulsabimus, dũ emotæ loco suo vertebræ, in natiuã sedem resiliãt. mox fibulas treis oportet è myrica fabricare, & subula ceruicem paribus interuallis qua curuamen exurgit, perforare, easq; per cutem transfigere: funiculoq; validius intorto, qui nerui crassitudinem habeat, per tergus ducto deligare, amentiq; nodum efficere, quem lycon nuncupant: commissisq; fibulis dum sponte decidant, obstringere: aceto & oleo ter die perluere, aquaq; calida fouere. Sic enim ceruix fideliter contenta non amplius excidet.

Eumelus ad emotam ceruicem.

SI CERVICEM equus sua sede moliatur, ouillo fimo cui vinum vetus ex oleo sit adiectum, vbi igni concaluerint, sæpius collum defricato, potioni tepidum hydromeli conijcito. Si vero eo loci duritia pertinax immãserit, suilli adipis & caprilli singulorum libra, resinæ corinthiæ drachmę sex, pinguis anserini quarta pars, olei cyprini tres cyathi, simul omnia molliusculo igni resoluta, vt ad miscellam coëant, immisto melle & oleo, per nares infunduntur.

PELAGONIVS.

SI FRACTA ceruix aut crus fuerit, axungię, aluminis, spicarum allij, singulorum sextans, ceræ libra, omnia eodem vase trita coquuntur. hoc cum res postulat, vtendũ. Si ceruix mota & deiecta est, cõsyderabimus quam in partẽ declinet, & ex diuersa auricula sanguinẽ detrahemus. Ea porro vena quæ in aure videtur amplissima, sarmẽto prius verberatur: deinde cum ad ictũ intumuit, cultello soluitur, & postero die iterũ ex eodem loco sanguis emittitur, ac biduo ab opere datur vacatio, tertio die leuior iniũgitur labor, & paulatĩ ad iusta pducitur. Quod si ceruix in neutrã partẽ deiecta est, mediaq; intumuit, ex vtraq; auricula sanguis emittitur. qui cum intra biduum q̃ equus vitium cepit, emissus non est, intumescit collum, neruiq; tenduntur, & inde nata durities iugũ non patitur. Tali vitio aureum comperimus medicamentum, ex pice liquida, bubula medulla, & hircino seuo, & vetere oleo, æquis põderibus compo-

ſitum atque incoctum. hac compoſitione ſic vtendum: cum diſiungitur ab opere: in ea piſcina ex qua bibit, tumor ceruicis aqua madefactus ſubſiccatur, prædictóq; medicamento defricatur. Si ex toto propter ceruicis tumorem iugum recuſet, paucis diebus ab opere vacatio danda eſt.

Apſyrti ad ignem ſacrum, ceu puſulam, Cap. XXV.

CVM EQVVM puſula veterinum inuaſit (ea autem doſſuarijs præcipue euenire ſolet) res ad periculũ ſpectat. Nanq; tumoribus magnis, in quibus ſanies coijt, locũ obſidet. Qui fictilis teſtæ duritiam cõtrahunt, exanguibuſq; puſtulis ſcatẽt, ij ſcalpellum deſiderãt, quo debent incidi. Mox in vulnus ferro factũ adſtringẽs punicũ immittitur. Polenta ſuperiori parte conſpergitur. Poſtero die cupreſſi frutices contundendi, polentæq; permiſcendi, & ex aceto ſubacti, vbi, quæ manui ſubiecta ſunt, detraxeris, illinendi. Sed aquæ fotũ reſpuunt. quare non eſt adijciẽda. Solum ergo punicum inſeratur. Tertio die idem opus tentandum. Cum vero vitium eſſe deuictum videbitur, tum aqua vulnus eluendum eſt. folia braſſicæ tuſa addito polline hordeaceo illinenda. ſic ad iuſta perducetur.

Hierocles de puſula.

IVMENTIS, potiſſimum quæ onera tergo ſubuectant, enaſci puſulæ conſueuerunt: grauiaq; minantur pericula, maxime ſi ad muliebrem ſexum referantur. maſculis autem tumor qui partem vitiatam cingit, grandis, ſanie turgens, in teſtaceam duritiem degenerat. Tumores itaq; puſuloſi qui ſanguine vacãt, excidi debẽt, & in vulnus adſtringens punicum inijci, ſupraq; polẽta reſpergi. Secuto die cypreſſum opus eſt contundere, & cum polenta & aceto ſubactam illinere, ſed prius eximere quæ manui ſubiacebãt (aquæ tamen fomẽtum aſpernatur) rurſus punicum indere, nec antea quàm bene res ceſſerit, aqua perluere, & braſſicæ folijs cum farina hordeacea illinere (ſic vlcus purum euadet) aut porrũ cum erui farina dum ſanetur, inſpargere. Nonnullis videtur poſt ſectionẽ vulnus aceto proluendum, decoctóq; punico replendum, ſecuto die polenta & lente paluſtri quæ prius in aceto maduerit, illinendum: dein cum tumores reſederunt, circunfricandum, & ſubluendum vulnerario medicamine.

Hierocles ad præfractos armos & vitiatos.

SI ARMOS equus læſit aut perfregit: ita, vt Hieronymus author eſt, curetur. Sanguis è pectore mittendus. Aeſtate frigida, hyeme calida perfundantur. Omni motu corporis abſtineatur equus, donec ſanitati reſtitutus ſit. Nonnulli produnt optimum eſſe fotum ſi folijs vlmi ad tertias in aqua decoctis perfundantur.

THEOMNESTVS.

SI ARMOS equus cõfregit, hoc vtendũ remedio. Bituminis, gũmi, ammoniaci thymiamatis, galbani, sulfuris ignẽ nõ experti, bdellij, singulorũ æqua pondera miscẽtur, & affecta pars illinitur.

Ad conuulsos armos.

SAEPE etiam veterinum vel grauitate longiori, vel in proscindendo obuiæ radici obluctatum, cõuellit armos. quod cum accidit, é prioribus cruribus sanguis mittendus est. si dextrum armum læsit, in sinistro. si læuum, in dextro. si vehementius vtrunq; vitiauit, item in posterioribus cruribus venæ soluentur.

Apsyrti de luxatione armorum.

APSYRTVS Apellæ Laodicensi veterinario medico salutem. Quicunq; luxationem armorum & articulorum se curasse profitentur, id quod euenire solet, ignorant. Luxatio enim accidit cum neruus qui scapulas cõprehendit, rumpitur, aut articulus quem gumphum vocant, acetabulo propulsus excidit. tunc nullus medicinæ locus. repulsi siquidem in suas sedes, inibi nõ remanent, sed iterum soluta compage lubrici delabuntur, cum non habeãt quo cõtineantur. Tum demum autẽ curationi locus est, cum aut neruus extenditur, aut humerus laxatus fatiscit. quo casu inter ambulandum vngula protrahitur, aut ingredientis articulus qui sede sua prosilijt, sursum spectat. Huic vitio sic succurrendum. Articulus in naturalem sitũ impellẽdus. Fibulæ myrica factę, aduersis ordinibus traijciẽdę. Armus oleo & aceto perfundendus. Sed antea calida foueatur, dum fibulæ decidant. Tum vlcera medicamẽto quod lipara dicitur, nutrienda. Cum ad sanitatẽ perductus est, is ad articulum vsq; ductu ferri candentis orbiculari, & inde illito adurendus. In posterioribus vero partibus curatio ægre succedit, fereq; in claudicationem euadit, coxendixq; non sentit alimentum, sed ariditate conficitur. vngulam tractim ingrediens deterit. Ea res accidit cum cursitans lapsatur, & ita caducus distrahitur, vt innatãtes ranas imitetur. id βατραχίζειν græca consuetudine nominãt. Nonnunquã etiam cum in campis equo vector insidet, in alterũ decursu ludicro pergit: ex equo nerui distentio sequitur, & sæpius armum conuellit. Id iumentis quæ tergo vectitant, facilius vsu venire cõsueuit, item cum cõtumax parietem, lignum, aut lapidem, aut aliud id genus calce percussit, aut aliqua ex causa cõsternatus malleolum iactans excussit. qui vbi spõte in natiuam sedem resilijt, protinus sanguinẽ ex talo mittere necessum est, & perinde ac cætera fracta quatuordecim diebus vincire, firmis fulcire statuminibus, vt recondatur, postremo firmatum inurere. Porro nisi sanguis emissus fuerit, cum sanie in locum se conferet, in

quo diuortium partis factum fuerit. sic præter naturã informis ambitu suo malleolus promouebitur, ac longe maiorem claudicatum excitabit.

THEOMNESTVS.

SAEPE in itinere faciundo cum citatius agitur equus, aut veterinum aliud, armũ frangit, aut alterã in partem conuertit: id quod claudicationẽ adfert. Si vtiq; à positu natiuo prorũpit, sanguinis missione ex armo, recõditur. Sanguis qui profluit, vase recipitur: cui oleum, tria oua, defrutum, crudi bulbi bene contriti, exilesq; cochleæ quinquaginta, cõmiscentur: & eo calente perlinitur. Vtendum etiam agglutinãte medicamento, quod repellendi gratia compositum est: anacollema vocant.

Hippocrates luxatis armis.

SI ARMI cruraq; suis compaginibus prolabuntur, ita vt os in aliquam partem veniat, claudicatio concitatur. Cuius ea sunt indicia. Anterius crus non potest replicare, sed ad se cõtrahit. In descensu quoq; præcipitanter fertur. Huic olei & vini sublitu succurritur. Sanguis prioribus cruribus detrahendus. Septem dierum spatio perluitur, dein vno die puerili strigmento cum vino & aceto linitur.

Hierocles armorum doloribus.

SI DIVTVRNVS dolor armum infestet, ijs vtendum remedijs quæ Apsyrtus proposuit. Inclinandus est equus, & armus ferula aut tenui sandalio molli panno conuoluto verberetur, & vbi ad ictum intumuit, pugione iuxta exortum armi in mediam prominentiã eius perforare tergus oportet. sed Hieronymus præcipit, vt parti quæ à summis armis quatuor digitorũ interuallo distat, excisorius scalper adigatur, & diducto tergore, fistulaq; intro indita, valide flatum inspiremus, qui manibus in orbem circunductus adusq; nympham ambiat armum, pugionisq; mucrone tergus compungatur, dein sal tenuis infrietur, & aceto cum sanguine defricetur. Sed cum decumbit, hoc opus est illitu. Sal & acetum sesquiheminam impleãt. tertio die & deinceps calida aqua perfundi debẽt. Sub hæc hoc vnguento vtendum, quod ex bdellij malagmate, adiecto oleo constat. sin minus, ex oleo vinum infricetur. Vulnuscula punctim inflicta dum claudicatio finita sit, seruentur aperta. Cum autẽ ad sanitatẽ ventũ est, ad obeũdum opus, quod tamen à ratione non abhorreat, paulatim vtitor, & vt vires tulerint. Aestate potius ratio medendi tentãda est: cum hyeme res ex animi sentẽtia non respõdeat, sed interdum noxam adferat. Cum autẽ vtrunq; armum vitiũ hoc occuparit, synomiasin vocant: ratio tamen curãdi nõ euariat. Cum in armorum flexu sub alis spõte tumor innascitur, quem

putant nonnulli cruditate contrahi, recens illito vrente medicamento discutitur. Si tumori pinguis humor subest, aut durũ quid intus coijt, scalpellum postulabit, dissectuq́ue, reliquorum more, curabitur.

Hierocles de vlceribus in spina dorsi, & armorum compage.

VLCERIBVS quæ in spina dorsi, & qua cõmittuntur armi, prodierunt, vt Apsyrto placet, vstio præsentissimum est remedium. siquidem cum circunscinduntur, magnã carnis iacturam faciunt, sic vt cutis partẽ eam prorsus deficiat. Quare difficulter damnũ cicatrice resarcitur. Quo fit vt sæpe penitior sinus in putrida vlcera degeneret. quæ vbi neruosam partem tentarunt, concidens equus sese non potest erigere, sed animum despondens in perniciem agitur.

Hippocrates armis sua sede propulsis.

SI EQVVS aut aliud veterini genus armum é suo situ promouit, hunc humi prosternito, ita vt armus sede sua deturbatus in superiorem partem veniat: & vbi pedem alligaueris, & arbori nixus extenderis, pectori vellusculum imponito, in perforatam armi cutem ficulneos clauos spatio quatridui pangito, & circundatis vellere clauis, oleo liberaliore proluito. post quatriduum resoluito: dumq́ue similiter clauos refixeris, rursum eisdem eluito. Dolorem armorum lenit hoc medicamẽtum. autolycium vel veratrũ candidum, & putamina quatuor ouorum cremata, cucurbita, poma cerasia tria, & syluester cucumis, vnà tũduntur, vt cataplasmatis lentorem referant: & ita consperguntur.

Apsyrtus doloribus armorum.

SI DOLET armorum compago, primum multa calida aqua perfundere debes, postea vinum inspirare, & calido oleo locum defricare, postridie ex armis non copiosum sanguinẽ, sed qui sex heminas cõpleat, emittere, ne multo magis membrorum robur infirmes: & vt antea, perfundito aqua, & defricato. His itaq́ue remedijs dolor finietur. Sin parum id profuit, excisorio scalpro iuxta summos armos cutẽ transfigito, ita vt hinc duûm digitorum spatium intercedat: deinde indita fistula auram inspirato, cutémq́ue ad articulum armorum ducito, vt vndique uersus æquabiliter abscedat: mox exempta fistula, vulneri succidam lanam inculcato, & calida perfundito. Sed danda est opera ne quid aquæ in ambitũ aberret. Quòd si pinguis apparuerit, obseruabis ne per biduũ effundatur. Tertio die vbi lanam sustuleris, aquam excludi sines: reliquamq́ue curationẽ quam pręcepimus, adhibebis. Si nihil proficitur, teretibus ferramentis quæ igni prius incanduerint, armos adures.

Hierocles armorum & ſpinæ doloribus.

SI ARMI curſitatione immodica aut ferendo onere dolorem conceperint, ſic vt colligati cohæreãt, ceruixq́ in deſcenſu doleat, calida perfundi debent, & citate pecus agi. Hoc repellens medicamentum agglutinetur: hordeaceæ farinæ ſextarij quatuor, aceti quod ſatis eſſe conſtabit, mannæ thuris ſemuncia, cum ouis duobus ſimul tunduntur: quibus tam armi quàm collum linũtur. Si his remedijs dolor non cedit, rectis ferramentis cãdẽtibus vritur: poſtmodum ſale & oleo perlinitur: rurſumq́ ſeptem diebus balnearum ſtrigmentis imbuitur. poſtquam obductæ cruſtæ deciderint, erui farina, vti moris eſt, vtendum.

Apſyrtus de coriagine.

APSYRTVS Epiphanio equorum medico ſalutem. Te equini pecoris ſtudioſum ſcire neceſſarium exiſtimaui, coriaginem, quæ græcis echedermia vocatur, quòd pellis appreſſa tergo pertinaciter adhæreat, naſci cum diuturno dolore armi languẽrunt. Quod ad curãdi rationẽ pertinet, equus inclinari debet, & armus ferula aut rude laneo pãno circũuoluta feriri, vt ad verbera pellis abſcedens inturgeſcat: tum ſecundum tergus exciſorio ſcalpro pro armi natura in mediam eius prominentiam perforatur: tum etiam adigitur ſcalpellus, & pellis ſubtrahitur: & impoſita fiſtula vehemens ore ſpiritus impellatur, qui manibus in ambitum armi deducatur aduſq́ nympham: & aculeo cutis lancinetur: quæ prehenſa qua ſpiritus eſt offuſus, crebrius fodicatur, vt aperte vulnuſculis ſcateat. Tum tenuis ſal inſpergendus: acetum cum ſanguine infricandum: idque dum adhuc incubat equus. Huic negotio ſalis acetabulum, & aceti ſeſquiheminam depleuiſſe ſatis erit. Die tertio aqua calida perfundere conueniet, ſecutis diebus quotidie vnguentis & illitionibus vti. Malagma ex bdellio compoſitum in oleum demittitur. Quod ſi non adeſt, vino & oleo defricetur. Danda eſt opera vt facta aculeo vulnuſcula tantiſper dehiſcant, donec cutis tumor conſidat. Vnguentis & fotibus vtendum, dũ ne amplius quidem claudicet. Cumvero ſecunda valetudine fruetur, ad faciundum opus ſenſim magis ac magis adurgendus eſt. Aeſtate hæc remedia experiri conueniet: quando hyems difficulter coriaginem tollit, imò iumentum hac noxa ſæpius implicat. Cum autem hoc vitium ambobus armis inhæſit, ſynomiaſin, ꝙ armũ vtrunq́ cõplectatur, appellant. Sed curandi ratio ſimilis eſt.

Pelagonius coriagini.

SI ANIMALIS alicuius pellis reſiccata ſic tergori adhæreat, vt digitis deprehenſa nec reuelli poſſit, nec alimenti ſentiat profectum, veterinarij coriaginem appellãt. Ea res accidit quoties æ-

ſtui magno multæq; inſolationi diutius iumẽtum patuit. Cui ſic ſuccurritur: oleo rutaceo corpus imbutũ prius mulcetur, dum delibuto tergore medicamen ebiberit: deinde ſequens miſtura datur potanda, paſtinacæ, tragachãtæ, rutæ ſylueſtris, mentaſtri, ſingulorum ſeſcũcia, apij, ſertulæ campanæ, abſinthij pontici, ſingulorum pares modi miſcentur, tritaq; ſimul omnia in aqua coquuntur, potio calida inditur faucibus.

Ad coriaginem Theomneſtus.

EST ET infeſta peſtis equino pecori, coriaginem ruſtici appellant, cum pellis ita tergori adhæret, vt prehenſa manibus à coſtis diduci non poſſit. Ea res non aliter accidit, quàm ſi iumentum ex aliquo languore ad maciem perductũ eſt, aut ſudans in opere faciundo perfrixit, aut ſi ſub onere pluuia madefactũ eſt. Quæ quoniam pernicioſa ſunt, cuſtodiendum eſt vt cum ab opere iumenta redierint, adhuc æſtuãtia, anhelantiaq; vino reſpergãtur, & offæ adipis faucibus eorum inſerantur. Quòd ſi vitium inhæſerit, proderit decoquere laurum, & ea calda fouere terga, multoq; oleo & vino confeſtim ſubigere, ac per omnes partes apprehendere & attrahere pellem. idq; optime fit ſub dio feruente ſole. Quidam fraces vino & adipe commiſcent, eoq; medicamento poſt fomenta vtuntur.

Suppurationis remedia Apſyrti.

SI SVPPVRATIO ſummos armos aut coſtas occupet, aut abſceſſus exiliãt, omnes reſcindãtur, facto procliui parte ſuppurationis emiſſario, quo facilius inde pus emanet, & patens ſinus reſidẽ aurã expiret. Cũ vero non exiguam ſectionem acceperunt, vulnus ad cicatricem perducitur. Sed quoties inuſſeris, aut ferro reſecueris, hanc adhibebis curam, quã in alijs ambuſtis præcepimus. Suppuratio melius ferro reſcinditur, quàm medicamẽto. Expreſſus deinde ſinus calida vrina proluitur, atq; linamentis pice liquida & oleo imbutis colligatur: vel ſi collui ea pars non poteſt, lamina candenti ſeuum caprinum aut bubulum inſtillatur. Quidam cum vitioſam partem inuſſerunt, vrina vetere eluũt, atq; ita æquis põderibus incocta pice liquida cum vetere axungia linunt. Suppuratio melius ignea laminà quàm frigido ferramento reſeratur, & expreſſa poſtea linamentis curatur.

Pelagonius ad læſos armos.

SI ARMOS equus lęſerit, in medijs ferè cruribus parte ſurę oppoſita venæ ſoluãtur, & thuris polline cũ eo qui profluit ſanguine immiſto, armi linãtur: & ne plus iuſto exinaniatur, ſtercus iumenti fluentibus venis admotũ, faſcijs obligetur. Poſtero quoq; die ex eiſdẽ ſanguis detrahatur, eodemq; modo curetur, hordeoq; abſtinea-

tur,exiguo fœno dato. Poſtridie deinde vſq; in diem ſextū porri ſuccus inſtar trium cyathorū miſtus,cum olei ſelibra faucibus per cornu infundatur. Poſt ſextum diem lente ingredi cogatur: & cum ambulauerit, in piſcinam demitti eū conueniet,ita vt natet. ſic paulatim firmioribus cibis adiutus,ad iuſta perducetur. Proderit quoq; ſpumam nitri,vinum,oleum, ſapā, axungiam,bulbos,contundere,& ijs armos confricare. Si leuis dolor inſedit, aut tolerabilius vitium ſcapulas vrgeat, vino & oleo perfricuiſſe ſatis eſt. Si vehemēter excruciet, ferro tergus oportet tranſigere,& à iuba inter cutem & iugulum inſtar octo digitorum ſectiunculam auſpicari, ſic vt ne ſcalpello quidem iugulus ipſe contingatur. Poſtquam arundine ventum inſpiraueris,tenui rudicula ſcapulas molliter cædas, & ſale oleoq; eodem die confrices. Poſtridie medicamentum cōcinnabis quod habeat ſimilaginis triticeæ farinæ aut hordeaceæ ſextarios duos,duûm ouorum luteū liquorem,thuris ſeſcunciam: quæ ſubacta in aceto, manu ſecundum ſcapulas infricantur: compluribuſq; diebus armi calida foueantur, dum humorem ebibant. Sed quotidie nonnihil huius medicamenti agglutinetur,modo prius vino locus ſubluatur. Sequens medicamentū ſuo perlitu proficit. Baccarum lauri ſelibra,vini veteris libra vna,cum nitro quod ſatis ſit,ita temperantur,vt nitrū & lauri baccæ ſimul contuſæ,& incerniculo cretæ,cum vino in vaſe miſceantur:& perfuſis aqua calida prius ſcapulis,hoc auxilio ſub dio cādenti Sole linūtur. Si vero ſua ſede ſcapula prorupit,recōdatur,& eadem tentetur curatio. Si nihil profuit,vrens medicamē admoueatur. Infricuiſſe quoq; iuuabit, vt vnguentum armi perbibant,baccarum lauri libram, ſulfuris ignem non experti quadrātem,picis liquidæ ſextarios duos. omnia ſimul tuſa, vino & oleo excipiantur.

Tiberius luxatis ſcapulis.

SI SCAPVLA ſedibus elapſa procidit,in eaſdem repellatur: tum picis aridæ libras duas, reſinæ colophoniacæ tantūdem, reſinæ terebinthinæ, galbani, ſingulorū ſextātē miſcebis, & locū delines.

Apſyrtus ad tumorem armi,& puſtulas.

APSYRTVS Marco equorum medico ſalutem. Volo te ſcire quòd armis in alarum ſinu aut ſub cinctum tumores erumpunt ſua ſponte. Nōnulli maiorum cruditate potius enaſci tradiderunt. Quorum ſentētiæ non ſubſcribo.

Recenter cōtracti,ſi flatus inſidet,illitu vrentis medicamēti ſanantur. Sed cū adipale virus ſubeſt,aut ipſe tumor occalluit,præſcinduntur: & cæterorum vlcerum more quæ in dorſo prouenerunt,curantur. Puſtulis quæ tergo prodierunt, adurens medicamentum

præsenti est remedio, vt ijs quæ in armorum coitu consurgunt. Nanq; cum circunsecta velluntur, magna fit carnis iactura. sic vlcera difficilè cicatricem ducunt, in profundoq; marcorẽ creant: qui posteaquam subditum cõtingit neruulum, concidens erigi non valet, nec multo post emoritur.

Pelagonius luxationi vertebræ.

SI VERTEBRA suis sedibus excussa decidit, sapone in primis perluitur, dein oleum in aquam cælestem defusum, ouiq; candidus liquor simul agitantur, donec in corpus vnum coëant, quod glutinis instar lentescat. Itidem ficulnei rami persiccati cõburuntur, donec in cinerem fatiscant. huic in pilam coniecto vini satis adijcitur, & tantundẽ olei, & duûm ouorum candidus liquor. omnia simul subiguntur, & cum poscit vsus adhibẽtur. Si quid in vertebris aut tergo ruptũ aut collisum fuerit, ceręlibra, resinæ aridæ triens, æruginis sextans, cum oleo coquuntur ad vsum. Sed ne mulorũ ceruices idem casus maneat, hoc præstabis, vt adipis suillæ recentis dupondium, & aceti duo sextarij ad tertias coquantur, colataq; linãtur. sic ab hac iniuria vindicabis. Si dolor vertebras infestet, mittere sanguinem oportet, & calfaciẽtibus vnguentis vti, quæ recipiunt oleum, axungiam veterem, nitrum, picem liquidam, bitumen, lauri baccas: quibus in vino mistis corpus imbuatur: et si necessitas vocet, in balnea descẽdant, vt lauentur. Post hanc adhibitam curationem hac saliuandũ potione: gingiberis, petroselini, cumini, lachrymæ papaueris, baccarũ lauri quod esse satis visum sit, cũ vino bono & melle cõmiscentur, & calida propinãtur. Quòd si dolor vertebras male habet, aut neruorum distẽtiones excitentur, vtrisq; partibus munde vertebram vrito, dein axungia perlinito, & exactis diebus septem calida proluito. Postquam refrixerit, vnguẽtis calfacientibus collinito, lanaq; cutem obligato.

Hierocles ad vlcus spinæ dorsi, & clauos.

SI SVMMAM cutem vlcus obsidet, ita vt iam glabra caluescat, cremati capitis canini cinis inspergitur. Is enim huic vitio prompte medetur, & areas ad pilum reducit. Sin altius insedit, clauum sub se continet. tum erui farina melle excipitur, & adiecto lucernarum ellychnio instillatur, dum cauum expleatur. ea res clauum excutit, & ad cicatricem perducit. Eundem effectum exhibent ficulneæ frondes in furnum coniectæ, dum sic inaruerint, vt contundi queant. eæ tunsæ & cretæ linuntur. expurgant enim, & ad cicatricem trahunt. Idem præstat tithymalus virẽs, si cum radice tritus & cretus illinatur. cui, quo paucior adfuerit, eo plus salis adijcietur. Medicamẽtum quod sua glutinandi dote scapularum defluxiones suspendit, continet coni selibram, resinæ pini, taurini glu-

tinis,ſingulorum quadrantẽ,mannæ ſelibrã,pollinis ſextarium,vini veteris quod ſatis ſit,in patellã omnia cõijciũtur, & cocta per pilũ animalis linũtur.

Cum equũ armi male habent, opobalſami,croci,ſingulorum vncia,cinnamomi triẽs,thuris maſculi,nardi ſyriacæ,myrrhæ troglodytidis,piperis cãdidi,opopanacis,reſinæ pini,ſingulorũ vncia,mellis attici libra,omnia miſcẽtur,& vſui miniſtrãtur. Hoc medicamentũ quod ſubſcribitur,adurit,imbecillas parteis firmat,ſpinæ dorſi & articulorũ omnium vlceribus opitulatur. Reſinæ frictæ,bituminis iudaici,picis,ceræ,æruginis,ſingulorum põdo, ammoniaci thymiamatis ſelibra, thuris triens,galbani dodrans,opopanacis ſextans,eliqueſcant quæ liquari poſſunt,& rudicula moueantur, donec in malagmatis lentorẽ coaleſcant. Hæc illinenda prius quàm ſuo calore ſpolientur. Si tamen medicamentũ obdureſcat,axungia vetus adijciatur:cumq; molliuſculum ſe præſtiterit,vſui debet eſſe. Secundũ quoq; quod roborãdi facultate donatum eſt,ſubiunximus:non quòd præcedens virium imbecillitatis dãnemus,ſed quò maior habeatur remediorum ſupellex,faciliuſq; ſibi pauperes copiam vendicent,& ad vſum poſſint comparare. Bituminis iudaici,aluminis ſciſſi,ſingulorum ſelibra, veteris axungiæ pondo,ſpumæ argẽti quadrans,galbani,opopanacis, ſingulorum vncia,aceti ſcyllini ſextarius,olei hemina,omnia coquuntur,& illinũtur. Si pecus dorſum læſit,polenta cum vino & oleo ſubacta vulneratæ parti agglutinatur. Quæ ſi tentetur inflammatione,ſcalpellum experiri,& ferro reſcindi conueniet,& ſtercus equinũ ex oleo aceto & torrefacto ſale admoueri. Si ſpina dolore conflictetur,ſanguis mittendus eſt,eaq; calidis vnguentis illinenda. His dolor diſcutietur. Baccæ lauri, ſulfur,oleum, axungia, nitrum cum cedrino liquore & vino miſcentur. totum equi corpus inſolatum defricatur, poſtea calidiſſimo detineatur ſtabulo, ad quod nullum frigus adſpiret. Si vulnera tergum accepit,oſtreorum teſta minutiſſime trita, dum in farinam redigatur, affectæ parti reſpergitur, aut paguri combuſti cinis inſtar libræ vnius imponitur. Si dorſum negotiũ exhibet,recrementi ferri,ęruginis æris,ſingulorum vnciam commiſcebis, & in farinam digeres. ſed antequam nonnihil aridi huius medicamenti conſperſeris, dorſum equi vino proluatur.

Si dorſum vulnus accepit,gallas ſyriacas tritas & melle cõſperſas indidiſſe proderit. Si ſeſſor per imprudentiã vulnus intulit,arida folia quibus ceparum faſces ligati pendent,in calidam aquam demerguntur : cumq; efferbuerint,ſuper inflammationis locum imponuntur. vbi calorem exuerint, faſcia colligantur. Aut ſi mauis,huius vice ephippium admouebis,quod interdiu noctuq; tergo reſideat.

Apſyrti de orthopnœa, Cap. XXVII.

APSYRTVS Secũdo equorum medico ſalutem. Cum nõ niſi ſubrecta ceruice ſpiritus trahitur, orthopnœa eſt. cuius eæ ſunt indices notæ. Ambulans equus retrocedit, grauiter & ſine vlla intercapedine reſpirat, in edita progredi non poteſt, ſed ita labori ſuccũbit, vt concidat. Proclinatus ſeſe non extendit, neq; dilatare tentat, ſed tãtum exurgere cupit. Curandi ratio hæc eſt. thuris ſiciliquus & ſulfuris drachma vna teruntur optime, & in vinum candidum odoratum cum melle coniecta per nares infunduntur. Aut ſerum picis & nitrum torrefactum tritúmque quibus mel & vinum addita ſint, oportet tantiſper immittere, dum creber ille ſpiritus finiatur. exercitationibus credi non debet, quo minus inhorreſcat. Nitrum potionibus indendum. Fœnum eodem aſpergendum, vt pro conditiuo cedat pabulo. Quòd ſi morbus ijs non leuetur, medicamento deiectionem moliri conueniet.

Hierocles de orthopnœa, & ſpirandi difficultate.

ORTHOPNOEAM ſigna hæc oſtẽdunt. ſpirãdi difficultas infeſtat, ardore nares deflagrant, ilia cõuelluntur. Quod ad cibos pertinet, huic calfaciẽtes obijci debent, vt Cleomenes Libycus eſt author, eruum maceratũ, auena, cicer, hordeum: farina potioni permiſcẽda. Tragachanta, & ſulphuris ignem non experti paulum ex vino dulci infundendum. Catuli iugulati ferueñs ſanguis diebus nouem per os ingeritur, inſperſis æthiopici cumini ligulis duabus. Hali, quod ſymphitũ appellant, & equiſeti ſuccus expreſſus, qui heminas duas impleat, cum cumini æthiopici binis coclearibus imbutis vini hemina infunditur. pollen thuris, & ſulfur, iniecto vino & melle, per ſiniſtram narem immittuntur. Hæc dum modica eſt, neq; ex toto ſtrãgulat, ſpirãdi difficultas vocatur. Qua ſi laboret equus, eius hæc conditio eſt. dexter oculus ſubuireſcit, vtraq; nare graue virus odoris expirat, trahit ilia, ſub maxillis tubercula prodeunt. Verum ingreſſum eius conſyderare licet. ſi hanc ſpeciem præbeat, vt in latus pendere videatur, vix curationi locus erit. Si recẽs adhuc vitiũ afficit, hæc medendi ratio tentanda. Sanguis per triduum mittendus. Hæc danda potio, quæ recipit vini veteris ſextarium vnum, olei laurini, & lentiſcini, ſingulorum heminam, olei roſacei libram, croci, myrrhæ, ſingulorum vnciam, hydromelitis ſextarios treis. hæc omnia aheno nouo coniecta cum gallinaceo gallo ad tertias coquuntur. Hoc decoctum heminatim ex aqua mulſa, & vnius oui liquore, per nares ſex diebus inditur. cuius etiam portionem, ſi tibi in animo eſt, in caput defundes: & pedes fouebis. ita morbum abiges.

Mago Carthaginensis.

SI VEHEMENTI difficultate spirandi tentatur equus, spiritus per angustias euadens sibilũ elidit. ilia pendent. vtrunq; oculum vel certe dextrum insolens colos inficit. maxilla sentit inflammationem. is non recto gressu permeat. Hoc vitium inter initia facile propellitur, modo iugis adhibeatur diligentia. sed habitus equi scrupulose est obseruandus. Si in dextram curuetur partem, medicinæ locus erit. si in sinistram repandus flectatur, difficillime remedijs patebit, quod iam morbo victus animum despondeat. Ea tamen experiri cõueniet auxilia. duodecim equi venæ scalpello soluentur, ita tamen distribuendæ, vt tridui spatio quatuor quotidie feriãtur. deinde potio hæc danda, quæ habet croci, myrrhæ troglodytidis, spicæ nardi, piperis candidi, singulorũ vnciam, hydromelitis sextarios tres, olei veteris sextarium vnum, olei rosacei, lẽtis, singulorum heminã. omnia vase nouo demittuntur, & cum catulo qui decẽ dies non excessit, coquuntur, adiecto hydromelite & ouo: decemq; diebus perpetuis aut pluribus infunduntur.

PELAGONIVS.

CVM equus spirare sine sono & anhelatione non potest, suspirium nostris, asthma græcis appellatur. Tum sapę cretensis sextarius, iris illyricæ, piperis, myrrhæ troglodytidis, croci, pollinis thuris, tragachantę, singulorum vncia, vuarũ passarum quod satis esse videbitur, hæc miscellanea præbẽtur. Suspiriose laborãti fauces melle, butyro, axungiaq; demulcentur, deinde tenuis sal infriatur. Cum spiritus non nisi recta ceruice trahitur, orthopnœam græci vocauerunt. quæ ijs notis deprehenditur. arrectas aures animal continet, & igneum quid expirat. ilia identidem retrahit. oculi patent aperti. Remedium est, sanguinem e dorsi vertebris mittere, & cõmisto oleo & aceto cum sanguine qui profluxit, pecus illinere: cibo, quãtum maxime fieri poterit, abstineri: aut ijs quæ calfaciendi vim obtinent, vt eruo, aut ciceribus, vesci: hyeme triticeo farre, per æstatẽ hordeaceo sustineri. Item tragachanta, defrutum, bitumenq;, quibus caninus sanguis sit adiectus, & triti cumini quãtum tribus digitis capi potest, ex vino propinãtur, aut cãdidus oui liquor ex melle & pineis nucibus intritis, diebus viginti aut pluribus, donec pulmo persanetur. Sin nihil ijs fuerit adiutus, curabitur inserta pectori radicula, quam veterinarij consiliginem vocant, aut narium vel auricularum radicibus impacta. siquidem has in parteis omnis vis morbi noxiumq; virus elicitur. Aut pastilli cum hydromelite dentur, qui amaris nucibus, & syluestris cucumis radice, melle exceptis, cõstẽt. Aut radix mori trium obolorũ instar, trita cum calido vino, naribus infunditur. Sed equorum capita qui spirandi difficultate premuntur, prius olei cyatho, & vini

ſextario perfricētur. his enim deploratis ferè valetudinibus remedia pollicentur. Porrò difficultas ſpirandi,ſudore,plurimo labore,aut ſuſpirio cōcipitur. Qui hoc vitio conflictatur equus,naribus purulentā ſaniem expuit. cui potio maximū adfert cōmodum quę capit ſapæ cretenſis heminas treis, abrotoni quadrantē, floris hyſſopi,caſiæ,eryngij,tragachātæ,pollinis thuris maſculi,ſingulos ſextātes. hæc omnia diligenter tunſa,& ſapæ cōmiſta,faucibus immittūtur. Suſpirioſo ſanguis detrahitur,& cum ſextario vini atque olei,thuris ſemuncia,marrubij ſuccus inſtar heminæ miſtus infunditur.

TIBERIVS.

SPIRANDI difficultas his ſignis cognoſcitur. ilia equi identidē ſemicāt,nareſque ſibilū edunt:ſed mœrore iam elāgueſcens cōficitur. Cui hac ratione ſuccurritur. Oua tria in aceto macerata primo die, altero quinque,tertio ſeptem,expreſſis eorum putaminibus,induntur ori.

Ad exulcerationem pulmonis Hierocles.

EST ETIAM grauis pernicies cum pulmones exulcerantur. inde tuſſis,& macies,& ad vltimū phthiſis inuadit. quæ ne mortē adferant, radix coryli inuſta perforatæ inſeritur auriculæ. tum mellis bini cyathi,& liquidæ picis oleique tātundem cum butyri & ſuillæ adipis offis faucibus infundūtur. Sin ijs morbus nō leuetur,porri ſuccus inſtar heminæ pari olei menſuræ miſcetur,& cum vini ſextario potandus datur diebus compluribus. Sunt qui oleo radicem ſylueſtris rutæ adijciant. Alij thus malunt immiſcere.

Apſyrtus ad vlcera putrida maxillarum.

SI VITIVM freni iniuria creauit,torrefaciēs chalcitē,vbi igni incāduerit,cum melle teres,dum in puluerē leuigetur,& in pyxide recondes. cum vſus depoſcet,ad vlcera quæ putreſcunt,aut in ore vorant paſcuntque,aut quacunque parte corporis erumpant,adhibebis.

HIEROCLES.

SI MARCIDVM aut putreſcens vlcus in ore deliteſcat, id vbi ſic explicueris vt oculis pateat, adures. Sed non eſt committendum vt tendones aberrante ferro contingas. Si in ſpinam dorſi ſe demerſit vlcus: vbi tunicam diſſecueris, candens medicamentum adhibebis. Sed hoc ſedulam animaduerſionem deſiderat. Si in coſtis hæreat,oſſe tenus excindes: deinde cupreſſum bene tuſum cum æquali polentæ modo ſubactā parti vitiatæ ſublines: (vlcus nō ante quartū diem circunluatur:ante quod tempus omnem manus contactum reſpuit)

aut braſſicæ folia tunſa,adiecta polenta perlues,aut ſylueſtrem porrum ſatiuumq́ȝ tritũ adiecta farina hordeacea impones. Si cruſtæ deciderint,ſic vt marcor conſpectui ſubijciatur, illinens prius vulnerario medicamine, tunſam ariſtolochiam aut crudam picẽ indes. Anchuſam, aut tritam chalcitin, aut verbaſci folia,aut ſideritim hærbam ſuperpones. Habes aduerſus putrida vlcera ſecundo volumine quæ de ijs medicamentorum compoſitionibus præcepi. Si os putridũ vlcus inuaſit,acidum punicum tuſum cum polenta cõſperſiſſe, & in aceto ſubactũ liuiſſe prodeſt:aut tunſos cupreſſi frutices ex polenta & aceti imbre rigatos ſparſim indidiſſe ſatis eſt,aut chameleæ & ariſtolochiæ rotũdæ caules tũſos & cretos æquis põderibus deligaſſe.

Apſyrti de cardiaco morbo, Cap. XXIX.

APSYRTVS Agathocli artis veterinariæ prudenti ſalutem. Te qui iumentorum alimonia lætaris, cardiacorũ indicia noſſe commodum eſt. Laborans equus eo morbo exhauſtus elãgueſcit, & ilibus ſubſtrictis trahit ventrem: cæterum demiſſis oculis triſtitiã præ ſe fert. Teſtes & genua tumẽt. His itaq́ȝ notis vitiũ aperte fatetur. Cui ita ſuccurrendum eſt. Calfacientia per os aut nares educta lingua conueniet infundere: id eſt piper, vinum, oleum, ſcyllam, item lauri baccas, aut thymum. Alijs quoq́ȝ calfaciendi dote præditis, modo ſubueniant, vtendum. Cibo ſicciore roborandus. Viridibus pabulis prohibendus. Vino oleoq́ȝ defricandus. Sed venter contectus eſſe debet, & pectus maxime veſtimentis opertum. Tritũ ex oleo ſulfur infricandum. Equile in quo verſatur, identidem euerrẽdum, cui nõnihil inſternatur quod iucundũ odorem expiret, vt myrtus, laurus, & id genus alia. Verum cum talibus ſignis ſic implicabitur, vt ingredi nõ poſſit, cõpulſus ab equiſone vacillet, & triſtem vultũ, vt ante monuimus, præferat: ſi ex ventre & armis ſudor prorumpit, ita vt tremor & intẽtio neruorum accedat: ſi ſubinde concidit, nec protenditur, ſed iacens in ventrem decũbit, ac magis excruciatur doloribus, ita vt eis par eſſe nequeat: cum ſurgẽdi voluntas inceſſerit, impos ſua ſpe fruſtratur, niſi magno impetu conatus prodeat: teſtes conuelluntur, & genitale prominet, ac paulatim vrina fertur: ſcire licet ad extrema ventum eſſe, quod bilis iam in arterias prorepſit, & cordis officinam expugnat.

HIEROCLES.

CARDIACVM equum ijs notis cognoſces. ventrem & ilia contrahit, & triſtitia cõficitur. caput inſudat. Quod ad curãdi rationem pertinet, quæ calfaciunt, vtiq́ȝ fuſa per os aut nares opitulantur, piper ex vino & oleo, ſcylla, thus, aut ariſtolochia, bacca lauri, aut

myrrha,thymus, vel quodlibet aliud quod sibi calfaciendi naturam vendicauit.ari diore cibo fulciatur. Vino & oleo cõfricetur. Cum venter tum pectus maxime contegantur. Sulfur ex oleo suffricandum. Stabulum in quo cubitat, subinde cõuerratur. Etenim equile mundum expostulat, vbi ea cõspergantur quæ bonum odorem efflant, vt myrti & laurus frondes, & consimilia. Porro cum cardiaco languore victus fuerit equus, pedibus insistere non valebit. quòd si cogatur ingredi, parietes consectatur, & in ea quæ sese ferunt obuiam occurrens incumbit. venter sudore digeritur. armi maxime contremiscunt, neruorum distentio sequitur. vires omnino labant, nec nisi maxima vi nisus erigi potest. testes ita contrahit, vt lotium paulatim egeratur. iam flaua bilis per arterias illapsa, cordis arcem obsidet, sic vt ne amplius quidem prorogari vita possit.

THEOMNESTVS.

SI DEFLVXIO aliusve dolor in cordis sedem decubuit, neruorum distentio sequitur. labãt genua. cum corpus, tum maxime caput afficitur. Ergo cum hæc indicia repræsentabit, opus erit infũdere laseris quod magnitudine fabã æquet, mellis trientẽ, nitri quadrantẽ, aquæ sextarios duos, calfacti aceti heminas duas. quæ in eodẽ vase recipiuntur: misturaq; per triduum ingeritur. Viridi fœno, gramine, aut medica pascatur. Sed si ijs prosperã valetudinẽ non recuperet, sanguis priorũ pedum poplitibus, aut etiã suffraginibus emittẽdus est. Sanitatis cõpos recreetur.

PELAGONIVS.

CARDIACVM hæ notæ demonstrant. Equus continenter humum capite compulsat. ilia subinde demordet. cònquiescens etiam sudore digeritur. Cui ita, si malo ferendo fuerit, subueniendum. Sinapis, laseris, singulorum quod fabæ magnitudinem impleat, mellis acetabula duo, aquæ calidæ cyathos duos in aceti cyathis quatuor vnà terito: misturã propinato: insuper equũ agito: viride pabulũ obijcito. Postquã sanitati fuerit restitutus, tẽdonũ venas sauciare, & à posterioribus partibus sanguinem emittere conueniet, quò lõgiori sanitate fruatur.

Eumelus ad dolorem cordis.

CORDIS dolor cognoscitur, cum equi dexter oculus collachrymat, & genua labant. tũ sanguis, vti præcepimus, detrahatur: sorbitio per sinistram narẽ infundatur, quæ habeat seminis fœniculi acetabulum, anisi tantundem, vini candidi heminã. hæc miscentur, factaq; sorbitio per triduũ ingeritur. Si permaneat dolor, sanguis è crure mittendus, deinde laserpitij radix instar fabæ, nitri tantundẽ, mellis acetabula duo,

calidæ aquæ quatuor heminæ, cum vna aceti hemina commiſcētur, & faucibus infunduntur. Aut ſcylla & ariſtolochia, thus, myrrha, thymus, vino excipiuntur, miſturaq́ per nares immittitur. Sed animal operiatur ſtramētis. Omnis ſtabuli ſpurcitia deuerratur, quòd mundum cubile deſideret. idq́ myrrhæ & foliorum lauri nidore ſuffiri debet. ſed abſtineatur hordeo.

Apſyrti de nephritide, Cap. XXX.

NEPHRITIDIS indicia ſunt hæc. poſteriore parte tractim progreditur, reſolutuſq́ vacillat: & inter incedendum, parietes ambit. Hunc igitur aduremus qua clunes ad veſicam coëunt, arrectis clauis non pluribus quatuor & viginti, vtrinq́ ſecundum ſpinam duodenis, ternos verſus efficientibus.

HIEROCLES.

NEPHRITIDEM hęc ſigna portendunt. teſtes ſublimes tolluntur. poſterioribus pedibus non inſiſtit equus, & vrinam facit nigram, cruore perfuſam, craſſamq́. Cui ſic ſubueniendum eſt. Clunes & lumbi fouētur, delinunturq́ cerato. Veſtimētis equus muniatur. Obijciunda ſunt quæ vrinam cient, & humori mouēdo ſunt, vt fœniculum & apium. Viridis medica danda, & cādidum cicer in vino præbendū, deinde apij binarum ligularum inſtar, dauci pares modi, anethi binæ portiones, myrrhæ terni oboli. hæc terūtur, & in paſſi hemina infundūtur. Leni greſſu procedat. Tepida aqua quę congium impleat, per ſedem ingeratur. Culmis mollibus cubile ſubſternatur. Si vero ſynceram vrinā ferri cōſpexeris, teſtes gracileſcere, ac pedes poſteriores ſenûm digitorū ſpatio minus ſupergredi, non aliter ſentio quàm, vt Cleomenes Lindius prodidit, vſtam verbaſci radicem in vino conterendam, & addito pari aquæ modo, in aluum ex inferioribus partibus indendam. Sunt qui præcipiant farinam tritici præſtandam, fœnum bonum, & panem quantum voluerint exhibēdum. Item cicer dandum. ſed lenibus exerceatur ambulationibus.

TIBERIVS.

NEPHRITIDIS ſigna ſunt huiuſmodi. Nerui ex quibus genitales partes depēdent, quos Gręci cremaſteras appellant, impleti turgeſcunt. ilia palpitant. pedes ſubſiliunt. oculi tanquam emiſſitij ſuſtolluntur. ingredi non poteſt, quòd erecti renes incumbant. Quod ad curandi rationem pertinet, ſanguis inguinibus emitti debet. Cibus eſt ſubtrahendus. Hac potione vtēdum. Thuris ſextās, fabæ freſæ quarta pars, hęc minutiſſime detrita cum melle cōpluribus diebus per

nares infunduntur. Progressibus subinde credatur. Deinde tali sorbitione vtẽdum. Catulus genitalibus locis exẽptus, in ptisana feruescat, & cũ melle colatus, per os multis diebus infundatur, dum ad sanitatem ventum sit.

Nephriticorum præsagia, & curatio.

SI EQVVS aut veterinum aliud hac mala valetudine corripiatur, hæc aderunt indicia. nõ oscitatur omnino, nec hiscit: partibusq; posterioribus inniti nõ potest, sed subinde status mutat: inter gradiendum prioribus deficitur: posteriora in gyrũ torquet, quasi circulos ducat. nonnunquam vtraq; in orbes implicat. malleoli crassescunt, & tardiores deprehenduntur. Morbus discutietur si calida aqua spina dorsi largius foueatur. Si renes equo dolent, ilia & testes micant. lotium ægre it. posterioribus pedibus circulatiore motu, quàm prioribus graditur, & solito magis hinnit. Hac curãdi ratione subuenitur. Hastulæ regiæ radix in meraco vino decocta, mox trita cum aqua egelida, subijcitur aluo. renes quoq; calidioribus vnguentis demulcentur. Equum si renũ dolores excruciant, lac ouillum instar vnius heminæ per triduũ infundatur, aut tãtundem ceruinæ medullæ decoctę cum oleo pari. Aut odorata potio, quam vocãt aromaticã, cum vino, oleo, melle, & ouorũ liquoribus immittatur. Vino, & oleo, & nitri spuma perfundatur: & vbi calida adhibueris fomẽta, dorsum pannis inuoluere prodest. Hoc vitij genus citatiore discursu cõtrahitur. Renũ dolores abigit hæc mistura. Piperis, petroselini, troglodytidis myrrhæ, singulorum triẽs, spicæ nardi, seminis apij, castorij, singulorum vncia, lachrymæ papaueris sextans, anisi, casiæ, singulorũ triens, si hæc tusa cretaq; ligulæ plenæ mensura propinẽtur cõdito diluta. Renum inflãmatione, quam nephritidem appellant, tentatur equus, cum nimia sarcina grauatus, ferendo oneri cedit, aut vbi lacũ transilijt. Cui peculiare est vt posteriores pedes subsidãt. Solet etiam vitiũ concipi cum eximium frigus sensit. Curatio itaq; erit, vt lumbi calida perfundantur: adurensq; medicamentũ, cum vsus poscet, adhibendũ.

Sequens potio ijs auxiliatur, quos renum dolor male habet. vndecim cupressi gallæ cum adhuc virent cremantur, quibus tritis, nitri siccati & triti, & olei primæ notæ, singulorum quadrans adijcitur, & in vini veteris sextarijs quatuor hac mistura per quatriduum equus saliuatur. Quòd si vehemẽtior quàm vt ferri possit dolor vrgeat, vngularũ venæ soluentur, & sanguine qui profluxit, ex axũgia & oleo delibuti renes leniũtur. Quòd si necessitas efflagitet, malagmatis vti nõ erit alienum. Renum dolorẽ leuat, & lassitudinẽ discutit acopum, quod habet olei libras decem, euphorbij deuncem, siccæ radicis chamæleonis trientem, olei cyprini libras duas, sulphuris ignem non experti trientẽ, piperis, radiculæ, singulorum quadrantẽ, pyrethri sextãtem, hęrbæ pedicularis, tapsiæ, singulorum trientem, syluestris cucumis radices

aridas,omnia ſicca contundito,cribrataq; oleo rigato,dum mellis craſſitudinem contrahant. vitreo vaſe recondito,& cum res poſtulabit,vtitor.

De lumborum doloribus.

SI DOLOR equi lumbos infeſtet,ſigna hęc adſunt. Poſteriora circunuertũtur,& interverſandum aberrãt,& identidem lapſantur. cui mederi oportet vrentibus medicamentis. Exorſus igitur à flexu ad genua,vtrinq; candens ferrum compellito,vt quod igni deflagrat, penitus adigatur. locus ſiquidem graui cõſtat carne,quæ non facilè premẽti cedit. dein friatum ſalem parti glabræ reſpergito. mox admiſta calida aqua vinum & oleum inſpirato. panem quoq; hordeaceũ merum vbi peruſſeris terito,& ambuſtæ parti linito. Pecus non antè agito,quàm complures dies exigantur,& quàm plurimo cibatu firmato.

Vnguentum lumbis efficax.

ACETI, bituminis, ſulfuris viui, opopanacis, pares modi miſcentur,&eo,cum poſcit vſus,imbuuntur ad leuandos lumborum dolores. Braſſicam tritam adiecta vini hemina cum frigida aqua impoſuiſſe prodeſt. Item cupreſſi folia in puluerem detrita qui menſuram heminæ compleat, addita polentæ libra,aceto ſubiguntur,& dolenti loco admouentur. Itidem aridæ reſinæ ſextans tantiſper coquitur,dum eliqueſcat. hordeacea farina,& caprillus adeps,adijciuntur, eouſq; dum ſpiſſeſcat. hæc affectæ parti calida imponuntur,& ſubinde applicantur.

Dolorum coxendicis remedia.

SI DOLOR coxendicẽ male habeat,poſterioribus cruribus perinde quaſi vinctus eſſet,ingreditur. Sanguis igitur vtriſq; inguinibus extrahitur inſtar quatuor heminarum,& multa calida perfunditur,& inſpiratis oleo vinoq; defricatur. ſic enim ex toto cõualeſcet. Si ne ſic quidem is morbus diſcutiatur,in orbem vtraq; coxẽdix candentibus ferramentis exulceranda. Reliqua curatio vti ſcriptis antea mãdauimus,adhibenda. Si à ceruice equi poſteriorem in partem rigente, aut vndecunq; coxendix indoleſcat, protenta cauda venæ verberentur: quæ vero diſtẽta magis ad ictum intumuit,ſcalpello ſoluitur. At vero equus qui hoc vitio corripitur,frequẽtiorem ſpiritum promit,lumbos eius & ſpinam dolor exercet. Tum hac vtendũ curatione. A fœminibus & vngula ſanguis emittẽdus. Agglutinãda quę repellant cataplaſmata. Fotus etiã adhibendi. Equili calido continẽdus,in quod nullũ frigus aſpiret. Iſchiadicorũ dolorẽ finit medicamen quod habet colophoniacæ librã,terebinthinæ,veteris olei, ſingulorum ſeſquilibrã,opopanacis ſeſcunciam,galbani ſextantẽ. Sed quod

constat euphorbij vncia, adarces, alcyonij, ſingulorũ ſeſcũcia, baccarum lauri triente, piperis vncia, cyprini olei ſextãte, inter valentiſſima auxilia eſt. Si rupta coxendix, aut colliſa eſt, equus anhelat crebro, & gemitus exprimit. venter flatu diſtenditur. Lumbos igitur, & doloris ſedem manibus contrectes: & vbi vinculis equum coërcueris, candente ferro locum oportet exulcerare. ſic noxius humor euocabitur, qui putris oui luteũ repræſentabit. Itaqꝫ friatum ſalem, & irrigatum pice, vlceri ignem experto inſtillabis.

Claudicanti equo quod remedium adhibeatur.

HVMOR ruens in pedes, claudicationem adfert. quod cum accidit, vngula ſtatim inſpicitur. tactus autẽ iniuriam demõſtrat: nec equus vitiatam partem vehemẽtius premi patitur. Sed ſi humor adhuc ſupra cornua pedis in cruribus eſt, aſſidua fricatione diſcutitur. vel cum ea nihil ꝓfuit, ſcarificatione demitur. At ſi iam in vngulis eſt, ſcalpello leniter aperies. poſtea vrina vetere fouebis, & aſperſo ſale, ſpõgia vel pãnis deterges. deinde ſeuum bubulũ vel caprinũ lamina ferri cãdente inſtillabis. Poſtremo pannis aut ſolea ſpartea pes induitur, quouſqꝫ pedibus valeat inſiſtere. maximeqꝫ datur opera, ne in aquã pedem mittat, vt ſicce ſtabuletur. Hic idem humor niſi emiſſus fuerit, ſaniẽ creabit. qui ſi ſuppurauerit, tarde procurabitur. ac primo ferro circunciſus, & expurgatus, deinde linamentis oleo vetere, melle, & erui farina madẽtibus, inculcatis, mox punico malo & ficis cõtuſis, & linteo ſuperinductis, ad ſanitatẽ perducitur. Si dolore neruorũ claudicat, oleo & ſale genua poplitẽſqꝫ & crura cõfricanda ſunt, donec ſanetur. Si genua intumuerint, calido aceto fouẽda ſunt, & lini ſemen, aut miliũ detritũ, conſperſumqꝫ aqua mulſa, imponẽdum. Spõgiæ quoqꝫ feruẽti aqua imbutæ, & expreſſæ, atqꝫ melle litæ, recte genibus applicantur. Quod ſi tumori ſubeſt aliquis humor, fermentũ vel farina hordeacea ex paſſo & aqua mulſa decocta imponitur: & cum maturuerit, ſuppuratio reſcinditur ferro, eaqꝫ emiſſa linamentis curatur. Minus tamen claudicabunt iumẽta, ſi opere diſiunctis multa frigida lauentur pedes, deinde ſuffragines, ac coronæ.

Hierocles de ventris dolore. Cap. XXXI.

CVM VENTER equo dolet, ſigna ſedulam deſiderant animaduerſionem. nõnulli enim tãquam vrinæ difficultati medeantur, cõmouentes, efficiunt vt nõnihil intra animantẽ rumpatur. aluus autẽ quietem poſtulat. Sudor itaqꝫ ex lateribus ilijs & teſtibus prorũpit. venter eminulus attollitur. Pecus ſolum pedibus pertũdit, & in affectã partem vtrinqꝫ volutatur, quaſi doloris ſedem nutu demonſtret. Interdum corpus totum intremiſcit. Sed hæc accidunt etiã equo quem vrinæ tormina

fatigant. Verum reliqua non exprimit signa quibus vrinæ difficultas deprehenditur: de qua consequenter nobis differendum erit, si modo quibus remedijs sedetur dolor ventris, dicere proposuimus. Pertusis pectoris venis sanguis multus elicitur, & vncta manu per anū inserta, fimū quod trāsitum præcludit, extrahitur, tenuisq; sal instar acetabuli subditur: crebroq; proritādus vt alui recrementa deijciat. ita dolor finietur. Porro multa calida fouere terga coxendicésq; proderit, & betæ decoctū cum passi sextario per sinistrā narem infundere: aut ficos in quatuor heminis vini coctas, quibus nitrum tritum fuerit adiectum, ingerere: aut polij foliū itidem in vini sesquihemina decoctū indere: dein agere currentē, sed nō tam concitate, vt anhelet. hordeo per triduū abstinere. Quin & intra diem quàm equus noxā traxit, nulla potestas aquæ faciunda est, sed viridi tantū fœno sustinēdus. Post triduū hordeum sensim copiosius ministretur. Interest quoq; doloris causam didicisse. Cum ad intentiorem cursum extimulatus equus subito cōquieuit, statimq; hordeū deuorarit, id minime concoquit: quo fit vt cibi maior pars indistributa coëat. hinc ventris tormenta concitantur. Aut si fœno vescens, exilem araneū phalangio consimilem ederit, quem buprestim appellant. Siquidem vsq; adeo inflāmatur equus, vt se ipse in terram allidens deturbet. Cui folijs brassicæ tritis, adiectis vini sextarijs duobus, & olei hemina, succurritur. Absinthium etiam in vino coctum per sinistram narem infunditur. Venter sulfure trito in oleo quod satis eliquescat, inducatur. hordeū aqua perfusum betæ adijciatur. Eadem ijs quos vermes torquent, præsidio sunt.

Theomnestus ventris dolori.

VENTRIS dolor equum exercet si cibos non concoxit, sed crudus integrum hordeū deijcit. quod si in ventre diutius remanet, cum sitis ob cruditatē excruciet, liberalius ebibit. hinc hordeum sucto humore tumescit, aluúmq; replet, & tormina ciet. & nisi celerius excrementa ventris exigātur, periculo locus est. Oportet itaq; clysteribus oleū & aquam ingerere, & per sedem inserere manū vnctam, & continuo fimum elicere. pastillum quoq; cum scammonio instar oui vnius in anū indere. sic vtiq; venter resoluetur. Horū similia quædam ostendit ventris crueta proluuies, quam dysenteriam vocāt. sed refert, quòd priuatim sese demordeat equus, & ventrē passim dentibus sauciet, molestia in sese sæuire stimulante. Cui brassicæ succū ex oleo & vino per sinistrā narem oportet infundere. Sit autem modus vini sextarius, & olei pars quarta, brassicæ succi tantundem. Subinde causis alijs cōpluribus venter dolorē contrahit, vt cum delitescentē in fœno buprestim deuorarit (est autē similis phalangio vermis) aut cū araneum cognomēto lycum depastus est, quod frequēter in fœno natū residet. Aquarum quoq; vitio accidit, dúmq; peregrinarū nouitate tentatur. Cum

adhuc malum id recēs hæſit,potionem infudiſſe proderit.Si dolorem quoq; ventris,tineæ crearūt, cum dolore crebro ſe volutat equus. cui pſyllij tunſi, ſcobis ceruini cornus ſingulas vncias, cum opopanacis ſemuncia permiſcere oportet, & in aqua mulſa infundere.mentæ decoctum detur potandum. teneris lauri cacuminibus veſcatur. Si vrinę difficultas huic vitio ſuccedat, oleum cum drachma cretenſis opopanacis ingeritur.

Verminoſæ alui doloribus.

Solēt vermes quaſi lūbrici nocere inteſtinis.quorū ſigna ſunt,ſi iumenta cum dolore crebro volutātur,ſi admouent caput vtero,ſi caudam ſæpius iactāt.Præſens quoq; medicina eſt inſerere manum,& fimū eximere,deinde aluum marina aqua vel muria dura lauare, poſtea radicem capparis tritam cū ſextario aceti infundere.Nam hoc modo ſupradicta intereunt animalia.

Eumelus ad ventris dolorem quem vermes excitarunt.

Aquæ quæ potanda præbetur,aut fœno quod eſtur,nitri paulum adijciatur. ſuccus braſſicæ in paſſi hemina miſtus,& per ſiniſtrā narem defuſus remedio eſt. chamæmelū ex vino & oleo tritū per corniculū infūdi prodeſt.

Tineoſæ alui doloribus.

Ventris dolor creari conſueuit, quando vermes vicinas parteis lancināt,ſuiſq; vellicant morſibus.tum ſine vlla cruciatus intercapedine torquetur pecus,& crebro volutatur. venter intumeſcit,& admouet oculum & os vtero.Supraſcriptis remedijs eſt pugnandum.ſed ſi tua fert opinio,centaurium & ſylueſtris cucumis radicem admiſcebis.Iuuabit etiam ex inferioribus partibus medicamenta quædam indidiſſe. Siquidem nitrum & oleum pari pondere viridi betæ miſcentur,adiecto decocti iure in quo capræ caput cum gallinaceo ſit incoctum:& ex ptiſanę cremore inſtar ſextarij commode ſubter in aluum dantur. Cum autem dolor inuadit,fomētis venter muniatur,aut apij ſemen tritum, aut triſago friata cum myrrha in vino candido odorato ſuffunduntur.

Pelagonius cōtra colicos cruciatus,& hos qui putri fœno noxā cōceperūt.

PELAGONIVS Lucio ſalutē. Colicorū indicia non omnibus habētur conſpicua:quando non ijs diſſimile quiddā inteſtinis valetudinibus accidere ſolet.Hoc vno tantum diſſidere videntur,quód ſine vlla doloris intercapedine grauioribus moleſtijs adficiuntur,quám qui cardiaco morbo languent,aut torminibus excruciantur. quorum ſequaces notas ab ijs edocti ſubinde cognouimus. Stans pecus ſubito cōcidit,perinde quaſi comitiali morbo corripi putetur. interpoſito tempore ad ſe redit,dein nec multo poſt recrudeſcit dolor, & languor refricatur. ſeſe quoq; proiectans decumbit.cum frigidam ebibit aquam, tremore concutitur, &

ſudore diffluit,ac ægre ſpiritus eliditur,& quaſi per anguſtias euadens animantē angit.Quibus ſequenti potione,vt Celſus eſt author,auxiliari cōueniet.Radicis pōticæ,piperis,allij,petroſelini,ſeminis fœniculi,piperis nigri, marrubij,abrotoni,ſingulorum vncia,aneti ſcrupulus,libyſtici,cētaurij,ſingulorū vncia,aiugæ ſemūcia,eupatorij ſextula,pulegij mundi,rutæ,ſeminis apij,ſingulorum vncia,eupatorij,gingiberis,ſemuncia, mellis primi meriti libræ duæ,ſicca tunduntur,& incerniculo creta,melle excipiūtur.cum neceſſitas vocat,auellanæ nucis tuberculo cum ſextario tepidæ aquæ medicamētū ingeritur. Aut mellis quaternæ ligulæ, farinæ thuris vncia,aceti coclearia quina,vini veteris hemina,omnia contrita in treis portiones digerūtur, vt triduo per os indantur: ſed ſtragulis opertum pecus cogatur dimoueri. Sunt qui corticem capparis in fumo ſuſpenſam deſiccent,dein ex pipere & vino tritam propinent. Si equus fœno putri noxam contraxit, primum inconſtans ſpiritus erumpit,ſemperq; micās vibratur:debili nititur greſſu. Huic ē ventre & armis ſanguis emittitur. defruto pecus ſaliuatur. hordeo abſtinetur. Cæterum remedijs eſt vtendum quæ vrinæ ciundæ ſunt.

Idem ventris dolori mulcendo.

AD LEVANDVM ventris dolorē proderit panacis radicis ſcrupulos duos,ariſtolochię ſcrupulū in odorifero vino cōtriuiſſe, & faucibus infudiſſe,aut ſeminis rutæ acetabulum ex vetere vino præbuiſſe, vel ſolani & naſturtij tritum in vino & oleo ſemen egelidum indidiſſe,aut ſtillatitiā myrrham,quam ſtacten vocant,in ſextario vini veteris addito ſalis callo.Sed prius hoc medicamentum candenti ferro ſit inuſtum,deturq; tepidum. Quinetiam humano ſtercore palatum pecudis infricuiſſe iuuat.Itē leporis fimum cum nouem coclearibus mellis,& piperis quindecim granis,in pila tritum, cum ſucco braſſicæ per corniculum vtiliter infundunt. Aut ſuillos tres talos,quos humani dentes nondum attigerunt,crematos,& in vini & olei hemina contritos inferunt.Sūt qui ventris & inteſtinorū dolorem ſedari viſu nantium, & maxime anatis,putent: quam ſi conſpexerit cui inteſtinum dolet,celeriter tormento liberatur.

Apſyrti de iocineris dolore, Cap. XXXII.

SI IOCINERIS dolor equum exercet,identidem cōuertitur,& doloris ſedem veluti oculis luſtrans oſtendit. Gemitus quoſdam exprimit. os aridum adeſt,nec ſaliuis fluidum: qua re lingua exaſperatur, & ſimul intumeſcit. Concidens huc illuc verſatur,nec ſuper hoc viſcus decumbere valet:verum cum volutatur,dolores recrudeſcunt,& longe magis infeſtant:excituſq; ſubinde conſurgit.Quod ad curandi ratio-

nem pertinet, exiguis exercitationibus dimoueatur. Compluribus stramẽtis aut aceribus contegatur, quibus molliter incubet: & olei & vini confrictionibus demulceatur. Egelida potione cũ nitro saliuetur. sed quotidie nõ est dandum nitrum. Polij folium in vino decoctum, & per os aut sinistram narẽ defusum, vtile est. illyricam irim tũsam in vini aqua diluti duabus heminis itidẽ oportet ingerere. Præsens auxiliũ est polemoniũ hærbã ex vino terere, & consimili modo suffundere, quæ latioris calaminthę similitudinem refert, sed longe magis incanescit, amariore gustu, odore graui. nascitur in vliginosis pratis. aut conyzam, quæ quibusdã cunila dicitur, incoquere conuenit, & ex vino & oleo fundere. Hordeũ quod debet obijci, prius aqua calida madescat. Nec secus tusa polemonion hærba hominibus illita salutaris est. Ad eadem cunila adiecto oleo efficax erit.

THEOMNESTVS.

SI IECVR equo doleat, tussiens gemitus exprimit, oculi vitiãtur. etsi solito voracius exest, sitq́; cibi copiosioris edax, potũ tamen respuit. Cũ sic afficitur, hoc infusum medicamen subueniet. mellis pondo, nitri selibra, vini candidi hemina, aquæ sextarius, miscentur, dum in vnitatem coëant, & diebus quinq́; per narem dextrã demittuntur. Si per hæc ad sanitatem ventum non est, sanguis à prioribus pedibus emittendus. si hæc non soluerunt, tertia ab alis costa, lignea rude candenti cõburenda. sed vna inter vtrunq́; sinum costa pretermittatur. verum igni flagrans stolo digitos quatuor exarato versu non excedat.

AGATHOTYCHVS.

SI DOLORE iecur prematur, has notas equus præmõstrat. præcordia dextra parte tument. tetrum ac grauem halitum exspirat. cursitationibus inferior cedit, & inter gradiendum pigrius posteriora crura mouet. equile refugit. Ea victus ratio sequẽda est: salubri cibo & humidiore roborandus. in leuiusculas ambulationes prodeat: sed exercitatione prohibeatur. paulatim pabulum est dãdum. dãda opera vt molliter incubet. pingui perũgatur. aqua detur in qua abrotonum sit incoctum. siquidem potionibus magis quàm infusis medicaminibus morbus abigetur.

HIPPOCRATES.

SI IOCINERIS dolore conflictetur equus, à cursu præcordia sentiũt exulceratiõẽ. nõnihil in pulmonibus rũpitur. cõcidit corpus. pabulum fastidit. venas recurrens sanguis explet. Hunc sanguine à ceruice misso curabis, & myrrha & thure instar denarij cum vini he-

mina infusis, vino & oleo collues. Sed pecudis fastidio succurratur, dato similaginis cremore. Eo siquidem gustu sæpe cupidinē edendi bibendiq́ concipit. Si vitiū permanet, ab vtroq; alarum sinu sanguinem detrahere conueniet. Quosdam hoc vitium cepit, cum per lapidosum solum, aut per aspera loca vel lapidibus constrata vehementius procursarint: quibus acetabulum cumini cū vino & oleo immisisse satis est. Porro mellis, nitri, singulorum acetabulum, cumini acetabula duo, eodem mittuntur, & olei & aquæ singuli sextarij super hæc cōijciuntur, & per nares inserūtur. Si ijs bona valetudo reddita non est, sanguis à prioribus cruribus sub genua detrahatur. Si ne sic quidem dolor finitus est, sub alis tertia costa candēti virgula vel bacillo per medium aduratur, interiecto quatuor digitorū spatio, quò magis igni facta vlcera distent. Lacustres ranas cum vino tepefactas produnt, si triduo per os ingerantur, opitulari. Hæc potio iocinerosis præsidio est. Punica nux quàm tenuissima, croci vncia, cumini æthiopici tātundē, ea diligentissime creta, in vino præbētur. Item polemonium auxilio est, quod in palustribus enascitur, calaminthæ similitudine, amaro gustu: syluestre origanū, cum farina piperis, & vino. aut butyrum & mel, opopanacem & myrrham, æquis ponderibus trita, & cum vino mista, per nares vtile est infundere.

Apsyrti de vrinæ difficultate, dolore ventris, item de stillicidio, & suppressione lotij, Cap. XXXIII.

CERTIOR factus sum, domine Aeliane, tibi satis exploratum esse plerosq; veterinariorum, quòd vitia quæ equis accidunt, non definiant, aduersa remedia sæpius attulisse. Quare dolēti ventri non secus atq; difficultatibus vrinæ subueniūt, animaliq́; nonnihil mēbrorum cōtingit delibari. In eo igitur quē dolor ventris male habet, hæc indicia notantur. Latera, testes, & ilia desudant, vēter sustollitur, pedibus terram cædit, & in partem vtranq; conuertitur, perinde quasi dolentem locum designet. nonnunquam toto corpore tremor exoritur. Hæc ei signa quem vrinæ difficultas manet, euenire solent: è quibus insuper indicijs iam hærere vitium deprehēditur. Cum procurrit, sub fœmina sese cauda verberat, & subinde volutatur, clunésq; demittit, & genitalē exerit partem, vrinamq́; guttatim reddit, quasi micturientis speciē præbeat. Hæ itaq; sequūtur notæ. Equus qui vrinæ difficultate laborat, medicamētorū infusionibus procuratur. Porri fasciculus cum folijs decoquitur, & succus, si eo vti placet, qui heminas duas impleat, exprimitur, quo cum vna vini odorati misceatur: & addito olei acetabulo, per narem dextram infunditur. Dein ambulare debet equus, & excurrere, vt resolutis impedimentis vrinam profundat. Itidem absinthium decoquitur, & cum hemina vini ingeritur. Nec secus opopana-

cis quod parui digiti caput æquet, teritur, & in eadem vini mensura vti scriptum est demittitur. Aut radicis eius quæ estur, vulgo edulem raphanũ vocant, semen instar duorum cyathorum detritũ cum vino inseritur: qua veluti præmonuimus vtendum. Vel seminis apij tunsi cyathũ eodẽ modo dari conuenit. Melius respõdet, si hipposelinum ex vino detur, & erratici fœniculi, quod hippomarathrũ vocãt, radices similiter infundãtur. Sed pręsentius auxiliũ erit, quinꝗ; longæ ceruicis cepas, vt quæ maiore acrimonia præditæ sint, detractis exterioribus tunicis fractas indere sedi: dein ad progressum aut cursitationem exeat. sic equus vrinam egeret. Quinetiam calidæ aquæ fomẽtum auxilio est, qua clunes subinde perfundãtur. Planius à veritate desciuerunt qui corrigendam esse vesicæ conuersionẽ contẽdunt, cuius gratia manum intestino recto per anum insinuant, vesicam tamen contingere nequeunt, cum manũ in intestino contineant, vesicaꝗ; ossi quod sacrum dicitur, insideat, nunquamꝗ; sua sede lapsa declinet. Pruritum foramini quo meat vrina, manus inserta ciet. Quanuis interdum manu vrinam moliantur. Verum qui solum sedè tenus hãc admouent, nihil negotij facessere possunt. qui vero penitius impellunt: cum nihil equo commodant, tum etiam noxa ingenti afficiunt. siquidem manus attritu longe maior inflammatio dolorꝗ; concitatur, quàm ab equo possit perferri. Quare vel protinus vel paulatim ferè pecus in perniciem agitur: quippe quum equo & veterinis omnibus quæ solipeda sunt, tria hæc vitia in acutissimis numerẽtur, vesicæ malum, intestini conuersio, quæ græcis ileos dicitur, & cardiacus morbus. reliquos affectus cõpluribus diebus sustinẽt. Hi etiã morbi cõfestim equos conficiunt, nisi celerrime subueniatur, hordeatio, strangulatus, ventris dolor. Equo qui ventris dolore conflictatur, auxiliari hũc in modũ oportet: pectoris venas scalpello sauciare, quibus copiosus sanguis profluat, & inuncta manu & per anum inserta fimum eximere, quod naturales exitus obsidebat, salẽ instar acetabuli & mel indere. his enim excernẽdi cupiditas inuitatur, & ita dolor profligatur. Quin & dorsum & clunes calida multa fouere proderit, & betæ decoctum cum vini dulcis heminis duabus per sinistram narẽ infundere. Item decoctas ficos in quatuor heminis aquæ tritas adiecta nitri vncia in fauces dare: idem poliophyllo in vini hemina cocto præstare. in ambulationem & excursum procedat, modo non citate nimis agatur. Hordeum omnino subtrahatur, nec prorsus ante triduum erit obijciendũ. Die quo vitium traxit, ad potãdum non appellatur. Si viride fœnum tẽpus anni ministret, illo præsertim vtendum. Hordeũ transactis diebus aliquot sensim liberalius erit præbendum. Rationem inire quàm optimum est, atꝗ; causas nosse quibus difficultas vrinæ concipitur: quæ à nullo adhuc authore literis mandatæ sunt. At vero accidit vrinæ difficultas plurimum cum iter agens equus aut die toto cursitãs in via lotium non excreuit. Hoc igitur de-

clinantem compellere conuenit, & vrinæ faciũdæ desiderio solicitare. Nam meatus ille qui à genitali ad iter vrinæ tendit, inflammationis iniuriæ patet: quæ si concepta peruasit, ægre lotium redditur. quæ causa dolores mouet, & vehementius tormentis implicat. Interdum quòd sistens diutius intorpescat, nec exercitationibus committatur, tunc acerrimos humores parit, qui in vesicam delapsi, fistulæ qua lotium fertur, morsum infligunt. quam ob causam stillicidio vrinæ tentantur. Subinde cũ ingruit hyems, & exuperans frigus aspirauit, vitium corripiunt. Itaq; iuxtà succendere ignem oportet, propter quẽ stans equus lotiũ excernet. Id quoq; cognoscas licet, quòd si magnam rhododaphnę vim esitarit, vesica rumpitur, quòd arteriæ quæ per dorsi spinam tendũnt, refrigerantur, & solutę fathiscunt, quibus adiacẽs inhæret vesica. quare nihil mirum si rupta dehiscat, breuiq; mulus in perniciem spectet. Equum autem, quòd calidiore constet natura, celeriterq; cibos concoquat, id malum non manet. Dolor ventris cruditate cõtrahitur, aut cum integrum hordeum crudus per aluũ exigit: vel si copiosius inculcauit, venter potionis plenus turget, & dolore distẽtus laborat, & torminibus exercetur: aut cum gallinæ pinna in fœnũ inciderit quod obijcitur, eamq; deuorarit, redundantiam torminosósq; cruciatus ciet. Animalis etiam genus in fœno creatur quod buprestim appellant, phalangio proximum. Hoc vbi pecus ederit, incendio flagrat, ac periculo non vacat. Itidem vitio aquarum accidit, aut cum afficitur peregrini pabuli nouitate: interdum cum vermes aut tineæ occupant aluum. ab ijs enim dolor ventris excitatur. Sed tineosæ pecudi non ita periculo locus est, quòd hæ intestinis insident, facileq; per lubricos interaneorum meatus euadunt. Vermes longe maius periculum adferunt, quòd propter tenacem ventris scabritiem difficulter abigantur. His itaq; notis verminationem præsagies. Equus sese iactat, terramq; præ dolore mordicus adprehendit. Si interanea vermibus scateant, hoc vtendum remedio. Brassicæ folia quàm leuissime trita, cõfusis vini sextarijs duobus, & vna olei hemina, per læuam narem infunduntur, sulfure cum oleo trito venter inungitur. Huic malo coctum in vino absinthium subuenit. Hordeum oleo perfusum præsertim tineoso generi huic obijciundum. Id quoq; vrinæ difficultati remedio est. Verbenacæ acetabuli modum in vini heminã demissum infundere proderit. Itidem cyrenaicus succus tuberculo fabæ, & nitri torrefacti drachma in vinum demissa, & vt antea scriptum est, infusa, salutaris est. Vt vrinæ reddendæ libido lacessat, propellatur is in locũ vbi cæteræ pecudes meiendi causa concurrunt. quo cum ventum erit, quàm celerrime vrinam emittet. Quòd si is locus proxime non adsit, prodigant in lutosum: & sic illectus hac colluuie faciet vrinam. Hoc prudenti rei rusticæ Magoni Carthaginensi refertur acceptũ. Asserit autem, cum vrinæ difficultate torqueatur equus, si priorum pedum ex infimis vnguibus delimata

ſcobis in hemina vini per nares infundatur,cieri vrinam. Hoc etiam apud Sarmatas didici. Equum oportere aiunt ſtantem tenere, veſteq́ inſtrata à ceruice ad veſtigia contectum,atq; ita ventrē teſteſq́; caſtorio ſubiectis carbonibus ſuffire:& vbi vas vnde conceptus nidor eructatur,ſubtractum fuerit,pecus agitare.ſic quàm celerrime lotium mouebitur. Quinetiā oportet balanum ſale & melle coactam inſtar oui,ſedi ſubijcere. hoc etiam vtriſque remedio eſt,& eis quibus venter præ dolore tumet,& qui vrinæ difficultate cruciantur.etenim hærentem vrinam euocabit. Doloris qui in excernenda vrina cietur,tria ſunt genera,quæ ſecundum rei euentū appellationem accepērūt.Siquidem vrinæ difficultas dicitur,cum lotiū ægre it,& magno negotio editur,dyſuriā Græci vocāt. Deſtillatio vrinæ,cum guttatim emittitur, & paulatim deſtillat. ſtranguriam nominant. Vrinæ ſuppreſſio,cum pecus omnino vrinā emittere non poteſt.iſchuriam appellant.Quorum duobus, vti ſcriptum eſt,auxilium adfertur. *Si remorans* prorſus vrina ſic hæret,vt meiere nō poſſit,periculo nō vacat,nec facilè remediū adhibetur. Cum autē obijciuntur quæ acri facultate prędita ſunt,vt pellant vrinam, ea in vrinario meatu pruriginē creant:multoq́; magis inde vitiū gliſcit. Cui cōuenit dictū locum ſpongijs aqua calida imbutis fouere,& medicamētis quæ infunduntur,vti paſſo aqua calida pari diluto. ſed non duas heminas excedant. Hoc idem hydromelite præſtari ſolet,etiam ſi læua nare ſuffundatur.Decoctum betæ huic vitio ſubuenit. Nec ſecus maluæ decoctū ex paſſo fuſum auxiliatur. Viride fœnum exhibēdum eſt. ſed ſi non adeſt, ſiccum aqua mulſa conſpergi debet.Nec aliter reliquaq́uę obijciūtur pabula,eadem mulſa perfundantur:quando taliū obiectu prurigo diſcutitur,nec erigitur coles.Opus eſt autē hordei cremorē aqua mulſa diluere,& ad hunc modū prębere.Siquādo fœminā accidat vrinæ tormento conflictari,mas ſalaciſſimus,qui flagret ardore coëundi,obijciēdus.ea veneris ſtimulis illecta,confeſtim vrinā emolietur. Ac,vt ſummatim dicā,indicia,& horū morborū curatio,ita ſe habent.

Ne veterina ſtillicidio vrinæ vexentur fluuium nactá.

Cum hyeme veterina iter faciētia in amnē inciderunt, in quo fluentū ita ſit ingens & altū,vt eorū dorſa prolui poſſint,tū diſiūgi ea oportet,& ſtimulari vt vrinā faciāt:rurſus cœptū iter proſequi. Quod ſi tentatum nō fuerit, facilè in quibuſdam vadis vrinæ ſuppreſſione torminibuſq́; corripiuntur.

HIEROCLES.

TRES morborū vrinæ ſpecies. Vrinæ difficultas eſt, quum ægre lotiū redditur: ſtillicidiū,cum guttatim ſtillans excernitur: tertia ſuppreſſio,cum remorata prorſus non reſpondet. Quod vitium euenit vbi die toto progrediens equus & excurrens vrinam non edidit: qua de re meatus à veſica ad foramen pertinens,per quem vrina fertur,inflāma-

tionem concipit. quam ob causam dolor maxime refricatur. Aut & cum diu steterit otiosus, nec exercitationi fuerit cõmissus, acres humores in vesicam delabũtur, qui trãsitus vrinæ vellicãt, ac mordicus lacessunt. Si hyeme, vt frequenter fieri solet, exuperans frigus aut gelicidium vrinæ destillationẽ attulit, ignis propter eũ accẽsus auxilio est. Neq; si rhododaphnẽ pastus est equus, ita noxam capit, vti mulus & asinus, quòd calidiorẽ sanguinis habitũ nactus, ab huius iniuria se vindicet. His autẽ signis deprendere licet. venter ei dolet, sed qui difficili vrina tẽtatur. discurrere cupit. sub fœmina caudam concutit. cum volutatur, in clunes decumbit. genitale paulatim depromitur, perinde quasi micturientis quãdam præbeat imaginem. Curandi ratio hæc est, porrorũ fasciculus cũ folijs decoquitur. expressus succus qui sextarium impleat, immista vini odorati hemina, & olei acetabulo, per dextram narem infunditur. Dein ad ambulandum pergat, aut lento cursu ducatur, & ita vrinam profundet. Itidem absinthium in hemina vini decoctum ingeratur: aut opopanacis modus qui caput digiti magnitudine peræquet, tritus in vini supra dicta mẽsura demittitur: aut seminis apij tunsi cyathus in vini odorati hemina simili modo præbetur. Melius si decoctum hipposelinum dederis, aut erratici fœniculi radices. Hoc etiam efficax habetur. quinque longæ acres cepæ exemptis corticibus ano subduntur, deinde cursim procedat, & vrina manabit. Aqua calida perfudisse clunes, auxilio est. Aut cicera cãdida nigrà ve coquito, deinde aquã infundens, & serpylli fasciculos duos adijciens, vbi heminatim digesseris, per os fundito. Apsyrtus eos non probat qui manu per anum inserta vesicam corrigunt. Nanq; si hanc sedi duntaxat admoliuntur, nullum exhibẽt negotium, sed interius propellentes interanea male habent. Vehemẽs enim inflãmatio concitatur, & dolor maior vrget, quàm vt ab equo sustineri possit. Quare protinus eum tollit, aut sensim morte consumit. Tres acutissimi morbi equis, & alijs quę solidam vngulam sortiuntur, insidere solent, vesica, conuersio intestinorum, quæ Graijs ileos nũcupatur, & cardiacus morbus. Alia ægrotationum genera aliquãto diutius protrahũtur: hordeatio, strangulatus, dolor ventris, equum cito rapere consueuerũt, nisi cõfestim occurratur. Difficili vrinæ piper instar acetabuli in heminã vini demissum, infusu proficit. Equus in lutosam colluuiem abigendus, sed longe magis eo vbi cæteræ pecudes vrinam emittere cõsueuerunt. ita ad meiendum illicietur. Aut hederę frõdes in sextario vini candidi dulcis incoquũtur, & adiecto nitro egelidæ, potio per narem sinistrã infunditur. Sed pecus post hæc inambulare debet. Mago Carthaginensis monumentis quæ de agricultura condidit, author est, si à prioribus pedibus abstersa vngulis infimis ramẽta, in vino trita, per nares infuderis, remorantem vrinã trahes. Valet etiam id quod vsurpãt Sarmatæ. nam equum à ceruice ad ima vsq; vestigia contectum vestimento suffiunt, ventri & testibus

subiecto castorio, quod superpositum prunis, nidorem expiret: dein ambulatum exigũt, vt vrinã accersant. Cum lotium prorsus supprimitur, aquæ calentis imbre conspergi oportet, & vinum dulce calida dilutum, quę sextarium non excedat, infundere, nec secus hydromeli per sinistrã narẽ inserere. Decoctũ betæ & maluæ ex vino dulci defusum, cum primis vtile est. Viridi fœno firmandus equus. si deest aqua mulsa, conditiuum irroretur. reliquus cibus simili modo parandus: & ptisanę cremor & hordei paretur. hęc pecus laxant. Quin & admota fœmina, cupidinem meiendi concipit. Aristoteli callidissimo rerum naturæ, fides habenda, qui equũ duntaxat difficilis vrinæ vitio corripi, memorię prodidit. Si alia veterũ placita sequi libet, brassicam cum folijs coctam in aquæ sextario, expressis folijs, & eiecto liquore in quo decocta sunt, addita vini hemina, & olei acetabulo, per dextrã narem infundito, vt vrinam profundat. Absinthium cum vini libra coctum, per narem immitti prodest. Quin & opopanacis quod minimi digiti crassitudinem æquet, ex vino defusum opitulatur. Simili modo radicis edulis semen tritũ in nares datur. Quinq; longioris ceruicis cepæ corticibus exẽptis induntur ano: dein progredi pergat. Sub hæc calida aqua pecoris lũbos fouere cõfert.
Hallucinantur qui manum inserendam intestino, qua conuertatur vesica, præcipiunt: quippe cum hanc vnguibus vellicent, non nisi noxam adferre possunt. Si tardius hærens vrina moretur, caninum stercus ex sale, vino & ammoniaco datũ proficit. Delibrata duo capitula alliorum, & in vino trita, iuuabit infundere, mox currentem equum agere. Ebuli, quod Græci chamæacten nominant, trita radix ex vino vetere pressa, & linteo colata, vtrisq; naribus inditur. Aqua quoq; cum pulegio datur potanda. Hęrbæ sabinæ decocto feruente testes equi fouentur. Si tardius vrina respõdeat, cimicem viuum in aurem inijcito, alterúmq; parte genitalis superiore foramini quo meat vrina, pertritum imprimito, & statim lotium erumpet. Porri decocti succus expressus, qui sextarium impleat, immisto vetere vino, & olei acetabulo, per nares infunditur, & deinde citatius agatur. id per triduum fiat. Si vrinam exturbare velis, lutum quod in vrina subsidit equi cuiuslibet, vino permistum, colatúmq;, in nares infundito. lutum etiam quod in vrina concretum sidit, & si fuerit exsiccatum, eãdem efficaciam obtinet. Item apij radicem cum vino dulci aut mulso tritã, per os infundes. Valet medicamentũ quod recipit casiæ, costi, singulorum sextantem, spicæ nardi vnciam, cyperi libram, hyssopi cretensis, pontici absinthij, singulorum selibrã, myrrhæ vnciam. ea decoques in aqua, & per triduum inferes: id quod ad animalia ventris propellenda, aduersus neruorũ rigores, & tussim pollet. Sunt qui tritũ ex vino araneũ præstent. Si stillicidium vrinæ vexat, suilli fimi trientẽ cum vini sextario mistum, vnaq; colatum, prębueris potandum. confestim vrina profluet. Proficit quoq; medicamentum quod habet chelidoniæ pondo vn-

ciam, fimi lacertæ pondo quadrantem, ſucci perſeæ pondo ſelibram, opobalſami pōdo quadrantem, mellis attici pondo triētem, thuris maſculi, calcis vſtæ, auripigmenti, piperis candidi, ſingulorum pondo quadrātem, adipis ſerpentis pōdo trientem, medullæ ouillæ oſſibus pedum exemptæ pondo ſextantem, adipis anſerini, ſanguinis columbæ, ſingulorum pondo quadrātem. ea in pila teruntur, & ita præbentur. Idem præſtabit ſi achori trium obolorum pondo, ſeminis paſtinacæ acetabulum, cum vini dulcis ſextario tritū, per narem intuleris: poſt hoc vliginoſiore loco quàm moris ſit verſetur: & vt lotium emanet, impēdatur opera. Radix huius eundem effectum exhibet, aut ſemen tritū, & ex vino datum, aut cucumis ſatiuus inſtar acetabuli, aut cimex in aurem iniectus, ſi mas eſt, in ſiniſtrā: ſi fœmina, in dextrā. Tunſa radix aſparagi, & ex vino vetere ferueſacta, naribuſq; ſuffuſa, medetur. Farinam triticeam cum ouillo adipe, addita aqua quæ ſextarios duos expleat, incoctā per os ingerito: vel ſeminis cumini ſextarios quatuor cū vino vetere triduo per cornu fundito. Vel porri ſuccum inſtar cyathorum ſex cum aceti ſcyllini tribus cyathis, & melle pari, per corniculū ori demittito. Aut opopanacis ſextarios quinq; vino & melle miſtis quinq; diebus prębeto. ſed alatur hordeo quod magna ex parte maduerit in aqua, & fœno tūſo ſuſtineatur. *Si veſica ſit infercta*, aut concretū aliquid intus ſe oppoſuerit, fœniculi ſuccum & oua miſcens, & vinum quod dulceſcat, ex aqua tepida in veſicam ſuffundito, & vrinæ difficultas expedietur. Equiſetum hærbam cum vino tritam infundito. Aut vrinæ veteris ſidente luto vētrem ſublinito. Si deſtillet vrina, nitri torrefacti, ſucci cyrenaici, ſingulorum pondo denarij ferueſacito, & ius decocti dato. ſic lotium prorumpet.

Apſyrti de rigore neruorum, & opiſthotono, Cap. XXXIIII.

APSYRTVS Numenio Hephæſtionis filio Callipolitæ ſalutem. Te nutrientem equos ignorare nolim, eos qui quodam rigore neruorum modo caput in poſteriora proclinant, modo rectam & immobilem ceruicem intendunt, hos tetanicos, illos opiſthotonicos appellari. ſed pleriq; curioſo nomenclationum aucupio ſolēt cōplecti id quod accidit animanti. Eſt autē morbus opiſthotonos, cum vſu venit equo ceruicem & etiam caput intendi, aures arrigi, vt ne flecti quidem poſſint. intus oculi cōduntur, in iiſq; carunculæ angulorum qui propinquiores naribus apparent, retrorſum contractæ nudantur. labra præpedita ſunt. os dehiſcere nullo pacto poteſt. lingua ſic occupatur, vt neq; cibum neq; potionē capiat. Cauda reducta eſt, & dorſi ſpina rigens indureſcit, ſic vt in neutram partem conuerti valeat. Ambulans poſterioribus cruribus nequit ſupergredi, ſed intentas ſuſtrahit vngulas. priores nō inflectit. ſic in poſterius vndiq; diſtē-

tio spectat. Nec equus nisi ægrè admodum se ipse succutit. Cum in edita se conferre conatur, retro concidit. Vsu quoq; venit propter distentionem neruorum dorsi, quodam consortij iure vesicam affici, & ægrius vrinam excernere. Cum prostratus excitur, posterioribus insistere nõ potest, sed perinde vt sedens canis prioribus nititur: vnde opisthotonos, q̃ obstipus conuersa retrorsum anteriora ferat, nomen accepit. Quẽ hyems implicat, difficulter ex morbo se recipit. Aestate forsitan, vt ferunt, auxilium quispiam attulerit, ipsum illinens adipe suilla, resina terebinthina, cera, & piperis polline, permisto oleo. Alij eruum decoquũt, & eo cremore caput fouẽt. Idem hordeo prosequuntur. Sũt qui scrobem rotundum in sterquilinio defodiant, & aggere fimi pecus obruant, aut in arenam candentem simili modo demergant. Hoc medicamentum opitulari tradunt, quod habet piperis grana decem, cachryos totidem, nitri pondo denarij vnius, succi cyrenaici quod fabã æquet. singula terũtur, rursus in vase eodem omnia, adiectis tribus olei cyathis, & odorati vini hemina. bis die per nares medicamen infundunt. Sanguinem bubulum recentem etiam inserunt. Qui si non inueniatur, thuris drachmas treis, salis totidem in vinum demisisse satis est. Quod si vetustatẽ senserit medicamentũ, multo præstantius iudicabitur. id imbre vini, olei, nitriq; tradunt imbuendum: crebris frictionibus vtendum. Pellem succido vellere lanatam, eoq; liquamine insuccatam adalligãt, & potionem vino diluunt, ac nitrũ exhibent. Hæc ab illustribus viris memoriæ prodita sunt. Nos tamen ijs vsi sumus præsidijs: adipis suilli pondo bessem, vrsini caprilisq; tantundẽ, resinæ terebinthinæ pondo sextantem, anserini adipis pondo trientem, cedrini olei cyathos tres, olei puri pondo triẽtem, ea vbi colliquata fuerint, consperges. farinaq; quæ in aqua præcocta sit, & nitri & salis singulorum pondus quod octo stateres, id est trientem trahat, hæc calida inducimus, & offas suillæ adipis ex melle & oleo liquefactas naribus inserimus. Sed in primis oportet, vt adeps eliquescat, liquori mel & oleum singula permisceãtur, rursusq; cum vino feruefacta præbeãtur. Vti quoq; consueuimus malagmate quod ex bdellio componitur, in oleum subditis carbonibus immisso. Præsentius auxilium est, ceruicem, caput, omnemq; corporis partem cyprino perlinere. Frictionibus etiam vtimur, ac vestimentis opertum adhibito freno in apricum solem ducimus, inibiq; cursu insidente equite leniter exercitamus, quò plurimus prorumpat sudor. mox totum humorẽ quo diffluxit equus, abstergemus: corpus subacto pilo defricamus: quotidie hoc vnguine linimus: dein pastum exigimus: donec vitium inclinetur. Tum equum reliqua ciborum varietate solicitari conueniet, præsertim hordeo cui cicera permista sint, quò promptius in motu labra versentur. sed fabas non obijcere. animo enim deficit simul ac eas attigerit. potionẽ vino dilutam præbere debes, & nitrum inspergere, liberaliorẽ medicaminis illitum

præſtare. hyeme calido equili nec frigoribus obnoxio tectum continere. miſturam vini quæ cum oleo fieri ſolet, vtpote vanam, improbo. Vinum, vt quod refrigeret, magis noxis implicat. pice & oleo perungere iuuat, & poſtmodũ exercitare. Sed magna picis quãtitas adijci non debet. ea ſiquidẽ ſpiracula cutis obſtruit, quo fit vti ſudor elici nõ poſſit. Iis qui neruorum rigore tentantur, ſanguinis miſſio vitanda, etiam ſi maiores noſtros eam vſurpaſſe nemo it inficias. fugiebat enim eos, exhauſtis ſanguine temporum venis, neruoſam labrorum conſtitutionem deſiccari, nec poſtea poſſe moueri: qua re pecus inedia conficitur. Quibus vero aduerſus hos morbos vrentibus medicamentis vti placet, ij in fimũ demittunt. Sed qui ſe huiuſcemodi moleſtijs explicuerit, deinceps miniſterio quo fungi debet, impar cedit. Sed vnde, & quibus ex cauſis opiſthotonos creetur, nunc oſtendemus: quod nec ab vllo adhuc authore, quod ſciam, literarũ monumẽtis traditum eſt. Quũ iter faciens, anterioris pedis veſtigio clauum calcauerit, claudicanſq; concitatius actus fuerit, vt ſudore manarit, id vitium corripit. aut ſi proficiſcens equus ſudore diffluat per hyemis gelicidia, dein alſioſus, ſub dio, aut in cohorte lapidibus conſtrata quieſcens immoretur, id vitium trahit. aut ſi ex itinere ſudans, in loco glacie rigenti perfrixit. aut inedia laborarit, ita vt ne labra quidem ea nocte manſu cieri contigerit. aut ſi conuulſis armis cubili ſe recepit, multoq; tempore iacens decubuerit, & in opere faciẽdo deſudarit, idẽ morbus enaſcitur. aut ſi quæuis alia cauſa vulnus inguinibus intulit, facilè morbus opiſthotonos contrahetur. Sed ne maiorum qui primam claſſem merentur, oracula videamur explodere, vel placita refellere, inter nos conuenit antè ſcriptis notis neruorum rigorem deprehendi.

HIEROCLES.

OPISTHOTONO vel rigore neruorum laborat equus cum ceruicem gerit prætentam, rigidum caput, arrectas aures, oculos reconditos. Genæ quæ naribus hærent, repandæ contrahuntur. labia præpedita torpent. os & lingua carpuntur. nec eſſe nec bibere poteſt. itidem ſpina dorſi diſtenta riget, vt neq; deflecti quoquouerſus valeat. poſterioribus cruribus proficiſcens tranſgredi nequit, ſed protentus tractim vngulas promouet. priores non inflectit. vndiq; retrorſum contẽditur, nec ipſe niſi magna vi ſe ſuccuſſat. Diſtentione neruorum accidit veſicam quadam lege conſortij vitium ſentire, vt ne vrina quidem niſi ægrè profundatur. Vbi poſterioribus concidit, rurſum erigi nullatenus poteſt, ſed more canis inſidet. Cũ ergo hyems ingruit, vitio difficulter equus explicabitur, nec facilè morbo defunctus reualeſcet. Per æſtatem ſaluti reddes, ſi ipſum adipe ſuillo, reſina terebinthina, & polline piperis, immiſſo oleo, collinas. Alij decocti erui iure caput perfundũt. Hieronymus vtiq; præcipit ceræ, reſinæ,

ſulfuri nitroq́ꝫ conijciendum oleum ea menſura,quæ, quantum coniectura colliges,omnia quæ in ollam indita ſunt,liquata poſſit excipere:eoq́ꝫ medicamento magnopere defricãdum.Caput erui decocto fouendum.Sin aliter placet hordei cremore,corpus hirſutis tergoribus ouillis ſua ſorde madentibus,non elutis,contegendum:pabulum aſſidue præbendum,quò maxillæ continuo motu agitentur.cicera cruda itidem dari iubet.Sed Apſyrtus hęc probat remedia. Suilli adipis pondo ſedecim ſtaterum,id eſt beſſem,reſinæ terebinthinæ põdo quatuor,id eſt ſextãtẽ,eorũ dein pinguis anſerini duplũ, olei cedrini acetabula duo,vulgaris olei ſextarios duos, ea commiſceri, & poſtquam efferbuerint, coctam prius in aqua farinã nitri & ſalis,ſingulorũ beſſem adijci,& hoc calido collini medicamento. Idem offas adipis liquefactas naribus inſeri iubet,priuatim mel eliquatum infundi,& oleum conferuefactum dari. Cum iam curatio proceſſit, pugnandum malagmate quod ex bdellio cõſtat,in quod oleum ſimplex ſubditis carbonibus immittatur, vel multo magis cyprinum.Qua miſtura caput ceruicem & omnẽ corporis partem infricare conuenit. Equum veſtimentis integere licet,& adhibito freno in locum ſole illuſtratũ à ſeſſore duci:in eoq́ꝫ tantiſper apricari debet, dum ſudor affatim profluxerit. Tum vbi omnem deterſeris humorẽ,qua decumbit pilus defricari.Rurſus eodem medicamine perlitum,pabulo firmari. Id tantiſper fieri,dum inclinari vitiũ cœperit.Variũ cibi genus ſequi. Hordeo maxime cicera miſcenda,quò labia motu concitentur. Hæc ad victus rationem pertinẽt. Cum hyems inceſſit,calido ſtabulo,ne frigus experiatur,cõtectus debet contineri. Sed illitionibus reſina largior adijcienda non eſt,quo minus ſpiracula cutis obturãs,ſudorẽ cohibeat. Idem Apſyrtus nobis miſſione ſanguinis interdixit. Vrentibus tamen medicamentis exulcerare,inter valentiſſima remedia contendit: aſſeueràtque veterinum quod ſuperſtes euaſit,obeundis functionibus longe inualidius haberi. Plurimum is caſus equum manet,cum incedens pede poſteriore deerrauit,aut claudicans concitate ductus eſt, aut ſudore ſuffuſus perfrixit,aut labore viæ deſudans,ſtatim algoribus patuit,vel pauitis ſubdialibus locis perſtitit,aut itinere ſudoribus madens noctem ieiunam duxit,nulloq́ꝫ fultus cibo totam exegit,ita vt nullo concuſſa motu labia contorpuerint,aut ſi quid cauſæ cuiuſuis inguina ſauciauit,tum opiſthotonos creatur. Nec deſunt qui hãc curãdi rationem ſequãtur, vt ſtatim q̃ initia morbi veterina ſentiãt,in balneas cogant deſcendere:& vbi ſudorem euocarint,ſiccis velaminibus extergeãt. Iterùmq́ꝫ vbi paulo longius eos produxerunt,eadem ſuperponunt,quæ excitum humorem ebibant. Poſtea calido deliniunt vnguento,quod recipit acetum,nitrum,ſapam,oua,& oleũ: calidiſq́ꝫ operimentis intectos,ad equilia reducũt: deinceps cæteris quæ propoſuimus remedijs vtũtur. Si ſtabulũ excalfacere cordi ſit,perbelle prius ambuſtos carbones adhibebis. Nanq́ꝫ ſi

fumum expirent,is animantem ſtrangulabit,& in perniciem aget.

THEOMNESTVS.

NERVORVM rigor equis & reliquo veterinorum generi non aliter quàm frigore concipitur,cum ſolidæ partes affectæ ſunt,& conſenſu quodam neruoſi generis morbos experiuntur. Neruorũ rigor ideo vocatur,quód corpus diſtentũ rigeſcat. Sed is maxime caput,aures,& ceruicem carpit. Vitam animal tandiu protrahit,quoad cor ſuum calorem membris fœneretur,frigore ipſum nõdum correptũ. eo enim perfrictionem ſentiente,protinus animãs extinguitur. Hoc ipſe cõpertum habui cum in Pæonia regẽ ſequerer,qui me tanto cõplectebatur amore,vt cum eo familiariter verſarer. Et nos quidem petẽtes Italiã; cum Alpes ſuperauiſſemus, repente tanta vis niuium præceps circiter horam primã deuoluta eſt, vt paſſim milites gelicidio cõcreti animam efflarent. equis enim inſidentes diſtenti manebãt. Se vero animã egiſſe non aliter fatebantur,quàm cum labia in rictũ contraxiſſent,aut cum dentes exerti prominerẽt. Equum adhuc vita fungi ſors ferebat,qui militare cadauer gereret,agmẽq; ſequeretur: defunctus autẽ antẽ,& ſcutum & habenã detinebat, inſidebatq; rigidus,tãquã equo modo quodam agglutinatus cohæſiſſet, ſic vt nõ ſine negotio à viuẽtibus auelleretur. Si vero vnà quoq; mortẽ oppetiuiſſet equus,gelu rigẽs perſtabat,& vndiq; fixus in veſtigio manebat. Ea virorum equorúmq; clades inceſſit. Equus itaq; meus cum primis generoſus,à quo quidam adoleſcens vehebatur,neruorum rigore correptus eſt. quæ res magnum mihi mœrorẽ attulit: quãdoquidem nihil perpulchro & celeri equo præferendum ducebã. Erat equus natione gallicus,octauum agens annum,inuictus curſu,nec vlli pernicitate cedens. Quem ideo noxa liberare,mihi non parum curæ fuit. Poſtquam vero manſuri in opidum deſcendimus,vbi ligna abunde ſuppetebant,in quo optimus mihi hoſpes aderat,equum ſtabulo paruulo locaui, in cuius ambitu igni materiam ſuccendi,quæ nullum fumum eiacularetur. cum ferè mortem obiret intempeſta nocte,appetẽte gallicinio moueri cœpit. habens mecum in vaſculo quodam entrygon conditũ,obieci. poſtquam neq; deuorare, neq; maxillas mouere potuit, puros panes eo maceratos decumbenti fudi. Quin & medicamẽtum reficiendis laſſitudinibus,& horroribus diſcutiendis dicatum,ob id acopum vocãt,ſimplicibus medicinis aduerſus hyemis inclementiam mihi compoſuerã: quo cyprino oleo reſoluto equum perunxi: ſtatimq; ſudor prorupit,equúſq; moueri & comeſſe cœpit. Cuius medicaminis & vires & commiſta rerum pondera nunc exponam. Hoc auxilio omnem equorum reliquorúmq; iumẽtorum rigorem abiges, & omni algori perfrictionibúſq; medeberis,factóſque ſemiaridos in ſuum habitum reſtitues: nec vllum medicamen prorſus vel medico vel rei vete-

rinariæ prudenti valentius eo traditum offendimus. Nunc ſcripto mandabimus. Recipit autem hoc euphorbij pondo ſextantem, caſtorij pondo trientem, adarces pondo ſelibram, bdellij pondo quadrantem, piperis pondo libram, adipis vulpinæ pondo ſextantem, opopanacis pondo trientem, laſeris pondo quadrantem, ammoniaci ſuffiminis, quod thymiama vocant, pondo ſelibram, fimi columbacei tantundem, galbani pondo ſextantẽ, nitri pondo quincuncem, ſpumæ nitri pondo quadrãtem, ladani pondo libram, pyrethri, baccarum lauri, ſingulorum pondo quadrãtem, cardamomi põdo beſſem, ſeminis rutæ pondo ſemiſſem, ſeminis viticis pondo trientem, petroſelini pondo ſextantem, iris ſiccæ pondo quincuncem, hyſſopi, carpobalſami, ſingulorum pondo quadrantem, opobalſami libram, olei irini, olei laurini, ſingulos ſextarios, olei nardini ſextarios binos, olei cyprini ſextarios ternos, olei ſupra modum veteris ſextarios quaternos, picis fumum expertæ ſextarium, reſinæ terebinthinæ libram. Omnia quæ in liquorem ſolui poſſunt, ſeorſum eliqueſcant, liquataq́;, vt in vnitatem coëant, cæteris permiſcentur: & vbi modicè conferbuerunt, in vas colo tranſfunduntur. medicamento cum vino vtendum. Si vero tractu temporis obdureſcat, oleo cyprino relutum ſubigitur, dum ſtrigmenti craſſitudinem referat. Ea res indita naribus humorem elicit, & eo quod nocet, exonerat.

HIPPOCRATES.

CASIAE drachmas treis, myrrhæ troglodytidis ſiciliquũ, tragacanthæ drachmã vnam, ea leuiſſime contrita in ſingulas potiones demittito. Drachmas treis, & duûm ouorum cãdidum liquorem, & olei heminam vnã, vini veteris tãtundem, mellis ſextarium, per triduum infundito. Sed antequam pabulum obijcias, dato erui parum torrefacti, aut item freſæ fabæ heminam. Si opiſthotono infeſtetur equus, ritu canis humi cõſidet, & poſteriora priores parteis ſequuntur. Huic ſanguis ex inguinibus emittendus, & calida fouendus aqua. Mox oleo vino cõmiſtis lauri baccis illinendus. Caput caprina pellis induat. Lumbi eodem liquore perfundantur. Porrò myrrhæ quadrans, croci pondo denarij, olei quatuor heminæ, & vini ſextarius vnus infunditur. Si neruorum diſtentione laboret equus, toto contremiſcit corpore, ſimul & horrore concutitur. exurgens retrocedit, iterúmque rectus aſſurgit. huic ſudor elicitur. Cui ſic ſubueniendum. Venæ pectoris ſoluendæ, dein quæ in ſedis orbe tument. mox calida largiore proluendus. cerato corpus vngendum. In tenebris, quòd lucem horreat, habendus. Altius ei ſuſternẽdum. Conquieſcat in equili. Cum huc ventũ eſt vt paucos gemitus exprimat, fœnum nitro perfuſum detur edendum. Hordeo, donec periculis defunctus ſit, abſtineatur.

Rigoris præſagium,& remedia.

SI EQVVS rigore neruorũ tentetur, caput immobile ceruici cõnectit,nec niſi magna difficultate ſe reuolutat.venę dorſi diſtẽtę velut in podagra rigent.aures in obliquum iactæ ſubriguntur. os perſiccum eſt, nec vllis fluidum ſaliuis. labia ſimiliter arida ſentiuntur. Tum cyathum meri calfacti,& tantundem medicamenti quod podagricon appellant,quia pedes ijs moleſtijs extricet,qua ſpiritus nare prorumpens magis cohibetur,hac ſuffundes. Quod vbi rapuerit,curſu confeſtim agitetur: ſitqꝫ reliqua dies abſtemia: in qua nihil prorſus præter farinam in cœna prandióque detur hauriendum.

Eiuſdem opiſthotoni præſagia,& curatio.

PRIMVM aures equorum ſurrectæ contenduntur.oculos monſtrant inuerſos,qui nõ niſi tarde admodum verti poſſunt.Obſtipi tranſuerſa colla ferunt,corpuſqꝫ totum in orbem ferè cõtorquent, nec in rectum pedes explicant. ceruix rigida ſentitur. Ergo ſi rictus eorum ſic contrahatur,vt ne hiſcere quidem poſſint: vitam fame finient,niſi confeſtim vſtione ſubueneris. Hanc igitur ab oculis auſpicatus,eorũ ambitum ferramentis candentibus exulcerabis. in ceruice lineas treis protrahes. In ilibus ductos totidem verſus ſulcabis: ſed in ſpina longiores: in lũbis iuxta ſedem treis vtrinque duces. Vulnera igne concepta,lenibus demulcentur,& aceto fouentur. Diebus ſeptem ſaliuandum ægrotum pecus: octauo calida aqua vulnera lauentur,& lycio nutriantur. Turundæ ſuccidis lanis factæ,& melle imbutæ,vlceribus inculcentur.

Pelagonij aduerſus opiſthotonicos remedia.

QVI SEDVLAM alendis equis dat operam,eum in primis hoc malum obſeruare oportet: quandoquidem pleriqꝫ diuerſa de opiſthotono tradiderunt: ignoranteſqꝫ non iniuerũt rationẽ vnde hoc vitium traheretur, neqꝫ potuerunt ſigna quibus morbus deprehẽditur, memoriæ prodere: quæ nos multo labore conquirentes perueſtigauimus. Hæc opiſthotonum indicãt. ceruix prætenta curuari non poteſt,nec itidem caput. Aures arriguntur præduræ,flecti cõtumaces. Oculi parui,oſſa in facie prominula. Cutis rigida,diſtentaqꝫ. Labia retorrida,rictus oris ſic contractus,vt nec hiſcere nec oſcitari poſſit. Cibũ potionémqꝫ reſpuit. Cauda durata riget,recta immobiliſqꝫ perſtãs. Latera propellere nequit. Suffraginum greſſus inordinate diſponit,ſic poſteriores pedes prioribus præmittẽs vt vngulas atterat. Priora crura flectere non valet. Omnia membra eius anterius diſtẽduntur. Nunquam aut difficulter admodum ſe ſuccutit. In anteriora compulſus,retrorſus ſpectãs redit. is ægrè fundit vrinam. Volutatus

eum exurgere nititur,labat,vixq; posterioribus fultus nititur. Supra renes considet:vnde nomen opisthotoni ductũ est. Quos id genus morbis hyems implicuit,ij difficulter ad se redeunt. Per æstatem vero,si diligentiam voles impendere,cõuenienti fretus adminiculo liberabis. Primũ talibus vnguentis vteris:suillum adipem,resinam terebinthinam,& cęram tritã oleo excipies.vbi in ceratũ coaluerint,induces. Complures erui cocti iure caput perfundunt. Hoc idem hordei cremore tentant. Aliqui sterquilinijs laborans animal obruunt,aut candenti sabulo sepeliunt,& hanc experiũtur potionẽ. Piperis grana decem,nitri vnciam,lactis sirenaici quod fabæ magnitudinẽ expleat,hęc singula teres,additis olei & vini palmã obtinẽtis duobus sextarijs:quam misturam quotidie dabis potãdam. Quin & sunt qui hoc medicamentum opem adferre tradant,cuius & ipse periculum feci. Recipit autẽ suillæ adipis scrupulos sedecim,adipis caprinæ totidem,resinę terebinthinæ sextulam,olei cedrini heminam,olei cõmunis sextarios quatuor.omnia immiscebis aquæ in qua prius nitrum & sal incocta sint. quo calido medicamine imbecillum pecus est inungendum. Naribus quoq; hoc auxilium instillamus. Adipis suillę quod satis esse videbitur,cum oleo quod oliuę fuderunt,id cõmune nominatur,& melle feruefactũ miscemus,& in continentẽ vsum promimus. Aut malagma viuis carbonibus oleo vulgari & cyprino resoluentes,eo caput ceruicem reliquumq; corpus oblinimus. Postea quàm hoc vitæ genus duxeris,velaminibus equum integes,& in apricum solem produces.vectorẽ insidere iubebis,qui pernici cursu,quem appellãt calpen, dimoueat,aut veredario,quem tripedum veterinarij vocãt,quousq; sudorẽ excieueris. quem vbi stragulo vel instrato deterseris, supradicto remedio corpus imbues,donec auxiliorum vim sentiat:deinceps pastum exiges. Interim assuetis pabulis roboretur. hordeo cicera adijciantur.in eius potu vinum addatur. Hyeme loco à perfrictionibus tuto,ne frigus experiatur,cõtineri debet. Potus sequatur calidos. Hunc liquida pice lini prodest,& modo iam exposito exercitari.sic tamen moderandum,vt ne à pice quidem sũdor erumpẽs supprimatur. Vrgente vitio sanguinem emittere nihil adfert cõmodi. Pleriq; vrentibus medicamentis vsi sunt. Sed si ignẽ expertus periculum euasit,deinceps causarius,& ad obeũda munia segnis inuenietur,nec labores viæ tolerabit. Consequens est vt demonstrem quibus causis morbus hic equos inuadat. Quoties calculosa scabraq; via progreditur,& iter faciens priori pede prolapsus,aut alia de causa claudicarit,dein adhuc sic perambulare cogitur quoad sudore madeat:necessario quæ de supra dicta valetudine meminimus,consequẽtur. Si hyems accessit,longaq; via vexetur,aut secũdum exercitationem statim sub diuo frigoribus expositus inalgeat,aut loco perfrictionibus opportuno,aut vliginosiore,vel horrẽti situ perstiterit, aut si post luxati membri coagmentationem adhuc infinito dolore in ipsam

decubuerit, hoc morbo cõflictabitur. Huic in primis vrentia adhibere non erit alienum. Calidiores potus ijs auxiliantur. laser, aut cyminũ, aut allium, aut lauri baccæ, singula quotidie ex vino data, sanitati pecus reddunt.

Eiusdem ad rigores neruorum, distentiones, & dolores.

SI NERVORVM rigores, distentiones, dolorésve in postera decubuerunt, signa hæc sese offerent. Crura complicantur. armi ac vertebræ ad caput vsq; frigus sentiunt. lachrymæ oculis exciuntur. cauda friget. His vtendum auxilijs. vertibulũ lumbósq; crurum tenus vrito: mox calidissimo equili concludito. Carbones viuos nihil expirantes fumi, quò maior erumpat calor, imponito. Dein in cubili sale & oleo per triduum illinito. Cum autem vlceribus crustæ deciderunt, humana collues vrina, & aqua tepente perfundes. Ficulnea folia cum hordeo largiore & frumento aqua macerato pro cibis cedant. potio sit egelida. farina triticea calida aqua subacta ieiuno detur. Hæc autem potio ita contemperata præbet vt magis equus siti crucietur. Sed cum eo longe melius actum erit, si febris inhæreat. accedens enim morbi reliquias digeret. Deinde fabæ equinũ pecus saturent. si non inueniantur, hordei ptisana. Si nihil horum secũdam valetudinem præstat, necessitas incumbit insuper, vt aurium radices & ceruix vrentibus modicis exulcerentur. Salutaris habetur vnctio, quæ cõtinet baccarum lauri duapondo, picis liquidę libram, radicis panacis vnciam, thuris pollinis selibrã, vini veteris sextarios duos. Hæc omnia in vnguentũ coëãt quod candenti sole linitur. Si ea res nihil proficit, caput aduritur, & lanoso tergore conuolutum obligatur.

Apsyrti de profluuio alui, Cap. XXXV.

APSYRTVS Ammonio veterinariæ artis prudenti salutem. Ad te prius de hordeatione, quam crithiasin vocãt, scripsi: nũc de alui profluuio scire te necessariũ duxi, quòd vbi diutius protractum fuerit, aut inueterauerit, animanti periculum adfert. Ratio curandi hæc est. Hordeum aceto perfusum paleis triticeis immiscere oportet, aut aliquantũ rhoos coriariæ, aut rhamni folia terere cum polenta, & in offas digesta præbere. item nasturtij semen torrefacere, tritumq;, & non multæ aquæ immistum, infundere per os. conditiuum pabulum non largius obijcere, neq; potionem liberalem præbere. tusos lentisci frutices in aquam conijcere, aut tenera rubi cacumina pauca: ne nimium is cibus ventrem contrahat. Paulum ad incedendum procedat. Auxano medicus equorũ præcipit syriacã rhoum conijci, & torridum hordeum aceto suffundi. ijs aluum firmari contendit. sed hordeum sensim torrefieri debet. Nanq; si postquam ignis feruorẽ ex-

pertum est, imbre aceti consperseris, nidore offensum pecus non esitabit.

Hierocles profluuio alui.

Ventris profluuium si in vetustatem incidat, animali necem molitur. Hordeum igitur aceti rore conspergito, triticeas immiscēs paleas: & coriariam rhum, qua coriarij vtuntur, paucam adijcito. Semen nasturtij tostum tritumq́ cum modica aqua per os infundito. siccum pabulum, parce tamen, præbeto. cæterum equus largo potui non indulgeat. in aqua lentiscum tusam, aut pauca rubi cacumina, ne ventris impetus subito cohibeatur, macerato. Ambulatione non nisi pauxillum concuti debet. Si equus aut aliud iumentum alui profluuio cōflictetur, polentæ & tritici quaternos singulorum sextarios, vinaceorum tantundem, torrefacta tusaq́ tenui cribro succernes vt in vnitatem aliquā coëant: & vbi puræ aquæ binos congios insperseris, hoc dabis potandum. Si sorbitionem hanc respuat, oriculario clystere receptam faucibus insinuabis. Non hordeum, sed paleas obijcies.

THEOMNESTVS.

Equum alui profluuio laborantem continebis hordei aceto macerati obiectu, addita rhoë coriaria. Ruentem aluum sistes si trita rhamni folia cū triticeo polline subacta in aqua, & in collyria formata indideris, & poscam exhibueris potandam. Salutare est in aqua quam bibit, tenera lentisci aut rubi cacumina contundere, & ita præbere.

Hippocratis citatæ ventris proluuiei infusiones.

ALVVS plerunq́ corpus & vires carpit, operiq́ veterinum reddit inutile. quæ cum accidunt, tum acuti rumicis cortex ex austero vino fusus aluum supprimet. Itidem rhamni folia cum vino austero pota ventrem confirmant. Et vt summatim dicam, omne medicinæ genus quod sibi facultatē sustringendi vendicauit, dari potest. Tritici farina & polenta cum vino data opitulātur. Sed iam præsagium & auxilia proponamus. Equi profluuio laborātis aluus, sæpius q̄ ex cōsuetudine fertur, sudor prorumpit, spirandi difficultas exercet. Cui sic subuenitur: baccarum nigræ myrti sextarius operose teritur, & additis satiuæ portulacæ duabus heminis, & passi sextario, baccæ dimittuntur, & per os infunduntur. Si potionem hanc fastidit, ex amylo dari conueniet. Hordeo torrefacto sustineatur. Si non restiterit citata ventris proluuies, danda erit hæc infusio, quæ iure valentissimis annumeratur. Rosarū quas pinus edidit, rhus qua coriarij vtuntur, singulorum libra, gallarum alexandrinarum tantundem, absinthij, abrotoni, hyssopi, rutæ, singulorum selibra, miscentur, vt in vnū coëant: quæ vino mysiato excepta faucibus infunduntur. Laseris semuncia cum diluti vini sextario itidem ingeritur.

Apſyrti aduerſus conuerſionem inteſtini remedia. Cap. XXXVI.

APSYRTVS Valenti decurioni ſalutem. Literas ad me dediſti, quibus rogabas quænam aduerſus conuerſionem inteſtini remedia miniſtrẽtur. Eius gratia tibi exploratum eſſe volo, quòd qui manum interaneis inſertam altius impellunt, magnopere negotium exhibent. Siquidem exiſtimantes conuerſionem reſoluere, grauiſſimam inflammationem excitãt, & flatus inibi cõmouent. Huic tollutaris ambitio pernixq; curſus auxiliantur. Nihil eſſe debet impedimento quo minus poſſit volutari: vtpote cum ea re vitium ſæpe diſcutiatur. Cyrenaicam lachrymam ori & naribus inſerunt. Inteſtinum maxime quod monenterum appellant, vitio huic eſt obnoxium. Nonnulli, quòd cæteris inteſtinis nullo nexu cohæreat, colum dixerunt. ſed ſuopte ingenio in ſinus implicitum voluitur: ideoq; in progreſſu & curſitatione ſonat, & ſtrepitum quendam edit. Hęc ſigna vitiũ exprimunt. Inter ambulandum prioribus paulum tranſgreditur, & eodem poſteriora cõfert. ob dolorẽ quo premitur, ſe ipſum flexuoſe contrahit. Natura vero interaneorũ non apud omnes æqualis habetur. Quorũdam inteſtina pleniora duûm & ſexaginta pedũ longitudine protenduntur. Tenuia, duûm & ſexaginta pedum magnitudinem æquant. Sunt qui duûm & quadraginta pedum longitudinem definiant. Sed eorum inteſtina metiuntur, qui prorſus adoleuerunt, vel qui iã ſenectute confecti ſunt. Natu iunioribus longe minora pro ratione ætatis intelliguntur.

Hierocles de morbo inteſtini plenioris.

SI CONVERSIO inteſtini, quam ἐπιστροφὴν vocant, inuadat, animal in alea vitæ eſt. Ea morbi cõditio, vt prioribus pedibus parum diuaricetur, & poſteriores eiſdem admoueat. Se conflectere præ doloribus non poteſt. Naſcitur hoc incõmodum in inteſtino quod monenterum aut colum ideo vocant, quòd vtrinq; reliquis inteſtinis non coniungatur, ſed in ſeſe ſinuatũ, reuoluatur. ideo inter procurrẽdum obſtrepit, atq; ſublatrans crepitat. Hallucinantur itaq; qui manum inſertam propellunt, vt prolapſum vel in ſedem reſtituant, vel in ordinem ſuum redigant. Nam quod pollicentur, præſtare non poſſunt, ſed potius inflammationem mouent, & inflatione diſcruciant. Cui citatior curſus, vel quo tollutim incedat, inter auxilia eſt. ſed poſtea volutari permittatur: quippe cum hoc vitium nonnunquam ita finiri conſtet. Succus cyrenaicus ex vino dulci per os & nares infundatur. Equus cui inteſtinũ diſſilit, cita morte rapitur. nãq; naribus cibum & epotam aquam reijcit: & ſubinde malo victus, in exitium ſe præcipitat. Eſt & medicamentum huius gratia comparatum, quod inte-

ſtinos dolores digerendo ſpiritum compeſcit. Confectio ex ijs conſtat. Calaminthæ, apij, ſingulorum pondo, taurini adipis, rutæ, thymi, cunilæ, pulegij, laſeris gallici, ſingulorum ſelibra: quæ coquuntur ad tertias. id quàm maxima poterit portione præbeatur deuorandum.

Curatio doloris inteſtinorum.

SI INTERANEA doleāt, ſic ſanabūtur. Velamina quędā ſatis calida ventri conuoluta ſubſtringantur, deinde volubili motu cōcitetur equus. Poſteriore parte ſanguis retro ex ſuffraginibus abunde detrahatur. Aqua in qua triticea farina ſit incocta, detur potāda, adiecto nitri ſextante, & vncia olei. aut vua vite recēter decerpta cū aqua & olei ſelibra coquitur, & in fauces inijcitur. Eundē effectū præbet medicamentum quod recipit myrrhæ trientem, piperis candidi, opopanacis, ſingulorum vnciam, reſinæ terebinthinæ ſextantem, ceræ libram. pix & cera in fictile nouum demittuntur, vt inibi cum aceto colliqueſcant: mox detritus ſtyrax opopanaxq́ confunduntur, & ſubtracto ab igni vaſe galbanum & terebinthina, bdelliumq́ ſubactum atq́ bitumen adijciuntur. cum opus erit vti, ammoniacum infrietur.

Apſyrti de inteſtini tenuioris morbo, Cap. XXXII.

APSYRTVS Aſclepiadi ſalutem. Te equos alentē ſcire volo quibus remedijs vtendum aduerſus inteſtini tenuioris morbum, quem chordapſon nominăt: in quo cibus per os & nares redditur. Oportet autē manu per anū inſerta eximere recrementa quæ trāſitus præcludunt: & aquā, oleū & nitrum per nares infundere: aut betæ decoctum ex nitro & oleo dare. calida aqua tergum & clunes eluere. in frigidam non deſcēdere. viride fœnum offerre deuorandum, aut farinam hordeaceam, aut pinſitam ſiliginem nitro conſperſam.

Hierocles de tenuioris inteſtini morbo.

MORBVS inteſtini tenuioris dolorem circa vmbilicum mouet. fit eo loco inflammatio, nec aluus nec ſpiritus infra tranſmittitur. cibum equus ore vel naribus reddit. Vitium chordapſus appellatur. Remedium eſt ſedi manum inſerere, & quicquid naturales exitus obſidet, extrahere, dein naribus aquam & nitrū ingerere, calida aqua dorſum & clunes fouere, equum ad frigidam aquam non appellere, viride fœnum obijcere, aut cocto hordeo, aut eiuſdem farina, aut pinſita ſiligine nitro reſperſa ſuſtinere.

Apſyrti de aqua inter cutem, Cap. XXXVIII.

APSYRTVS Poſſidonio ſalutem. Te nutriẽtem equos nolo latere, quod quum animal diſtenditur aqua cutis, vitium Græci vocant hydropa, ijs notis deprehẽdes. Venter, crura, & teſtes, intumeſcunt, item genua, poplitéſque. Spina dorſi, clunes, & ilia, ſic præſiccantur, vt latera parte vtraq; tergi videãtur in oſſa occalluiſſe. Venæ capitis & faciei cæcæ nuſqua patent. ſub lingua itidem abditæ deliteſcũt. Tumor manu tãgenti nõ renititur, ſed ita cedit, vt premẽtis veſtigium relinquatur. Supra ventrem decumbens perſiſtere non poteſt, ſed ſe ipſe dilatans protendit. Pili tergoris in frictione defluunt. Cui ſic ſubueniẽdum eſt. Ad progreſſus euocetur ſenſim longiuſculos, quo diutius inſoletur. ſed villoſis pellibus cõtectus eſſe debet, quæ ſudorẽ accerſant. Totius corporis frictiones tentãdæ. Braſſicæ cymas & coliculos pabulis offerre cõuenit, item apium obijcere, & etiam quæ aluum ducunt, & vrinam mouẽt. Viride fœnum, ſi tempus anni patitur, dandum. Si neget, aridum nitro conſpergẽdum. Medicæ potiſſimũ cibo pecus firmãdum. Cicercula interdiu noctuq; macerata in aqua, exhauſtoq; ſtillatim liquore, præbenda. Si per hæc vitium nõ tollitur, ab vmbilico vel media parte, quæ centris græce dicitur, tribus interpoſitis digitis locum oportet perforare, & arundinulam inſerere, per quam noxius humor effundatur. At vbi tota vis eius euocata eſt, ſic vt nullum aquæ veſtigiũ appareat, vulnus cæterorum more procuretur. Sectio in amplum foramen non dehiſcat, ne omẽtum per hoc euadens ſequatur. Cum vulnus ad ſanitatem perductum eſt, citatiore curſu concutiatur, vt eo plurimi ſudores eliciantur. Potione multo magis prohibeatur, ne rurſum ventris ſinus expleantur.

HIEROCLES.

ANIMANTEM aquæ ſubter cutem fuſæ morbo implicitam, ſigna hæc oſtendunt. Ventrem magnũ exhibẽt, prætumida crura, oculos in luteum langueſcentes, vt nonnulli referunt, teſticulos tumentes, genua prioribus pedibus perſicca, ſpinam dorſi & item coxendices prẹduras, latera vtrinq; videntur in oſſa occalluiſſe. Venæ capitis, & faciei, & quæ linguæ ſubſunt, occuluntur. Manu tangenti corpus cedit, nec digitis renititur. Pili frictione reuulſi, defluunt. Supra ventrem recumbens ſeſe dilatat, & extendit. Notæ ita ſe habent. Quod ad curandi rationẽ pertinet, in ſole ſenſim longiuſcule perambulet, craſſo tegumento velatus. Corpus totũ ſecũdum pilos perfricetur, braſſicarum caulibus & folijs, apio & frondibus vlmi pabuletur, & ijs quæ ventrẽ deijciunt, & vrinæ mouendæ ſunt. Fœnum ſi per anni tẽpus licet, viride: ſed ſi deſit, cõditiuũ nitro cõſperſum deuoret. Sed prẹcipue medica veſcatur. Cicerculam nocte dieq; maceratam, expreſſa

ſtillatim aqua,præbere cõueniet.Si per hæc ventris tumor non ſubſidit,ſub vmbilico ferè interpoſitis quatuor digitis verſus caudã mucrone cutẽ perforare opus eſt,& arũdineam fiſtulã indere,quę ex obliquo foramen habeat, quo velut emiſſario copia humoris effluat.Sed non magnopere vulnus impreſſum hiet,ne ſequax omentũ elabatur.Cum vero cutis cicatricem duxit, vehementiore curſu cõcitetur,vt ſudores eo largius euocentur. Nulla poteſtas bibendi faciunda,ne vacua ventris ilia compleantur. Si vero contingat omentum ſequi,lino cutis deligari debet, & vinctum tãtiſper dimitti,dum ſua ſponte reſoluatur.Quum cœpiſſe vitiũ ſenſeris,cæteris vti præſidijs ſatis eſt:quo tẽpore circa vmbilicum tentare ſectionẽ alienum eſt. Si ſubter cutem aqua fundatur,& iam malum inueterauerit,equus vinculis diſtrictus cõſterni debet, & ab vmbilico interpoſitis tribus digitis cutis reſcindi. Sed hanc animaduerſionem deſiderat,vt cum totus humor fuerit emiſſus,tunc vulnus conuenientibus remedijs perſanetur.Candentibus ferramẽtis inter ſe diſtãtibus venter in orbem exulcerãdus eſt,ita vt caueatur ne quod attingatur inteſtinum.deinde in latus inclinandus,vt per hæc vlcera frequens feratur humor,punctura tenui acu facta. Si pecus aqua inter cutem male habeat,huic ita ſubuenietur. Potio danda eſt quæ habet ſeminis ſinapis cyathos treis, lactis heminam vnã,olei acetabula duo.Si ea nihil profuit,radicis corrudæ,fœniculi,apij,ſingulorum ſextans in ollulam demittitur,& additis olei veteris vndecim ſextarijs,ea coquuntur dum ad binas redigãtur heminas: dein faucibus infunduntur. Aut radicis panacis ſelibra contrita datur potanda. Si id morbi genus eſt,quo in vterũ aqua cõtrahitur,gramen coctũ datur: aut bubulũ fimũ crematum,& paſtinacæ ſemen,vnà terũtur in aqua, & infunduntur. Si id cõmode nõ ceſſit,ſub armo pellis leniter inciſa perniciosum tranſmittet humorem.tum factum vulnus pice liquida curetur.

Pelagonius de aqua ſubter cutem fuſa.

EQVOS frequẽtius aqua intercute implicari cõtingit,& diutius eo morbo correptos occupari. Non autem omnibus id cõſtat,ſed complures hac in re plurimũ falluntur. Nam qui aqua inter cutem tentatur:aut adipibus obeſum,aut flatu turgentẽ exiſtimãt.etenim ijs quos lienis exercet,tumorẽ ventris natiuum eſſe ſuccrementum quodam modo conijciunt.Cum vero diſtendetur aqua cutis,hæc ſigna notabuntur. Venter cum duritie inflãmationem experitur. crura tumeſcunt. impulſus æger circunflecti nõ poteſt,ſed ſtatim ad motum incaleſcens,frequentiorẽ ſpiritum reddit. hinc progrediendi difficultas oritur. Sed qui lienis incremẽto laborat,alui diſtentione oculum fallente laborat.ſed cum exercitatur,continue ſternutamentum elidit,caputq́ præ dolore huc atq́ illuc tranſfert. Eos vero quibus intento ventre creber ex motu ſpiritus ſonus eſt,ſiue quibus vterus

crepitans subinde murmurat, quos tympanicos vocant, hæc indicia sequũtur. Venter flatu distentus increscit, capronæ, iuba & vertebræ subriguntur, & complurimum in diuortio partium intestina inflammatione, excrementorumq́ descensu diuellũtur. Quibus vtilia sunt quæ modo proposuimus. Ab vmbilico ad pectus in rectum interiectis duobus digitis adigatur mucro, & in impressum foramen fistula conijciatur, per quam concepta sanies effundatur, aut humor aquam intercutem creans transmittatur. cuius sextarios circiter quaternos debes elicere. post quod, si venter adhuc sanie prægnans intumeat, tantum emittes, dum tota videbitur euocata. sed tamdiu deligetur animal, quamdiu tormentis excruciatur. potionibus quæ vrinam cient, vtendum: assiduo, donec sudor effluat, defricãdum. Pabulum eius viride fœnum esto, vel maceratum cicer. ebibat aquam ex flumine. secundum potionem motibus exercitetur. Latice in quo cicera maduerint, delinatur. dum ambulabit, crura funiculis obstringantur. Equis auxilium adferre produnt, identidem circum seplasiariorum officinas versari, quòd varia odorum fragrantia pulmo cæco sensu iuuetur. Cum ad remedia ventum erit, hæc potio commodissimis annumeratur, quæ petroselinum tritum vino excipit, aut punicum intusum vino. Quãtum poterit apium esitet. Proderit quoq́ pastillos melle & butyro coactos, in pila cum olei cyatho terere, & cum vini sesquisextario per os infundere: aut radicis corrudæ sextantem in tribus vini heminis ad tertias decoquere, & per corniculum inferre: aut radicis panacis semunciam ex vino suffundere. Præstabit vt à potu temperet, & crucietur siti, quàm vt ab eadem vindicetur.

TIBERIVS.

HIS QVORVM aluus spiritu distẽta sonat, & tympani more crepitum edit, quos vocant tympanicos, vsus horum opitulatur. teneræ cucurbitarum cymæ feruescunt igni, & per os ingerũtur. porro radicis succum oportet naribus infundere. melius cedet si cum eorum semina vigent, nec vetustate sunt exucta, quis vtatur. Si inflatio, & ex ea creber dolor est, calidum cinerem cum axungia panno aut linteo illitum ventri aut vmbilico admouere. A cõpluribus autẽ hominibus detineri debet, ne repugnans, sibi noxam adferat. Cęterum panacis radicẽ cum seseli gallico leuigatam oportet in misto vino & oleo tepefacere, & per corniculũ dare. Si per hæc tormentum non tollitur, thymi syluestris, seminis cumini, mellis, singulorum acetabulum, laseris callum qui fabam æquet, aceti heminam, in aquæ sextarijs tribus contrita per os infundere conueniet. nocte cibis abstineatur. Si ne per hæc quidem dolor finitur, vltimum auxilium est sinistra parte proxime nouissimam costam quaternûm digitorum longitudine non altius digito cutem candentibus ferramentis exulcerare. Vulnera

facta igne,quo diximus modo perſanare.

Apſyrti de dyſenteria, Cap. XXXIX.

APSYRTVS Chæreæ Alexandrino ſalutem. Quibus inteſtina ſic exulcerantur, vt ex ijs cruor manet,iſq; cum quibuſdam mucoſis ſtrigmentis excernatur, dyſenteri= cos vocant: ijs accidit conuerſio procidentiáque inteſtini eius quod ad ſedem ſpectat. Quibus circuncißione me= deri licet:ſed cauendum ne quid ani contingatur: quippe cũ non amplius in interiora reſilire poſſet,ſed ſemper aperta hiánſq; prodi= ret,inteſtinumq́; quod ſedi iunctum cohæret,procideret. Quæ res vbi acci= dit,de equo actum eſſe,nec amplius protelari vitam poſſe,conſtat. Poſtquã manum expertus eſt equus,malicorium in poſca coctũ, per os inſtar duûm heminarum expedit infundere,aut gallam tũſam & cribro cretã cum poſca ſubigere,& in offas digeſtã per os immittere:hederæ frõdes hordeo pmiſtas obijcere,quæ cultello aut alio ſimili inſtrumento particulatim cõcidi debẽt. Hoc autẽ non peculiariter equo perinde atq; mulo aſinóve prouenire ſolet.

Hierocles dyſentericis.

SI CREBRA deijciendi cupiditas, ſimulq; cruenta quædam ſtrigmenta deſcendunt,vitium dyſenteriam vocant:qua cum la= borat equus,ſedes é ſitu digreditur,& procidit. Hãc,vt Apſyr= tus author eſt,curare oportet exterioris circunſectione.quod fe= ré ſuperuacuum cenſeo.Sed attendendum ſubdit,ne quid coronæ ſedis cir= cuncidatur.non enim introrſum anus recondi poſſet,ſed ſemper aperta de= hiſceret.hinc mortem obire neceſſum eſt.Sed vbi ſcalpellũ experta eſt,ma= licorium in poſca coctum opus eſt per os infundere,vel gallas tuſas cretáſq; & poſca ſubactas in offas cogere,& per os demittere:hederacea folia hordeo miſta præbere.ſint ea minutatim diuiſa gladio, aut alio quolibet. Sed ſcire licet hoc minus equo,maxime mulis aſiniſq; ſuboriri.

Paſtilli ad coli cruciatus,ad dyſentericos,torminoſos,iocineroſos,vrinę difficultate correptos,ad demorſos á phalangijs aut rabioſo cane.

RECIPIVNT croci pondo vnciam,myrrhæ pondo ſextãtem, floris abrotoni pondo trientem, petroſelini pondo vnciam,rutæ ſatiuæ pondo trientem, pyrethri,hyſſopi,ſingulorum pondo ſe= xtantem,caſiæ pondo vnciam.hæc tuſa cretaq; acri excipiuntur aceto,donec in offam concreſcant:& in paſtillos ſcrupulatim digeruntur,& in vmbra ſic= cãtur:qui detriti cũ cremore ptiſanæ dantur ijs quos dyſenteria vexat, aut ijs quos male habent tormina,item ijs quos vrina difficilis torquet, vel ioci=

neris vitium exercet, cum aquæ calidæ heminis duabus. Si phalangium aut rabiosus canis morsum impressit, ex meraco vino.

De dysenteria Democritus.

SEQVITVR intestinorum vitiũ, Græci dysenteriam vocãt, cuius signum est cruenta & mucosa ventris proluuies. interdum strigmenta quædam carnosa repræsentantur. Remedia sunt folia rhamni bitumine lita, & pabulo data. Sunt qui punici frõdes & coliculos polenta conspersos exhibeãt. Alij tritici torrefacti farinã instar sextarij ex aquæ hemina propinãt. nec desunt qui lentisci myrtiq́ & oleastri cacumina viridis obijciant. Alij cupressinos quindecim conos, & tunsas totidem gallas, adiecto vtrorumq́ ponderum vetustissimo caseo, cum austeri vini quatuor sextarijs miscent, & per quatriduũ pari mensura dispensant.

Apsyrti de liene, Cap. XL.

APSYRTVS Hemerium medicum equorũ salute impertitur. Equũ lienis incremẽto laborantẽ cognosces, cum venter sinistra parte tumescit, duriorq́ prementi renititur. equus crebrius solito respirat. Cui subuenitur, si in plures ambulationes & cursus maiores in dies maioresq́ ꝓdeat, vt ijs sudores euocẽtur. Lienem coërcet myrobalani triti expressus succus ex posca per sinistrã narem instillatus, aut ex fructu myricę tunso cum eadem posca, aut chamælea trita cum vino. Omnium heminam dedisse satis est. Sed diebus multis medicamentũ repetatur. Vix enim vitiũ medicamenta sentit. Aquæ quæ datur potui, nitrũ adijciatur. Sunt qui vice nitri potionibus alumen imponãt. Nonnulli lienẽ vrẽdum præcipiũt. quod nobis non placet. Quippe cum visceris huius sedes fenestrata videatur, candens ferramẽtum subtercurret, subrepensq́ fallet, nec vrente vi grassabitur.

HIEROCLES.

LIENOSOS his signis deprehendes. læua parte venter intentus tumet, maiorq́ duritia subest, vix prementi cedens. Spiritus frequentior redditur. Cibi largioris edaces sunt ij quibus lienis affectus est. Curantur ambulationibus aut cursibus crebris in dies intensioribus, ita vt sudor moueatur. Lienem extenuat succus expressi myrobalani sinistra nare defusus ex posca, aut chamælea trita cum vino. Sed sorbitio tota heminam non excedat. hoc in complures dies dispensandum. Nanque medicamẽtis difficulter vitium discutitur. Nitrum adijciatur aquæ quæ potanda ministratur. fœnum hordeumq́ eodem cõspergatur. Non desunt qui pro nitro potionibus alumen substituãt. Curationem adurentibus tẽtatam Apsyrtus improbat, quod valuatus ille locus ferrum respuat.

EVMELVS.

INTESTINVM viſceris dolorē leuat infuſio cōtinens cumini ſeminis acetabulū,mellis tātūdem,laſeris quod fabæ magnitudinē impleat,aceti heminā.hęc in aquę ſextarijs tribus reſoluas veſperi, & per os inijcias. noctu cibo abſtineatur. Si nihil ea iuuerūt,ſiniſtrum latus propter vltimam coſtam longitudine quatuor digitorū inuras:ſed nō altius digito ferramenta deſcendant. Vlcera igni facta,vt ante dictum eſt,curētur.

THEOMNESTVS.

SI LIENIS tumor exercet,aut viſcus id duritia laboret,capparis radicis corticem in aquæ ſextarijs octo,donec in minimam menſuram redeat,coquito:& vbi recte pecus concoxit,præbeto. Sed ab armorū venis ſanguis emittēdus eſt,& hordeo prohibēdus,dum in tenuiorem habitū corpus perducatur. Quinetiam potionē hāc parabis. Allium,nitrū,marrubiū cum abſinthio & auſtero vino cōmiſcens, per corniculū inſtillabis. Ambulatum exiges. Mane ſpōgijs aqua calida imbutis fouebis,deinde ſtrictis manibus cōfricabis. Si vētris tumor nō reſedit, vrens medicamentū adfigere poſt triduū conueniet, & vtrinq; circiter digitos treis locum metiri. Sed diligenter obſeruādum ne qua vena cōburatur.

De liene præſagium,& remedia.

SI CIRCA lienem vitiū exoriatur,venter intētus turget.equus crebros gemitus exprimit,magniſq; doloribus excruciatur. Quod ſi velis auxilium ferre, candens ferramentum à globo,intercedente palmo,vtriſq; lateribus admouēdum. huic deſtinatur locus partis quæ ſolet ab equite punctitari,aut calcaneo premi. Itaq; pars dicta vſtionem primam experiatur. ab hac intercedentibus digitis tribus alterum adigatur. & cum vti diximus,vſſeris,vulnus ſuprà memorato medicamine curetur. Solet æſtate veterinū ſplenis incremēto laborare,cum nimis auidum pabuli dulcedinem cōſectatur. Cui inteſtino tumori compeſcendo,ex tamaricibus & ruſco pabulatorias corbes fabricāt,aquáq; repletas ſitientibus obijciunt,vt epoto medicabili fruticis ſucco,lieni vitioſo ſuccurrant.

De teredinibus. Cap. XLI.

TEREDINVM genus,vermium vocabulo venit,qui in inteſtinis & ventre naſci ſolent. Ii cum inter ſtercora excernuntur, in ſinu ſedis, ac eiuſdem inuolucris impliciti cohærent. Quorū ſigna ſunt. Caudam & ſedem præſepio & parietibus affricat. Oportet igitur inſerere manum,& vermes eximere. cinerem è foco cum excremēta reddiderit,inſpergere. Sed hac in re nihil periculi verſatur. Verū in ceruorū

ventre vermes innaſcuntur:qui,quum ruminant,ſurſum feruntur,& faucibus inuoluti reſident. Cumq; inibi morantur, ceruus ſibi non conſtat, ſed circuncurrens vagatur. At contra hoc vitiũ huiuſcemodi ſolertia præditũ eſt id animal,vt ſerpentes reptiliaq; deuoret:& ita perducitur ad ſalutem.

HIEROCLES.

Animalia quæ ſibi teredinũ nomẽ vendicãt,in interaneis & aluo gignũtur.Sunt autẽ vermes qui cum fimo deiecti,tandẽ in oſtio ſedis implicãtur. quorũ ſigna ſunt:podicem & caudã præſepi & parietibus atterit.Remediũ eſt immiſſa manu eos extrahere,& foci cinerem vel friatũ ſalem reſpergere.

EVMELVS.

Si teredinibus,hoc eſt vermiculis pecus ſcateat,totum corpus inhorreſcit:vbiq; pruritus excitantur.Chamęleonis itaq; radicem in aqua decoquito,dum tertia pars ſuperſit:& addito opopanacis ſextante,& hemina vini, per læuam narem ingerito.

THEOMNESTVS.

Teredines, & animalia vẽtris, aluus & inteſtina creant:quæ nihil aliud ſunt quàm vermes candidi. verum qui ab ijs torquentur equi, hæc indicia monſtrant: Caudam atterunt, anumq; macerijs confricant. Remedium eſt,vncta manu per anum inſerta,quæ occurrunt extrahere, & euocata ventris illuuie,opopanacem ex oleo infundere.Deinde tuſam cunilam bubulã quam origanum vocãt,& pſyllium ſali commiſtum in offas formare,corniculoq; miſturam infundere,& eſu ſalis interdicere.

PELAGONIVS.

Cum teredines aluum occupant, corpus totum colligens diſtorquet: idq; creber horror concutit.Tum Chamæleonis radicem oportet excoquere,dum tertia pars aquæ ſuperſit: & hanc cum opopanacis ſextante & vini ſextario per ſiniſtram narem inſtillare.

Teredinibus veterino nocentibus præſagium & remedia.

SI TEREDINES equũ exercent,ſubito conſurgens procurrit,nec multo poſt iterum conſidet,atq; decumbens hiat.Sumẽs igitur cypriorum alliorum,ſi deſint, terreſtrium vermium quos vocant inteſtina terræ,pondo denarij vnius,& terens in aceti hemina,naribus infunde. Sed cum ferè naſcantur cruditatibus,moderandum erit vt veterina bene coquant.Sunt qui dum tali vitio laborant,lupinos ſemicrudos conterant,& offas ſaliuati more faucibus ingerant. Po-

teſt etiam cum arida fico & eruo conteri hærba ſantonica, & formata in offam in os demitti. Facit idem axũgiæ pars vna tribus partibus hyſſopi permiſta. Marrubij quoq; ſuccus & porri valet eiuſmodi necare animalia.

Apſyrti de ſanguine qui ex ano fertur, Cap. XXXII.

APSYRTVS Statilio Stephano ſalutē. Dediſti ad me literas quibus ſciſcitabaris quod auxilium adferri debeat equis qui ſanguinem per anum excernunt, aut cum vrina reddunt. Hi ſanguinis miſſione ex palato, & etiam infuſione per os, ſanantur. Tum haſtulæ regiæ radix trita, cum paſſi cādidi duabus heminis ſic temperata, vt liquida fuerit ſorbitio, demittitur. Cæterum triticea farina munda, cum ſuillo adipe & malo punico coquitur, dum intabeſcat: iuſq; decocti non multam craſſitudinem referēs infunditur. Ambulationibus validis, curſitationibuſq; circumagere cōuenit: aluum liquidiorem præſtare, dato potui nitro: & hordeũ fœnumq; eodem reſpergere. Cauendum tamen ne pecus horror inuadat.

Cum ſanguis à naribus fertur, remedio eſt caput aqua frigida, quæ paulũ ſalis habeat, perfundere: ſed quàm frigidiſſima debet eſſe.

HIEROCLES.

EQVIBVS ſanguis ex ſede profluit, aut ex vijs quibus meat vrina, proceſſit: ij non alia noſcendi vitij ſigna deſiderant: vtpote cũ res apertior ſit, quàm vt indicari debeat. Satis enim profuſione ſanguinis vitium fatentur. quibus ſic ſuccurrendum. ſanguis è palato mittitur. haſtulæ regiæ trita radix cum paſſi ſextante, more ſaliuati liquidioris infunditur. deinde triticea farina pura, cum adipe ſuillo & punico malo in aqua diutius percocta, faucibus ingeruntur: ſed non ſit pulticula craſſior quàm vt facilè poſſit ſorberi. Progreſſui vehementi credere oportet, & deiectionem moliri miſto potioni nitro. fœnũ & hordeum eodem conſpergere. ſed adhibenda cura eſt quo minus horror infeſtet. Cum ſanguis è naribus prorumpit, caput aqua frigida fouendum, cui paulum ſalis ſit adiectum. ſed aqua vtendum frigida.

ANATOLIVS.

SI VRINA ſanguinem trahit, & per hanc cruor editur, fabæ freſæ corticibus exemptis coctæ, adiecto adipe ceruino, & vini exiguo, per os triduo demittuntur: aut caprilli lactis hemina, vel amyli quod ternûm ouorum magnitudinem impleat, cum olei quadrante miſtũ per corniculum infunditur.

Pelagonius ad eos qui per vrinam ſanguinẽ edunt, aut naribus reddunt, aut ſi vomitus cruorẽ extundit, aut ſi qui profluuio ſanguinis ſunt exhauſti.

PELAGONIVS Arſipo Idio ſalutem. Sæpius ſanos equos ſanguinis copia lædit. Siquidem liquido conſtat, vt cum ipſe redũdarit, quocũq; loco poteſt erumpit. quæ profuſio ne equis eueniat cuſtodiendum eſt. Frequenter equo qui vehementius elaſſeſcit, profluuium ſanguinis per vrinam redditum inuenitur, aut imbecillioribus, aut lõga via fatigatis, aut onere multo degrauatis, aut larga adipe obeſis. his ita opus eſt ſubuenire. Sanguis é ventre detrahatur. potentur caprino lacte, amylo, ouis tribus, & ſucco perdicij hærbæ. Hoc in præpinguibus faciundum. Strigoſos citra ſanguinis miſſionem circumages, quippe quum ſanguinis detractio nihil ijs vtilitatis adferat. Potio ad ſupprimendũ ſanguinem efficax, quacũq; parte corporis exierit, ea recipit tragacanthæ quæ in vino maduerit ſemunciam, lachrymæ papaueris ſextulam, ſtyracis tantundem, pineos nucleos duodecim. hæc omnia teruntur, & ponticæ nucis magnitudine cũ vini ſextario ſeptem diebus per corniculum infundũtur. Quod etiã hominibus perquam vtile fuerit, ſi inſtar fabæ dederis in ouo. Sanguinis curſus ſubſiſtit, ſi porri ſuccus ex mulſo & ouo, adiecto ſtillatitiæ murrhæ, quam vocant ſtacten, momento, faucibus inſeratur. Cæterum vt ſanguinis impetus auertatur, primum ſanguis demittatur é palato, deinde haſtulæ regiæ radix in paſſi ſextarijs duobus detrita, adiecto triticeo farre quod diligenter cribro farinario cretum ſit, mox rhus ſyriaca in aqua longo tempore coquitur. hæc vbi cõmiſta fuerint, per os inſtillãtur. Non in multas exercitationes euocetur. in primis tamen venter aqua & nitro proluendus. Item hordeum eodẽ conſpergendum. Nõnunquam etiam per nares profluuium ſanguinis periculũ attulit, idq; repreſſum eſt inſpirato naribus viridis coriandri ſucco. Si ſanguis per vomitionem reſpondet, abſinthium & ſpica nardi aheno nouo cum aqua coquuntur, ſorbitioq; potanda præbetur, dum curſus cõquieſcat.

Apſyrti de obſtructionibus, Cap. XLIII.

APSYRTVS equorũ medico ſalutẽ. Si obſtructionis vitium acceſſit, his notis deprehenditur. caudã protentã gerit equus, eiq; nares patent. pede ſolum ferit, & ſubinde ſtercus odoratur. ex eius alis ſudor erũpit. circũ armos interdũ tremore ſuccutitur, & quaſi vrinæ crebra cupiditas inceſſiſſet, genitale promit, & ſubinde volutatur. Quę res accidere ſolet cũ á vẽtre lõgano, id eſt inteſtinũ quo recremẽta exeũt, cõuerſionẽ cõcepit, & quæ eidẽ inſidẽt, retẽta non deſcẽdũt. Curatur defuſione vini, duumq; cyathorum olei, crebra deambulatione, fœni viridis vſu, potuq; nitri. Volutari nõ prohibeatur. Qui tali vitio laborat, difficulter ad ſalutẽ perducitur.

HIEROCLES.

OBSTRVCTIO prouenit cum à ventre longanonis intestinũ quo meant excrementa, conuersionem acceperit: quo fit vt ijs quę in eo resident, exitus non pateat, & vrinarios meatus habeat intẽtos, & patulas nares. Pede terram equus percutit, & in ventrem cõuertitur, odoratq; stercora. Sudores in alis profluunt, & tremores subinde circum armos ciẽtur. Cæterum quandã micturientis imaginem præbet, & volutari cupit. Succurritur vini & olei heminis duabus infusis. Vtatur multo progressu. Opopanacem tritũ in vino candido, infusa vini quarta portione, per narem sinistram infundi prodest. Fœno viridi recreetur. Solita volutatione non abstineatur, saltẽ prima die. Farina triticea in aqua tepida defundatur. Nonnulli ante sorbitionem laudant vt vncta manus per anum inferatur, quò possint obsistentia recrementa deuocari. Vbi per hæc consecuti sumus vt exigantur, vrinam faciet.

Apsyrti de sanguinis profusione, quã hæmorrhœã vocãt, Cap. XLIIII.

APSYRTVS Armitio Corinthio salutem. Scripsisti ad me rogans vnde equis iumentisq; sanguis è dorso manaret. Quæ res accidere solet cum veris tẽpus appetit, quo à siccis ad viridia pabula transitus fit. Tum pascui nouitate capiuntur, & sanies à sanguine secreta, dorsi tergus subit, ad summamq; faciem secundum pilum fertur, & ad exitũ cutis spiracula laxat: quod hæmorrhoidas, id est sanguinis profusionẽ vocitant. Id cum accessit, pecus expurgatur: & quod intus læsurum erat, vtiliter effunditur. Inde firmantur vires. Quare nulla parte sanguis est emittendus, vtpote cum ab exitu rursum ad venas saniei cursus reuocaretur, & morbũ crearet. itaq; pabulo maxime viridi ac farragine saginãdum. Tum enim cõstat & profluuium & excretionem vehementius cieri. Quod autem ad tractandi equi rationem pertinet, frictio, quòd cutis spiracula denset, inimica est. Quippe cum hæc illuuies eruptura prodit, si non sequatur exitus, vt antea proposuimus, scabiem creabit.

HIEROCLES.

SANGVINIS per ora venarũ profusionẽ, hæmorrhoën Græci appellant, in iumẽtis plerunq; à dorso moueri dicimus, præsertim ineunte vere. Nanq; sanguinis coiens sanies, subter dorsi cutem vagans percurrit, & exitu patefacto secũdum pilos per summæ cutis angustias euadit. Quod nonnulli hæmorrhoidas appellant. Est autẽ sua pecudis purgatio, qua vires euadunt vegetiores. Quapropter nullo loco sanguis mitti debet, nisi morbus innascatur: sed potius cum cibis cæteris, tum ma-

xime viridi pabulo,recreari. Videtur enim equus valetudinis causa profusionem hanc excretionemq; moliri. Sed ita moderandum,ne frictione cutis meatus coarctentur,& spiracula considant. Quod si iam patefacto venularum ore sanguis nõ erumpat,sed sua sponte cohibeatur,scabiem confestim parere consueuit.

Apsyrti de torminibus præsagium,& remedia. Cap. XLV.

EQVVS quem excruciant tormina,primũ pede fodiens concidit,recubansq; volutatur. Cum insistit,distorquetur. Caput vtrisq; pręcordijs admouet,& totus sudore madet. Vnctam igitur manum per anũ inseres. Deinde centaurij quam optime detriti quantum tribus digitis sumi potest, addito vini & olei cyatho, tepidum infundes. Mox ad cursitandum educes. Sin ijs non conquiescant,opopanacem,aut myrrham, aut apij semen,aut muscum qui ab Indis defertur,aut chelidonium, vtrunlibet nactus fueris:quæ si nõ offendas,quam feceris vrinam ingeres,vino & oleo confricabis,& eadem faucibus inspirabis,calida sublues aqua,hordeaceamque farinam dabis.

HIEROCLES.

Simplex est aduersus tormina remediũ,ouũ dentibus vt axungiã subigere.

HIPPOCRATES.

TORMINOSVS equus sic deprehenditur. modo huc,modo illuc,frequenter in solum,se iactat. Iterum exurgit,soloq; tractim ventrem apprimit.distorquet sese,& gemitus edit. Sudore testes perfunduntur,& collachrymantis imaginem ostendit. Atqui caudam protendit,& inconstans quoquouersus se cõfert.Naribus spiritus cum feruore prorumpit.os concluditur.Siccam linguam asperamq; recondit.Flaccescũt aures,pendulæq; demittũtur. Subinde somnum captat. Calidis lotionibus curatur. operimentisq; munitus concalescat.mox myrrhæ drachmæ quinq; in vini veteris sex heminis per os aut nares infundantur. Post hãc sorbitiũculam ad cursum procedat,nõ intercedente longo tẽpore:neq; tamen vehementi cursu cõcitetur.Pabulis largũ apium,si suppetit,interponatur. Aqua calida detur potanda. Postquam aluum deiectione solicitaueris,rursus cursitare coges,quo sudorem possis elicere. Cæterum nasturtij semen tritũ ex aqua per sinistram narem demittatur. Vestimentis contegatur. Hęrba quæ dicitur medica,pro pabulo cedat.ramẽta priorum vnguium intrita in aquæ quatuor heminis ingerantur: aut terra scrobiculi quem mus araneus defoderit,trita fundatur.

ANATOLIVS.

EQVVM qui torminibus laborat, calida lauare remedium est, vestibus etiam operire: dein myrrhę pondo denariorum quinûm, & vini veteris sextarios treis, & olei treis heminas, simul omnia percolata, per triduum infundere. Prodest in aluum marinā calidam subter dedisse, in qua baccę myrti sint decoctæ, aut polyophyllum & abrotonū, aut amaras nuces cum vino mistas, aut malicorium ex aqua demittere, aut nitrum tritum cum vino calfactum similiter ingerere. Insuper dabis operam vt oua quatuor in ore fracta, cum suis putaminibus animal deuoret. Si tormina magis opprimant, nec aluus quicquā nisi coacta reddat, inter crura caudam equus iactabit, & supra ventrem decumbet. Tum rutæ syluestris semen in hemina vini datum, ea digeret. Proderit quoq; cepas decē tritas, aridarum ficorum pondo denariorū trium, nitri scrupulum vnum, fimi columbacei sextulā, simul omnia miscere, & in duo collyria formare, quæ subduntur ano. ex superioribus stillatitiam myrrham, quam vocāt stacten, ex oleo mellisq; momento tepidā faucibus infundere. Si necessitas expostulet, licebit manum per sedem inserere, & fimum eximere. Si ijs hæc tormēta nō discutiantur, à sequētibus auxiliū petendum est. Quapropter cymini mūdi ligula vna, seminis rutę dimidium, opopanacis quod fabā æquet, laseris magnitudo quæ dimidiā fabæ partē impleat, vini veteris sextarius italicus, olei quod acerbæ profuderunt oliuæ, omphaciū vocāt, quod esse satis videbitur. hæc mistura per triduū animali præbeatur. Sed hordei victu tum eis interdicatur. Torminosus equus ijs notis deprehenditur. cōtinuo sese volutat. eiq; venter spiritu distenditur. decumbens gemitus exprimit: & modo huc, modo illuc vertitur. intestina latrant, & cōmurmurantia crepitum elidunt. Quod ad aliam curandi rationem pertinet, fomenta adhibentur quę spiritū digerant. Totum corpus inspiratis vino & oleo, manu defricatur. Styrax, vinum, oleum, aristolochiáque defunditur, aut porri succus ex vino & oleo. Vinum & oleū subter in aluū dantur. Manus oleo peruncta inseritur ano, vt occurrens fimum eliciatur. Vesica clementer ac blande manibus tractetur. Eruum detur esitandum, aut auena eruo mista. Tepidam ebibat aquam.

Apsyrti de iliorum inflatione, Cap. XLVI.

APSYRTVS Quinto Lollio Marrullio salutem. Te nutrientem equos nosse perquam vtile fuerit, quęnam intestini tumoris indicia proponantur, & qua de causa vitiū hoc inuadat. Hac ratione prouenit: cum equus conditiuo tētatur pabulo, ipsum quidem cōcoquitur, verum spirandi difficultatem parit. corpus implet. aluum destringit, & reddendis excrementis duriorem præstat. Paucula quædam excernit. Anus

inflatur. id κενοπεήσφμ Græci vocant, quod vacuæ partes vẽtris, quæ magna ex parte flaccescere debẽt, & ardore deflagrẽt, & spiritu distẽdantur. Nonnulli flatum in cithara malũt appellare, qui mediũ os pectoris esse tenui terebello perforãdum inuenerũt, quo per foramen spiritus euanesceret. Alij extractũ syluestris cucumeris succũ instar heminarũ triũ, cum pari modo vini, & hemina olei, ex inferioribus partibus infundunt. Nos ijs vsi sumus remedijs. Fimum columbæ aut gallinarũ domibus oberrantiũ, quantũ manus capere potest, immisso vino nitroq́ subter in aluũ dedimus. Pabulũ vino maceratũ obiecimus. Vinolẽtam potionẽ præstitimus. Præcepimus vt à labore respiraret, ac daretur ab opere vacatio, paulũ etiã progrederetur, vino & oleo duriter secũdo pilo defricaretur. Cæterũ sanguis è cauda missus auxiliũ est. sed statim ab eius exortu, interuacãte quatuor digitorum spatio vena feriatur. Alios inflatio torquet, quorũ explicatæ nares patẽt. ij difficulter spiritũ reddunt, ac inter respirãdum vẽter & latera ferè cõmittuntur. sicco lædũtur alimẽto. Hæc inflatio residebit, si siti equum crucies, & viride fœnũ obtuleris.

Hierocles iliosis.

ILIVM inflatio corripit, quoties sicco pastu, qui equo sit alienus, carpitur. is spirandi difficultatem adfert, ilia flatibus implet. Hinc vẽter supprimitur, solitoq́ durior exigua quædã figurata remittit, sedes flatu distẽditur. Nonnulli spiritũ in cithara id vitiũ vocarũt. Expedit itaq́ cucumeris agrestis radicẽ tusam in succum redigere, qui heminas treis impleat, vini odorati tantundẽ, nitriq́ põdo denariorũ octo cõmiscere, & ex inferioribus in aluũ indere. hæc insequẽtia laudat Apsyrtus. Stercus colũbæ aut cohortalium gallinarũ instar manus plenæ coniectũ in vinum & nitrum subter aluo suffundendum. Nitro pabulũ nonnunquã conspergẽdum, & potionibus adijciendum. Paucã progressionẽ probat. Frictionem cum oleo & vino secũdũ pilos adhiberi. Si venã expedit soluere, vt Apsyrtus author est, ab initio caudæ secabis. sed à sede quatuor intersint digiti. Cæterum alios inflatio simplicior afficit, cum nares explicarint, & in spirãdo venter & latera ferme coëunt. hos à potu largo vindicare cõueniet, & viride fœnũ obijcere.

Apsyrti de pectore, Cap. XLVII.

APSYRTVS Antipatro equorũ medico Alexandrensi salutẽ. Si pectori ferri mucro, aut alia euidẽs causa vulnus intulit, hanc curationem desiderat. Fibulæ lineæ aut canabinæ nõ tenues transuto tergore vtrisq́ labris imponẽdæ. Vulnus linamẽtis è lana vino & oleo madefactis implendum: dein oræ fibulis strictim contrahendæ: quibus post triduum resolutis, aqua q̃ plurima respergatur. Hoc quotidie faciundum,

adhibitis vſq; ad alios quatuor dies fomẽtis. quibus exactis fibulæ reſoluãtur. Erui farina vulnus conſpergatur. Aqua tam hyeme quàm æſtate calida proluatur. Cum expurgatum vulnus fuerit, lipara nutriẽdum, quouſq; ducta cicatrice perſaneſcat. Nõnunquam toto equi corpore prægnãtes ſpiritu puſtulæ ſub tergus erumpunt, ita vt inteſtinæ inflammationis ſuſpicionem quandam præbeant. Oportet itaq; in pectore puſuloſam cutem reſcindere tribus locis per ambitum intercedente dupla pollicis vnguis latitudine. ſic inflationes reſident, & in ſpiritum euaneſcunt, nec aliquod ſuberit periculũ. Si vero penitus vulnus ita penetrauit, ferroq; traiectũ pectus fuerit, nullus medicinæ locus. Siquidem confeſtim equus in perniciem procedit, nec diu vita protrahi poteſt, quòd vicinum cor per vulnus quod in pectore hiat, perfrictionis iniuriam ſentit.

HIEROCLES.

SI PECTVS ferri mucrone, vel alia cauſa vulnus accepit, ratio curandi fibulas poſtulat: quas non tenues vtraq; vulneris ora, trãſuta cute, ſic vt tibi faciant ſatis, impones. lanam oleo vinoq; imbutam quaſi linamentum inculcabis. vbi fibulæ paulũ oras contraxerunt, eas deligabis. Tertio die reſoluẽs, calida fouebis aqua: quotidie etiamnũ vſque ad quartum diem profundes: quibus elapſis fibulas eximes: & calida perluẽs, erui farinam illines, donec quod intus concreuit, purum emanet. Poſtea lipara perũges, dum ad ſanitatem peruenerit. Si ad interiores partes mucro deſedit, & ferrũ penitus actũ eſt, ſeruari vita non poteſt, quòd per vulneris hiatum ad vicinum cor frigus aſpiret, quod ſupplicia vitæ non trahit.

Apſyrtus de genitalis procidentia. Cap. XLVIII.

APSYRTVS Numenio Alexandrino ſalutem. Si genitale procidit, nec iterum poſſit in ſuam ſedem reſilire, currentem agi aduerſis fluctibus maris aut fluuij, dein ſiſtere & perfundere præcipiunt. Alij ipſum inclinãtes appenſis cruribus, cerato cum adipe ſuilla tenuiq; nitro confricant, & aqua calida liberaliter perfundunt, ſicq; in ſedẽ vnde prolapſum eſt, repellunt. ſed longe melior eſt aqua marina. ſi deeſt, ſal aquæ conſpergendus. Nos autem hoc remedio ſumus vſi. Inſiſtẽte pedibus equo, colis cutem adacto ſummatim aculeo tenui ſtimulamus, dein acri aceto accepta punctim vulnuſcula conſpergimus. ſic in natiuũ locum exciduũ genitale ſe recondit. Hoc idem præſtant affrictæ vrticæ. Cæterum procidua ſedes, & excidens glandis folliculus, extraq; prorũpens os vteri, crebro lancinatu acus in vernaculam ſedem redeunt.

HIEROCLES.

PROCIDVVM genitale ſi in ſuum ordinem reſtitui nõ poteſt, nec reducenti paruit, aduerſo flumine vel mari curſim impulſus proluatur. Sunt qui proſternentes equum cruribus ſuſpendunt, & cera cum adipe ſuilla & tenui nitro defricãt, multa frigida ſubluũt. ſed multo efficaciſſima eſt marina. ſi deſideretur, ſalem in aquam conijciunt. Hoc inſequens magis Apſyrtus probat, qui acu tenui cutem quæ colem ambit, ſummatim lancinandam, & acetum acre vulnuſculis irrorandum iubet. Sic enim in ſuam ſedem prociduum genitale ſe recipit. Hoc idem affrictu præſtant vrticæ. Cæterum procidens ſedes, aut exiens colis folliculus, vel os vteri prouolutum, adacta punctim acu, in natiuam ſedem repellitur.

PELAGONIVS.

SI COLES in exteriorẽ locum venit, & hinc vrina remoratur, thus, ouum, cuminum cum vino miſtum infundito. ſuillum fimũ ex aceto percolatũ, aut radicis panacis ſcrypula duo cum nitro trita itidem ingerito. Proderit ſylueſtris rutæ radicẽ cum cynocrambe miſtã itidem infudiſſe. Hoc etiã aduerſus tormina efficax habetur. Quòd ſi vrinam non facit, eadem ferè remedia ſunt. nam oleum immiſtum vino ſuper ilia lumbos & renes infunditur. Et ſi hoc parum profuit, melle decocto & ſale collyrium tenue inditur foramini quo meat vrina, vel muſca viua, vel thuris mica, vel allij pars, vel de bitumine collyrium inſeritur, quo diximus modo. Naturalibus hæc eadem adhibẽt remedia ſi vrina genitalia deuſſerit.

Apſyrti de inflammatione teſtium & tumore, Cap. XLIX.

APSYRTVS Memnoni veterinario ſalutẽ. Te nutriẽtem equos ſcire velim, quòd teſtium inflammationes, aut vulnere, aut morſu quem ſerpens impreſſit, concipiuntur, aut quoties inuicem equi ſæuiunt. cui ita pleriq; medentur. Sylueſtris cucumeris radicem fractam in aqua & ſale decoquunt, ſpongiaq; hoc liquore imbuta fouẽt. ceruſam, oleum, & caprillam adipem cum oui candido contritam delinunt. ſic ad ſanitatem perducunt. Sed cum alia cauſa inflammationem mouit, ſic oportet auxiliari, bis die calida perfundere, & inſperſo aquæ ſale, cimolia cũ aceto linire, aut figulari creta ſimiliter, aut tunſi viridis abſinthij ſucco, aut cicutæ præſertim eius quæ in ſterquilinijs enaſcitur, aut ſolani ſucco. Nec ſecus ceruſam tritam ex aqua delini iuuat.

HIEROCLES.

Si ex inflammatione teſtes intumuerint, aqua calida cui paulum nitri ſit adiectum, aut aceti fece foueantur. ſi vero tumor ſub ijs curationibus nõ

desidit,sanguis à cruribus prope testes mittitur.si ne ijs quidē finiatur,cādēti ferramēto media pars exulceretur.sed custodiēdū ne testes ignē sentiant.

Hippocrates aduersus testium inflammationes.

TESTIVM inflāmationes illinātur figulari creta aceto subacta, aut solano in aceto cocto. ab inguinibus sanguis mittatur. nulla frigidæ aquæ potestas fiat. Si ijs non discutiatur morbus,puerili lotio foueatur,subditis molis candentibus,quarum halitu profusoq; vapore sudor euocetur.calida perfundatur aqua.oleo perlinatur.Detur opera,vt ad ambulandum pergat.Si testium exurgens tumor afficit,cretam cum bubulo fimo,cumino & posca tritā,illiuisse satis est, donec dolor conquiescat.

Pelagonij ijs quorum genitalibus pus fertur.

Gallinaceum gallum & catulū simul in aqua decoques. in colatū liquamen triti bituminis drachmā adijcies.nouē diebus hoc ius dabis ebibendū.

Apsyrti de intestinorum prolapsu, Cap. L.

APSYRTVS Dio veterinario ciui suo salutem.Scripsisti ad me de eo genere herniæ, in quo ad scrotum præceps deuoluitur intestinum, enterocelen nominant. Si equo nascatur, (ea vetustioribus descendere cōsueuit) scrotum id est folliculum quo testiculi conteguntur, comprimere oportet,& qua pōdus verget,fibulas adhibere,& vinculis firmiter obstringere,aceto nitroq; perfundere.vbi fibula computruit, aqua frigida fœmina & vlcus subluere,simplici curare medicamento: locum adminiculo fulcire,dum suæ sanitati reddatur.

HIEROCLES.

Si intestinū in scrotum desiliuit,quod enterocele græcis dicitur, oportet folliculum quo testiculi comprehenduntur,apprimere,& qua sidit pondus,indita fibula,quàm firmissime deligare,dein aceto nitroq; fouere. Cum emarcuit fibula, fœmina frigida aqua perfundere, vlcus ad cicatricem perducere. Ab relapsu sustentum vindicare,dum ad sanitatem perueniat.

Apsyrti de genuum defluxionibus, Cap. LI.

APSYRTVS Semiæ Centurioni salutē. Defluxiones in genua decumbunt,quæ romano sermone flimelia dicūtur. hæ prorsus sectionē respuūt. siquidē ducta cicatrice, genu in rugas cōtrahitur.Multo deterius efficiunt qui candentibus ferramentis exulcerant. nanq; defluxionis impetum eò deuocant:inde densatus tumor occallescit. Hanc curandi rationem sequuntur. Pilulas quas æstus maris in littus expuit,in tenues

laminas diducunt, cimoliam cretam adijcientes. cum hæ diebus quinque maduerint in aqua, per biduum illigant, tertio die soluunt: rursus illud idem tentãt. nam saniem ea res exprimit. Aut cinerem ærariæ officinæ fornaci respersum, melli cocto commiscere conuenit, & linteo agglutinatum superligare, aut hordeaceam farinam ammista aqua applicare, aut grossum tusam adalligare, in frigidam appelli. Si ijs cursus non substitit, siccum malagma vtiliter adhibetur. Iis remedijs pugnandum quoties liquida subest sanies, quæ cum intus concreuit, in internam genuum partem transiens, illo se recipit, ac nodum inibi creat, quem malagmate sicco, vt antea dictum est, opus est digerere, quousqꝫ deorsum ruat, & offusa radio collectionem excitet, quam inde paracercidia vocãt: cui ex axungia malagma remedium est præsentaneum. Verum ea defluxionum generibus annumeratur. Cum autem in inferiores partes proruẽs cursus crura repleuit, præsertim posteriora, sic vt præter modum intumescãt, si sanguis ab ijs demittatur, maior humoris vis eo concurret. Tum progressibus & cursitatiunculis vti iuuabit, ac in frigidam aquam descendere.

HIEROCLES.

SI DEFLVXIO genibus insideat, quam romana voce vocant flimelium, ea dissectionem non desiderat. nanqꝫ cicatricosum genu rugosumqꝫ relinquit. Sed ne illud quidem vrendum. Eo enim magis ruentis humoris impetus fertur, occallescente loco. huic ita succurrendum. Orbiculos æstu maris in littus eiectos diuellere frustatim oportet, & in aqua per quinqꝫ dies macerare, addita cimolia creta ita linire, biduo superligare, die tertio resoluere, rursus idem prosequi, vtpote cum ita saniosus liquor elidetur. Aut cinerem ærariæ officinæ fornacibus inspersum, melli commiscere, pañoque sublitum obligare, aut farinam hordei subactam aqua superponere, aut grossulum tusam similiter immistam illigare. Est & malagma siccum vtile. His vtendum quatenus liquida sanies subesse sentietur. Cum vero iam coijt, & ad intimam partem effusa transfertur, nodus erumpit, quẽ sicco malagmate, sicuti scriptum est, discutere est opus, quoad deorsum versus se conferat, partemque radio vicinam occupans, pariat collectionem, quæ paracercis inde græcis cognominatur, quod circiter radiũ, quem cercida vocãt, exeat. Cui ex axungia adhibitum malagma inter valentissima est auxilia. Ambulationibus vti & cursibus modicis non est alienum. In aquam etiam ingredi iuuat. Sed obsidentem genua inflammationem discutit medicamentum quod rhododaphnæ, bituminis, nitri, axungiæ veteris, singulis quadrantibus temperatur.

Apſyrti ad ſuffraginoſos equos, Cap. LII.

APSYRTVS Apolloniadæ medico equorum ſalutem dicit. Cum defluxiones erumpunt in pedes, quas è Græcis nonnulli σέιρας, quaſi pedicas, aut ſi mauis catenas, alij chiramata vocãt, quòd calces rimis ſciſſæ rigeãt, ex quo σειρᾶν, quaſi compediri dictum eſt, Romani ſuffragines nominant. quibus hęc adhibetur curatio. Sãguis è pedibus imis mittitur, diſſecta calcanei vena parte exteriore, vel itidem interiore. Sed ab exortu vngulę miſſionem tentare non oportet, ſed infra potius deradere, & cutem leniter ſcarificare, quò noxius humor effundatur. vino poſtmodum detergere. Succum acaciæ ruffæ cum aqua tritum, vt mellis craſſitudinẽ referat, delinere, aut ſuillum adipẽ tritũ ex pice liquida admouere. Frequẽter inambulet, ſed in aquã pedẽ nõ mittat. Hoc vitium vt hyeme cõtrahitur, ſic æſtate pecus à morbo ſeſe recolligit, & ad ſanitatẽ perducitur. Suffraginoſi nõ facilè articulariæ malidis vitio tentantur. Sed ne canterij quidem cõplurimum redduntur defluxionibus opportuni. Vtilia ſunt hęc tẽporius adhibita. Erui farina vino aut melli miſta, ligata circunducitur. Eundem effectũ freſa faba præſtat. Suillum fimum vino ſubactum, in quo detrita malicoria ſint incocta, circunligatur. Tunſa galla etiam illitu prodeſt. Amurcæ viniq́ auſteri feruefactorum fotus eſt ſalutaris. Haſtulæ regiæ radix in aqua cocta ad idem efficax eſt. Sale, oleo, & melle ſuffragines defricentur. Defluxionũ quæ pedes afficiũt, genera ſunt tria: quorum iam vnũ propoſuimus. Alterũ vngulam in altũ ſuſtollit: in quo maxime ſurſum verſus ſcarificãdum eſt, ne vngula protritu cõſumatur. Tertium, cum eadẽ offringitur: quod incõmodum accidere ſolet prouectis ætate. Qui defluxionibus ſunt obnoxij, eiſq́ fluidũ eſt ſaliuis os, multo maxime ſenecta cõfectis, vſq́ eo, vt quod mãdunt hordeũ, penitus humectẽt, quiq́ longęuiores degũt, longe magis huic noxæ patent. Iunioribus quoq́ ſolet accidere, ſed quàm veteribus multo rarius.

Defluxionis præſagium, & remedia.

PRIMVM tument genua, claudicantq́ equi, nec in altũ conſcendere poſſunt. Cum manu vitiata pars premitur, recti aſſurgũt. Si igitur poſteriora defluxiones obſideant, candentibus ferramentis teretibus adurantur, in flexu poplitis interno quinq́ citatis igni plagis, in externa parte latis vtrinq́ faſtigijs. Si prioribus genibus inſederunt, ea cancellatim comburantur, & vt reliqua vlcera igne facta, curentur.

HIEROCLES.

DEFLVXIONES in pedes deſcendunt, quas Græci ſiras, alij chiramata vocãt. à quo σειρᾶν, id eſt cõpedibus implicari, Apſyrtus author eſt. quod vitiũ ſic depellitur. Sanguis pedibus detra-

hatur, ſoluta ſcalpello vena quæ calcibus parte exteriore prominet, aut interiore conditur. ſed prouidendum ne iuxta originem vngulæ id attentetur. multo magis ab inferiori parte, ne exteratur, ſcarificari deradiq; conueniet, deinde vino detergeri: poſtea ruffæ acaciæ ſuccum in aqua tritum, vt mellis craſſitudo referatur, illinere. Eundem effectum pix liquida ex ſuillo adipe prębet. Ad aquam equus non debet appelli. Malum hoc hyeme concipitur, ſed æſtate depulſo vitio ad ſanitatem recurſus fit. Sed nō facile caſtratos defluxio tentat: qui neq; etiā malidis articulariæ iniurijs patent. Hæc inter valentia remedia laudat Apſyrtus, erui farinam vino & melli miſtā illini, linteoq; deligari. hoc idem fabæ freſæ lomentum præſtat, item ſuillum ſtercus. Noſſe licet quod quum defluxione corripitur equus, crura tumeſcunt, ſolito grādiora turgēt, ſed longe magis poſteriora ijs tumoribus obnoxia. Ad quæ ſanguis inde miſſus, maiorē humorū copiā ſecum rapiens allicit. Malicoriū igitur vino ſubactum, & ex aqua coctum, illinitur. Galla tunſa ſuo cataplaſmate iuuat. Amurca auſteroq; vino quę ſimul efferbuerint, fouere prodeſt. Haſtulę regię radix in aqua decocta ad eadem efficax eſt. verum ſale, oleo, & melle defricetur. Hoc vitium in treis ſpecies degenerat: quarum vnam ante ſcripſimus. Altera in ſublime tollit vngulā, in qua infima opus eſt deradere, quo minus iacturam faciat vngula, & detritu cōficiatur. Tertia, cum vngula frangitur: quæ res ætate prouectis accidit. Defluxionibus vtiq; ſunt obnoxij quibus ore ſaliua profluit, ita vt humefaciant hordeum quo paſcuntur. quod plerunq; ſenioribus euenire ſolet, maxime ſenio cōfectis. Quinetiam natu minoribus prouenit, ſed non ita frequenter.

Eumelus ad crurum defluxiones.

SI CRVRA defluxiones occupent, eas cādentibus ferramentis adurere conuenit. Sed vulnera ignea vi facta ſanabis, ſi ſpongia aceto & laſere imbuta ſuperponatur: poſtridie collyriū inſtillatur quod mucoſum lentorem excutiat. Cuius cōponendi ratio hæc eſt. gūmis, ammoniaci, ſingulorū pares modi aceto quàm acerrimo detriti cōmiſceantur, inſolatiq; dum ſicceſcant, in collyria formentur. Recentes defluxiones citra ferrum ita diſcuties. Floris roſmarini, galbani, ſingulorū ſelibrā, reſinæ dupondiū, pollinis thuris pinguiſſimi cyathos quatuor, nitri ſemiſſem, ſalis ſextariū vnū miſcēdo cōteres. vbi adieceris acetū, operā dabis vt efferueſcāt, & concreſcāt in malagma, quod calidum illines, & per triduū applicabis. aut bituminis iudaici, ſeminis ſinapis, rhododaphnes, ſingulorū librā, admixta axungia genibus oblines. aut radicē ranūculi, quod batrachion veterinarij vocāt, eruū, axungiā veterē, cū aceto acri trita admouebis, vel ſinapis alexandrinæ, naſturtij, caricarum aphrarū, ſingulas ſelibras, ſalis ſextātem, axungiæ veteris librā, aceti quod ad excipiēdum fuerit ſatis, miſcebis, & vſui dabis.

Hippocrates inflammationibus, ac meliceridi, laxatis & vliginosis artubus.

SAL CVM melle tritus destillationem sistit. Si inflammatio recens infestat, rescindi debet, & cãdente ferro aqua frigida prius edomito vulnus emundari, dein spongia aceto madefacta per quatriduum imponi, quinto die hordeacea farina aqua subacta indi, donec vulnus cicatricem duxerit. Tum punici cortex contusus cum lycio sinui patefacto superponitur. Si vel inflammatio afficit, aut si tubercula glutinosum humorem mellea crassitudine concretũ eructent, hydatidas vocant, calidi cineris vnciam, glebæ calcis viuæ tantundem, cum vino & melle subacta, prius quàm inarescant, vlceri superlines. Eo remedio pugnabis si recentia fuerint tubercula. Quòd si vetustatẽ senserũt, more reliquorũ adurens medicamentũ postulabũt. Si labor huius morbi causam attulit, præsertim cum equus aspero loco vel lapidoso vehementer agitatus fuerit, aut ingenti pondere degrauatus iter fecerit, aut dorsuarius sarcinam comportauit, proderit rhododaphnæ, bituminis, nitri, axungiæ, singulorũ quadrantale pondus colatum mistumq; in medicamentum cogi, & postmodum illini. Si quodam humorum coitu abscessus exiliãt, ferro sunt aperiendi, deinde tentãda hæc curatio. Adipis taurini, galbani, bdellij, piperis candidi, amoniaci, singulorum pondo quadrans, pollinis thuris pondo triens, baccarum lauri pondo vncia, miscentur, vt in medicamentum concrescant, quo vulnus omne sanari consueuit. Nec ab hac curandi ratione tunc abhorrebit cyclamini radicis crematæ cinerem cum erui farina melle acetoq; subactum superponere vulneri. Si vero vulnera penetrent altius, quàm vt horum vim possint sentire, linamẽtis rubrica melli mista madentibus oppleantur, mox pãnus aut spõgia posca imbuta admoueatur. Multis tritas gallas aut marrubij succum cum fuligine satis est imposuisse. Si hanc medendi viam tradas, vt inflammatio ferrum non experiatur, sinapis, salis alexandrini, singulorũ sextula, nasturtij aceti scrupuli duo, axungiæ veteris sesquilibra, omnia simul terãtur, illitaq; linteo per triduũ imponãtur: dein soluto medicamine, deletili spongia cyrenaici laseris imbre rorata defricentur. sic vlcerum crustæ puluiniq; soluti fatiscunt. Non desunt qui fœni florem vstum cum frigida posca tantisper admoueãt, dum inflãmatio prorsus consederit, & euanida abierit. Deinde tritas alliorum spicas talis imponunt. Est autem hoc inter probatissima remedia cum artus laxati dehiscunt, aut aquosa scatent vligine. aloën, mannam, thus, picem brutiam vnà conteres, triticeam farinã adijcies, & candidum oui liquorem, quo excipiantur reliqua: dein articulis agglutinabis. diligenter charta deligabis. post aliquot dies resolues. Rursus idem remedium dum consanescet adhibebis. Si poplites inflammationem sentiant, ceræ, bituminis, sulfuris ignem non experti, paria pondera

reſoluuntur,quibus calidis poplites ſublinuntur, furfures imponuntur ex aceto. Si in equorum armis nerui craſſiores protuberent,aut nodi,quos con dylomata vocant, occalluerint,eos adurere neceſſum eſt. Si vero ex articulorum ſede proſilierunt, ſanguinem opus erit emittere, planeq; membra fricare.poſtea tali vtendum remedio.Oleum cum aceto lana exceptum,per quatriduum articulis imponendum, ſic vt quotidie id genus medicamenti admoueatur. Poſt hæc calido auxilio firmandi ſunt articuli. cuius remedij compoſitio hæc capit, ſinapis purgatæ libram, galbani quadrantem, medullæ cerui tantundem, aceti quod ſatis eſſe videbitur. Si defluxio pedes equorum occupet, genua tumeſcunt. inde claudicatio concitatur. Si ergo poſterioribus inſideat,teretibus ferramentis vrantur. interiore ſuffraginũ flexu quinq; locis cutem candentibus opus eſt exulcerare, exterius vtrinq; latis.Si vero in priora decumbat, à genu plagæ cancellatim imprimantur. Vlcera igne facta vt cætera ſanentur. Si nerui plus æquo incraſſeſcant, fœnumgræcum cum ficis aphris tuſis & vino miſtum imponitur. id poſt triduum ſoluitur. Si circa crura aut genua longo itinere aut multo curſu naſcantur inflammationes,proderit frigida aqua partes quæ collectionem experiuntur, perfundere, aut in fluminis vadum agere,& per alueum aduerſo flumine ingredi,deinde ſpongiam laſere aceto viſco defruto axungiáque intinctam admouere.

Apſyrtus de marmore. Cap. LIII.

APSYRTVS Iulio Fauſto decurioni ſalutẽ. Te pecudes enutriẽtem optimum noſſe, quód pedibus præſertim primoribus iuxta vngulæ exortum, quam vocant coronam, marmora proſiliũt. Ea tubercula quædam ſunt,quæ in calloſam tophaceamq; duritiẽ coierunt. quorum iniuria claudicantes equi permanent. hyeme quidem ob lutum,æſtate propter ſquallores ſubterũt pedes, & cotibus elimant.hinc continens calor ex vngulis erumpit.Hoc vitium cõtrahitur cum ex itinere ſcabraq; via vngulæ incaluerunt. tum ſaniei vis in cõpagem cõmiſſuramq; neruorum acetabuli ſe inclinat. Neruicis etiam accidere ſolet, aut quibus talorũ intertrigines collectionem mouerunt: quód venæ ea parte pedis,quam cyna,id eſt canem vocant,ignea conſtant natura. E quibus ſanguis mittendus non eſt: quippe cum ad ictum ſcalpelli locus excandeſcat,tophaceamq; duritiem & inflammationem creet. quare multo melius fuerit malagmate vti quod luxis dicatum eſt.Mulus duntaxat hoc vitium nouit. Aſinos non facilè hoc malumvexat. Cæterum equus non marmore ſed podagra tentatur.

HIEROCLES.

VITIVM, periti marmor appellãt, prioribus pedibus in ortu vngulæ, qui corona vocatur, erumpit. Sũtq; prodeũtes calli, qui claudicationem adferũt. Nam luti caufa, aut continuo pedum fubtritu concipiuntur. Cum itinere aut afpera via calor vngularum inferbuit, fanies ad neruorum compaginem iuxta modiolum cõcurrit, vbi offa pyxidatim cohærent. Id accidere folet neruicis, aut quibus tali coëuntes intertrigine conflictãtur. In hoc affectu fanguinem emittere non oportet. Nanq; fauciato punctim loco, tophus in maiorẽ duritiem concrefcit, & inflammationem molitur. Multo melius ergo fuerit vti malagmate quod luxationibus fanãdis eft addictũ. Mulus hoc malũ experitur. Afinum rarius is cafus manet. Equus huic incommodo non patet. Ficorum aphrarum, calcis, axungiæ veteris, fingulorum libram, floris hyffopi cyathos treis ita conterens, vt in vnum coëant corpus, fuperpones.

Apfyrtus de podagra. Cap. LIIII.

APSYRTVS Artemæ fectori falutem. Te fcire optimũ quòd cum equum podagra tentat, neq; ftare neq; progredi poteft: fed non fecus atq; correptus hordeationis vitio, decumbit. Cibi faftidio torquetur, ita vt obiectum refpuat. os incalefcit exficcaturq;, palatũ in fublime tollitur. teftes eius fingillatim viciffimq; micãt. colis procidit, & exeritur. in ftabulo pedes propter ardorem quo flagrãt, vt in fubtritu, ftercora colligunt. Cui fic fubuenitur. Cubitare prohibeatur. Lente ac paulatim agatur fub tecto, vfq; dum fudor erumpat. Corpus frictione demulcendum. Sanguis è palato mittendus, fed minus liberaliter. Rurfus poft dies feptenos ex pofterioribus à fuffragine proxime talos detrahendus, qui non abunde profluat. ex prioribus eodem modo dimittendus. calida aqua cum nitro triticeaq; farina munda detur potanda. Prodeft etiam radicis chamæmeli, quam, quòd vere floreat, eranthemum vocant, pugillum, & acetabulũ mannæ, cum vino quotidie per nares infundere. Tridui curriculo vlmi corticem pila tufum, elotumq; vino fimiliter ingerere. Inter optima id habetur. Betæ ex aqua decoctæ expreffum ius additis tribus olei cyathis infundere. His igitur omnibus vfi fumus. Maxime nobis placet medicamento deiectionẽ alui moliri. Nam cum bene corpus eft affectum, fluxionum impetus innocentiores effe conftat. Poft purgationem acetabulum eranthemi in paffi odorati heminã coniectum expedit naribus inftillare, viride fœnum obijcere. fi tempus deneget, conditiuũ nitro refpergendum. fed melius eft viride, licet cordum fuerit. Si ijs morbus non finiatur, teftes præfcindere. fic tandem confanefcet.

HIEROCLES.

CVM podagra equum male habet, nec pedibus insistere nec inambulare potest, sed humi procumbit, vt qui hordeatione laborat. cibum fastidit. os calidum siccumq́ percipitur. palatum in sublime tendit. testiculi sigillatim insiliunt. genitale concidit, ac depromitur. in equili pedes ob ardorem quem sentiunt, ad se fimum eliciunt. venæ quæ ad dorsum prorepunt, per iubam distenduntur. Hãc curandi rationem desiderat. Recũbere non patieris, sed paulatim, dum sudor euocetur, ages. corpus infricabis. sanguinem non multum palato detrahes. post dies septem ex posterioribus sub articulo suffraginum non magnam sanguinis vim opus est dimittere. itidem prioribus sub flexura propter talos. calidam aquam potui dare, cui nitrũ farinaq́ tritici euoluto furfure sit adiecta. Nõnullis id auxilium ferre creditur eranthemi, quam vocamus anthemidem, quantũ manus capit, mannæ acetabulum vino demissum, vsq́ triduum per nares quotidie suffũdere. Tusum vlmi corticẽ in mortario, elutumq́ vino demittere. Aut, vt quidã sentiũt, betæ decoctum ex vini cyathis tribus ingerere non est alienum. Apsyrto aluum ciere placet. Quãdo cum bene corpus valebit, destillationis cursum in pedes ruere, noxa vacabit: post factã deiectionẽ eranthemi acetabulum in vini passi heminam coniectũ, naribus inserere conueniet. viride fœnum præbere. si deficit, siccum nitro respergatur. Si in ijs non est præsidiũ, testes excindi debẽt. ita saluti reddetur. Podagræ cruciatus leuat insequẽs medicamentũ. Terebinthinæ pineæ, laurei olei, ceræ, nitri, adipis taurini, guttæ ammoniacæ, olei myrtei, iriniq́, singulorũ pondo, vulgaris olei selibra, vini veteris sextarij duo, castorei lachrymę, styracini olei, piperis, singulorum vncia, medullæ cerui, cyperi, singulorum quadrans, serpylli, folij persici, seminis lini, saluiæ, singulorum triens, opopanacis, galbani, sulfuris ignem non experti, sampsuci, bdellij, mãnæ, singulorum sextans, olei cyprini selibra, hæc miscentur. hoc medicamento cum res exigit vtendum.

EVMELVS.

Si ad ĩferiora factus cursus pedes ĩpleat, podagrã creabit. tũ sãguinis taurini heminæ atticæ dimidiũ, thuris drachmas decem, salis hispaniẽsis denarij põdus cõteres, adiectaq́ vini hemina calfacies, & per sinistrã narẽ demittes.

Apsyrtus de pilorum marcore. Cap. LV.

SI PILI qui ex inferioribus caudæ verticulis propendent, marcore confecti defluant, vrina detergere cõuenit, & alumine diligenter eluere, vino oleoq́ perfundere. Ferunt adipem canis aut vulpis illitum præsenti esse remedio. Optimũ quoq́ fuerit altheæ radicem coxisse, hoc decocti iure perfudisse, molli manu demulsisse. Hæc pilorũ

defluuia cõtinent. sed si prius deterseris, longe promissiores, vt inter omnes constitit, exibunt, & glabritiæ ad densitatem perducentur. Hoc hominibus tam viris quàm mulieribus pilos euocat, areásque densiore pilo replet.

Hierocles ad idem.

SI PILI carie cõsumpti à caudæ muscario labũtur, lotio pars ea purgetur, & bene proluta vino perfundatur, dein canino adipe aut vulpino perũgatur. Longe optimum fuerit præpurgatã codam radicis altheæ decocto fouere. Si vero capronis vel iubæ subest exulceratio, prius tondeatur, torridóque nitro detersa meracum inspiretur, deinde lotio defricetur, vulnerario medicamine per quinque dies delinatur: sexto aqua, mollíque medicamẽto nutriatur. Si cauda suppuret, simili ratione curandi vtendum, donec ad sanitatem ventum erit.

THEOMNESTVS.

SI CAVDA pilorum defluuia sentiat, deformitásque sequatur, primũ vbi fuerit absterfa, vrina fouebimus, deinde maluæ & brassicæ succis cũ altheæ decocto. sic subinde vino oleóque perfũdemus. Ea labantes pilos firmant. Sunt qui vulpis adipe perlinãt postquam deterserint. ita densiorem pilum euocari contendunt, & glabritias compleri.

HIPPOCRATES.

SI VOLES id præstare, vt iubæ, capronarum, caudæque pili capessant incremẽtum, puerili vrina sublues. postea calcis lixiuium, cerusam, & spumam argenti teres. postquã aqua subegeris, & igni coxeris, vteris. sic in longitudinem venustum capient incrementum.

PELAGONIVS.

PILORVM defluuia sistit charta vel papyrus cremata si adiecto butyro linatur. nam id inter valentissima remedia est. Si vero velis pilos alere, quo maturius increscant, testudinem subiecto sarmentorum fasce comburito: ac vbi in cinerem reciderit, in fictile nouum conijcito: cui aluminis crudi quadrãtem admisceto. cæterum cerui medullæ quod videbitur satis, ex vino tritæ, in ollam demittito: compluribus diebus oblinito. sic pili nutrientur, ac maiore proficient incremento. Defluos pilos restituit lupinorum crematorum cinis, aut torrefactæ fabæ lomentum glabræ parti conspersum. Areas ad pilum reducit nardi spica, si cum vuis passis tusa in aceto ferueſcat. Verum hoc auxilio calido corpus caluitiem sentiens defricandum.

Si caudam laxet, aut crebro motu vibret.

SI CAVDAE muſcariū magnopere cōmotum equus iactet, eam ſic caſtrare conueniet. ſummū articulum in ſpinā reductum ad dimidium vſq; reſcindes, cauebiſq; ne cōmiſſuram amputes. Cum vulnus ad ſanitatem perductum erit, vegetius rectúmque muſcarium exibit. Etenim qui ſupra dicto modo caudam vibrāt, aut laxius eiaculantur, complurimū inutiles reputātur. Setarū caudæ defluuia cohibet ſemen fœnigræci vel lini ſufficienti modo decoctum. Sed quotidie cauda eo proluatur. Caducos pilos reuocat caput canis in puluerem deuſtum, quem in prælitum butyro locum inſperſeris.

Tiberius vt vlceribus pecorum concolor pilus enaſcatur, item vt ex vernaculo colore in alienum deſciſcat.

HORDEI pinſiti ſextarios duos ſubigito, & adiecta nitri ſpuma, exiguoq; ſale, panes formato, dein in furnum dimittito, donec in carbones redigantur. poſtremo tuſos tritoſque permiſto oleo vlcerum cicatricibus oblinito. hoc diebus viginti facito. Sic pili concolores nudis cicatricum areis reddentur. Vt concolor pilus erumpat, ſtœben, quæ cortex eſt quo clitellarijs animalibus ad interna ſtragula vtuntur, vſtam tritámq; in nigris pecudibus addito oleo perline. in flauis vero, tritam ſtœben ammiſto vrſino adipe & ochra cremata perunge. ſi animal cādidum ſit, pro ochra ceruſam ſubſtitue, & illine. Sed caudam antea cura prius quàm exeāt pili, vt recens illitionis vim ſentiat. Vt pili in itinere capiant incremētum, ranunculi herbæ crematæ cinis vino permiſtus illinitur. Vt cicatricoſis partibus pilus euocetur, fœni fuligo infricatur. Si velis vt candidus pilus in nigrum degeneret, atramenti ſcriptorij ſcrupulum, ligni rhododaphnæ ſextulam, adipis caprini quod ad ea cogenda ſatis ſit, cōmiſta tritaq; lines. ita cādidum in nigrum vertas. Si candidum pilum facere tibi ſit in animo, radicis ſylueſtris cucumeris pondo denarij vnius, nitri pondo denariorum duûm, mellis hemina, olei tantundem, miſcentur: & pars quam dealbari voles, infricatur, & candidum creabit.

Tiberius foriolis equis, & ſtercore liquido laborantibus.

CANDIDVM ſtercus ex vino vetere detritum, & colis cretum ori per triduum inſeritur. Equorum foriam nōnulli græce hippotilum ab euentu vocauerunt: quippe cum ea res ventrem proluat, ac aluum citet. inde vires cum corpore carpuntur, cruraq; quaſi ligata committuntur. Hoc valetudinis genus vbi durat, periculum minatur. Curandi hæc eſt ratio. equū afficies ſiti, hyſſopúmq; inſtar acetabuli in aquā defuſum dabis potādum. Si ad ſalutem perducatur, primo quoq; die ſanguinem ge-

nibus aut cruribus emittes. Cum ad aquam vētum eſt, ſemihorā in flumine vadaturum ſines, deinde ſiccatas rubi frondes tuſáſq; potioni conijcies. Si cordi eſt, ſorbitionem infundes, quæ habeat punicum edule, polētam, & vini odorati heminā, quæ ſimul omnia cum pari aquę menſura miſcebis. plenam huius heminam faucibus demittes. His viridia pabula plerunque nocent. itaque conditiuis cibis ſuſtinendi ſunt, ne immaturis hęrbis citetur aluus, præſertim donec á foria perfuncti ſint.

Hierocles de radio. Cap. LVI.

SI RADIVS, quem cercida Græci appellant, fractus fuerit, aut colliſus, hęc medendi ratio ſequēda. Fœnigræci, linícq; ſemina quàm tenuiſſime detrita cum farina hordeacea, paribus mēſuris, in diluto vino coquuntur, donec in hāc craſſitudinem venerint, vt in glutinū planè lenteſcāt: deinde perfuſo calida aqua loco, ſeptē diebus hoc liquamen agglutinatur. Si huic medicamēto non pareat, cute tenus ductis cācellatim verſibus aduratur: ſed exarati candenti mucrone ſulci non alte decuſſentur, quòd partes illæ tenues ſint, & cum neruis coniunctæ cōſuetudinem ineant.

Hieroclis de ſerpentibus vlceribus, Cap. LVII.

SI SVB tergore quædam pellicula cādicet, & locus humore turgeat, ſubter cutē vlcus ſerpit. quod orbiculatim viuo tenus circuncides. punicum quod eſtur, inſtillabis. E polenta hordeacea lacuſtribúſq; lenticulis cataplaſma adhibebis. Sed antea locus aceto foueatur. Sunt qui poſtquam ſcalpello circūſecuerunt, primum ſcylla & braſſica ex oleo tunſa perluunt, poſtea valenter extergentes erui farinā illinunt. Alij ſerpenti vlceri hoc remediū opponunt. paſſam vuā ſole maturatā exemptis vinaceis omnibus apprime terunt, eóq; tantiſper vtūtur, dum ad ſanitatem perduxerint. prodeſt haſtulæ regiæ radicem ex vino coctā tritamq; illinere.

Hieroclis de pilari rigore, Cap. LVIII.

IN CAVDA ſæpe pili ſuillis ſetis ſimiles ſubriguntur. quod vitium ideo hyſtrichida vocant, quòd miſſiles hyſtricum aculeos ſpináſq; ſuo rigore videātur æmulari. Quo vitio contracto equus caudam parieti affricat, & vlcus mouet. tum autem ipſe vt cures, lectis & erutis mūde pilis lachrymam papaueris quæ in aceto maduerit, vlceri inſtillabis. ſed prius nitro locus defricetur. Verū modus, vt ſapientum aliquis memoriæ tradidit, oraculis breuibúſq; ſententijs cōſtans, optimus eſſe cenſetur: cuius dicto audientes, finem primo volumini fecimus.

VETERINARIAE MEDICINAE LIBER SECVNDVS, IOHANNE RVELLIO SVESSIONENSI INTERPRETE.

HIEROCLIS PRAEFATIO.

HESIODVS principium dimidiũ esse totius, memoriæ prodidit: nos, quantum equidem arbitror, rei huius adhortans, vt optima quæq; studia sectaremur. Quo pulchre animos eorum erexit, qui in capessendis disciplinis operam impendere cœperũt: quippe cum studium aliquod auspicati, iam ex dimidio censeantur absoluisse, nec magni debeat æstimari quod ex dimidia parte supersit: quanuis longe maius esse decet quod restat, vt ad vmbilicum ducatur. Quam rem maxime confido me ostensurũ. Siquidem cum librũ cõscribere cœpissem, nec facilè summã manũ sperassem impositũ iri: è regione illi quodammodo oppositum librum hunc secũdum melicorũ more poëtarum produxi & extendi, magno id studio cõtendens efficere, ne quid ad operis absolutionẽ desiderari posset. Vt enim eum qui opus vindicare à lectionis satietate cupiebat, primo libro modũ imponere operæ erat pretium: sic decens fuit non infectum relinquere negotium: hoc optimum esse reor, præsertim sedulis de rebus cõstructum. Etenim hæc omnium animantium equus summa gratia præditus, summoq; studio affectatus inter homines iure existimari potest: nec immerito: cum iter facientem dominũ labore leuat: pompam agenti venustiorem circunspectioremq;, quasi ea re sibi placeat, præ se fert apparatum. In bellicis vtiq; certaminibus fidelis periculorum comes, non detrectans pugnam, officiosus operum particeps, ita vt fusos hostes, & in fugam versos, ictibus morsuq; conficiat, amicos & socios in discrimine seruet. Ideo iure optimo apud homines equus maximo in honore sic pridem habitus est, vt Olympiadibus, & Pythijs, & vbicunq; locorum certamina proponebantur, equis, non secus atq; viris, pernicitatis præmia decernerentur. Apud deos quoq; tanto dignus studio fuit, vt non modo diuinis curribus iungeretur, sed etiam in chorum syderum relatus extiterit. Proinde non alienum forsitan, nec abhorrens ab operis instituto nõnullis videretur, mentionẽ eorum partim facere, quæ rerum naturæ callidissimus Aristoteles literarũ monumentis tradidit, qui equum non adipem sed pinguitudinem habere contendit, & iecur in treis fibras esse digestum: in quo viscere fel nullum hærere putatur, sed intestinis copiosum grauéque

virus olens insidere. Cæterum equorum quorundam mulorúmque cordi inesse ossiculum inuenitur: quanquam non pauci talia prorsus ignorauerunt, vt vetus ille Micon, qui arbitrabatur equum in inferiore gena pilos edere, quos blepharides Græci, nos palpebras vocamus. taxat igitur Simo iure Miconem, ac ignorantiæ constanter insimulat. Verum postquam non de animãtis natura disserere proposui, sed singularũ valetudinum medendi rationem explicare, hæc silentio dissimulanda duxi. illa tamen mehercle non omittam, quæ eleganter refert Aristoteles, perpulchre pecudis huius ingenium simul & modestiam testatus, quòd equus matrem stupro non superuenit. hoc itaq; memoriæ mandauit. Cum equum, matrem vt saliret, capite diligenter obuoluto peroriga produxisset, tum equus veneris voluptate captus matrem collusus iniuit. detracto oculorum operimento, posteáque cognito cum matre coitu, petijt prærupta, & crepidinibus dilacerans se pręcipitem dedit. sic huius facinoris impietate atque indignitate despondens animum, sibi ipse necem consciuit. Verum hæc alia desiderant volumina: iam nostrum sequamur institutum.

Hieroclis de vlcerato ore, Cap. LIX.

SI VLCERA os occupent, vt ad guttur faucésque descendant, aridum malicorium tusum, & cribro tenui cretum inspergitur ori: lingua foris semissem horæ vincitur, quò vehementius perfrigescat: solutaq;, & extra os prehensa, meraciore vino perluitur. Quod si præsto non adest, oleaginæ frondes siccatæ tunduntur, ac densiore incerniculo cretæ consperguntur. ligata prius per dimidiam horam lingua, dein aqua, dum sanescat, eluitur.

Hieroclis de vlceribus oris manantibus, quas vocant aphthas, Cap. LX.

SI APHTHAE os obsident, (sic enim vitiũ Græci vocant) os grauiter olet, spumãtem saliuam expuit, & ardore quodam deflagrat. Tum igitur esculento punico tunso cribratoq; os perlinitur, & semihorã ligatur lingua, postmodum soluta lauatur aqua. ijs tãtisper pugnãdum, dum conualuerit. Hoc vitium præsertim verno tẽpore, cum viridi fœno pascitur, concipi cõsueuit: quod equorum ora male habet. Sed genus vnum est, quod in duas differentias distribuitur. Etenim modo citra marcorem graue virus odoris os expirat, feruentemq; spumã eructat, modo cruenta exulceratione os & fauces ambit. quarum curationem nunc aggrediar. Aphtham grauiter olentem, spumosam, & incandescentem igni,

ſic curabis. Punica quæ edendo ſunt,ſicca quàm minutiſſime tundito,dein vbi linguam animãtis extraxeris,hancꝙ loro alligaueris capiſtro,hoc punici polline os aſpergito:cumꝙ paulũ defricueris,per horæ dimidiæ curriculum in ſublime ſuſpendito,& ita lauato. Hoc ſi ſeptem diebus feceris,pecus ad ſanitatem reuocabis:ſitꝙ tibi curationis argumentum,cum os graui liberatur odore. Si vero aphthæ cæca fuerit origo,ac guttur fauces & arteriam fœdis vlceribus obſideat,hanc adhibebis curationem. Linguam vbi loro comprehẽderis,& foris itidem illigaueris,melle partes oris exulceratas oblines, ſemiſſem horæ contineri patieris,vt lingua circumlambens vlcera, cruſtulas & puluillos eorum emarginet. Rurſuſꝙ comprehendens linguam,ſicci punici ſumme detriti farinam habens in promptu,item oleagineam frondem minutiſſime molitã, vbi ſingulorũ pares modos miſcueris,eo partes exulcerationem ſentientes reſperges.exertam vt in ſuperiore vitio ſemihoram appendes,vt frigus ſentiat. elues vino. hoc per nouẽ dies quotidie curabis.

Apſyrti ijs qui via aut curſu fatigati,aut ſpiritu diſtenti ſunt, aut deiectione vexati, Cap. LXI.

APSYRTVS Marco Hæmylio Decurioni ſalutem. Te nutrientem equos ſcire velim quod ijs qui labore viæ, aut curſu fatigati ſunt,vti commodum eſt hoc remedio. Polẽta tenuis miſta cum vino odorato formatur in offas, quæ comprehenſa lingua demittuntur in fauces. Si vero illis vlcus ſubſtat,croci trium obolorum põdus cum aquæ hemina per os infunditur.ſed inſequentes notæ laſſitudinem præſagiunt. Primum equus inſiſtere non poteſt,ſed obtremiſcens perſtat,demiſſum habens caput,& flaccidas aures.oculi ſunt cõcaui,ceruix intẽta riget. Si ipſum ſtimulo laceſſas,caput erigit,ſed cõfeſtim demittit.Itaꝙ primum curæ fuerit,vt ſtabulentur loco nõ duro,ſed molli,cui lætamen ſuperiectum ſit.Dein vinum ex oleo tepefactum conuenit inſpirare,poſtea defricare, poſtremo calida aqua liberalius eluere,manu terga ſubigere,vngere,fricare,veſtimẽtis obuelare,ſub tecta continere.Enimuero qui ex itinere aut curſu ſpiritu diſtenduntur,ijs vitium tollunt vinum & aqua cum pares portiones habent, cõmiſtaꝙ binas implent heminas. Sed quotidie ſeptem dierum ſpatio per os infundere cõuenit. Si ilia prætendantur,vinum non eſt præbendum,ſed aquæ ſeſquiſextarium ex tribus obolis croci,facta prius frictione,per ſiniſtram narem indidiſſe ſatis eſt. Sæpe foria,vel citata ventris proluuies,equi reliquiꝙ veterini generis corpus & vires carpit, quãuis nulla conſenſu quodam inteſtina valetudo premat. Sanguinis etiam profuſione caſu cõcitata, corpus magnam virium iacturam facit. Ideo vberiore victu fulciendum, varioꝙ pabuli genere ſolicitandum.

Lassi & æstuantis veterini procuratio.

LASSO & æstuãti veterino adeps in fauces demittitur, merumq; in os suffunditur, & operimenta adhibentur, quò possit à frigore vindicari: caputq; & spina tepẽti adipe vel vino linũtur. Nec minus quotidie corpora iumentorum quàm hominum defricanda sunt: ac sæpe plus prodest pressa manu subegisse terga, quàm si largissime cibos præbeas. Multum quoq; refert robur corporis seruare. Quod vtcũq; custodiemus, si idoneis temporibus ad præsepia, ad aquam, ad exercitationem duxerimus. Cæterum cum iugalia disiunguntur ab opere, substricta quis confricet, manibusq; comprimat dorsum, & pellem reuellat, nec patiatur adhærere. Colla subigat, merumq; faucibus, si æstuauerint, infundat. Sed ante ad præsepia religari non expedit, quàm sudare atq; anhelare desierint. Cum deinde tempestiue potuerint vesci, non multum nec vniuersum cibum, sed partibus & paulatim præbere conuenit. quem cum assumpserint, ad aquam duci oportet, sibiloq; allectari, quò libentius bibant. tum demum reducta largiori pabulo satiari. Iis quibus ilia distrahuntur, aut pulmonis imbecillitatem sentiunt, aut ad strigosam maciem perducuntur, hoc vtendum antidoto, quod recipit croci vnciam, iris illyricæ tunsæ cretæq; semissem, piperis quadrantem, mellis cyathos ternos, vuæ passæ detractis vinaceis quod sextarios binos impleat, nucleorum pineorum tantũdem. ex qua ligulæ duæ cum vini cyathis tribus, & quadrante vnius heminæ per os infunduntur.

Pelagonij ad equos membris captos remedia.

INTERDVM equus fame confectus, aut viribus exhaustus, membris penè resoluitur. Etsi huiuscemodi euarient affectus, qui vires infirmant, plerũq; tamen imbecillitatis indicia similia sunt. quare mederi volentibus errorem pariunt. etenim in animalibus signa languoris inuenimus abhorrẽtis ab imbecillitate, quam nunc deprehendimus. Cumq; nosse volumus febricitantem equũ, caput cõspicimus in terram deuolui, continẽti suspirio premi, gemitus edere. sed hæc indicia nõ febrientis modo, sed & dolores experientis habentur communia. Rursus opisthotonicorũ notæ traduntur, quæ etiã proueniunt ijs animantibus, quæ longior insolatio aut diuturnus labor ad imbecillitatem perduxit. Ea non possunt insistere, sed commissis in vnum pedibus concidunt. Nõ ergo putabis ipse dolorẽ esse vẽtris, aut tormina: neq; ab ijs medendi rationem trahes, sed cõuenientius remedium cõquires. Multa igitur germanarum ægrotationum signa similitudine confunduntur. Multa quoq; prorsus dissidentium indicia facilè deprehendes, si diligẽtius animaduertas. Si virium robur infirmetur, ea sunt remedia. Celso placuit laborantem imbecillitate pecudem potione prohiberi, præcipitq; siti confectam, præsertim vbi tanto bibendi de-

ſiderio flagrauit,in frigida aqua per horam contineri. quod mirum in modum opitulari inter omnes conuenit. Florus vlmi frondes in vino tundi iubet,& per corniculum infundi. Nos autem triticeam farinam dari monemus,aut oua tria cum pulegio poſca oleoq́ infundi. Alij integrum gallinaceum ouum crudum ieiunis faucibus inſerunt,ac poſtero die ſpicas vlpici vel allij cum vino tritas naribus infundunt. ita languorem diſcuti,& depulſis vitijs recreari vires.

Hierocles vlceratæ arteriæ aut ruptæ. Cap. LXII.

SI VLCVS arteria ſentit,durũ quid extuſſitur.Equus cibum non capit.quare per os infundatur aqua inſtar heminarũ quatuor,in qua fici decoctæ ſint, & immiſta duo oua, aut ptiſanæ cremor, in quo concoctum ſit ouum.Si quid in arteria ruptum ſit aut colliſum, grauiter equus proſpirat, atq; cum ſtertore ſibilum elidit. tuſſis vrget. a naribus purulentum quid fertur. prioribus pedibus claudicat. ſubinde teſtes exiliunt. ilia trahũtur. crura torpent,ac tremore concutiuntur. Corpus manu tangi non patitur.Eruum itaq; biduo macerare conuenit: cumq; ſatis maduerit,percolare.vbi vero quàm maxime ſiccatum fuerit, minutatim contundere, cretumq́ potioni præſtare, quæ vini dulcis nigri parteis duas,aquæ partes quinq; commiſtas contineat.Sic ad ſecundam valetudinẽ procedet. Si ſexaginta diebus ebiberit,euidens iuuamentum ſentiet.

Compoſitio arteriacæ ad authorem Pelagonium refertur.

MYRRHAE troglodytidis põdo triens,croci,floris iũci odorati, ſingulorũ pondo quadrans,cinnamomi,piperis candidi,ſingulorum pondo quincunx, piperis nigri pondo triens, caſiæ pondo ſem uncia,reſinæ colophoniacę pondo quincunx,ariſtolochiæ pondo triens, acori,baccarum lauri,ſingulorum pondo quadrãs. ruptam reſarcit arteriam hæc miſtura. Myrrhæ dextans,piperis quadrans,ſeminis lini torrefacti libra,vuarum paſſarum ſextarius,nucum pinearum tantundem, quæ liquari poſſunt coquãtur,adiectis ficis:mel debet ammiſceri,totumq́ in pilas digeri,quæ magnitudine citrium malum æquent. octo quotidie per os inijciantur.ita ad ſanitatem perueniet. Eoſdem effectus exhibet inſequens medicamentum. myrrhæ quadrans, cinnamomi ſeſcuncia,croci quadrãs,thuris maſculi triens cum ſemuncia, nardi ſyriacæ, terebinthinæ reſinæ, piperis candidi,ammoniaci,ſingulorum triens,nardi ſextans,tragacãthæ libra,mellis primi meriti libra vna, omnia ſimul terantur, vinóque miſta per nares infundantur.

Hieroclis de exæſtuatione à via, Cap. LXIIII.

SI ITINERE aut curſu equus æſtuauerit, aut membra nimis ferueant, adipis ſuillæ veteris offæ vino vetere odorato madefactæ, faucibus infundantur. Si ardente febri tentetur equus, lactis caprilli ſextarius, tragacanthæ, ari gallici, nucis pineæ, ſingulorũ ſextans, hyſſopi manualis faſciculus, marrubij tuſi ſextans, omnium librale pondus ex oleo & vino infunditur. Vt incandeſcentẽ febrim permulceas, ptiſanæ cremorem, caprillum adipem, trunculos ouillos cum corianno & anetho vetere decoques: viride coriannum bene detritum ptiſanæ cremori, vt reliqua, miſcebis, colataq́ per triduũ dabis potanda. Proderit item braſſicæ cymas & coliculos ex apio tuſos adiecto vini ſextario per ſiniſtram narem indidiſſe. Sũt qui ſeminis petroſelini, dauci, ſeſelis gallici, abrotoni, & iunci odorati pares modos tundant, & ex hydromelite defundant.

Apſyrti de combuſtis à calce, Cap. LXV.

SIQVANDO viua calx equum ambuſſit, aut ſi candens eius gleba, quæ nõnullis græcis titanos dicitur, quãuis corporis partem exeſt, aut in ſterquilinium crura demerſit quod ſua ſponte flagrans ignem concepit, aut quocunq́ modo ignis ardorem experiatur, aqua frigida æſtate ſuccurritur, hyeme calida. vlcus lipara nutritur. *Si* in animo eſt, axungia aut ipſa calce cum oleo perungitur. Ad mare non appellatur dum vlcera cicatricem traxerint.

HIEROCLIS.

Si à viua calce quacunq́ corporis parte equum, aut ardente ſterquilinio contingat aduri: æſtate frigida aqua perfundatur, hyeme calida. lipara, ſi voles, ex adipe delinatur, aut calce cũ oleo. In mare non deſcendat, donec vlcera ad cicatricem perducantur.

Apſyrti de ijs quibus aliquid interne conuulſum eſt, Cap. LXVI.

SI QVIBVS internis in ſedibus aliquid conuulſum eſt, oculos habent cauos cõditóſq́ præter quàm ſoliti ſunt antea, & demiſſos, deorſumq́ vergentes, contracta ilia: & licet affatim edant bibantq́, nihilominus ad maciem perducuntur. inter ambulandum parum pergunt: erectiq́ poſteriores pedes prioribus committunt. Tales deſpondent animum, vitam tamen aliquantiſper prorogant, niſi aluus cruentam proluuiẽ edit, aut vrina ſanguinem trahit. vtrũlibet obortum maturiorem minatur

interitum, confestimq́ue pecus animam agit. Si diuulsum est intestinum, aut in duas partes diductum, cibus per nares redditur, aqua ex intestinis exit, & corpus repente labat, confestimq́ue ad perniciem procedit. Insequẽs antidotum deploratis etiam auxiliatur. Iridis illyricæ tunsæ & cretæ selibra, piperis quadrans, mellis sesquihemina, vuarum passarum sextarij duo, in vnum miscentur, & in compositionem redigũtur: ex qua semunciam cum vini hemina, & olei sextarijs duobus, per os in omnibus intestinis doloribus infudisse satis est.

Si quid in interaneis ruptum est, & quid subest periculi.

POSTQVAM ijs qui veterinariam artem non callent, quidnã ruptum sit non constat, explicare necessarium est quibus hoc notis ab ignorantibus deprehendetur. Si quod in ventre diuortium sit, aut intestinum aliquod sit diruptum, hoc signum indicabit. Stercus naribus emittitur, & corpus sudore diffluit. Si rupta vesica est, liquida statim excremẽta vrinamq́ue per sedem emolitur. Si ruptũ quid in pulmone est, sanguinem naribus reijcit. Si iecur est affectum, genitale, venter, & fœmina tumẽt. Si lienis laborat, cibum fastidit. Si renes male habent, vrinã edit cruentam. Si ergo venter aut intestinum aut vesica rumpatur, auxilium repræsentare nihil proficiet. Verum si pulmones noxam sentiãt, expedit cãdidi erui sextarios octo, & salis acetabulum cum aqua subigere, & in panificia digerere. quæ vbi inaruerint, magnopere terenda: cumque bibendi fiet potestas, potioni conspergenda. Sed hæc per os infundi debẽt, crocum, myrrha, nardum syriacum, casia, amylũ, tenuis aristolochia, glaucium, gramen, oleũ. sicca omnia teruntur, vt cum humidis in vnitatem coẽant. dein mellis acetabulum adijcitur, & vini primæ notæ hemina. mistura naribus inseritur. aut cremore ptisanę quàm plurimum est vtendũ. Si iecur conflictetur, cõcinne tractabis, proluẽs, triticeamq́ue farinã hyeme, hordeaceã æstate potioni cõijcies. vetustarũ ficorum decocti ius infundes. Si renes torqueantur, animans respiret à labore, nec motibus exerceatur. cera oleoq́ue sensim perungatur. detur ab opere vacatio, donec depulso vitio ad sanitatem perducatur. Sed ab ijs petendum est auxilium. hærba quædam mœnibus & saxis vernacula prosilit, quam medicorum natio polygonium vocat, vulgus symphytũ, Macedones osteocollon, alij talãtion appellarunt. Hac tradunt dissectas carnes coalescere, si coquatur vnà: ideoq́ue quòd partium diuortia committat, & separata cogat, symphyti nũcupationem traxit. Itidem quòd ossa fracta ferruminet, osteocolli nomen accepit. Hæc perpetuo viret viuitq́ue. folijs vidua, ramulos instar iũci pensiles, tenuioris proceriorisq́ue spartij similes spargit. Viridem eruũt, lectamq́ue vino concoquunt, dum tertia liquoris pars supersit, quo suas equas & equos Hispani saliuant. eo medicamine ar-

cendis morbis vtuntur, & ab impendentibus incommodis vindicant. Si quid intus ruptum esse suspicētur, ab hac auxilium petunt. Intestinum dolorem compescunt, butyrum, opopanax, myrrha, mel, æquis pōderibus ex vino trita, & sinistra nare demissa. Si vulnus in ventre hiet, per quod intestina foras euoluantur, vulturis pinnam oleo intinctam indes ori, vsq; dum faucium sinus attingas, ac vomitum elicias. qui si intestina in sedes suas retraxit, tum locus acu traiectatur linum ducente, deinde duobus lini capitibus diuersæ partes adstringūtur, orę suturis iunguntur. demum ijs quæ vulneri sanando sunt, plaga procuratur. Quod si venter ictu perforatur, intestinaq; exterius irruperint: si angustius vulnus est, quàm vt ea commode refundantur, incidendum, donec satis pateat. quæ statim opus est recondere. diducta cutis, vincienda. si quid superuacui est, resecandum. vulneris oræ suturis committendæ. demum vulnerario medicamine pugnandum. Equus stragulis contegi debet, vt sudor euocetur. Ambulatione, sed potu præsertim, abstineatur. Folia vlmi pabulo sint. menta viridis, hærbaq; trifoliū obijciatur. Hoc ingeratur medicamentum, albi nasturtij semen cum thuris radice tritum, piperis grana sex, seminis dauci cretensis cyathi tres, cum vino vetere & melle miscentur. diebus septem per os demittuntur. aut asparagi radix vel semen ad tertias decoctum, quatriduo per nares instar heminæ defunditur. Prgterea opopanacis, sagapeni, mellis, butyri, singuli sextantes cū veteris vini hemina per triduum in os dantur. Plerunq; cyrenaicus cortex inter pabula potionesve repertus, animalia lædere consueuit. quibus itaq; sic subueniendum. mel, syluestris menta, tunduntur vnà, dein in vino tepescunt, & naribus instillantur.

Apsyrti de ijs qui intensa fame cruciantur, Cap. LXVII.

APSYRTVS Heracleoni Centurioni salutem. Est prę terea morbus equorum cum vehementer esuriunt, & ferè fame conficiuntur. bulimon vocant. cui malo sic occurrere licet. Offas panis recentis imbuti vino, ori conuenit inculcare, & identidem infricare. id quidem dum in itinere versantur. Cum vero domū se receperint, similaginis subactæ cyathos treis immisso vino similiter infundere, aut pineos nucleos pure detritos ex vino dare.

HIEROCLIS.

PECORI magna fame laboranti hunc in modum auxiliantur. panificium recens intinctum mero præbent, infricantq;: similaginē in vino subactam infundunt. pineis nucibus itidem præstant, parē mensuram ex vino præbentes. Interdum equi famis impatientes labant,

quibus facilè citra magnum damnum subueniri potest. Quippe cum cœperint hac fame periclitari, puri panis portio intincta vino, & in eodem intrita, sic vt in succum offa redigatur, infundatur corniculo. id præsenti remedio est, præsertim cum equus adhuc famis initia sentit. Verum frequēter in via fame corripi solet. tum quæ recreent eam, non licet offendere. Si vero talis morbus permanet, similæ cyathi tres, cui vinum quis adiecerit, corniculo dantur. Si famem animal diutius perferre non possit, & ea nos deficiāt quæ remedio famelicis esse solent, terram vino subactam faucibus inseres, aut eandem in globulos conglomeratam per os demittes.

Apsyrti de ijs qui cæca ratione extenuantur, & strigosiores fiunt. Cap. LXVIII.

APSYRTVS Frontoni Valerio salutem. Dedisti ad me literas quibus me consulebas quonam auxilio sit equis succurrendum qui abdita causa ad maciem perducūtur. Ii adiumētum sentient, si vinum & oleum infundantur, ac myrrhæ ternûm obolorum pondo, aut piperis candidi viginti grana detrita dentur, aut si ruta quæ vino inferbuerit, propinetur. idem saluia præstat, eundemq; effectum poliophyllum exhibet. sed omnibus heminam vini odorati, & veteris olei cyathum aliquis adijciat. Equidem cæcum esse morbum inficior, cū causa perspici potest. at hic perfrictione contrahitur. sed maioribus nostris cæcum appellare placuit. Cum vero cibū equus aspernatur, totoq; inhorrescit corpore, pili subrigūtur: suillus sanguis non vetere scrofa detractus, ex vino, paribus vtriusq; modis, per os infunditur. A quibusdam memoriæ proditum est cepas & erucæ semen immisso vino debere per os infundi, vel liquorem in quo maduerit artemisia, dari potandum, deinceps aquam nitri miscendam præberi. Farraginem triticeam si tempus anni suppeditet, ijs dare commodum est.

HIEROCLES.

HIS QVI cæcis occasionibus strigosi redduntur, infundere conueniet vinum oleum & myrrham pondo trium obolorum, aut piperis albi grana viginti trita, aut rutam feruefactam in vino demittere. Adsit vbiq; vini odorati hemina, oleiq; cyathus vnus. Cæcum esse vitium Apsyrtus negat, sed perfrictionē ipse causatur, quæ morbi initiū attulit. Si tamen equus pabulum fastidiat, inhorrescat corpus, piliq; subrigantur: per os, suis non veteris sanguis, & vinum, cum pares portiones habent, inserantur. Nec desunt qui cepas & erucæ semē, quibus vinum sit immissum, per os inijciant. Artemisiam hærbam, quæ in vino maduerit, dare salutare est, sed totam hanc præbere sorbitionem. Farraginem triticeam si

tempus anni repræſentet, obijcere proderit. Qui continuis laboribus emaceſcunt, recreabũtur eruo candido freſo, quod quatuor impleat ſextarios, in duobuſq; vini albi odorati maceretur, vnoq; die madeſcat. ſeſquiſextarius quotidie, prius quàm bibendi detur facultas, per dies triginta præbeatur. ſed eruum tenuiter freſum non ſit.

Eumelus ijs qui citra languorem emaciantur.

SI SANIS ſine languore macies eſt, tam torrefacto tritico quàm hordeo reficitur. ſed ſubinde vinum aquæ potionibus adijciendum. Furfures hordeo miſcendi vſque dum natiuum robur recrearint, & conſueſcant puro hordeo ali. Corpora huiuſmodi pecudum multam frictionem deſiderant: qua ſubinde facta maiorem equis deuorandi facultatem moliemur. Cæterum curæ fuerit vt ſtabulentur loco ſicco, ne humore madeſcant vngulæ. quod etiam corpori conducit. Eruum pabulo miſceatur. cubilibus paleæ ſubſternantur.

THEOMNESTVS.

SI CAECIS languoribus pecus emaceſcit, hoc vtẽdum antidoto, cuius inuentio Armenijs aſſignatur. Id mihi frequenti cognitum eſt experimento. Habet autem croci ſtateras duos, iris illyricæ tuſæ ſemiſſem, piperis quadrantem, mellis cyathos treis, vuarum paſſarum detractis vinaceis quod ſextarios duos capit, nucleorum pineorũ purgatorum tantundem. omnia miſcentur cum vini odorati duodus acetabulis, & quadrante vnius heminæ olei. huius duæ ligulæ demittuntur.

PELAGONIVS.

SI IVMENTA redigãtur ad maciem, tum ſumes hordei modios treis, fabæ ſextarios ſex, ciceris ſextarios octo, tritici ſextarios ſex, phaſioli ſextarios quatuor, fœnigræci ſextarios treis, vuarum paſſarum, pineorum nucleorum, ſingulorum ſextarium. ex omnibus modium implebis, quæ in munda ferueſcant aqua. pridie quàm vſus poſtulabit, effuſo liquore paulum ſicceſcant. ex quo pabulo mane ſemodium equo dabis, & quod reliqui erit, veſperi. hoc quotidie cum nitore & lautitia faciundum. Quod ſi ſtrigoſus admodum fuerit equus, triginta diebus perpetuis calido equili clauſum cõtinebis, vt inibi tam cibum quàm potionem capiat. Si minori macie corripitur, duodetriginta diebus ſic ali ſatis eſt. Porrò ſi hoc diligenti mangonio præpinguis & obeſus euaſerit, è ventre ſanguis dimittendus eſt, ne vehementi ſagina ſtranguletur equus. Non deſunt qui ſubrumũ ſuis catulum cum hordei cremore tantiſper incoquant, dum carnes prorſus intabuerint: ex quo liquamine corniculo per triduum infun-

dunt. Macies hoc medicamento reficitur. rutæ quantum manu prehendi potest, myrrhæ sextans, baccæ lauri quindecim, cumini æthiopici quadrans, olei boni cyathi tres, ex vino vetere nigro coquuntur, & per triduum instillantur. Maciem recreabit triticum igni torrefactũ aquæ melliq; permistũ, si instar modij quotidie viginti dierũ spatio præbeatur. Maciem depellunt lupini cocti, si ita dulcescãt, vt ijs homines vesci possint. Ad satietatem vsq; animanti obijciantur. Modium quotidie dedisse satis est. Si lupini amarorẽ non exuerint, tormina pecori mouebũt. Castaneas furno torrefactas, pilaq; tunsas hordeo miscebis. crassiuscule tamen teri debent. hæc animali data vitium abigunt. Est etiã illa pestifera labes, vt intra paucos dies equi subita macie, & deinde morte corripiãtur. quod cum accidit, quaternos sextarios gari singulis per nares infundere vtile est. Ea res omnem pituitam per nares elicit, & pecudem expurgat. Macies & lãguor summouetur sæpius data potione quæ recipit semunciam triti sulfuris viui, ouumq; crudum, & tritæ myrrhæ pondus denarij. Hæc tria vino admiscẽtur, atq; ita faucibus infunduntur. Sed & tussi doloriq; vẽtris eadem ista æque medentur. Ad maciem nulla res tantum quantum medica potest. Ea herba viridis, nec tarde tamen arida, fœni vice saginat iumenta. verum modice danda, ne nimio sanguine stranguletur pecus. Cum equus ex labore multo ad maciem perductus est, pellis exsiccata tabescit, nec cibi sentit profectum. Id vitium sic abolebitur. oleo rutaceo corpus totum inungi debet, deinde danda potio quæ mox subiungetur. Pastinacæ, tragacanthæ, syluestris rutæ, mentastri, singulorum vncia, apij, sertulæ campanæ, pontici absinthij, singulorum tantundem, omnia simul mista teruntur, & ex vino & aqua cocta præstantur.

Apsyrti de scabie, Cap. LXIX.

APSYRTVS Hegesagoræ medicorũ optimo salutẽ. Te nutriẽtem equos volui certiorem facere, quod scabies vbi cœpit irrepere, huic primo quoq; tempore non est occurrendum, sed sinẽdum, dum tota vis extrorsum erũpat, vniuersaq; cutis hac labe scateat. Etenim quædam cuticulariæ malidis effusa colluuies est. Cui si maturius mederi tentes, occludens spiracula quibus exit, impetum coërcebis. Nam cum ea quæ solẽt admoueri, adstringẽdi facultate donata sint, scabiem necessum erit intro reuocari, subterq; repulsam incommoda parere. Cum autem prorsus inoleuisse videbitur, tum medicamentis pugnandum erit. Sanguis medijs calcibus prioribus cruribus, item suffraginibus emittatur. bitumen exacte tritum cum portione sulfuris liquidaq; pice, & puerile retrimentũ illinatur. Optimum fuerit butyrum adijcere. Si eius nõ detur occasio, derasa balineis strigmenta commiscebuntur. Ea simul omnia debent conteri, dum mellis

craſſitudinẽ æquent:aut acetum q̃ acerrimũ,puerile ſtrigmẽtum,cedrinúſq; liquor vbi ſimul inferbuerint,excipiuntur ſpõgia ligneæ rudi colligata,calidaq́; perlinũtur. Si nõ adeſt cedria,picem paucã addidiſſe ſatis eſt. Sed antea vetere vrina,cui calida aqua ſit immiſta,detergeatur. Auxiliantur quæ adſtringendo ſunt. Sed præſentius hoc inſequẽs remediũ,ſulfuris,bituminis, ſingulæ portiones tritæ affuſo oleo delinuntur. ſed exponatur ſoli. noctu,ſi fuerit æſtas,ſub dio teneatur. Longe præſentiſſimũ hoc exiſtimatur: Suillus adeps,pix,ceraq́;,ſingulorũ pares modi colliqueſcunt,quibus tritũ ſulfur,& oleum adijciuntur. hoc vnguine calido corpus defricatur. Quinetiam dato nitro aut agreſti cucumere,alui deiectionem moliri non erit alienum.

HIEROCLES.

SI SCABIES irruperit,non illico medicamentis diſcutere conueniet, ſed pati dum hanc totã corpus expiret,aut ſummam cutem ea labes occupet. Nanq; malidis intercutaneæ quædam perfuſio eſt: quam ſi celerius ſummoueas,quàm vt tota prodierit:ſpiracula quibus emanat,preꝗcludes. Cum medicamenta quæ adhibẽtur, adſtrictoriam vim poſſideãt,hinc vitium interna repetere neceſſarium erit.

Cum igitur ſcabies gliſcit,ſanguis à calcaneo cruribus prioribus poſterioribúſq; detrahẽdus:bitumen,ſulfurq; magnopere tritum cum liquidæ picis & butyri portione delinenda. Si butyrũ deſideretur,puerile ſtrigmẽtum in vicem eius ſubſtituendum. Omnia ſimul terẽda,dum ad mellis craſſitudinẽ venerint:tum illinenda. Vel alia ratione curãdi ſi vti libet,acetũ acre,puerile ſtrigmẽtum,cedria,poſtquã ferueſacta ſimul fuerint,calida linuntur ſpõgia bacillo deligata. Si cedrinus liquor defuerit,multa pice linendum. ſed antea vetere lotio immiſta aqua calida defricetur,vel bitumine ſulfureq; contritis affuſo oleo perungatur. Sed equus in ſole per æſtatẽ reſideat,nocte ſub dio moretur. Aut pice cum oleo vetere & cera tritis,adiecto polline ſulfuris,vtẽdum. Optimum hoc creditur: adeps ſuillus,pix,cera,æquis portionibus eliquantur,tritum ſulfur immiſcetur,& effuſo oleo calidum medicamen illinitur. Porrò deiectionem ſylueſtri cucumere & nitro cieri proderit. Sed ſcabies quam fames creauit, limopſoram vocãt,in furfures ſoluitur. Remediũ eſt lupinos coxiſſe,& eorum cremore pecus perfudiſſe.

Scabiei præcognitio,& remedia.

PRIMVM macie pecus elangueſcit,corpúſq; candor decolorat. vires conuelluntur. porrigines raſæ decidunt. ingreſſu paruo crebroq; procedit, quòd cõuulſionem ſentiat. Cum ergo lixiuio prolueris,& calida laueris aqua,medicamine delines quod lepras abolet. quod ſi vnguine delibutus inhorreſcat,calido continebis equili,in quo ſuccendes

ignem. Sed seruari debet ne cœnoso situ volutetur, neue luto vel stercoribus se demergat. Si tamen spurce versari gaudeat, deprehẽsum prius elues: inspiratis vino & oleo defricabis. si bene respondeat, ijs contentus eris. sin aliter, medicamento quod scabritiem tollit, oblines. Dabis operam quàm optime vt cibis & potibus indulgeat. Scabiem abolet crematus cortex saligneus, adiecta stillatitia myrrha, quam stacten vocant, si linatur ex aqua. Saponem scabiosis instillari conueniet. Aliqui ranunculum torrefactũ ex sale friatum insperso oleo sublinunt. Alij vinum, sulfur, & calcis paulum conterunt, resinaq́ terebinthina excipiunt, & cogunt in emplastrum, quo cum res exigit vtuntur. Scabiem delet medicamentum quod habet sulfuris ignem non experti librã vnã, nitri, resinæ pineæ, bituminis, singulorũ bilibres offas, ceræ libras quatuor, cedriæ sextarios duos, liquidæ picis heminas duas, olei congios duos, aceti sextarios tres, amurcæ veteris olei sextarios duos, axungiæ sextarios quatuor: omnia simul miscẽtur. Hoc cum res postulabit vtẽdum. Si scabies serpit, acris aceti, picati olei, quod pissèleon vocãt, singulorũ sextarius, nitri libra, miscentur vt in vnitatem coëant, & equus illinitur. sed eluatur prius, & adijciãtur fraces olei quæ sextarium impleãt, viuiq́ sulfuris vncia. Scabiem exterit medicamentũ quod recipit cedri italicæ semunciam, sulfuris ignem non experti tãtundem, sandaracæ quadrantem, pollinis erui, gallæ, acerbi olei, singulos quincunces, olei laurei heminam, acris aceti quod erit satis, adijcitur & caninum stercus, omnia mistim cocta in oleum cõmune demittũtur, dein spongia ligneæ rudi adalligata, quę hoc medicamine delibuta sit, scabræ partes infricantur. Sunt qui vino nigro pari aqua diluto adiectis gallis vtãtur. Si ijs non finiatur scabies, caninum stercus ex austero vino præbent, aut caninum porrũ, quem cynoprason vocant, tusum ex oleo feruefactum linunt. Scabiem hoc medicamentum rapit, nitri, sulfuris ignẽ non experti, singulorum sextans, spumæ nitri quadrãs, liquidæ picis sextarij duo, olei heminæ duæ, sandaracæ semuncia, aceti tantundem, baccæ lauri vigintiquinq́, omnia miscentur, tritaq́ cõcalescunt, & manibus suffricantur.

EVMELVS.

SI SCABIES latius prurit, rubetæ iugulatæ cum vino & aqua in aheno coctę liquor, aut sanies quam remisit, inungitur. Aut pix ex melle sulfureq́ viuo, & veteris olei sidente retrimẽto fracibusq́ ac ouillo fimo secundo pilo defricatur. Aut bitumen cedria've cum thuris polline, & aristolochiæ nitriq́ singulis sextantibus. Similiter liquidæ picis selibra, olei sextarij duo, cum hemina aceti coquuntur, vt idem auxiliũ præstent. Sed scabra cutis aspera testa prius aut strigile defricta redulceratur, sic vt exasperata ijs rebus vlcuscula recrudescãt. Aut arundines crematæ, prius tamen quàm in cineres redigãtur, tunsæ, tenuiq́ incerniculo cretæ, secũdum

pilos illinũtur. aut anguinei cucumeris radix in aqua decocta, cui posteaquã efferbuerit vinum, bubulum stercus cõijcitur, & in cataplasma cogitur, quo cum res exigit, vtendum. postero die pecus in feruidum solem exigendum. aqua tepefacta nitroq; perluendum. tum demum axungia vetere defricãdum. Largiorem pilum proferet, si cremati fœni cinere linantur.

THEOMNESTVS.

IN EQVIS cæterisq; veterinis animãtibus sanguinis aut bilis marcor scabiẽ creat, cum ij humores intimo corpore concalfacti sufferbuerunt, & foras in summam cutẽ expuuntur. Veterinariæ quidem medicinæ prudenti, ratio curãdi facilis. Sed si quis non callens artẽ mederi tentet, subinde nonnihil adhibens intempestiue, perniciem molietur. Apsyrtus id vitium subcutaneam esse malidem proposuit. Sed nominum aucupio non refragor, cum generis totius meminerim: nec morbus aliam curationem desiderat, quàm vt ducem naturam sequamur, eisq; medicamentis faueamus, quæ discutiant, ac relaxent. sed inter initia ijs pugnandũ quæ vellicent cutem, ac deradant, vlceraq; refricent: verum ijs minime quæ cicatricibus obducunt. Aliud ergo medicamentum inter principia adhibendum, aliud cum increscit, aliud cum transacto vigore morbus se remisit. Cum igitur initia sentiuntur, sanguis à ceruice, dein inguine, mittendus. eodem die post hæc solum ex inguinibus, quò minus ad inferiora raptus humor, ægrius per transitus euadat. non tamen ex ceruice detrahẽdus, ne in præcordia minutus irruat. nanq; per diuortia districtæ materiæ profluunt. Post autẽ sanguinis missionem pice, stillatitia myrrha, quam stacten vocãt, lixiuio, nitro, & ærugine pecus oblinitur, vt protinus in summam cutem euocatus humor concurrat. Cum exulcerationem totum corpus experitur, farina hordeacea in vino & oleo coquitur, tepefactumq; medicamen illinitur. Cum vero tertia dies illuxerit, aqua calida vel stacte eluitur, cutis abraditur, vsq; dum sanguis emanet: & cilicio aut pannis asperis redulceratur. tum pice liquida, amurca, & oleo suis fracibus non exuto, & sulfure ignẽ non experto linitur. è ceruice sanguis elicitur: syluesterq; cucumis, nitrum, æquis portionibus tusa ex vino aut aqua mulsa infundũtur. Adultum equũ sextarios treis italicos, iuniorẽ natu duos, pullum vnum sumpsisse satis est. Cõpositio quæ ad Hieroclem refertur, cõstat resinæ vncia, ceræ sextante, gũmis vncia, calcis aut ptisanę semuncia: quæ misceri debent dum in vnitatem coëant: factumq; emplastrum obducitur.

PELAGONIVS.

SI SCABIES inuasit, fruticem quẽ appellant rhododaphnem, & alteram parietibus familiarẽ, nomine perdicium, aut sideritim manipulatim componens, in tres fasciculos distribuito, & in aceto

acri & oleo largiore cum nitro decoquito. ubi decoxeris, viui ſulfuris quantum ſatis eſſe conſtabit, ammiſceto. ſemel die perungẽs in candenti ſole, ad ſanitatem reduces. olei, cedrię, picis liquidæ, ſingulorum ſextarij ſex, ſulfuris pōdo denariorum ſex, myſi totidem, bituminis, ſextans, ceræ, aluminis ſciſſilis, reſinæ, nitri, ſingulorum quadrãs, pedicularis hærbæ ſelibra, aceti ſextarij duo, hæc omnia ſimul coquuntur, & inunguntur. Scabiem rapit medicamentũ quod ex his componitur. Veteris vrinæ recrementi ſcrupulus, fimi ſuilli ſemuncia, fracium olei hemina, picis liquidę cyathi tres coquuntur, & prius quàm calorem exuerint, die ſemel illinuntur.

Aliud Tiberij medicamentum.

SI SCABIES equum aut aliud veterini generis animal infeſtabit, ijs medicaminibus abolebitur. lacuſtres ranas, quàm acerrimum acetum, oleum, & ſpumam nitri, æquis ſingulorum ponderibus permiſcebis. dum igni ſubferbuerint, illines. Scabies tollunt abrotonum, crematuſq; cortex arundinis, admiſto altheæ modo qui ſatis eſſe videatur. ea excipiuntur aqua, & illinuntur.

Medicamentum quod ad Dioſcoridem refertur authorem.

Amurcam decoquens dum ſibi mellis craſſamentum aſciuerit, adiecto lupinorum decocto, & chamæleone hærba, ſuilloq; adipe lines, & ſcabiẽ extenuabis. Sunt qui ad amurcam & decoctum lupini portione æqua miſceant detritum album helleborum.

Erumpentibus papulis & ſcabiei remedia.

PAPVLAE feruentiſſimo ſole vſq; eo ſtrigile deraduntur, quoad eliciatur ſanguis: tum ex æquo miſcentur radices agreſtis hederæ, ſulfurq;, & pix liquida, cum alumine. eo medicamine prædicta vitia curantur. Scabies mortifera huic quadrupedi eſt, niſi celeriter ſuccurritur. Quæ ſi lenis eſt, inter initia vrina humana feruẽte, dein aqua vitiata pars eluitur: poſtmodũ candenti ſub ſole cedria vel oleo lentiſci linitur, vel vrticæ ſemine & aceto detritis, vel vnguine ceti, vel quod in lãcibus ſalitus thynnus remittit. Præcipue huic noxæ ſalutaris eſt adeps marini vituli. Sed ſi iam inueterauerit, vehemẽtioribus opus eſt remedijs. propter quod bitumẽ & ſulfur & veratrum pici liquidæ axungiæq; veteri commiſta pari pondere incoquuntur, atq; ea compoſitione curantur, ita vt prius ſcabies ferro eraſa perluatur humana vrina, dein aqua. Sæpe etiam ſcalpello vſq; ad viuum reſecare & amputare ſcabiem profuit, atq; ita factis vlceribus mederi, vti ſupra propoſuimus, liquida pice atq; oleo, quæ expurgant & replent vulnera æque. Quæ cum expleta ſunt, vt celerius cicatricem & pilum ducãt, maxime

proderit fuligo ex aheno vlceri infricata. Si scabies etiam infestabit, cytisi & sesami tantundem conterito: quod putatur etiam hominibus esse conueniens. Eadem pestis, si fuerit vehemētior, cedrino liquore aboletur. Macies scabiem creat. hæc vbi cœpit irrepere, sic intelligitur: vitiosum locum pecudes aut morsu scalpunt, aut vngula tundunt, aut arbori adfricant, parietibusve detergent. Quod vbi aliquam facientem videris, comprehendere oportet, & pilos diducere. nam subest aspera cutis, & prurigo. Cui sic occurritur: liquidæ picis, & resinæ è cedro, aluminisq; pares modos ex aceto in sole conuenit illinere, scabrosis partibus antea detersis: cinereq; candenti tantisper defricare, dum sanguis exiliat: postea spumam argenti & alumen operose detrita ex oleo lētiscino inducere. Aut spumarū nitri & salis, triticeæq; farinæ, pares singulorū portiones in aceto subactas imponere. Aut crematæ radicis capparis, cinere qui suillo adipe excipiatur, delinere. Sunt qui scabiei & erumpentibus papulis lotij veteris bubuli & liquidę picis illitu cum vino medeantur. Alij vetere hominis vrina testis candentibus inusta, & pari mēsura succi viridis cicutæ, antequam caulem faciat expressi, cum fricto sale & pice liquida fouent. sed prius scabrā partem pumice vel testa defrictam redulcerant. Quidam fictilibus vrnis cicutæ liquorem adiecto sale torrido in sterquilinio defodiunt, vt fimi vapore toto anno coctum, depromant ad hos vsus.

Hierocles de testium inflammationibus. Cap. LXX.

TESTICVLORVM inflammationes mouent vulnera, præsertim quæ perferorum animalium morsu inferūtur, aut si mordicus sæuiens alter alterū prehendat. Remedio erit anguinei cucumeris radicem coctā in aqua marina aut fontana, quæ salem habeat, vitiatam partē spongia perfundere, deinde cerusa oleo adipeq; caprillo cum candido oui liquore contritis illinere. Si alia causa quàm vulnus inflammationem creauit, calida aqua bis die foueatur. Cimolia cum aceto vel figulari creta perlinantur eorum armi, aut viridis absinthij succo, vel cicutæ eius quæ in sterquilinijs enascitur, item virētis solani liquore. Solum absinthium ex aqua liuisse proderit. Inflammationem compescit emplastrum quod habet spumæ nitri libras quatuor, æs combustum, bitumen iudaicum, mannam thuris, rhododendrum, atramentum sutorium, floces vini, æruginem. sed ex æquo singula libram pendant. axungiæ quod erit satis ad excipiendum. omnia simul tundūtur. denso linteo agglutinata dolentibus mēbris imponuntur.

ANATOLIVS.

OMNEM discuties inflammationem, si sale, oleo, poliophyllo, verbascoq; combustis & vino commistis illinas. Hæc compositio inflammationes extenuat, crurumq; defluxiones suspendit ac resiccat. Caricarum, cacuminum cupressi, aceti, singulorum trepondo madescunt, dein liquor exprimitur, cui nitri pondo, ammoniaci selibra, opopanacis, aloës, singulorum adijcitur vncia. simul hæc contrita perlinuntur. sed antea fasces exuperante macerãtur aceto, in quo caricæ commaduerint. hoc illigati per triduum ebibunt. Si vero in virosas ac odoris fœdi rugas contrahatur, quas vocant ozænas, malicorij quadrãs, aluminis, mysios, chalcitidis, soreos, atramenti sutorij, æruginis, singulorum vncia, in vnum teruntur, vt in emplastrum coëant. Sed quadrupes prius vrina confricetur, eiq; medicamen per triduum agglutinetur, deinde læni primum motu, postea cursu cõcitetur. Tum rursus vrina defricto totidem diebus emplastrum admoueatur. sic ad sanitatem perueniet. Fluxiones conglutinando suspendit medicamentum quod habet bulborum megarensium libram, oua quinq;, coclearum aphrarum duapondo, mannæ thuris librã, aloës, æris vsti, floris coriandri, singulorum selibrã. omnia simul pila terũtur, & inducũtur. Dissipat inflammationes ac digerit medicamentum quod æquis ponderibus recipit radices filicis arũdinisq;, allij gallici spicas, ibiscum, aphras ficos, cupressi pilulas, ceram, irim, testam sepiæ, singulorum librale põdus teritur in pila. quo si pecudis genua circũdentur ferrũ non experta, inflãmatio summouebitur. Sunt qui misceant simul senas ceræ libras, adipis ceruinæ, galbani, albarum violarũ, piperis candidi, ammoniaci, resinæ terebinthinæ, gentianæ, singulos quadrãtes, dein omnia conterant, vt cum res postulat, in vsum veniant.

Apsyrti de vulnere cauis partibus adacto, Cap. LXXI.

APSYRTVS Publio Coceio Iusto Centurioni salutẽ. Petijsti literis tuis à me qua ratione sanãdi sunt equi qui in cauis partibus vulnus acceperũt. Hac curatione est opus. Abdomen traiectari debet acu filum laneũ ducente, quod intortũ netu sit, nec tenue, quò mitius insidat, quẽ in modũ medici in hominibus has vulneris oras sutura iungunt. sed capita extrinsecus excipi debẽt, & pingue cutisq; funiculo canabino cera oblito transsui, vt vulneris oræ fibulis coëant. mox adhibenda medicamẽta quæ vulneri sanando sunt. Si inflammationem ictus excitauit, cimoliã cretam cum aceto linere conueniet, septimo die vẽtris suturam resoluere, postremo filum eximere. Quod si intestinũ euoluatur procidatq;, spõgia aqua feruẽte madefacta mox expressa repellatur. siquidem inflammatio ad omnem manus contactum incandescit. Si vulneratum est intestinum, aut retento

diutius ſpiritu rũpitur,nullus ſpei locus eſt.Si omentũ prolabatur,ita vt foras irruat,forfice reſcindi debet. Id enim introrſum refundi nihil profuerit. Si vero ſauciatus eſt,nec tamen aliquid extra prorũpit,priorẽ pedem equus iactat,& demiſſa facie triſtitiã quãdam præ ſe fert. cruenta per ſedẽ reſpondent. Tum ſcire licet eius ſalutem eſſe deploratã,cuius interaneorũ aliquod vulnus accepit. Sed ſi quod in alta carne vulnus hiet,linamenta aceto & oleo imbuta ſunt imprimenda,infigendæ fibulæ,in quibus linamẽta deligentur: ſed lanea potius eſſe debent.id triduo proſequendum. tum fibulas oportet reſoluere,aqua calida fouere,mox erui farina linire. Accepta ſub genibus vulnera difficilius cicatricem ducũt, ac ægrius oræ coaleſcũt,quòd carne vacant,ac cute deficiuntur. Si poſterioribus ſubter inguen,aut in vicinia vulnus inferatur,facilè neruorum diſtẽtio ſequitur,quæ protinus equum tollit.

HIEROCLES.

ILLATA cauis partibus vulnera ſic ſanare conuenit. Acu,vti ſolitum eſt, filum laneum,non tenue,ſed intortum trahente, conſuere,dein principia exterius excipere, tergus cum pinguitudine funiculo canabino cera circunlito traiectare,fibulis oras vulneris cõmittere, inflammationem illitu cimoliæ cretæ cum aceto curare,appetente ſeptimo die futuram ſoluere,extrahere fila. Si procidat inteſtinum,penicillo ferũeti aquæ intincto,dein expreſſo repellendum eſt. Etenim adhibitæ manus inflammationem mouere conſueuerũt. Si vulnus inteſtinum accepit, aut intento ſpiritu diſſilijt,nulla ſalutis ſpes ſubeſt. Si omentum exterius effundatur,forfice reſcindendum eſt,cum nihil intro recondere profuerit.Si vero ſauciatus ſit equus,nec per vulnus aliquid exit,aut in exteriorẽ partẽ venit, priorẽ pedem iactitat,triſtemq; vultũ oſtendit, cruentaq; proluuies ex aluo procedit.Tum hoc noſſe oportet,ꝙ cum in interaneorũ aliquo vulnus impreſſum ſit,in ancipiti ſalus eſt. Si in loco carnoſiore vulnus dehiſcit,fibulis oportet oras iungere,linamẽtis oleo & aceto intinctis explere,poſtea fibulas reſoluere, calida perfundere, erui farina circundare. Qui poſteris partibus ſub inguina vulnus accepit,neruorum rigore correptus illicò mortem obit.

Apſyrti de ijs qui à crepidinibus in foueam deuoluũtur, Cap. LXXII.

SIQVANDO à præruptis equum deturbari contingat,& in altos ſcrobes aut foſſas deerrare, (quod ſtatiuis in caſtris ſolet vſuuenire) ſi nec crura,nec articulos affecerit,ſuſpicioq; ſit exta vel viſcerũ aliquod noxam cepiſſe, tali vtẽdum eſt infuſione. Succi cyrenaici modus qui duplo fabam excedat,demiſſus in poſcã quæ duas heminas impleat,per nares datur,aut è foco cinis in aquæ ſextarijs duobus inditus,

linteoq́ percolatus. Sit autem cinis robusteus, aut ilignus, aut succus acaciæ ruffæ instar vnciæ vnius in vini duas heminas fusus: aut esculentũ punicum ex vini sextario fusum per os inseratur. si tamen delapsus excremẽta reddiderit, aut liquidum quid egesserit, nullus infusioni locus. siquidem actum de equo est, nec vllatenus vltrà vitam agere potest.

HIEROCLES.

SI AB edito loco cõtingat equum pręcipitari, aut in altam voraginem deuolui, nec tamen vllos artus læserit, in suspicionémq́ ueniat intus noxam traxisse: tum cyrenaici succi duplum fabæ tuberculum duabus aquę heminis immissum per nares ingeritur, aut foci cinis in duobus sextarijs vini linteo colatus datur. Præfertur roboreus cinis, aut iligneus. Item edule punicũ vnciatim datur in sesquisextario vini dimissum. Si statim equus quàm prouolutus est, aluum exoneret, infundere quicquã, alienũ erit, cum amplius viuere nullo pacto queat. Si calcitrosus in alterum sæuiat, aut sese mutuis calcibus impetant, cõmodum erit farinæ erui, fœnigræci, & lupinorum, singulos sextarios exhibere. Verum hę prius pollinario cribro succernũtur, & pinsuntur, dein vini italici sextarius, & hemina mellis adijciuntur, simulque subactæ coguntur in offam, quæ senis diebus datur.

Apsyrti cohibendis equorum calcitratibus, Cap. LXXIII.

EQVI infestis calcibus nonnunquam inter se dimicant, validioreq́ calcitratu vtrinq́ in ilia se feriunt: vnde cõtingit vt abdomen rumpatur iuxta neruos quibus genitales partes depẽdent, quos Græci cremasteras appellant. sic in scrotum intestina descẽdunt, quem folliculum veterinarij nominant. ij confestim viuis excedunt. hæ tamen notæ repræsentantur. scrotum intumescit. ambulans restitat. cibúmq́ prorsus respuit. nec pedibus insistere valet, sed sese proijcit, & subinde volutatur, atq́ in tergum nutat. die vno vel altero viuit, tertio efflat animã. nõ eodem die quo vitiũ cœpit, excidunt intestina, sed postero. si tamen placet, muriam cum oleo mistam addita marina aqua & vino sufficienti infundes.

HIEROCLES.

SI QVEM alter equus calcitro sic icerit, vt calcibus aqualiculũ cõfodiat, abdomen fractum dissilit iuxta neruos è quibus testiculi dependent. tum periculo locus est. incedens enim identidem resistit, & consistere non potest. Se ipse iactat, volutatúrq́, & obstipus ad dorsi spinam vergit. Intra triduum quàm noxam cepit, animam expirat. Tum enim eius intestina in scrotũ, quem vocant folliculum, deuoluuntur, sed non

eodem die. Si alter equus morsu sæuierit, vulnus muria perlui debet. Qui in neruis morsus imprimuntur, facile bilem mouent: sed, quemadmodum supra proposuimus, althea sanantur.

Apsyrti de fractis, Cap. LXXIIII.

APSYRTVS Frontoni Ephesio veterinario medico salutem dicit. Quæ sub genu in partibus posterioribus aut prioribus fracta fuerunt, ita ferruminari debent. Ea primũ in sedem suam compellenda, succidisq; lanis inuoluenda, dein fascijs lineis oleo acetoq; madẽtibus deliganda, quę sint longæ, æquales, non contortæ, distãtes, ac raræ. Obijcienda consimiliter lana oleo & aceto intincta. Ferulæq; super tres accõmodandæ, & vtrinq; amento quod lycon vocãt vinciendæ: rectúmq; crus quadraginta diebus seruandum est. vicenis diebus ter resoluisse satis est: sed rursum cõuenit religare. Oleum acetúmq; quotidie instillãdum. Resoluẽda vincula religãdaq;, circũdandæq; ferulæ. exactis quadraginta diebus, si callus cõcreuit, & ferrumen implet, ita vt equus ambulandi compos sit, soluendæ. Tum vnctione molli quæ adipibus constat, vtendum. Sed paulatim equus progrediatur. Quæ vero supra genua fracturã senserunt, vt deplorata, non continges. Siquidem ea nunquã ferruminãtur. Si femur fractũ sit, in periculum venit, spésq; salutis in angusto est. Fractis armis nullus medicinæ locus. nam neruorum distentio sequitur, quæ caput scapulis annectat. Si vero fracturæ, carnis vulnus accessit, sic vt tergus intercidatur: neq; manũ admoliri, neq; fascias subter adhibere cõueniet. Quando putridum subest vlcus, si costa frãgatur, consanescet. Fracturæ quæ calloso ferrumine coijt, nunquam vrens medicamentũ admouebis. excussis enim ijs inducẽtibus crustam, tophaceus callus resoluitur, ac rursus hæc fracta manum postulabunt.

HIEROCLES.

SI IN genuum vicinia prioribus pedibus crus fractum est, ita succurritur. primum articulus in suam sedem dandus est, & in locum recondendus. Crus succido vellere circunuoluendum. Fasciæ aceto & oleo madentes imponendæ, ita vt æquabiliter sedeant. iterúmq; imbuta lana superponenda. Cum ad ferulas ventum est, eæ pro more suo circundandæ: vtrinque nodo quem lycon vocant, deligandæ. Rectum crus quadraginta diebus habendum. Ea ter in viginti dierũ curriculo resoluenda. Quotidie oleo & aceto perfundendum: rursus vinciẽdum, ferulæq; post octauum diem adhibẽdæ. Transactis autem quadraginta diebus si callus cõcreuit, & ferrumen impleuit, malagmate ex adipe pugnandũ. Leni progressui pecus credendum. Si prope genu femur perfractum est,

vix vnquam ſanari poteſt. Si fracturæ vulnus aut luxatio coniūcta ſit,ſimile periculum ſubeſt. Sed ſi coſta perfringatur,facilis medendi ratio. Nunquā oſſium fragmentis quæ tophaceo ferrumine coaluerunt,medicamentū candens adhibendum: quandoquidem eo callus diſſoluitur,nec vllam ferè medicinam ſentit. Si quis pedis poſterioris radiū fregerit,præſertim mulus & aſinus:ijs,quòd medulla careant,quanuis ſanguinis compotes ſunt,nunquam ſolideſcit. Cum crus quadrupes fregerit,euulſaq́ cute articulus ſua ſede prouolutus eſt,pelle reducta cōpellendus eſt: hocq́ medicamento non admodum feruente linendus. Sed pecus altius capiſtro ligetur. Pars quæ inflammatione cingitur,oleo vinoq́ perungi debet. Medicamentum hæc recipit,picis pondo denariorum viginti, opopanacis, reſinæ terebinthinæ, viſci quærnei,ceræ,ſingulorum libras decem,bituminis libras quinq́,ammoniaci thymiamatis,reſinæ pineæ,galbani,ſingulorū libras ſex,mānæ,bdellij, ſingulorum libras quatuor,myrrhæ libras ſex,mannæ,bdellij, ſingulorum libras quatuor.myrrhæ dupondiū,bitumen,reſina,pix & cera ſimul liquantur,ammoniacum igni calfactum extenditur,adijcitur myrrha bdelliūmq́, tuſa poſtremo miſcentur,opopanax viſcumque aheno conijciuntur, mox galbanum nouiſſime tuſum. Hoc medicamentum linteo agglutinatum adhiberi ſolet.

Hippocrates fracturis.

SI OS in capite fractum eſt,aut cerebrum membranáve eius vulnus accepit,oculi cruore ſuffunduntur,ſanguis per nares exit, & oculos implet, crura tumeſcunt. Talis medicamentis non eſt ſolicitandus,cum ſeruari non poſſit.

Hierocleum emplaſtrum,item barbarum,& flauum.

HOC EMPLASTRVM Hierocli refertur acceptū,quod fracturas recreat,ſpumæ argēti,aceti,ſingulorum libra,olei ſeſquilibra,ammoniaci,terebinthinæ,ſingulorum quadrans,ceræ,reſinæ, ſingulorum ſextans,bituminis,picis,æruginis, ſingulorum ſelibra,acetum, oleum,& argenti ſpuma coquuntur,cumq́ coaleſcere cogiq́ cœperunt, pix adijcitur. vbi bene ſoluta fuerit,trulleum igni demitur,tum bitumen immittitur:quod agitari nō debet,aut rude moueri:cumq́ liquefactum fuerit, reliqua imponuntur,& coquuntur tantiſper, dum in vnitatem coierint, demum in pilam colo diffunduntur. Eſt & aliud emplaſtrum, quod vocant barbarum,reſarciendis fracturis efficax.Quod conſtat acris aceti,olei communis,ſpumæ argēti,ſingulorum libra,picis aridæ,ceræ,ſingulorum ſelibra, bituminis iudaici triente,ammoniaci ſextante,ſpuma argenti trita ex oleo: diutius coquitur: cumq́ ſatis efferbuerit,liqueſcentia primum conijciūtur:

moxq́ trita pix vbi resoluta fuerit,ahenum ab igni deponitur,& bitumen inditur.vbi resolutum fuerit,vas igni remittitur.cum iterum videbitur con ferbuisse,reliqua demittũtur. Emplastrum quod vocatur flauum,fractu-ras cõmode reficit.sic temperatur. picis liquidæ libra,ceræ sextans,mannæ thuris vncia,ammoniaci thymiamatis triens, aridæ resinæ, galbani, singu-lorum vncia,aceti heminæ duæ. sed acetum prius & pix coquũtur,dein am-moniacum igni expansum,& in laminas cõformatum,colatúmq́ immitti-tur. Melius cedet si in aceto liquescat,& infundatur ollæ, dein resina,mãna & galbanum adijciantur.Sunt qui vt fracta iungant,olei veteris sextarium, axungiæ,spumæ nitri,singulorum libram simul concoquãt donec bullæ fer-uoribus emerserint: tepénsq́ adhuc medicamentum illinant.

Apsyrtus de cholera tam humida quàm sicca. Cap. LXXV.

APSYRTVS Iulio Frontoni Centurioni salutem. Lite-ris me consuluisti quænam indicia siccæ choleræ monstrarẽ-tur. Hæc solẽt inueniri. Calor quũ corpore toto,tum maxi-me ventre prorũpit. aluus subsistit, excrementaq́ non nisi ægré fundit.qua de causa sicca nominatur cholera. Decubi-tum equus respuit,quòd vehementes vrgeant cruciatus. Os calidum siccumq́ sentitur. Hoc malũ præcipue torquet cum libere bilis per hunc meatum non euadit,qui ad fellis conceptaculum pertinet,nec vri-næ vijs fertur, sed inibi residet: aut si itineri creditus, aut cursu stimulatus fuerit. Huic ita succurritur. Nitrũ & oleum ex aqua subter in aluum dan-tur.quieti indulgeat,& ab operibus detur vacatio.viride fœnum recens pa-scitet.si non adsit,conditiuum nitro passo vel posca consperfum obijciatur. maluæ coctæ ius calidum ex vino dulci naribus infundendum. sed deiectio prius medicamento petenda est,quàm hordeum præbeatur:dein madefacti cremor ex nitro potioni detur. frictione multa vtendum. sit clyster vtricu-lus arundinulam habens illigatam,illitamq́ cera,quatenus inditur ano. ve-rum prius adacta manu obsidens fimũ eliciatur. Si cholera vexet humida, notis ijs deprehendetur.oculi in luteum languescunt,splẽdentq́.nares dis-tractæ patent.aures & ilia sudore digeruntur: & ab ore calor erumpit. ve-næ quæ linguæ sunt subiectæ,luteo colore suffundũtur.excutiens sese gemi-tus exprimit.eiusq́ crura tumescunt,& subinde claudicat.luteã biliosamq́ vrinam egerit. cum vero decumbens protenditur,suspirium elidit. Fertur potu duarũ heminarum poscæ iuuari.Nos autẽ ijs sumus vsi. Cuminum, thymum,paribus modis trita,in vini & mellis hemina,quibus aqua sit ad-iecta,per os infundimus.ex suffraginibus sanguinem emittimus.Nonnulli abluendum præcipiunt. Alij tepido ignis halitu fumoq́ malunt vti.

HIEROCLES.

SI CHOLERA tentetur humida, venter humore proluitur, & tormina vexāt. in equile se recipiens parieti pectus affricat, ac se difficilē exhibet, sic vt accedentes calcibus sæpe proturbet. crassum nigrúmq; lotium excernit. Folia itaq; syluestris brassicæ trita in vini veteris sextario feruefacta, per os infunduntur. Idem opopanax & piper detrita ex vino vetere suffusa præstant. Solito cibatu, sed paulo parciore sustineatur. Cæterum siccam choleram tollit brassicæ syluestris nitriq; in vino contritorum infusio. sed frigida aqua vmbilicū perfundere prodest. Stratonicus præcipit infundendum per os mellis acetabulū, seminisq; fœniculi tantundem, cum sertulæ cāpanæ tritæ drachma, atq; cum vini hemina, & senis aquæ sextarijs. Si venter equo substitit, indito clystere spiritus excutiātur, aut manu per anum inserta fimum extrahatur. Egelidam bibat aquam, cui paulum nitri sit adiectum: recētiq; fœno victitet. Sūt qui echij radicis minæ quartam partem tunsam tritamq; cum vino infundant. Alij hederę frōdes ex vino nigro mistas præbent. alij malicorium, aut syluestrem oleam tusam & vino madefactam, ori, vt deuoret, admouent. Si ijs morbus non leuetur, venas supra nares sitas scalpello resoluunt, vt sanguinē detrahant. Si equū humida cholera male habeat, torrefactum triticū dabis, triticeámq; farinā. Item hærbā quæ heraclium vocatur, tritā cum lacte & vino per os demittes. Sed cum cholera pecus infestat, sibi somnū conciliare non potest. quare syluestrem myrtum tritam vinoq; mistam in vtranq; narem infundes. fœno minime pascatur. Alte substernendum, quó mollius incubet. Sæpe nigram hederam tritam cum vino fudisse profuit.

Eumelus ad infestam bilem.

AT SI bilis molesta iumento est, venter intumescit, nec emittit vētos. tum manus vncta inseritur aluo, & obsessi naturales exitus adaperiūtur: exēptoq; stercore, cunila bubula, & hęrba pedicularis cum sale trito decocto melli miscentur, atq; ita facta collyria subijciuntur, quæ ventrem mouent, bilémq; omnem deducunt. Quidam myrrhæ tritæ quadrantem cum hemina vini faucibus infundunt, & anum liquida pice oblinunt. Alij marina aqua lauāt aluum, alij recenti muria. Sunt qui capita porrorum tusa cum hordeo viridi decoquant, tepentemq; succum præbeāt potādum. Iumenta tam liquidam quám aridam bilem suapte natura creāt. Sed ea lues maxime mulorū asinorúmq; progeniem labe prosternit. Igitur aridæ bilis notæ sunt. Omnia corporis membra cōuelluntur. Equus vnguibus præsepia ferit, tanquam metu quodam perculsus. Oculi sic conturbati caligant, vt obuersum hominem cōtueri nequeat. Ad se capistrum allicere conatur: & subinde volutatur. Ea res nō aliter accidit, quám cum præcordia

bilis impleuit. Itaque sanguis ex tẽdone colli tẽporibusque demittatur. animal defricetur. deinde quatuor sextarij vini per nares ingerãtur. Sed hac opplẽte redundãtia, & perfacilè vomitus elicitur, & aluus quoque resolui potest. Quæ si non respõdet, subducenda est. quare veratri nigri pondo denarij, & seminis lini tantundem, trita cum vini duabus heminis per os demittuntur. Si vero lini semen non inueniatur, scammoniæ siciliquum dedisse satis est: dein absinthium & centaurium quæ in aqua mulsa maduerint, per nares infundantur. vniuersim frigida lauetur aqua. Aut pollinis thuris, mãnæ, myrrhæ portiones ex æquo teruntur. medicamen per os immittitur. Aut mus araneus cum hemina vini albi tritus, & calfactus, per sinistram narem infertur. Cum humida bilis exercet, eius hæc sunt indicia. iacẽs quadrupes non facilè potest excitari. tremit autem erectus, labatque. Hoc euenire solet cum recens hordeum siue maceratum siue tunsum deuorarit, aut si vehemẽtiore motu concitatus, adhuc æstuans aquam frigidam hauserit. Cui sic subuenitur. gallæ quadrans, pinus vncia, rhus qua coriarij vtuntur, tantundem, corticis mali rubri par modus, trita adiecta vini hemina, tepefactaque, per sinistram narem induntur. pecus cogitur progredi. Verum ij quos male habet cholera, singulis pedibus claudicant, cutem habent prætentam, venæ sanguinis plenæ prominent, vndique multus calor erumpit. Hac ratione curari debent. Sanguis à ceruice demittatur, posteroque die scalpello vena resoluatur. Sed habitus colorque est attendendus. nanque si vitiosus liuidusque sanguis exierit, tãtisper profluere sinatur, dum purus emanet. aqua mulsa per os inijciatur, & viridi pabulo, farinàque cui nigellum vinum sit adiectum, alatur. Terga manu subigere proderit, atque partes externas frictionibus nutrire, quò cutis aliquantum laxetur. Aliqui folia hederæ trita vino miscuere, tepefactàque per nares infudere.

Hierocles de carcinomate.

CARCINOMA rescindi præcipit Hieronymus, si locus patiatur. sin recuset, cancros fluuiatiles crematos illini iubet, & cum acida fece tritum subactumque pinus corticẽ imponi, & crematum pumicẽ, cicutæque semen, atque radicem syluestris cucumeris tusam cum aqua frigida & aceto perlini. Si sentiatur vlcus, aqua non est admouenda, sed vino perluendum. Hoc vtendum medicamento. Plumbago, atramentum sutorium, tusa, cinisque calcis, æquis ponderibus mista debent imponi. Locus carcinoma cingens, oleo circunlinendus. Alij cum partem animalis occupauit, hoc circuncidi opus esse tradunt, dein viuo tenus aduri, tritasque cantharides ex alumine & cyprino oleo superponi.

HIPPOCRATES.

CARCINOMATIS optimum præsentissimumque remedium est malagma quod cicuta, resina, visco galbanoque constat, quæ simul coquũtur. sed hoc auxilio calido vtẽdum, modo locus non refragetur. sin reclamet, siccis ijs cataplasmatibus & liquidis est pugnandum. cãcros fluuiatiles vstos tritosque cum acida fece superpones. Item pineũ corticem tusum, pumicem crematum, & cicutæ semẽ, syluestris etiam cucumeris radicem ex frigida aqua & aceto tritam illines, rursumque vino fouebis. Hoc autem vteris medicamento: candidam fecem cum plumbagine atramẽtoque sutorio tusam, addito calcis cinere perquam sicco, admouebis. circũdantes parteis oleo perũges. Si medicamentũ obduruit, eruũ & mel illines. Si carcinoma oculos occupat, eruum pinsitum ex rosaceo & ouo instillatur. Sed postquam vulnus purgatum fuerit, italico melle nutriendum, vt inducta cicatrice consanescat.

Hierocles meliceridibus.

VLCERA quæ à faui similitudine melicerides nominantur, reliquasque bullantes pustulas quibus cutis scatet, Hieronymus vrẽdas consulit ferramẽtis candentibus rectis, donec aduratur cutis. sed tunicæ parcatur. omnis exprimatur humor, ita vt nullum eius vestigiũ supersit. Vlcera igne facta curari iubet cera oleo & adipe liquefactis: marina, si adsit, elui. sin desideretur, frigida perfundi. Quibusdã placuit meliceridas laminis æreis candentibus, non ferramentis vti. Habes aduersus huiusce modi fauos, emplastri compositionẽ quæ in calce huius libri inter medicamentorũ facultates subiungetur. Sũt & vlcera quædam crebris tumoribus exasperata, paraprismata inde vocant: aut quòd in faui speciem cõcreta sint, meliceridas appellãt. Alij quòd per foramina fertur humor, hydatides vocare maluerunt. in talis & calcibus nascuntur: nec vrens medicamẽtum postulant, cum plane varices iudicentur. quanuis & alterum sit genus varicum, quod cæcum fallit. Quæ res ita deprehẽditur, cum pecus in stabulo decumbit, & solito diutius inibi iacet. nam exurgere non potest, nisi quis ei ferat opem. surrectus fœmur & crus extendit, parumque contrahit. Hoc vitio hyems equos implicare consueuit. Pristinæ valetudini restituitur pecus, si agatur, & inambulet.

Hippocrates eisdem.

MELICERIS tumor est in articulis nascens, cui subest humor glutinosus, mellis crassitudinem coloremque referens. inde nomen accepit. Hoc medicamento curatur, quod habet olei libras quatuor, ammoniaci suffiminis, plumbaginis, cerusæ, singulorum libram, æris

combusti semunciam, æruginis bessem. omnia simul miscētur cum vsus requirit. Quo feruētius illinetur medicamentū, eo maturius vitiū discutietur.

HIPPOCRATES.

SI MELICERIDAS equus aut aliud iumentum contraxit, genibus sanguis detrahatur. spongia cum posca cui mel sit adiectum, superponatur. Si permaneant, nec sub ijs aliquid proficitur, illini debent. Si parum hoc valuit, vt adhuc perdurent, vtrūq; genu ferramento adurere conuenit: nec alte tamen imprimi, sed quasi trāscurrere, ne compages resoluatur. sed non plus quàm opus est. neq; coagmentum etiam contingatur. tum vlcera vt reliqua igne facta curari, & fasciari debent. Auxiliatur quoq; fauis medicamentum quod recipit olei libras duas, salis ammoniaci sextantem, plumbaginis bessem, æris combusti, squamæ æris, singulorum sextantem, spumæ nitri quod sit satis, mannæ thuris, cerusæ, singulorū quadrantem. omnia miscentur, vt in vsum veniāt. Præsidio est medicamentum quod habet nitri quadrantem, foliorum rhododendri siccorum, axungiæ veteris, bituminis, singulorum quadrātem: aut salis ammoniaci, plumbaginis, spumæ argenti, cerusæ, singulorum vnciam, æris vsti, æruginis, singulorum sextātem, olei selibram. cum omnia miscueris, vtitor. Si melicerides equū infestent, medicamentis quæ agglutinādo reprimunt, subuenies. Primo quoq; die locum sale & oleo defricabis. secutis diebus calida aqua perfundes. vnges anserino adipe, & butyro nutries.

VARICOSIS.

SI VARICES noxij sunt, hac ratione tolluntur. scalpello cutē aperies, & candente ferramento adures. tum sale & oleo decem diebus infricabis. Quòd si adhuc non summoti fatigent, sanguinē ab variculis euocabis, & sanitati reddentur. Interdum varices sic pecus male habēt, vt cum somno excitū surgit, protendat pedem, quasi quandā luxati artus imaginē exhibeat. sed opus est pressa manu terga subigere, dareq; operā vt inambulet: & quod luxū videtur, statim ad pristinū ordinē redibit.

Pelagonius vlceribus in faui modum concretis.

ALVMEN pingue cū aceto quàm acerrimo pedibus infricatur continue. Eundem effectum præstant salis fossitij, veratri, singulorum siciliquus, chalcitidis torrefactæ tantundē, auripigmenti drachma. sed melle excipiantur, vt è fauis purulentus humor citra ferrum effundatur. Acaciæ, botryidis, cadmiæ combustæ, æruginis, veratri nigri, bituminis iudaici, nitri rubri, atramenti sutorij cremati, axungiæ veteris, olei, salis ammoniaci, chalcitidis, hæc omnia ponderibus æquis sicca tunduntur,

& cum bitumine cernuntur, prætritaq; axungia, liquidis adijciuntur, vt mista simul in emplastrum coëant, quod linteo agglutinetur, ipsiq; ductus lanæ flocco circulus circumagitur. medicamentum illigari debet, & alternis diebus resolui, quoad locum inueneris multis cribri modo foraminibus exasperatum, quibus perinde quasi emissarijs vicinus humor feratur, expressoq; sinu desiccetur barbara, quæ aceto, oleo, spuma argenti, pice, bitumine & ammoniaco cõstat. Vbi purulẽtum humorem meliceride profuderint, super vlcus dandum est emplastrum quod habet olei vulgaris libras quatuor, ammoniaci, plumbaginis, atramenti sutorij combusti, singulorum sesquilibram, æruginis selibrã, ammista cerusæ sesquilibra. ea coquuntur. Malagma sequens ad Elenum artis veterinariæ prudẽtem refertur. In ahenum olei paulum mittitur. vbi concaluit, argenti spumæ selibra conijcitur, axungiæ tantundem: quibus colatis adduntur ceræ sesquilibra, resinæ pondo, gonus selibra, chalcitidis vncia, mysis liquefacti selibra, psilothri tantundem, opopanacis libræ quatuor, galbani triẽs, salis paulo minus hemina, aceti selibra. Hoc malagma meliceride laborantibus opitulatur. Oleum in aheno cum efferbuit, conijcies ceræ libram, plumbaginis, propolis, argenti spumæ, singulorum selibram. hęc in lutra ferrea labellóve concalfacta super genu induces. Recenteis meliceridas digerit ac dissipat insequens, aceti cyathi tres, salis ammoniaci selibra, corymborũ hederæ triens, seminis rosmarini quod cachry dicitur, tunsi triens, fimi columbacei grana sex, mannæ sextans, cineris calcis triens. omnia hæc mittuntur in ollam, sed primum acetum, deinde ammoniacũ, resina, postremo reliqua: cumq; cocta fuerint, ab igne summoueri vas debet: sed malagma linteo illitum imponitur, & fascia ligatur: post quinq; dies soluitur, & calida perfunditur. rursus ex eodem medicamento feruẽte portio superponitur. sic equus depulso vitio ad sanitatẽ perducitur.

Prægnotio ac remedium pustularum, quas paraprismata vocant.

PRIMVM supra talum & coronam pedis erumpunt nonnullæ papulæ grani sinapis magnitudine, vel paulo maiores, quæ tãdem in vnam coëunt pustulam. eæ cursitatu, itinere longo, gestatis oneribus solent prouenire. Remedium est stylo vel acu transigere, & capax humoris vasculum rescindere, oleo & sale defricare, postea fomentum adhibere, cerato munire. Hoc etiam medicamẽtum pustulas abolet, chalcitis, æruginis æris, singulorum quadrãs, fœniculi nigri, mysis liquefacti, singulorum triens, atramenti sutorij, gallarum nigrarum, fecis vini, psilothri, singulorum quadrans, floris cymini alexandrini, singulorum quod erit satis, mittuntur in acre acetum, atq; teruntur in pila, dein in collyria formantur: quibus siccatis vtendum.

Tiberius ad pustulas aqua prægnantes tollendas.

SIQVA pars pustulis aqua prægnantibus scatet, quas vocant hydatides, tum foliorum rhododendri semuncia, senæ euphorbij drachmæ, fimi columbacei quaternæ, seminis nasturtij totidē, chameleæ syluestris hærbæ siciliquus, ternæ adarces drachmæ, omnia diligenter tunduntur, & cum axungia teruntur. eo medicamine pustulosus locus linitur. Papulę cum desidunt, calces vlceribus obsident, quæ copiosum eructent humorem. paraprismata vocant. tum venam quæ supra suffraginis articulum fertur, resolues. sanguinem profluere patieris. Recentes grossos minutim tusas in vino coques, & ex bubulo stercore delines. Si nihil hoc profecerit, suffraginis venam feries. sanguis tātisper profundatur, dum heminam expleat. tum salem torrefactum ex oleo superpones, & fresæ fabæ lomentum, cui mellis paululum adijcies.

Hierocles de pustulis.

VEHEMENTI cursu maxime pustulæ concitātur, talicꝫ priores intumescunt, vt humore grauidi videantur. Venam igitur sub suffragine scalpello sauciabis, vt sanguinem exhaurias. Quòd si remediū hoc non profuerit, locum pustulis scatentē scarificabis. vbi totum humorem effuderit, posca fouebis. postridie malagmate nutriendum, quod galbano constat. Sunt qui fimum euocent, eicꝫ ægyptiæ mori tenera cacumina, aut tusam radicem adijciant, in vinocꝫ pari aqua diluto feruefaciant, deinde candens ferramentum acetabulo coxendicis adhibent: cumcꝫ melius habere videbitur, calidam aquam præstant potandam.

Hierocles de aculeis qui intus hæserunt, extrahendis.

SI LIGNEVS mucro, stipes, vel aculeus equo illatus insedit, aut os aut testa in vngulam se demersit, ea protinus euellenda sunt, & purgato prius vulnere, medicamento quod ærugine vel mysi cōstat, aut quolibet vulnerario linendum. plaga penicillo replenda, postero die mero perluenda, medicamentiscꝫ perungenda quæ dehiscentis sinus oras committunt: deinde polenta quæ ex alumine componitur, curari debet.

Hierocles de abscessu. Cap. LXXIX.

CVM abscessus saltu, volutatione, plaga, vel casu cōtrahitur, in calcem magnopere tritā affuso vino parem olei modum adijcito: cumcꝫ medicamentū strigmenti crassitudinem retulerit, intumescentem locum oblinito. nonnihil etiam sanæ partis complexus, aut triticeā farinam quàm purissimam infuso aceto subactam, cui mannæ duûm denariorum pondus adijciatur, supra protuberantem locum agglutinato.

ſed aliquid ſanæ partis comprendere non erit alienum.

Hieroclis ad ſquillares furunculos, quos vocãt caridas, Cap. LXXX.

SI SQVILLAE tuberculo prodeant abſceſſus, quos à piſcis ſimilitudine caridas, quaſi ſquillares nominãt: tenera cypreſſi cacumina & gallæ libram tundes, axungiæ & ceræ ſingulorum ſelibram adijcies, gallas acerbas inſtar libræ cum aceto ſubigens illines. Apſyrtus vtendum præcipit vrina vernacula, ſed abſtergendum eſſe prius quotidie, mox nigra calce dum ſaneſcant linendum.

Hierocles qua ratione experta ignem curanda. Cap. LXXXI.

CVM vrendi pecoris candente ferramento neceſſitas ingruit, friato ſale & oleo primo die margines vlcerum pulueniq; proluuntur: ſecutis autem diebus puerili ſtrigmẽto delinuntur, quo facilius emarginari poſſint cruſtæ, decidereq;: deinde vetere oleo & calida aqua cõmiſtis detergeãtur. quibus expurgatis, ſtatim vino & oleo inſperſa erui farina foueantur. Si vero puerili ſtrigmento carueris, cerã, picem liquidam, adipem ſuillum, ſalem, oleũ, ſimul intrita, pinnis perlines. Si intra ſeptimũ diem quàm illini cœpit vlcus, non emarginentur puluilli, cruſtæq; decidant, timor ſubeſt ne quid intus ruptum ſit, & ad ineuitabile periculum venerit. Vernũ tẽpus maxime æſtiuumq; huic vrẽdi negotio deſtinatur. Aliqui miſcẽt ceræ libram, propolis, ammoniaci, ſingulorũ ſextãtem, œſypi vnciã, galbani, mannę, ſingulorum ſextantem, viſci trientem, ſpumæ nitri vnciam, piperis ſextantem. eo cruſtæ vlceribus obductæ, paulatim euelluntur. aut ceræ libra, propolis vncia, ammoniaci ſextans, œſypi vncia, galbani ſextans, bituminis triens, opopanacis, nitri, ſinguli ſextantes, aluminis ſciſſilis vncia, piperis, viſci, ſingulorum ſextans, ſulfuris vncia, commiſcentur.

Apſyrti de mariſca ficoq; & formicantibus verrucis quæ in pedis corona naſcuntur, Cap. LXXXII.

APSYRTVS Herodioni Alexãdrino equorum medico ſalutem. Mariſcas, ficos, aut verrucas quæ informicationes dicuntur, quòd punctionis formicæ ſenſum quendam repræſentant, in equis, mulis, aſinis, quacunq; parte corporis oriantur, præſertim ſi extrema occupant, adurere nõ oportet, ſed reſcindere, nitro propius abradere, crudã chalcitim tritam illigare, idem quotidie præſtare, aquam non admouere, dum ſanitati reſtituantur. ſed maxime vrentibus medicamentis abſtinendũ, quoties pedi iuxta coronam inſederunt. Nam difficillime inibi cicatrices inducuntur.

HIEROCLES.

FICOS, formicantésque verrucas, quæ quũ omni parte corporis, tum maxime extremis oriuntur, Apsyrtus nequaquam vrendas consulit, sed resecandas, & viuo tenus deradendas, deinde crudam chalcitim tritam imponi iubet & alligari: idque quotidie facere. aquæ potum non impartiri quoad ex eo vitio sese recollegerit equus. cui itidem igni interdixit, quotiés in situ pedis circiter coronam exierunt, quippe cum vlcera difficulter ibi cicatrices trahant.

Hierocles de fico in pernis, & reduuijs, quas pterygomata appellant.

IN PERNA posterioris pedis iuxta cavum vngulæ vlcus enascitur, quod ab rei similitudine ficum appellant. id equum infestat, & claudicationem adfert, doloréque ciet, nec vitiatam partem equus à quoq̃ tangi patitur. huic adurẽtibus cæterisque medicamentis quàm celerrime succurrendum. Siquidem cum diutius vitium prorogatur, inter ambulandum radices altius in vngulam exigit, & in vniuersum claudicatio confirmatur. Huic noxæ tam asinus quàm mulus maxime patet: equus non facilè id incommodi sentit.

Informicationibus remedia.

SI VERRVCAE latissimis radicibus inhærent, & dolores mouent, myrmecias vocant, eas tollit medicamentum quod habet calcis, specularis lapidis tũsi, singulorum vnciã, stillatitij lixiuij sextarium vnum, thuris vnciam vnam, fecis vini cõbustæ, cineris, salis, æruginis, aceti, singulorum sextãtem. Prodest mysis, atramẽti sutorij, calcis, æruginis, singulos sextantes terere, cumque formicãs verruca confecta fuerit & exusta, medicamentum inspergere. si circa oculum aut palpebram prominet, ex melle trita linere. sed verruca prius in treis parteis diducenda, ferramentum candens adhibẽdum. Si formicationes in pedibus erumpant, chalcitidis sextantem, synopidis vnciam, fecis sextãtem sumes, corticem punici mali in aceto coctum, punicumque malum contritum miscebis, panno colatum infundes, dein vteris medicamine vulnerario. Sunt qui primum verrucam formicantem rescindant, postea mel, calcem viuam, & saligneum corticem tusum cretumque superponant: & ita ad sanitatem perducunt.

HIEROCLES.

INFORMICATIONES ferro rescindũtur, deinde vulneri sulfur infriatur. Bitumẽ, aut cucurbitę siccę crematæque cinis inspergitur. Vsta filix tusáque & incerniculo creta formicantes verrucas abolet. Barbulæ hircinæ cocta in aqua radix eundem præstat effectum, si tri-

ta linatur. Habes etiã alia remedia aduerſus informicationes,quę inter cõpoſita medicamenta paulopoſt ſubijcientur.Eaſdem tollit hoc medicamẽtum.aluminis optimi,cadmiæ,botryidis,myſis,ſingulorum ſextans,chalcitidis triẽs,gummis ſextans,lixiuij liquoris qui è cinere partim viuã calcẽ excipiente ſtillauit,protoſtacton vocãt,quod ſatis eſſe videbitur, quo ſubacta cætera digerantur in paſtillos. Auxilio eſt medicamentum quod continet calcis,candidæ fecis vini,columbacei fimi, auripigmenti,ſingulorum vnciã, chalcitidis ſemũciam,lixiuij quod è cinere calcarijs fornacibus extracto manauit, quod eſſe ſatis videbitur.ea teruntur, & eo excepta formicationibus linuntur.ſed antea verrucæ capillo aut neruulo vinciantur. cum autem exciderint,ſiccum hoc medicamen inſpergatur.

Apſyrti de neruicis, Cap. LXXXIIII.

NERVICI dolore ceruicis laborant,& caput extendunt. Labia in rictum contracta ſurſum verſus ſpectant,nec hiſcere poſſunt.quapropter neq; potionẽ neq; cibũ capiunt. exerto genitali vrina paulatim fertur. aluus nihil niſi coacta reddit.accidit fere vt in progreſſu vacillent, obſtipiq; ceruicem proclinent,quòd interni nerui diſtenti rigeant. verum tales ſtatim viuendi finem faciunt.

HIEROCLES.

QVI neruicis affectibus tentantur, nullum auxiliari poteſt medicamentum.ſigna tamen explicare bonum erit, ne quis neruicum putans altero vitio correptum,cum remedium adhibere non poſſit,erroris inſimuletur.Neruorum itaq; cauſarius ceruicem diſtẽdit,caput extollit,vt ſurſum verſus pertineat. Labia in rictum contrahuntur,vt os non poſſit aperire.quare nec eſſe,nec bibere valet. genitaleq; promittens ſenſim meijt.venter excrementa non emittit.incedens equus vacillat,& in ceruicem obſtipus concidit,quòd nerui præter modũ diſtendantur. Qui, vti propoſui,breui mortem oppetunt.

Apſyrti ad neruorum vulneta, Cap. LXXXV.

OPTIMVM equis aduerſus neruorum vulnera,amurcã veterem inſtar trientis heminæ,& corticem radicis vlmi coxiſſe.cuius liquamiuis hemina,fellis taurini cyathi tres,ariſtolochiæ tenuis ſemuncia,miſcentur.ſi taurinum fel deſit, in vicem eius agreſtis hirci fel ſufficiatur. ea in vaſe cõfunduntur,& ſub dio coquuntur.cum abunde cocta videbuntur,per tegetes aut ſportulas inſtillẽtur in fictile. quod ſi picatum fuerit,cõ-

festim eximendum est. Eo medicamento cum res postulabit vtendum. Si nerui sentiunt exulcerationem, ceræ libram, olei bessem, æruginis quadrantem, aridæ resinæ libram, mannæ quadrãtem, aceti quod erit satis, mannam cum ærugine acetoq; teres, permiscebis, illines. Si nerui dolorem experiuntur, ceræ libram, styracis sesquilibram, æruginis libram, propolis, ceræ candidæ, papaueris, singulorum sesquilibram, baccarum lauri libras quatuor cum semisse imposuisse satis est.

Hippocrates de vermibus.

SOLENT etiam vermes nocere: quod vitium non facilè medicamentis expugnatur: sed potius inuictum, remedijs non cedit. quorum signa sunt. se in solum equus abijcit, crebroq; volutatur, & admouet caput vtero. caudã sæpius iactat, atq; solito frequẽtius hinnit. Succus igitur brassicæ cum oleo nitroq; per os & nares infunduntur: aut squamæ æris, caricarum, & atramenti sutorij, singuli trientes læuissime terũtur, & in collyria formãtur magnitudine qua nares sunt capaces, per quas inijciãtur.

Didymus phthiriasi & ricinis.

SI VETERINVM pediculis obsitum est, aut ricini hærẽt, aceris radices tusæ in aqua coqui debent, & decocti iure tepido perfundi, sic vt imber totum corpus proluat. sed villi prius à capronis ad dorsi spinam detondendi. Sunt qui solo cedriæ liquore vtantur. Alij mandragoræ radicis decocto consimiliter irrorant. sed cauendum ne eã degustent, quippe cum periculum adferat. Alij cyperi radicem decoquunt, & iuris imbre lauant. Ricini quoq; pice liquida cum suilla adipe cocta contacti decidunt: qui manu non sunt vellendi, ne faciant vlcera.

Pelagonius pediculis.

SI VEL venter vel anus pediculis scateat, mora cruda hordeo quo equus vescitur, inspergẽda. Complures radice mori cocta in aqua ventrem & anum fouent. Si vulnus intulerũt, siderite herba & porri succo mistis addito sale oleo & pice sanatur. Si pediculi iubam aut corpus totum obsident, viridem cicutam tritam opus est illinere: aut tusam cyclamini radicem affuso oleo pediculosis partibus conuenit illinere. ea nanq; huiuscemodi animalia necat. Si quid equis aut iumẽtis alijs pediculos creauit, totum corpus expurgandum est, dein tunsa cyclamini radice expressus succus adiecto oleo illinendus. postero die lixiuio feruente pecus elui debet, medicamentoq; rursum illini.

Didymus infestantibus tabanis, qui etiam œstra dicuntur.

TABANI suo aculeorum stimulatu equos reliquasq; pecudes in amentiã præcipitãt. Compertũ igitur habemus, eas ab ijs infestis volucribus nõ attingi, si quis tusas lauri baccas in aqua coxerit, &

de cocti iure locũ in quo paſcuntur aut incubãt, reſperſerit, quippe cum cæca naturarum diſcordia (antipathian nominãt) inſtincti tabani fugiunt. quòd ſi præuentæ iam ictum acceperint, ceruſam ex aqua circunliuiſſe ſatis eſt.

Africanus, ne veterina muſcis infeſtentur. Item ne vlcera ab ijs tacta vermibus ſcateant.

MVSCAE nulla afficient moleſtia, ſi tritis lauri baccis, & in oleo coctis veterinum illinatur. Solent etiam muſcæ vulnera infeſtare, quas ſummouebimus pice & oleo vel vnguine miſtis & infuſis. Quòd ſi quæ partes vlceribus præoccupatæ fuerũt, coctam picem liquidam ſuillæ adipi vulneribus ſtillari conueniet. ſed quotieſcunq; mel remedijs adhibetur, cauendum erit ne pars à muſcis infeſtetur. nam ad mellis dulcedinẽ non hæ ſolæ, ſed apes aduolant: quæ vbi vlceribus inſederunt, vermes creãt. quare purgatis ijs cõfeſtim adhibẽda ſunt linamẽta cũ pice & oleo vetereq; axungia, & extrà vulnera eodẽ medicamẽto circumillinenda. Solẽt neglecta vlcera ſcatere vermibus: qui ſi perfundãtur aqua frigida, rigore cõtacti decidunt. vel ſi hac ratione non poſſunt eximi, marrubium aut porrum conteritur, & admixto ſale imponitur. id celerrime necat dicta animalia.

Beretius muſcis fugandis.

LAVRVS cum nigro veratro trita, ſi in lacte, vel paſſo, vel hydromelite cum minimum aqua maceretur, muſcas enecabit. Si caſiam ex oleo tritã illiueris, nullam impetent animantẽ. Muſcas, ſi voles, nepetæ abiges odore. Item foliorum eius decoctũ reſperſum eaſdẽ fugat. Si, quantũ Anatolius ſentit, tibi ſit in animo muſcas in vnum cogere locum, in excauatum ſcrobem frutices rhododaphnæ tunſos conijcies, in eúmq; examina vndecunq; conuolabunt. Eædem boues, aut reliquos quadrupedes nullo afficient tedio, ſi lauri baccis ex oleo perungantur. Cæterum muſcæ prorſus mutis nõ inſidebunt animantibus, quæ leonino pingui ſunt delibutæ. Porrò veratrũ quod in lacte vel ſapa cum auripigmento maduit, imbre reſperſo muſcas abolet. Si quidpiam alumine cunilaq; linatur trita, muſcæ nunquã adſilient. Africanus eſt author, ſi platani frõdes adpẽdantur, veſpertiliones equilia non ingredi, exanimariq; comarum hederæ ſuffitu.

Democritus infeſtis culicibus propellendis.

CVLICES necant equinæ ſetæ foribus aut medijs domibus alligatæ, neq; prorſus eas inibi ſuffixæ ſinunt ingredi. calaminthæ aut gith crematorũ nidore fugãtur. Si ſpõgia aceto acri imbuta prope caput aut pedes adpendatur, animantẽ non attingent. Abiguntur macerata ruta, & domicilijs reſperſa, aut conyza decocta. Et feruefacti iure domibus

irrorato aut galbani, aut sulfuris, aut cumini suffitu. Si dormituro canabis florentem surculum obieceris, ab inuolatu arcebuntur. Non in quoduis animal irruent eæ volucres bestiolæ, quod manna cum aceto & oleo perungatur. Cæterum horrent in primis culicés accrementum aceti, & cunilæ nidorem. Bubulum stercus suffitum, aut parietibus sublitũ culices persequitur. Item inulæ radix adiecto buccinorum crematorum cinere, si vestes aut stragula suffumigentur. spõgia aceto imbuta, cum domorum laquearibus, aut cubiculorum cameris adpẽditur, ad se cõuolantia inibi culicum agmina contrahet. Nullo lacessent ictu, si canabis frutices lecticis substernantur.

Rutam aqua maceratam, vel conyzam coctam mandris resperges, vt hinc culices amoliaris. Bdellium suffitu culices propellit.

Didymus cimicibus abolendis.

PICE liquida, & syluestris cucumeris succo cubilibus insperso cimices necantur. Item scylla particulatim dissecta, tritáque in aceto, & spõgia hoc liquore imbuta detersis. Itidem medicæ mali frondes cum oleo decoctæ, vt hanc pestem arceant, lecticarum coagmentis illinũtur. Taurino aut hircino felle, addito acri aceto, cubiculorum parietes imbui prodest. Hoc idem præstãt si viuum sulfur, & oleum vetus adieceris.

Cimices lectularij nõ aderunt vbi locum glutini piscium (quod ichthyocollon vocant) decocti resperseris iure. Incubãtes enecabis, si coctis olei fracibus, & bubulo felli mistis ex oleo roraueris: aut hederæ, aut capparis frondibus ex oleo litis. Nec secus parietibus delitescẽtes perimes. Præsens eis moliũtur exitium, cum herbæ pedicularis acetabulum, scyllæ in taleolas dissectæ tantundem, acris aceti ligula, teruntur vnà, & cum incaluerint igni, linuntur. Aliqui cedrini liquoris portionem adijciunt, & quadrãtalem passi modum: vitulini, vel caprini fellis, quantũ volæ sinu capi potest, & tantundem passi cum aceto. Florentinus memoriæ prodidit hirudines & cimices mutuo halituum eiaculatu confici. illas, cum conceptum cimicis nidorem ad eas fistula detulerit: hos, cum graue fumi virus hirudinibus emissum insederit, ambitu velaminibus stipato, ne vapor euanescat in auras. Scolopendra siccata suo odore eundem præbet effectum. ad idem pollent hederæ folia cum hirudinibus decem trita. Democritus asserit cimices nec situ cubilium, nec aspergine creari, si leporis aut cerui pedes à tergo circum lecti fulcra pendeant. Si quis inter peregrinandum vas aquæ frigidæ plenũ lecticæ subijciat, dormientem non attingent. Lupini madentis imber, quo pleriq; omnes vtuntur, exanimat quos attigerit. is tamen nõ prohibet conspersus, quin paulopost rediuiui conualescant.

Pamphilus pulicosis animantibus,& domicilijs.

PVLICOSAE pecudi remedia sunt. Sume cyminum tritũ pari pondere cum veratro,aquaq; mistum,& illitum,seu cucumeris anguinei succum.vel si hæc nõ adsunt,vetus amurca per totũ corpus infusa. Si in effossum domi scrobiculum rhododaphnæ surculos inieceris, pulices vndiquaq; ad eum conuenient:tum absinthium,vel syluestris cucumeris radix aqua marina macerata rore cõsperso hos enecabit.eisdem aquæ in qua gith maduerit,respersus necem adfert.Cum hæc pestis infestabit,conyzæ feruẽs decoctum perfudisse satis est. Item sinapis semen cum rhododaphne (cui nerio quoq; nomen est) igni calescit,& locis quæ pulicibus scatent,inspergitur. In perniciem agũtur,si cribro viciario viuã calcẽ per locũ cernas. sed solũ prius est euerrẽdum. Pestis hæc itidem fracibus olei maceratis aboletur,si pauimẽta hac madeãt vligine. Si cuminũ syluestre adiecto cucumeris anguinei semine in aqua tritum perfundatur,crepantes dissiliẽt. Itidem præstatur absinthio, aut radice cucumis agrestis marina macerata, aut chameleæ radicibus, aut populneis frondibus tusis,& aqua suffusis, aut tribulo in aqua decocto. Pulices acor muriæ necat. Item marina respersa. Si positũ in medio domus labellũ ferreo pugione circunscribatur,reliquaq; pars extra ductũ orbiculũ liquore respergatur in quo pedicularis hęrba, aut tusa lauri folia maduerint,aut muria in aqua maris cocta:omnes in labellum consilient. Si in spurcũ scrobẽ caprinus sanguis defundatur, pulices omnes ad se cõtrahet. sic à vestimẽtis,& tapetibus villosis,quibus immersi latitant, enecabuntur.Summouẽtur ijdem,si in vrna vel cado antedicta reponantur.

Apsyrtus ijs quos serpentes momorderunt.

APSYRTVS Iulio Saturnio Decurioni salutẽ. Petis quænã signa viperarũ ictus sequãtur. Hæc vtiq; sunt. corpus horrore cõcutitur,oculi tumẽt,ore & dentibus infrẽdet equus. interdũ pili à capronis iuba & muscario defluunt,papulæ etiã quædã corpore toto prorũpunt,quæ graue virus olent. Succurritur hac sorbitione. piperis cãdidi aut nigri grana triginta cum vino detrita per os infundũtur,aut thymũ ex vino tunsum, aut rosaceum cum mero,aut ruta cum vino trita,creticũmq; seseli quod tordilion vocant,ex vino vel artemisia.sed pecus in periculum venit.

HIEROCLES.

MVLTI sermonem quem de demorsis à vipera scorpionibus, phalangijs,aut araneo mure habuerunt,simul promiscue confuderunt: nos autem cum distinctionem quandam desiderent, de ijs sigillatim disseremus. Cum ergo vipera morsum impressit, horror totũ corpus percurrit,intumescũt oculi,dentibus iumentũ infremit, pili iuba delabũtur,equum papulis quibusdam fœdis vulnus obsidet. Hæc

ratio curãdi sequenda est. Triginta cãdidi piperis grana cum vino tusa,per os demittũtur,aut thymũ ex vino,aut artemisia cocta cum vino. Nonnulli plagam prius incidentes adurendam consulunt,postea medicamentum infundunt. Vulnus abstergere vrina oportet,& vnctione molli nutrire.

Pelagonius ad ictus serpentis,muris aranei,& phalangiorum.

SI SERPENS aut araneus mus morsum intulit,aut phalangium ictu sæuijt,terra è formicarũ latibulis petita prodest,si cum vino infundatur,eaq; vulnera defricẽtur. Si in itinere cõtingat equum virulentũ vulnus accipere,vbi accõmodata remedia non licet offendere,piperis albi grana triginta cum vini veteris sextario per corniculum faucibus inseres,vel thymum hęrbam tritam ex vino prębebis. Fertur cõtra ictus omne genus animaliũ quæ noxium virus eiaculantur,auxilio esse radix hastulæ regiæ cum vino vetere trita,& indita vulneri. Idem pręstãt dissecti hirundinum pulli,& plagæ admoti. Hirundinis nidum cum vino vetere tritum locis quæ dentium iniuriam senserunt,imponi prodest. Morsibus phalangiorum aut muris aranei tusa malua tritaq; imponitur.

Apsyrtus ictis à scorpione.

ICTOS à scorpione sequitur crurum contractio,claudicatus, fastidia cibi, saniei viridis è naribus profusio,spirandi difficultas, & ægra suscitatio. Curantur non aliter quàm demorsi à serpentibus,vt antea proposuimus.

HIEROCLES.

Si scorpius ictum adegit,equi subtrahunt pedes,& claudicant,atque cibum auersantur. virens sanies è naribus profluit,spirandiq; difficultate vexantur. Eandem quam à serpente percussi curationem desiderant.

Anatolius ad ictum scorpionis & serpentum.

SI SCORPIVS ictum attulit,aut serpens aliqua momordit,læsa pars suillo fimo linitur,aut solano tuso,vel marina lactuca, quam Græci tithymalum vocant,aut apollinari hęrba,aut lini semine,aut torrefacto alumine,aut spuma nitri,aut fossili sale. singula hæc illita præsenti sunt auxilio.

Eumelus ad omnes serpentium ictus.

VVLNERA quæ per serpentium ictus inferuntur, arundine compungas,aut eiusdem deustæ cinerem infrices. Artemisiam cum chamæmelo trito addito vino des potãdam. Venena depellit radix hęrbæ quam vocãt personatã,trita,& cum vino data. quaterni ficulnæ

radicis ſcrupuli,cum vini tepentis ſextario per nares ingeruntur,creta cum oleo,aceto,& laſere,aut pullorũ hirundinis vẽter,aut nidus eorundẽ intritus vulneri ſuperponitur. Crematarũ arũdinũ cinis vino reſolutus potui datur.

Apſyrtus de phalangiorum venenis.

PHALANGIORVM genus latitans in fœno ſubinde non aliter quàm araneus parit. quorũ progeniem ſi pecus improuide deuorarit,in diſcrimen adfertur,ſæpeq́; ſibi vorax mortem hoc eſũ conſciſcit. Remedio eſt vinũ infuſum cum pipere,vel thymum cum vino, aut cerui coagulum ex eodem. Si phalangium nocuit,ijs notis deprehenditur. Intabeſcit corpus. Papulæ quædam proſiliunt furunculis non diſſimiles. Vrina fertur araneas quaſdam oſtendens. Cibum faſtidit,aut exiguũ admodum capit. Præſens eſt remedium in omnibus ſerpentium ictibus, læſum locum qua punctionis ſenſus repræſentatur,inurere.

HIEROCLES.

PHALANGIORVM progenies araneorum more in fœni faſcibus ſuos edunt partus. Si ergo proles per imprudẽtiam deuoretur,vel phalangiũ morſus infixit,nõ exiguam perniciẽ molitur. Cognoſces autem virus irrepſiſſe,cum corpus inflammatur,eruptioneſque papularum à furunculis non abhorrẽtes prodierunt,ſi vrinæ telas araneorũ quaſdam repræſentãt,ſi cibi faſtidium torquet,aut parum pabuli ſumitur. Subueniendum itaque infuſo pipere cum vino aut thymo vel ariſtolochia craſſiore,item cerui coagulo. Probãt aliqui,locum qui dentiũ iniuriã ſenſit, circuncidi,deinde vulnus ignẽ experiri,poſtremo infuſionibus vti. Si phalangium morſus impreſſit, piperis, herbæ pedicularis, ſingulorum vncia, pyrethri ſeſcuncia,leuiſſime teruntur,& faucibus inſeruntur.

Hierocles de iumentis à phalangio aut vipera demorſis.

SI IVMENTVM phalangium deuorauit,aut morſu vulnus intulit,genitalia tument,vrinaq́; araneoſum quid videtur referre. Quinetiam totũ ſudore digeritur. Curãdi ratio hæc eſt. Si vulnus fecit,id circũcidendum,quò virus ex eo deſtillet: dein adurẽdum. Sin deuorarit,ijs remedijs pugnãdum,quæ etiam valebunt ſi phalangium mordicus inuaſit. Ariſtolochia cum vino trita infunditur,itidem ſylueſtris apij ſemẽ. ſi non extat,in eius locum ſatiui ſemen ſubſtituatur. Baccæ lauri tritæ in duabus heminis vini affuſo roſaceo per os demittuntur. Calido diuerſetur equili,deinde in balneum deſcendat,& calida perfundatur aqua. Cremor ptiſanæ pro cibo cedat,aut teneræ lauri frõdes pabulo ſint. Fœnum optimũ miniſtretur,calida detur potanda,quoad dolor ſe remiſerit. qui poſtquam

conquieuit,tum ambulationibus cōmittatur:vulnus vti dictum est aduren= dum,medicamen infundendum,donec ad sanitatem peruenerit. Si quem vipera percussit,eius morsus suppurationem molitur,exsaniat vulnus,eoq; pus atrum exit,ac inde virus manat. Si muliebrem sexum pecus referat,sic ei subuenitur. vulnus mordicus factum scalpello rescinditur, postmodum debet aduri,& ea quæ in phalangijs proposuimus,infundi. Rupta suppura= tio detergetur,vnctioneq; molli nutrietur.

Hippocrates ad ictus serpentis & viperæ.

SERPENS & vipera sæpe cum equus improuide supercu= buit,lacessita onere morsum imprimit. Venenū serpentis abigi= tur si pars icta bubulo stercore linatur,aut solano tunso,aut ma= rina lactuca,quam vocāt tithymalon,aut apollinaris semine,aut alumine,vel spuma nitri,vel fricto sale. Quinetiam si vnum ex ijs cum aqua linteo colata faucibus infundatur,remedio erit. Et vt summatim dicatur, quæcunq; hominibus opē ferūt,eadē maxima ex parte pecudibus salutaria sunt. Priuatim tamen equis,mulis,& asinis missio sanguinis opitulatur. Venena viperæ depellit super scarificationem ferro factā herba quam vocāt personatā,trita,&cum sale imposita.itē trifoliū,quod in fragrosis inuenitur locis,odoris grauis,neq; absimilis bitumini,idcirco Græci eā asphaltion ap= pellāt,ad eosdē effectus vsurpatur,huiusq; herbæ succus vino mistus inditur faucibus,atq; ipsa folia cū sale trita malagmatis more,scarificationi intēdun tur. vel si hāc herbā viridem tēpus anni neget,semina eius leuigata radiceśq; cum vino bibuntur,vel ex aqua mulsa scarificationi superimponuntur.

Bupresti & phalangio.

SI BVPRESTIM aut phalangium esitarit equus cum fœno, venter incēditur,cibi fastidiū vrget, ac totus hoc pabulo distēditur, itē crebrius alui recremēta ferūtur,paulatimq; spiritū elidit. Cui sic succurritur. illigatū caput reflectitur:venæ quę supra nares tēdūt,rescīdūtur, quo sanguis extra per os ꝓfluat:brassica cocta cū garo & oleo datur vorāda.

Hierocles de serpentum morsu

SI EQVO serpēs dentes adegit, primū sanguis mittēdus est, milio & tritico die bis linendum,hoc triduo faciendum. Si vipera morsu sæuierit,ictus tumorē corpore toto mouet: oculi tumēt,& cruore suffundūtur:cōuersio sedis exercet:genitale quoq; procidit:& frigus offunditur. Itaq; vini sextariū faucibus ingerito,laurū dato vorādam,pulti= culam ve. vino & oleo baccisq; laurus coctis linito. sanguinē à ceruice mitti= to. deinde polemoniæ herbæ & aristolochiæ singulas semūcias adiecto vini sextario infundito. Si vipera morsum intulit,radicū echij herbę & polemo= niæ singulorum semūcia trita & vino cōmista per sinistrā narē demittitur.

Didymus ſerpentibus exigendis.

SERPENTES domicilijs aut cohortibus non oberrabunt,ſi artemiſiam aut abrotonum circa macerias ſeueris:ſed inibi deliteſcẽtes fugabis ſuffitu radicis lilij,aut cornus ceruini,aut vngulæ caprinæ. Peſtis hæc tota ſũmouebitur,ſi lachrymã papaueris,gith,galbanũ, ſulfur,pyrethrum,peucedanum,& vngulas capræ tũſas & redactas in farinã adiecto acri aceto digeſſeris in orbiculos,qui ſigillatim igni flagrãtes nidorẽ eructent. Tradunt aliqui punicæ mali termites admotos ſic ſerpentibus aduerſari,vt ſtibadia toros & ategias hac peſtilenti lue putent vindicari.

Democritus ſcriptum reliquit,ibim maximam vim ſerpentiũ conficere, ignauaſq; non poſſe moueri penna duntaxat alitis huius ſuperiecta.Refert eaſdem emori quærna frõde contactas. item ſi ieiuna hominis ſaliua in rictũ oris inſpuatur. Apuleius eſt author angues obtorpeſcere,qui ſemel arũdine feriãtur:ſin ſæpius,latebris tandẽ recipientes ſeſe recolligere. Si tamen quis ſiniſtra manu deprehendat caudam,haud ægrè eliciet:dextra capti renuunt extrahi. Tarantinus aſſeuerat ſerpẽtibus non afflari,qui dracunculi hęrbæ ſucco deliniũtur. arceri quoq; ſucco radicis,vel ſemine perlito.Sed ne ſolum quidem ſi quis ferat,ab eiſdem aſpirari:quinetiã ictos à ſerpente ſeruari cõtendit,qui roſæ radicem amuleti vice geſtet. Florentinus prodidit ſerpẽtes eo loci nõ adrepere,vbi ceruinus adeps,aut betonicę radix,aut gagates gemma,aut dictamnum habeãtur.Miluinum ſtercus,aut aquilinum adiecto ſtyrace ſuo graueolenti fumo ſerpẽtes exagitat. Si vipera momordit,præſens eſt remedium tenera fraxini cacumina terere,expreſſumq; ſuccum præbere potandum ex mero, ſi febre vacant: ea verò correptis,ex dilutiſſimo vino. Itemq; tritas eiuſdem arboris frondes læſæ parti ſuperponere. Si radicem veſicariæ,quam halicacabum vocãt,admoueas,ſopies aſpidem. Tribulum hęrbam in aqua tritam,aut ſolam ſi cauernulis ſerpentum indideris,abiges.

Si ſalſamentarius cadus,aut ſalgamariũ fictile cohortibus obruatur, tota ſerpentium caterua ſuis etiam latibulis euocata eo loci ſe conferet:tum tui fuerit muneris tuto vas obturans extra ſeptorum limites ignibus dicare.

Ceciliæ morſus tumorẽ ſuppurationemq; molitur. ſed eius ſanatur noxa ſubula ænea ſi locum læſum compungas,cretaq; cimolia ex aceto linas.

Diophanes abigendis ſcorpionibus.

SI CAPTVM ſcorpionem cõbuſſeris, reliqui omnes ab eo loco diffugient. Si quiſquã radicis ſucco ſuas exactè manus illiuerit,intrepidè & citra periculum ſcorpiones reliquoſq; ſerpẽtes deprehendet. Eadem radix admota ſcorpios confeſtim necat. Quinetiam & ictui ſcorpionis medeberis,ſi illatum parti vulnuſculum argenteo annulo ſigilles. Sandaraca cum galbano & butyro,vel adipe caprino

suffita & scorpios & serpentes omneis fugat. Cæterũ vbi quis oleo in quo scorpio tãtisper sit incoctus, dum distabescat, ictam partẽ perunxerit, omni cruciatu leuabitur. Apuleius est author, si quispiã percussus à scorpione, asinum in caudam conuersus ascendat: dolorem liberato sessore ad asinum transmeare: qui cum pedit, contractæ iam labis argumentum est. Democritus asseuerat, si ictus quispiam à scorpione, statim verbò tenus asino dixerit, me scorpius icit: non sensurum molestiã, veneficio videlicet ad quadrupedem transeunte. Stellio & scorpius sic cæca naturarum discordia pugnãt, vt vbi quisquã stellionem in oleum coniectum resoluet in tabem, eoq; oleo partem ictam oblinet, liberabitur dolore. Idem Democritus addidit, rosæ radicẽ torquis vice seu quouis modo gestatã, esse veneficij scorpionis amuletũ. Cæterum hoc sequens Plutarcho fertur acceptum. quoties coryli nucula præsepibus adfixa cohærebit, scorpius ad equilia non irrepet. Eadem si lecti pedibus colligetur, cubicula non subibit. Zoroastres asserit lactucæ semen ex vino potum, ictis à scorpione mederi. Tradit Florentinus, si in recẽtem plagam ficulneum lac instillaueris, sisti venenum, nec postmodum penitius serpere. Porrò noxã percussus non cõtrahit, cum scyllæ bulbus estur, qui tum saporem dulcem resipiet. Tarantinus est author sideritim hærbam tenentem viuos ita domare scorpiones, vt ne ab ipsis quidem vllo pacto lædi posse contendat.

Apsyrtus ad morsum muris aranei.

MVS araneus si morsum infixit, locus tumore duro cingitur, gemitus animal exprimit, sed parum interpellat. Remedio est locũ læsum aculeo compungi, brassica trita cum aceto illini, allijs item ex aceto tritis. fertur terra quæ eruitur ex orbita aceto subacta, illitu auxilio fore. Si vero ventrem ferens asina ab araneo mure feriatur, interitus periculum subest. accedit ergo febris, cibi fastidium, inediaq;. cui cyclamini cremati cinis aceto mistus efficax est. collo appẽsus ipse etiam mus araneus, sui veneficij amuletum est.

HIEROCLES.

SI MVS araneus morsum impressit, intumescit animal totum, oculiq; collachrymant, & exsaniat tumor, ac virus à ventre destillat, pabulum respuit. Locum igitur læsum subula compungas, puluereq; qui in orbitis sub vestigio rosarum inuenitur, acri aceto perfuso linas. Aliqui, quibus Tarãtinus astipulatur, tradunt allia tusa esse imponẽda, suffiendumq; cornu ceruinũ, vt huius nidore pestis hæc summoueatur. Apsyrtus vero melius esse putauit si læsa pars vratur simul atq; dentium iniuriam sensit. Stratonicus scarificandum vulnus consulit, præsertim

quod inflammatione cingitur,& sale & aceto conspergi,postero die equum per aquam dulcem in cursum concitari, cretaq; cimolia aceto subacta lini, vulnus balnearum strigmentis nutriri, sic dari sanitatem. Si quod animal à mure araneo demorsum est, triti gith acetabulum in vino odorato per nares indidisse proderit, plagamq; canino stercore lini. quod idem hominibus salutare est.

HIPPOCRATES.

ACCIDIT equum in stabulo sæpius impeti morsu. cum enim decubuit ipse,sensim ad ilia mus araneus irrepit, qui interdũ equi motu lacessitus, subiectæ parti vulnus imprimit: tumorq; ostendit iniuriã dẽtium. Cui ita subuenies. Triti gith acetabulum ex vino infundes: tritas allij spicas,salem,& cuminum,paribus singulorum mẽsuris vino mistis illines. aut terram orbitæ vrina subactam, aut intritum murem araneum cum sextario vini faucibus infundes. Sin murem araneum non inueneris,creta figulari perlines. apij etiam semen coctum in vino & oleo demittes,ac tumentem locum scalpello disscindes,quò virus euocetur,& vellicatũ punctim vulnus recrudescat. Si per hæc inflammatio magis excandescat,in orbem teretibus ferramentis igni flagrantibus exulcerabis,sanæ partis aliquid deprehendens. rectis quoq; ferramentis,quò sanies emanet,redulcerabis. Quod si pars ea per exulceratiõe intumescat,hordeum crematum tritumq; consperges. sed antea vetustam adipem inungere cõuenit. Vlcus non excitabitur,nisi prægnans mus araneus morsum attulerit.

PELAGONIVS.

MVS araneus perniciẽ quam intulit, suo corpore luit. nam animal ipsum oleo mersum necatur,& cũ imputruit,cõteritur, eoq; medicamine morsus muris aranei linitur. sic illius sanatur noxa. vel si nõ adest,tumorq; ostendit iniuriã dentiũ,cuminũ conteritur,eiq; adijcitur exiguũ picis liquidæ & axungiæ,vt lentorẽ malagmatis habeat. id impositũ perniciem cõmouet. Vel si antequã tumor discutiatur,in suppuratiõnẽ conuertitur,optimũ est ignea lamina cutem summã resecare,& quicquid vitiosi est inurere,atq; ita liquida pice cum oleo linire. Solet etiã ipsum animal viuũ creta figulari circũdari. quæ cum siccata est,collo veterinorũ suspenditur. ea res innoxium pecus à morsu muris aranei præbet,& ab hac peste vindicat. Mus araneus pro sua corporis magnitudine vehemẽtes morsus infigit. qui quãto fuerit exilior,tanto celerius vulnusculũ dentibus infert. sed id facilius medicamentis expugnatur. deterrimam omniũ pestem prægnans suo dente molitur. Sed iniuriæ discrimen, tumoris moles ostẽdit. Auxilium adferre ad hunc modum oportet. trito allio cum nitro,vel si non adest,sale cumi-

noq́ partem ictam defricare. Sed cum rupta iam inflammatione tumor in vulnus degenerauit, tum munde perlui debet, crematiq́ hordei cinere conspergi. nec aliud quicquam est tentandum. Nanq́ cæterorum auxiliorum vsu magis atque magis gliscit vulneris iniuria. dandaq́ sorbitio ex anetho, triticea farina, & vini sextario constans, cui cedrini liquoris momẽtum fuerit adiectum.

Hierocles ad ictus pastinacæ.

Si marina pastinaca percussit equum, graue periculũ adfertur. Centaurium igitur oportet admouere, ruentisq́ sanguinis impetum infrenare, per os pastinacæ iecur infundere, tritum in hemina vini.

De morsis à rabioso cane.

Canis in rabiem efferatus si quẽpiam momordit, caprini fimi, salsamẽti veteris, ebuli, singulorum selibram, iuglandis nuces quadraginta, simul omnia conteres, & loco cui dentem impegit, admouebis.

Apsyrti de hirudinibus, Cap. LXXXVIII.

APSYRTVS Bedio Decurioni salutem. Te certiorem facere volui, quòd cum armenta ad bibendum appelluntur, maxime obseruare conuenit si quæ vadis hirudines sidunt. siquidem haustu raptæ, subq́ lingua & labijs implicitæ figuntur. quod minorem noxam infert. nam inclinantes equum, eas citra negotium eximunt. cum vero altius descenderunt, exugentes animal extenuant. si complures hæserint, maturius in mortem præcipitãt. Cum igitur ad præsepia se receperint, oleũ corniculo suffundendum, cuius contactu confestim decidunt.

HIEROCLES.

HIRVDINES, cum bibendi potestas datur, in os irrepere cõsueuerunt. quas aperto ore conuenit extrahere. Si plures raptim haustæ fauces obsideant, pericula minantur. tum igitur infundere aquam & oleũ opus est, easq́ sic excutere. Sunt qui salem consulant infriari. Alij aristolochiæ crassioris radice in aceto quàm acerrimo trita, ita vt mellis crassitudinem referat, affuso oleo locũ vbi insidunt, affricant, lingua pecudis extrorsum deprõpta. Sed cõuenit eos qui gregibus præficiũtur, pecudumq́ magistros, aquis attendere, obseruantes si quæ illic hirudines delitescant, ne sub lingua labris ve bibẽtium equorũ inuolutæ cohærescant. Quòd si in ore suffigi sentiuntur, equum inclinare necessum est, & adhærentes euellere.

Remedia ad haustam hirudinem. Pelagonius.

MAGNAM etiam perniciem sæpe adfert hirudo hausta cum aqua. ea adhærens faucibus sanguinem ducit, & incremẽto suo transitũ cibis præcludit. Si tam difficili loco est, vt manu detrahi nõ possit, fistulam vel arundinem inserito, & ita calidum oleum vino mistum infundito. Nam eo contactu animal confestim decidit. Potest etiam per fistulam deusti cimicis nidor immitti: qui vbi superponitur igni, fimum eijciet. conceptum nidorem fistula vsq; ad hirudinem perfert, isq; nidor depellit hærentem. Sunt qui in naribus cimices enecent. sic enim hirudo caduca confestim exanimatur. quod remedium bubus cæterisq; pecudibus prodesse tradunt.

Anatolius haustis hirudinibus.

EA SI adhæreat (magnum sæpe periculum adfert hirudo rapta cum aqua) ficulnea frõde aut aspero panno deturbanda est. Si faucibus vna vel plures implicitæ figantur, aut stomachũ vel intestinũ teneãt, animantem exugunt, & ducentes sanguinem, ad maciẽ illico perducũt. Quibus non prosunt quæ fundũtur auxilia. siquidem pecus in perniciẽ agitur. Id vnum nobis præsens videtur remedium, oleum in fauces instillare. nam eo contactu depelluntur hirudines, & confestim necantur. quæ si solum adfiguntur ori, tritos in manu quinq; cimices adglutinasse satis est. sic protinus decidũt. Si faucibus adhæreãt, cimices superponũtur igni, vt fumũ emittant. conceptus deustorum nidor per corniculum vsq; ad hirudinẽ delatus depellit hærẽtem. Si tamen equus vel aliud iumentum hirudinem deuorauit, aut ad nares conscẽdens irrepsit, sanguis eo loco ruens manabit. tũ salem & oleum inspirabis, omnesq; forfice reuelles, aut adolebis candente ferramento: dein vstum panem minute tritum vini rorabis imbre, & vbi in cataplasmatis lentorem coierit, illines.

Apsyrtus si ad præsepia gallina prorepat. Cap. LXXXIX.

SI AD præsepia gallina perrepat, nonnunquam intus parit. nam quod aluo liquidum excidit, immistum pabulo si deuorarit equus, negotium exhibet, adfertq; periculum: cuius signum est, tenuis mucosaq; ventris proluuies exit. Remedium est gallinaceum stercus candidum cum adipis drachma, additis octo polentæ sextarijs, ex vino subigere, & in offas cogi, quæ dãtur vorandæ: sed vinum austerum nigrumq; debet esse. Si gallinarum stercus esitauit equus, seminis apij cyathos quinq; cum vini sextario & hemina mellis infundito. sed exerceatur ambulatione, dum motus aluum cieat. Si vero quis horror accedat, piliq; subrigantur, bac

carum lauri modũ qui tibi faciet ſatis,ac nitri ſelibram,aceti oleiq́ ſingulos ſextarios miſcebis.calido loco,ad quem nullum frigus aſpiret,per triduum illines:vel ſylueſtris fici folia contuſa totidem diebus ex egelida præbebis.

HIEROCLES.

GALLINIS, cum in præſepibus oua ponũt,ſæpius accidit inibi fimum reddere:quod non paruum equo deuoranti periculum adfert. Ea res deprehẽditur,ſi mucoſa vẽtris proluuies effluat. Stercus itaq́ quod durum figuratumq́ candicat,adipiſq́ pondus denarij,polentæ modus qui octo ſextarios impleat, ſimul in vino ſubiguntur, & in offas formantur,quæ faucibus impingantur.ſed vinum ſit nigrum, & auſterum.

Apſyrtus de ſylueſtri braſſica.

EQVIS qui ſylueſtrem braſſicam cum fœno vel reliquo cibatu depaſti ſunt,hoc ſubuenitur remedio. ſatiua braſſica tunditur,& infuſo lacte ſuccus hinc elicitur:qui extracta lingua per os ingeritur.aut aqua immiſta braſſicæ,aut fici in aqua coctæ eidem decocto miſcentur. Fertur cancros marinos detritos ſucco braſſicæ permiſtos opitulari:ſed triduo prębeãtur,donec aluo pabulũ deijciat. Sed ijs notis deprehẽditur deuoraſſe,quod is cibus corpus infirmat,& poſteriora reſoluit,ſic vt progredi nõ poſſit,ſed nutãs cõcidit,ac rurſum excitatur,quouſq́ braſſicã excreuerit.

HIEROCLES.

EST etiam grauis pernicies ſylueſtris braſſicæ:quam ſi cum fœno depaſtus eſt equus,vires carpuntur,poſteriora ſic contrahuntur,vt ne pedibus quidem niti poſſit:labatq́ corpus,donec braſſicam per aluum exegerit. Oportet itaq́ ſatiuam braſſicam tunſam affuſo lacte ex vino odorato colare,& per os infundere, aut ficos coctas braſſicæ iuri adijcere,& item inſerere: aut marinos cancros detritos braſſicæ ſucco miſcere,& bis die fundere,donec aluus reddiderit.

Hierocles de aconito. Cap. XC.

SI ACONITVM, quod myophonon vocãt,mãdit equus, velut vertigine correptus concidit,corpuſq́ totũ reſoluitur.tum venã in tẽporibus ſolues, atq́ ſemen apij ſylueſtris aut ſatiui ex vino fundes,aut rutã tunſam cui vetus vinũ ſit affuſum,ingeres.

Hierocles de cicuta. Cap. XCI.

SI CICVTAM equus deguſtauit, caput ſopore degrauatur, ita vt in parietes illapſus titubet. Cui ſanguis à ceruice mittẽdus, ſeſquihemina vini veteris impingenda.quod ſi ſemel & iterum factum eſt,ſanitati dabitur.

Hierocles de erucis. Cap. XCII.

SI SVPER erucas equi sese volutẽt, aut arbori eisdem scatẽti se scabant, adfricentq́ꝫ, statim vibices assurgunt. tumet cutis, & occallescit. item oculi cauãtur. Oportet igitur aceti quàm acerrimi selibram cum atramenti sutorij quadrante conterere, ijs corpus illinere. sed cauendum est ne quippiam huius in oculos delabatur.

Apsyrti ad hirsutos equos remedia, Cap. XCIII.

SI CORPVS equi pilis horret, cicera candida instar semodij macerãtur, additis vuarum passarum paribus modis: trigintaq́ꝫ diebus cum hordeo præbentur. ea nanqꝫ horridum villis tergus leuigant. Verũ equus vberiore hordeo firmandus: eoq́ꝫ præstabitur vt ad planitiem pili redigantur.

Hierocles ad eadem.

SI CORPVS equi pilis hirsutum riget, opus est cicera candida quæ semodium impleant, madefacta, paremq́ꝫ vuarum passarũ mẽsuram cum hordeo triginta diebus ministrare. ea subigẽt pilos, & ad æquum læuorem reducẽt. Cæterum cum sanguis fuerit missus, eo qui defluxit, totũ corpus illinamus, per triduumq́ꝫ cohærere patiamur, die tertio pectine cruor reuellatur, piliq́ꝫ coëuntes explicentur. ita depexi læuorem conciliabunt. Quidam acri muria hordeum fœnumq́ꝫ conspergunt, eoq́ꝫ cibatu vitium discuti promittunt.

De pediculosis animalibus, Cap. XCIIII.

SI SYLVESTRES pediculos necare velis, primũ si interna hisce scateãt, sandaracæ liquorem instar heminarum duarum infudisse satis est. Si exteriora ijs pedibus obsita sint, eiusdẽ sandaracæ quod satis esse videbitur, ex oleo linas, aut fracibus calidi olei in sole perungas. hoc vnguine contacti pediculi decident.

Apsyrti de dentitione, Cap. XCV.

APSYRTVS Menecrati Clazomenio salutem. Te scire velim, in equis & cæteris animantibus quæ vngulas indiuisas habẽt, quod ad dentium exortus & ætatẽ pertinet, cognoscendi hanc esse rationẽ. Cũ pullus anniculus & sex mensium est, primum dentes medios, quos sectores appellãt, amittit, duos superiores, & totidem inferiores, qui facilè principes & maiores habentur. Vbi quartum agere annum cœperit, semestri spatio proximos abijcit: nec multo post in eodem quadrimatu su-

periorem vnum,& inferiorem alterum vtrinq; proijcit: quo tempore caninos edit: eosq; sequutis duodecim mensibus complet. intra sextum deinde annum molares superiores cadũt. Sexto anno quos primum mutauit, exæquat. a septimo ad octauũ omnes explet æqualiter. ij maiores qui sunt, intelligi negãt posse: præterquã cum dentes sunt facti brochi, & supercilia caua, & sub ea lacunæ, ex obseruatu dicũt eum equum habere annos sedecim. Ab cõplemento viribus pollet equus annos octo, qui molli cõstitit pede: sed qui duriore nititur, decem: quoniam si vehementiore motu concitaueris, post hoc tẽpus male valebit, impatiẽs itinerum: nec par erit labori. Nam in prioribus pedibus coronæ & suffragines, quas mesocynia nominant, a malleolis dimittuntur, nec ingredi postea, nec pedibus insistere valet, seq; ipse proijcit. A primo lucis rudimento ad senium solido pede fultus, octo & viginti annos, vel vndetriginta viuit, nec facile trigesimum implet. porro molli pede præditus, quatuor & viginti annos degit. Sũt qui editis primis dentibus interiecto octimestri spatio secũdos proferant, & emittentes vltimos pari mora dentitionem interpellant. Cæterum tempora prima ne vllus quidem eorum qui primores amittit dentes, pertransit, neq; linquitur. Verum non omnes sors eadem manet, nec simile tẽpus obseruatur. Porro secundi primos anticipant, vltimiq; secundos præoccupant. Exploratum habemus eos qui primorum iacturam faciunt, eodem tempore columellares, anterius vnum superiorem, & inferiorem alterum emittere: vtrinq; primores cum suis agnatis mutare. A complemento cum reliquũ trimatum agũt, dens dissilit, ruptusq; rotundatur, & in triangularẽ figuram exit: quo tempore defluxio in ora veterinorum decumbit. Habet autem equus in anteriori parte superiores octo, & totidem inferiores, cum caninis, molares in maxilla superiore senos, & inferiores totidem, & in altera inferiore nõ pauciores. Itaq; præter agnatos quadraginta dẽtes equus possidet. Asinus mulusque sex & triginta cum annexis.

De notis annorum, Pelagonius.

AETAS cognoscitur equorum, & fere omnium qui vngulas habent solidas, atq; etiam cornutarum, quod equus triginta mensium primum dentes medios dicitur amittere, duos superiores, & totidem inferiores. Incipientes quartum agere annum, itidem eijciũt, & totidem proximos eorum quos amiserunt: & incipiunt nasci quos vocant columellares. Quinto anno incipiente item eodem modo amittere binos, quos caninos habent: tum renascentes eis sexto anno impleri. Septimo omnes habere solent renatos, & completos. Sic igitur annorum notæ cum corpore mutantur. Nam cum bimus est & sex mensium, medij dentes superiores & inferiores cadunt. Sexto anno quos primos mutauit, exæquat.

Septimo omnes explentur æqualiter,& ex eo cauatos gerit:nec poſtea quot annorum ſit,manifeſtò comprehendi poteſt. Decimo tamen anno tempore cauari incipiunt, & ſupercilia nonnunquam caneſcere,& dentes prominere. Hæc quæ ad equorum ætatem pertinent, dixiſſe ſatis habeo. Nunc ſequitur curam recte ſi labant dentes,vel minus valent, demonſtrare. Tiberius aduerſus dentes defluxionibus opportunos repellens adhibebat medicamentũ,quod & hominibus quoq; prodeſſe pollicetur. Recipit autẽ pulegij ſiccati,iris illyricæ,foſſitij ſalis torrefacti,ſingulorum vnciam, oſſis ſepiæ cremati duellam,teſtæ buccini combuſti quadrãtem,piperis & myrrhæ ſingulorum ſcrupulum. Habetur & medicamentũ quod adſtrictione ſua dentẽ iam editum,ne labet,ſeſquiannum firmet. cõtinet turionum rubi,acerbæ gallæ,ſingulorum quadrantem,punici mali,ſciſſilis aluminis,ſory,æruginis, myſi,ſingulorum vnciam,acanthij Alexandrini quadrantem.ea teruntur,& aceto excepta ſuperponuntur.

Apſyrtus de ratione vrendi. Cap. XCVI.

APSYRTVS Ruffo Octauio ſalutem. Cum medicinæ veterinariæ vſquequaq; tuum naues ſtudium, meq; de ea parte conſulueris quæ ad vrẽdi modum pertinet,morẽ tibi gerere volui, ſimul vt & tam peritis q̃ rudibus res haberetur explorata. Si febris equum male habet,in capite à capronis vtrinq; conuenit oblongas rudes igni candentes clau oſq; in virgas conformatos admouere, ſecundũ iubam alterno vtiq; rudicularũ virgatorumq; clauorũ applicitu,qui ad originẽ armorũ pertineant. Nãq; ſi princeps rectrixq; facultas corporis inuicta ſuperſit, nec vitio occupata cedat:animal in perniciẽ non agetur. Si ſcapulis obſtipi colla cõnectũt, aut ceruicem rectam & immobilẽ intendunt,illos græci opiſthotonicos,hos tetanicos appellant:eaſdẽ vrẽdi rationes ſequi oportebit. ſic vitium auertetur,in contrariã ſedem abſtractum. Si renes negotium exhibent,iuxta clunium & veſicæ cõpagem clauis rectis aduremus,qui quatuor & viginti non debẽt excedere,ita vt eius numeri dimidiũ in ſpina vtrinq; triplici verſu imprimatur,intercapedine quaternûm digitorũ intercedẽte. Quũ per foramina fertur humor glutinoſus:id vlceris genus, quod manãtibus lacunis exaſperatur,parapriſma veterinarij græca voce nominant, iuxta poplitem candenti ferramento,ſi recens adhuc & molle ſit,exulceramus. Quòd ſi callum iam cõtraxit,aut in tophaceã duritiẽ coaluit,tum inibi nullus vſtioni locus eſt:verũ talos & genua per ſumma vitij cancellatim vel decuſſatim aduremus,quòd is locus glaber ſit,& neruis ſcateat. Cæterũ quoties factis itineribus,aut oneribus geſtatis,in genua defluxio decubuerit,aut offenſis patens dolere cœperit, lõgoq; temporis interuallo claudicauerit,vel labans,aut via

lubrica concidens, ossium diuortia fecerit, aut calces sarcinis onustus, aut laboribus itinerum confectus læserit, & ob dolorem nerui arteriæq; in eis intumuerint, sic vt hac ratione tali inflammationibus occupentur, vstionem inibi tētare oportebit. Si defluxio calces collectionibus obsidet, quas à faui similitudine melicerides, aut paraprismata, aut quod per foramina aquosus feratur humor, hydatidas nominant, vel ad genua profusio decumbat, ignem experiri non licebit. Simili modo cōmittendum non est vt luxata in pedibus vstionem sentiant. Siquidem adfixis candentibus ferramentis supra coronam, aut vngulæ originem, obstructio modioli sequitur. quare non parum errare mihi videntur qui hoc vstionis genus moliuntur: quippe cum non alia possit vngula descendere, indeq; claudicatio cōcitetur. At vero cum tubercula prosiliunt, quæ Romano sermone falcinina nominātur (sunt autem exeuntes membratim abscessus furunculis nō dissimiles, & aliquāto maiores, qui ventriculum suum in pus vertentes aperiuntur, & sponte sua maturescentes erumpunt) ea vstionem nosse non expedit: cum articulariæ luis, quam malidem vocauimus, quædam emergens profusio sit, quam foras oportet euocari. Si vero hæ collectiones amburantur, necessum erit exituum spiracula, quibus illuuies euadit, in angustiam contrahi, atque cum ad alias corporis sedes, tum maximè ad articulos se conferre, inibiq; & claudicatus & tumores creare. horum tamen curatio non negligi debet, sed calida foueri, aut medicamento perlini, quam vocant liparam. Adustorum sanandi ratio hæc est. Primo quoque die pinnis tenui sale & oleo intinctis vlcerum igni factorum puluini proluuntur. Consequentibus vero diebus ad septimum vsq; puerili strigmento perfunduntur: vt quæ ex igni occalluerunt crustæ, decidant: deinde vetere vino calida diluto detergentur. Postquam elutum vlcus fuerit, vinum & oleum instillantur, erui farina inspergitur. sequentibus quotidie bis calda vtendum. farina similiter ingerenda. Si verò strigmentum defuerit, tali medicaminum mistura pugnandum. ceram, picem liquidam, salem, & oleum, vnà cōterere oportet, & pinnis hoc vnguine delibutis illinere. Eis autem quos renum dolor excruciat, nephriticos dicunt, si septimo die illitus officio crustæ non exciderint, scire licet in interaneis fractum aliquid dissiliuisse. quare superesse non possunt. aliquandiu tamen trahent supplicia vitæ. Tempus vernum & æstiuum adurendis conuenientissimum.

Theomnestus de adurentibus.

MELICERIDES fauiq; cruribus postremis nonnunquam nascuntur. Sed qui desiderent vstionem, vel etiam auersentur, nunc est dicendum. Ignem postulant qui recenter cōcepti sunt.

Si vero iam in ijs tumor occalluerit, ſcarificatu ſanguinē elicimus. Malleolis, genibus, lociſq; proxime neruos ſitis parcemus, internis prorſus abſtinebimus. nanq; nerui qui ignem ſunt experti, claudicationem adferūt. Cæterum cum curſitationibus aut itinere genua in rugas contrahuntur, aut occurſu noxio curueſcunt, ſi dolorem tactu fateantur cum diutius claudicarint: aut cum iter faciunt, forte fortuna prolabuntur: tergore tenus candentibus ferramentis exulceramus. Sæpe veterinorum calces vel ſarcinis vel itineribus grauati, dolores concipiunt. inde conſequitur, vt nerui laborent, & arteriæ tumeſcant magis quàm per naturam liceat, calceſque progreſſu temporis diſtenti turgeant. ea vocant animalia, quòd tumor talos ambiat, paraſphyra. Hæc parcius ſunt rectis ferramentis candentibus adurenda. Si defluxiones in genua vel calces irruunt, meliceridas pariunt, quas & hydatidas aliqui nominãt. hæ candens ferrum reſpuunt. Nec ſecus luxa. etenim iactura fiet vngulæ quæ fuerit ignem experta, nec decidua poſtmodum renaſcetur. reddetur hinc animal ad obeundum opus inutile. Si corpore toto collectiones erumpant ſimiles furunculis, hæ non ſunt adurendæ, quoniam malidis quædam exundans refuſio ſit: quæ cãdentibus medicamentis coërcita, introrſum conuertitur, animaliq; negotium faceſſit. Poſtremo quæ articulis inſident vlcera glutinoſo humore manantia, vſtionem aſpernantur. Veruntamen cruſtæ quas adurentia crearunt, calida foueantur dum emolleſcant, & lipara linantur. Aduſta primo die pennis ſale minutim trito & oleo imbutis inducantur. Sequutis diebus medicamēto illini debent, quod conſtat cera, liquida pice, ſuilla adipe, ſale & oleo, ita temperatis, vt ſtrigmēti craſſitudinem referant. vbi poſt dies ſeptem exciderunt cruſtæ, calido oleo aqua diluto bis die perfundantur. Erui farina infrietur, poſtridie calida bis eluantur. Quin & medicamento quod adipe coactum eſt, vti ante retulimus vtendum. Qui ob renũ dolorem in coxarum vertibulo vel clunibus vſtionem ſenſerunt, ſi non infra ſeptimum diem cruſtas excuſſerint, eos haberi deploratos, ægreq; ſeruari poſſe certum eſt, quòd interaneorum aliquid ruptum dehiſcat, aut renes ipſi conuellantur. Medicamentum temperatur quod inductum parti comburendi facultatem ſortitur. Gleba calcis viuæ & fecis vini crematæ par modus, lixiuio iuncis aut fabarum ſcapis aut oliuarum oſſibus facto ſubiguntur: ſed eo recenti vtendum eſt. Hoc idem præſtat capparis recens trita ſi ſuperponatur. Telephij folia trita & ficulneo lacte & aceto rigata linuntur. Quinetiam calcis viuæ denarij pondus, ſpumæ nitri quadrans, fecis aceti crematæ quod ſicilicum pendit, coquuntur in acri lixiuio, & cum vſus poſtulat adhibentur. Cæterum cum in artubus alijs've locis tumores aut duritiæ, melicerideſve, ictu, vel ſponte, vel alia quauis cauſa concitantur, ea erit curandi ratio. Bituminis pondo ſta-

terum octo,quod eſt trientale pondus,reſinæ,picis aridæ,ſingulorum pondo ſtaterum quatuor,hoc eſt ſextantale,ceræ pondo ſtaterũ ſex,hoc eſt quadrantale,galbani,calcis, ſingulorum pondo ſtateris vnius,id eſt ſemunciæ: omnia ſimul inferueſcunt vſque dum poſſit manus tolerare, & ita linuntur. Aliud vrens habetur medicamentum,quod etiam neruorum labores laſſitudineſque reficit. Galbani,ſtyracis,bdellij,pollinis thuris,picis brutiæ, bituminis,pares ſingulorum portiones aſſumuntur,ſiccaque trita liquidis commiſcentur. Aliqui auripigmenti vnciam,viuæ calcis ſemunciam,ſigillatim terunt,& commiſta linunt. Aliud ad idem præſtandum efficax. Reſina colophoniaca,bitumen iudaicum,ſulfur viuum,pix noua ceraque ponderibus æquis cum hircino adipe decoquuntur. Eſt & aliud quod non parum vlceribus opitulatur. atramenti ſutorij ſiciliquus, ſciſſilis aluminis, æruginis raſæ, ſingulorum ſemuncia, ſimul tunduntur,& quam acerrimo aceto albo detrita,æneo vaſe concoquuntur,dum ſemel efferbuerint: deinde reteruntur, adiectaque myrrhæ drachma reconduntur ad vſum. medicamentum hoc ex aceto linitur. Eſt & quod non diſſimilem vrendi facultatem poſſidet. Recipit autem propolis ſextantem, galbani vnciam,reſinæ libram,bituminis, bdellij, ſingulorum quadrantem,picis brutiæ,ammoniaci, ſingulas libras.

Coxarijs & neruorum doloribus adurentia.

ADVERSVS COXENDICVM cruciatus vtendum diebus octo illitionibus: & ſi neceſſitas vrgeat,ſanguis erit mittẽdus. Deinde remedium id adhibendum quod habet euphorbij, ſalis communis,ſingulorum trientem, picis liquidæ ſextulam.ea ſimul incoquuntur. Aliud adurens medicamentum,quod ad Apſyrtum authorem refertur,coxarijs perquam vtile. Galbani, lachrymæ panacis, medullæ ceruinæ, terebinthinæ, ammoniaci,bdellij, propolis, crocomagmatis,aceti,picis tam aridæ quam liquidæ,bituminis iudaici,olei cyprini, ſpumæ reſinæ quam vocant apophyſema, quaſi dixeris bullantem eius ſpiritum, taurini adipis,ceræ,ſingulorum binæ libræ miſcentur. Aliud ad hoc efficax habetur. Chalcitis,axungiæ ouillæ,ceræ,ſingulorum libra vna, mellis,aloæ,roſarum,ſingulorum ſelibra,aceti ſextarius vnus,ſimul temperantur. Pollet aduerſus neruorum labores quod capit ſtyracis duapondo,galbani,bdellij, propolis colophoniacæ, œſypi, ammoniaci thymiamatis, picis aridæ, baccarum lauri,ſingulas libras,bituminis,aceti,ſingulas ſelibras. Auxilio eſt & compoſitum medicamen adurens,quod habet ceræ libras quinque,

propolis atticæ,ammoniaci,ſingulorum libras quatuor, galbani librã vnã, picis brutiæ libras decem,ebiſci dupondium,reſinæ pini, reſinæ aridæ,ſingulorum libras quatuor,ſtyracis libras duas,bdellij libras quatuor,medullæ cerui libram,adipis taurini ſelibram,lachrymæ papaueris ſextãtem,ſulfuris viui libras duodecim,mellis heminas duas,vini veteris ſextarios duos,chamæmeli triti vnciam.hæc ſimul teruntur,vt in vnitatem coëant,dein æneo vaſe medicamentũ reconditur. Prodeſt aduerſus recentia vlcera Hieroclis vnguentũ vim vrendi præbens. Recipit autẽ reſinæ nauibus deraſæ,item & aridæ,bituminis iudaici,picis,ceræ,viſci,ſingulorũ librã,ammoniaci ſelibrã, thuris trientem,galbani,ſucci panacis,ſingulorum ſextantẽ.vbi quæ liquari queũt,reſoluta fuerint, panacis ſuccus antea tritus in trullam demittetur,& reliqua ſimul rude verſabuntur antè quàm linantur.quòd ſi medicamẽtum iam duratũ coijt,axungiæ veteris reſolutæ,& ammoniaci quod ſatis fuerit, admiſcebitur. Si viſcũ medicamẽto detrahatur,longe magis valebit.Quòd ſi poſtquam vſtionem attulerit, non reſoluitur,picis nauibus eraſæ ſelibra adijcienda erit,poſtea medicamen illinendum. Sin nõ inueniatur deraſa nauibus reſina,lanuginis vetuſtæ,quam anthelen vocant,triens adijcietur.vnguentum hoc adurendi vim optimam repræſentat. Amburitur etiam pars vnguine delibuta ſequenti,quod continet bituminis iudaici,fiſſi aluminis, ſingulorum ſelibram,axungiæ veteris libram,argenti ſpumæ quadrantem, galbani,lachrymæ panacis,ſingulorum vnciam,aceti ſcyllini ſextarium,olei heminam:quæ ſimul miſcentur dum in vnũ corpus coaleſcant.Medicamen quod Pelagonio authori nuncupatur,capit argẽti ſpumæ librã,ammoniaci quadrantem,ſquamæ cypriæ,reſinæ arefactæ,cæruſæ,ſingulorum ſelibram, ceræ libram,æris cremati quadrantẽ,olei ſextarium vnum. Eſt & aliud vrẽs medicamẽtum quod armis peculiariter & coxendicibus auxiliatur.galbani ſelibra,ammoniaci,bituminis,ſingulorũ triẽs,picis brutiæ ſcrupula quinq;, abſinthij ſextans,bdellij,ſeminis papaueris,propolis,farinæ thuris,baccarũ lauri,reſinæ colophoniacæ,ſingulorum ſextãs,dictamni,reſinæ gaſtricæ,ſinguli quincunces,ceræ duapondo,omnia promiſcue ſubiguntur,vt in vnum coëant. Eſt & aliud nõ inefficax quod habet ceræ,bituminis,reſinæ terebinthinæ,ſingulorum pondo libram,ammoniaci põdo ſelibram,bdellij,œſypi, ſingulorum pondo vnciam,galbani,ſtyracis,ſingulorum pondo quadrantẽ, mannæ thuris pondo vnciam,ſciſſilis aluminis pondo quadrantem, aceti pondo trientem,olei iuglandibus expreſſi,quod caryinon nominãt,olei veteris,nitri,ſingulorum pondo vnciam, piperis,viſci,propolis, ſingulorum pondo dextantem,petroſelini pondo vnciam. Confert & idem officij medicamentum quod cõſtat ceræ libra,ſiccatæ reſinæ ſelibra,ammoniaci triẽte,

pineæ nucis quadrante, bdellij vncia, bituminis iudaici vncijs senis, vini cyathis tribus. Nec parum auxilij adfert ijs quæ postulant adustionem, medicamentum quod sequitur, aceti scyllini, aridæ resinæ, singulorũ sextarius, sinopidis sextans, pollinis farinæ sextarij italici dimidium, acetum ex pice concalescit, & vbi abunde pix efferbuerit, reliqua adijciuntur, & inclinato calore linũtur, deinde tusa cannabis in ellychnia turundás ve digeritur, quæ superponantur, locúsq; fascijs vincitur. Alia adurentis medicamenti ratio: Beta in aqua discoquitur, succus decocti cum nitro & hemina olei miscetur, vt adurendi facultatem sibi vendicet.

Apsyrtus quomodo veterina conueniat farragine recreari.

APSYRTVS Orioni Marcello salutem. Literis quas ad me dedisti, rogas quanã ratione equis oporteat farraginẽ ministrari. Est autem id genus pabuli seges viridis dissecta antequam gerat siliquas. Ea equi & iumenta verno tẽpore purgantur, ac saginantur: quippe cum sit maximè necessaria, primaq; equino pecori curatio. Vbi equum priuatim locauerimus, farraginem dabimus, nec patiemur alium vllum cibum degustare. maximè probatur triticea. sin desit, hordeacea farrago præbenda est. eadem diebus quinq; danda, inde iam diebus decẽ alijs obijciẽda. Longe melius cedet si iuxta mare sata farrago fuerit. qua cõditione si non possit inueniri, ea quæ pręsens apud nos erit, vtemur. in dies sextarium vnum hordei priori modo adiecisse satis est, quoad ventum erit ad constitutum modum: in quo morabimur, viride fœnũ, quãdiu suppetit, sine intermissione dantes. A primis quinq; diebus equum ad aquas prodigemus, totúmque sic vndis proluemus, vt natandi detur potestas. dein omni destricta cutis illuuie, oleũ & vinum oportet inspirare, & manibus pressis terga secundo pilo subigere, dum insidens humor prorsus abstergeatur. reliquis diebus, vt paulo ante scripsimus, hordeũ vnà cum farragine dandum erit. Quòd si per calamitatẽ fuerit farraginis penuria maior, quàm vt decẽ diebus possit offerri, decẽ illis diebus quinq; tãtum dedisse satis erit. dies tamen qui mensem finiunt, huic negotio destinabimus, ita vt quinq; dies illos ad tricesimũ vsq; diem supputemus, & à calendis reliquos hordearij pabuli dies auspicemur, id obijcientes ad decimũ vsq; inchoati mensis. Veruntamen antequã farraginem præbeamus, sanguinem mitti necessum est, sectis in pectore venis, sauciatisq; palati toris, vt qui præfuerat sanguis vnà cum sanie, à solidis suffundatur, nouúsque inanitas impleat venas, & in palatum feratur. hac ratione viuendi firmatus equus, non facilè aduersis valetudinibus patebit, & obeundis par erit laboribus. Cæterum equo qui viridi pascitur hęrba, salem præberi perquam vtile fuerit, ne os manãtibus vlcusculis, quæ veterinarij sigriases, non-

nulli aphthas vocãt,obſideatur. Non eſt cõmittendum vt equus qui malide iam implicatur,ſub dio paſcat. nam facilè lues hæc tergus ſubtercurrit,& ſcabiem creat,ex qua flagrante ſolis æſtu furor vel inſania cõcipitur. Oportet ergo clauſum intra tecta cõtinere,& ita cibum obijci. Porrò longe optimum antè fuerit alui deiectionem moliri dato cucumere & nitro,quàm viridi ſegete genus equinum exhilaretur.

Hierocles de farragine.

INCIDI equidem aliàs in probatiſſimũ Dioclis cõmentarium, quod de ſalubribus præceptis inſcriptũ,cuidam regi,& vt arbitror Antigono,nũcupauit:quibus qui fuerit vſus,perpulchrè nomen ac famam aucupabitur. Operæpretiũ ergo fuerit enarrare quonã pacto verno tempore farragine,quam graſtim Græci nominãt,oporteat equos roborari, obiecta viridi ſegetũ hęrba. Nanq; rectum paſcendi genus ſequuti vix erũt morbis opportuni,qui robur ac vires infirmẽt. Cum viridis pabuli tempus adpetit,dabis operam vt vno die ſylueſtri fœno veſcãtur:poſtridie in nares medicamen inſpirabis,quod cocci radice,iris folio,coſto & pipere componitur:cõfeſtimq; ad paſcua diebus binis aut ternis emittas,vt rapto naribus medicamine,caput humi deflectẽtes omnẽ ei inſidentem humorẽ excutiãt. vbi ſic triduo paſcitarint,in equile reducas. Sylueſtre fœnum quatriduo repræſentes. Quinetiam farraginem in primis triticeã: ſi deſideretur,hordeaceam quinq; diebus miniſtrabis:deinde ſanguinem detrahes,& cum eo qui profluxit,nitrum & acetũ additis ouis & oleo miſcebis,ac totũ animal oblines,& tãtiſper in ſole cõtinebis,dum omnis illitio reſiccetur. Farragine, vti ante diximus,maximè triticea:ſin carueris,hordeacea quinq; diebus vtitor:quibus exactis ſtabulo educens equum lauabis,& ſtragulis deterges,vt omnis exhauriatur humor,& ſpurcitia radatur. dein vbi equili ſe receperit, triduo farraginẽ obijcies:& ſi fieri poſſit,cõplurimũ diebus quatuordecim. ſed ne paucioribus quidem quàm ſeptẽ,vel nouẽ,quò præpinguis & obeſus eniteat. Porrò ſalẽ equo qui viridi pabulo recreatur,exhibere cõmodum eſt, quo minus manãtia oris vlcera,quas appellant aphthas,innaſcãtur. quapropter aliqui prodiderũt longe meliorẽ eſſe farraginẽ quę maritimis tractibus ſata prouenerit. Quòd ſi malide corripiatur equus:quo tempore luem hanc experitur,ſub diuo paſcuæ nõ credatur. Facilè enim tergus vitium ſubiens percurrit. quod nonnunquam cum æſtus incõmodis expoſitũ eſt animal,in inſaniam præcipitat. oportet itaq; farraginẽ intra tecta conferre,ventremq; antea purgatione ſolicitare dato cucumere & nitro. Hic Hierocles ſui voluminis finem fecit,auxilia tamen permulta ſubiunxit,vt omnibus liceat noſſe quibus & qualiter ſingula componantur.

Theomnestus de farragine & ocymo.

QVI RECTE cupit equis & mulis secundam valetudinem tueri, eorúmque saluti prospicere, non hos quomodocunque, sed ex quadam industria farragine vel ocymo solicitare debet: quippe cum verno tempore naturalis ad hunc modum purgatio moueri consueuit. Cum tẽpus anni viride pabulum sumministrat, circiter Apriles idus sereno die cum cælũ silet, equos & cętera id genus animalia stabulis exiges, & syluestribus hęrbosisque cespitibus vno die pasces. postero in nares hũc puluerem inspirabis, cuius cõponendi ratio est. Radicis cocci, piperis, pulegij, origani, singulorum vncia, foliorũ iris, costi, radicis cucumeris erratici q̃ tenuissimæ, singulorũ semuncia, omnia simul tunduntur, & cribro tenui farinario creta, per arundinem in nares inspirantur. Caput semissem horæ suspensum extollitur: insequentique triduo pastioni veterinum indulgere sinitur, vt omnis pituitosus humor qui frigoribus hyemis in cerebro coierat, capitis depressu cum incumbit pascuæ, destillãs ruat. Ea res omnẽ pituitã per nares elicit, & pecudem expurgat. ita enim neque malides, neque tonsillæ, neque strumæ ijs animantibus enascentur. Dein in equilia relegentur. Agreste fœnum diebus quinque obijciatur. sexto incipias farraginem præbere. Triticeam dari cõmodius est. sin defecerit, hordeaceam. dumque eam quinis diebus obtuleris, tum sanguinem dimittes: collectoque toto qui profluxit, oleum, acetum, nitrumque cõmiscebis, & animal à capronis ad calcem secundum pilos illines. accurate defricãs in sole tãtisper habebis, dum prorsus ea sanies resiccata cohærescat. postea remittes in stabulum. rursum alijs quinque diebus farraginẽ obijcies, in quibus ne vllis quidem corpus strigilibus demulceas. sexto præsepibus emissum elues, & quàm asperrimis exterges stragulis, vt omnis humor exancletur, receptumque præsepio quatuordecim diebus farragine firmabis. Hoc mangonio politos, altiles, & venustos tibi vendicabis, strigosisque maciem lætiore sagina resarcies. Veterinis quæ viridibus pabulis aluntur, continuo salem veluti cibi condimentum opus est ministrare, vt ligneis asseribus aut tabellis impositum, cum è potu redierint, quãtum velint liberè citra necessitatem lambant. eodem os totum manu mulceatur. hoc enim affrictu salis occurritur ne vitium quod aphtham vocant, os vlceribus obsideat.

EVMELVS.

EQVVLIS post trimatũ farrago dari solet. hæc enim purgatio maximè necessaria equino pecori. Quod diebus decẽ facere oportet, nec pati alium vllum cibum degustare. ab vndecimo vsque ad quartumdecimum dandum hordeũ, quotidie adijciẽdo minutatim. Quod quarto die feceris, in eo decẽ diebus proximis manendum. Ab eo tempore mediocriter exercendum, & cum sudauerit, oleo perungendum. Si frigus

erit, in equili faciendus ignis. Ea etiam bubus cæteriſq; pecudibus optime diſſecta præbetur. Et ſi depaſcere ſæpius voles, vſq; in mẽſem Maiũ ſufficit.

Apſyrtus oppletioni, & cruditati. Cap. XCVII.

APSYRTVS Papiæ Antiocheno veterinariæ medicinæ prudenti ſalutẽ. Oppletionis & cruditatis auxilia pleriq; literarũ monumentis tradiderunt. in quo affectu ſanguinẽ é cruribus mitti ſaluberrimum eſt. Cum animans calidam nacta ſit conditionẽ, celeriter à diſtributione ciborum, cruditatem contrahit. quare, ſicuti ſupra ſcriptum eſt, detrahere ſanguinem expedit. Etenim ex hoc vitio tranſit equus in febrem, quæ ægré medicamentis diſcutitur.

THEOMNESTVS.

OPPLETIO cum cruditate, vitijs acutis annumeratur. Accidit autem, cum animalia nouos fructus attigerint, qui nondum tẽporius ematuruerãt. Hæc nouitas pabuli nocet, cum primitiuis frugibus illecta ventres inferciant, diſtentóq; ſæpenumero rumpant. Oportet itaq; parcius recentes cibos deguſtare, & aqua quidem prius maceratos, quó turgido humoris coitu foras euocato, tumorem deponentes in qua maduerint aqua cruditatem relinquant, citráq; periculum maneant illæſa, necnon alimentum inde ſentiant. Quód ſi vel inuito vel hallucinante paſtore pecus frugibus in aceruum cõgeſtis, vel per areas extructis in metas, ſeſe ſatiauit: clyſteribus in aluum inditis, & miſſo à cruribus ſanguine, mederi cõueniet, quando parteis has primum cruditas conſueuit intricare, earúmq; partium tentare neruos. Quapropter cum detracto ſanguine locum inaniueris, occurres, manentémq; membrum hoc noxam amolieris.

Quod remedium adhibetur veterino cruditate laboranti. Africani.

CRVDITATIS ſigna ſunt crebri ructus, ac ventris ſonitus, faſtidia cibi, neruorũ intentio, hebetes oculi. Remedio erũt aquæ calidæ duo congij, & mox triginta braſſicæ caules modice cocti, & ex aceto dati. Sunt qui feruefactas braſſicæ cymas ex oleo terãt, & corniculo in os infundant, & veſtimẽtis opertos curſim agãt. ſed vno die abſtinẽdum eſt alio cibo. Quidam clauſum intra tecta continent, ne paſci poſſit. tum lentiſci oleaſtriq; cacuminum pondo quatuor, ex libra mellis, vná trita permiſcent aquæ congio, quam nocte vna ſub dio habẽt, atq; ita faucibus infundunt: deinde interpoſita hora macerati erui quatuor libras obijciunt: alia potione prohibẽt. hoc per biduũ fieri, dum omnis cauſa languoris diſcutiatur. Nam ſi neglecta cruditas eſt, inflatio ventris, & torminoſus inteſtinorum

dolor insequitur, qui nec capere cibos sinit. gemitus exprimit, locoq́ stare nõ patitur. sæpe decumbere, & agitare caput. caudam crebrius agere. Manifestum remedium est, exiguum cibum offerre, proximam vngulis carnem circunsecare, vt sanguis emanet. Si dolor permanet, vicinam clunibus partẽ caudæ fascia vehementer obstringere: vbi vena intumuit, sanguinem emittere: qui cum satis profluxit, inhibetur papyri ligamine. atq; ita citatũ agere, eousq; dum anhelet. Sunt qui in tribus heminis vini tres vncias pinsiti allij permisceant, & faucibus infundant. Alij salem cum cepis conterunt, & digerunt in collyria, quæ penitus impelluntur ano: postea currere cogunt. Alij vbi huiusmodi medicina non proficit, tũsum nitrum per os infundunt.

Apsyrtus de ratione castrandi. Cap. XCVIII.

APSYRTVS Eudoxo Sectori salutem. Te qui alendis equis tuã impẽdis industriã, scire perquam vtile duxi, quibus temporibus, & quonam pacto equos castrare deceat. Castrationis autem in hoc animali duo tempora seruantur, veris, & autumni. Aestate tamen quibusdam virilitatem dempsimus, nec vlla prorsus affecimus iniuria. Administrandæ castrationis ratio ita se habet. Oportet deiectum equum pedibus comprendere, exceptósq; testes stricta pelle claudi, aut duabus angustis ligneis veluti forpicibus vinctos teneri. folliculum solum, ambientémve cuticulã non latius rescindi, quàm vt per impressum vulnus exprimantur testiculi. Cum virilem partem ferro resectam detraxeris, binas vtrinq; fibulas lineas aut canabinas adhibuisse satis est. tum mediam quasi tunicã quæ interuenit duobus membris genitalibus expressam rescindito. Testiũ neruos, quos græci cremasteras ab eo appellãt, quòd ex illis genitales partes dependent, qua parte testiculis adhærebant, ferramento candente resecato, admouẽs à posteriori parte, non per anteriorem. Sed maxime ferrum ignibus incandescat, vt vno: sin minus, altero detraxeris. Nanq; si plures ardẽtis ferri acies imprimantur, inflammationẽ mouebunt. Linamẽta, lanarúmve flocci, oleo & pice imbuti vulneribus indũtur, fibulæ colligantur. verũ linamenta tertio die resoluenda, vlceráq; pennis oleo & pice intinctis quotidie linenda, quousq; cicatricem ducant. Abstinendus quo die castratus fuerit, omni cibo. postero ad liberaliorem potũ sensim inuitandus, ciboq; in dies largius obiecto alendus. Horis quę nonnihil refrigerationis præstant, paululum agatur. per æstum in equili manere melius est. Hac ratione curabis eũ qui intra præsepe cõtinetur. Quod si in armentis equũ castraueris, candẽte ferramẽto, vti supra scriptum est, excides. Pice & oleo vulnus inunges, & ad pascua relegabis. Sed id tempore verno tantum gregatilibus fieri debet. Si ei qui præsepio recipitur, vulnus per inflammationem intumescat, cimo-

liam cretam ex aceto linere cõueniet. Qui vno teste præditi sunt, non oportet reliquo dempto canterios facere. Nanq facilè iniurijs patent, & castratione periclitantur. Cum autem statim à dissectu consurgẽs equus hinnitũ ediderit, non facilè sospes euadit. Fama est eum qui secundos dentes eijcit, castratum reliquos non mutare, neq caninos emittere grandes. Horum qui pullinam adhuc ætatem agunt, testiculi nobis vix conspici possunt. Non est tamen ignorandum castratos maxima ex parte malidis lue non implicari, neq destillationibus quæ ad crura decumbant, facilè torqueri. addiderim, neq strumas in ijs erumpere.

HIEROCLES.

EQVVM quonam pacto castrari oporteat, abunde nos Apsyrtus docet. Tãtum hoc loco dixisse sat est, tempus veris aut autumni adimendæ virilitati perquam idoneũ haberi. Vnico teste donatis reliquum excidi non expedit. ijs castraturæ vulnus periculũ adfert. Si amputatis testibus erigens sese confestim hinniuerit, hoc signum est de equo actum esse: nec facilè superstitem posse seruari testatur. Ferunt si castretur qui secundos emittit dentes, reliquos postmodum non demutare: nec quos caninos habebit, lõgos expromere. Asinus bimus melius quàm anniculus castratur. Ratio castrandi hæc est. testes funiculo districti vinciũtur, & per obliquam partem expressi resecantur. Verum ne inflammatio subsequatur, flagrante igni ferramento testes erunt rescindendi. Nam hoc modo sanguinis eruptione non periclitatur asinus. Verum vulnera sarmẽtitio cinere cum argenti spuma linenda sunt. Abstinendus eo die ab humore, & exiguo cibo alendus: sequenti triduo velut æger viridi pabulo oblectãdus, prohibendusq multa potione. Placet etiam pice liquida & cinere cum exiguo oleo vlcera post triduum linire, quò celerius cicatricem ducant, nec à muscis infestentur.

De alia castrandi ratione.

SI PECVS castrare voles, mense Maio cum Aquilo ventus adspirat, fossam excauabis, & cõpedibus vinctum in eam supinum inijcies, vt non possit renitens exurgere: districtisq vinculo testibus, & exerta acie ferri quàm celerrime pellem secabis. Cumq testes per impressum vulnus exierint, rescindes, omnem adhibens diligentiam ne simul radices eorum sustuleris. Deinde sale vulnus implebis, ne per inflammationem intumescat. dein excitũ educes. Postridie cum sanguinem videris non exire, inculcatum salem resolues, oleo piceq renes caput & nares pecudis rectè lines, nec patieris multum progredi, quoad sanitati restituatur. Loco calido & à perfrictionibns tuto stabuletur. vniuer-

ſum corpus vino ex thure & manna delibutum mulceatur, ſago bene cõtegatur. Si vero ſanguinem adhuc vulnus eiaculetur, ammoniaci vnciam, ſucci marrubij cyathum admiſto melle perunges.

Apſyrtus de fractis. Cap. XCIX.

APSYRTVS Damæ Laodicenſi amico ſalutem. Nolo te latere, quoties equus iter agens ſummo poſtremi pedis vngue nititur, vngulaq́ ſentitur calida, fractum inibi nonnihil ſubſidere. Oportet igitur circiter vngulã iuxta ſummum cornu pedem ſcarificare. ſic inuenies humorem ſubeſſe: quo emiſſo confeſtim incolumis euadet. Verum cum eodem in loco contigerit aliquid frangi, nec indè claudicatio fuerit excitata, quietus & reſes humor pus creabit. quod cognitu quàm facillimum fuerit, cum contenta ſanies ſatis oſtendet iniuriam. tum locum aperire conueniet. ſed in anterioribus non celeriter inuenitur. Quare ſtercus bubulũ recens ex origano in oleo & aceto feruefactum loca ſæpius inducitur: aut craſſulẽtum triticeæ farinæ poſtquam in aceto ferbuit, linitur: vel fici cum ſale tũſæ vt cataplaſmatis lentorem referant, imponuntur. Atqui vitex in aceto coctus & tritus obducitur. ſiquidem humores diſpeſcit, & ſpiracula laxans aperit, vt ad inferna pedis foramina tota vis erumpat. Cum vero ſuperius emerſerit, tum adeps & reſina ſimul liquefactæ in anfractum & inferiores pedis cauernas inſtillatur. Item malagmate quod aduerſus luxationes paratum eſt, erit pugnandum. ita maturius vngula deſcendet. Iis ad hunc modum intricatis venam ſcalpello ſoluere non oportet, quòd ob hoc erratum tubercula in marmoris ſpeciem concreta prodire conſueuerunt. Quãdo vero non in vno pede, ſed & in altero vel omnibus equus quidpiam fregit, humiq́ procumbens nec cibum nec potum capit, ſed tanquam veterno preſſus ſomnos captat: lethargo corripitur. cui poſcæ non acris hemina per vtrãq́ narẽ impingenda eſt: caput recenti vulpis ſanguine perlinendum. Eundem effectum caſtorium præſtare creditur. Fracta, maxime iumẽta, vectarióſq́ mulos vel aſinos male habent quæ in tubercula palmularum imaginem exhibentia, phœnicas nominant, perquam facilè degenerant.

HIEROCLES.

SI QVID fractum ſubeſſe ſentiatur, vngula feruore vitium fatebitur, animalq́ ſummo cornu pedis quo dolet, graditur. tum hordeum incoctum ſubligatur, & affuſa hordeo calida aqua ſemel & iterum, ſed longo tempore fouetur, præſertim cum crebris fomentis fractũ digeratur. Sin minus hoc accidat, certe prorſus perducetur ad maturationẽ. farina hordeacea cocta & vino ſubacta circũducetur. columbaceum fimum

illinetur. Quod si cedēs ijs ematuruerit, quonā modo fractum consueuit, aperiatur, vt quæ inibi coijt sanies, exeat. penicillus medicamento imbutus, quod atramento sutorio componitur, impresso vulneri inditur. Hoc tantisper agendum, donec ex morbo se recolligat, & suæ sanitati reddatur. Si vero medicamenti non detur occasio, ellychnium oleo & aceto maceratum super vulnus quod apertum hiat, imponitur. hoc quousq; sanescat efficacia pollebit. Quod si fractū sursumuersus, id est qua effunditur vngula, prorūpere contingat, id quod præduris veterinorum pedibus solet euenire: in primis oleum aceto dilutum in ellychnio receptum adhibebis. Si vero quantū fieri potest dolor leniatur: medicamine quod lacertis constat, erit vtendum. Hoc autem vnguine delibuta tota vngula succrescit, & augetur: sicq; depulsum sensim apparens diruptionis vitiū abigitur. Ratio medicamenti hæc est: in fictile nouum terni conijciuntur olei sextarij, in quod lacertæ virides merguntur, & indito operculo tantisper coquuntur, dum in oleo crematæ contabuerint. dein ossiculis earum exemptis, triti bituminis selibra, & liquidæ picis hemina cum adipis suilli veteris libris duabus adijciuntur. hæc omnia recte coquuntur, & cū postulat vsus, vngula perungitur. hoc quātum maxime fieri potest vngulam durat, firmioremq; animātis pedem præbet. Sed ne pecus interdum præfringat vngulam cum à viridi pabulo redit, palmula quæ relinquitur solibus excoquēda, phœnicobalanum vocant, ossiculū eximitur, cerusaq; ventris sinus completur, & inditur ori. sic sanū & incolume reuocatur pecus. Hoc per temporum vicissitudines faciundum.

HIPPOCRATES.

SI FRACTVM extra pedem promineat, curandi ratio hæc est: vngulam scarificando circuncisam cocto in aqua hordeo linito, aut calidos furfures subactos misto pauco vetere fimo inducito. Si in cauo pedis, quā hirundinem veterinarij nominant, ossiculum apparuerit, oleo & aceto imbutum linamentum triduo inculcato, deinde cypressi folia ex aceto trita superinducito. aut myricæ folia similiter imponito. aut malicorium in aceto decoctum tritumq;, aut aridum in farinam redactum inspergito. Item atramenti sutorij & gallæ pares portiones tunsæ eundem exhibent effectum: sed prius aceto locus eluatur.

PELAGONIVS.

SI CORNV perfractum hiet, callos salis ex aceto in patentem sinum adhibebis. furfuribus calidis vnguem fouebis. post triduū quàm profluxisse sanies desierit, alumen scissile cum sinopide & aceto permistum impones. vbi calor cōquieuerit, suilla vesica dehiscentē locum indues, & vbi non amplius claudicarit, resolues. ita periculo tutus eua-

det. Cæterũ cum pus fracto ſubeſſe ſentitur, vngula alte ſcarificatur, apertus ferro locus poſca fouetur, vulnus medicamento cui hygræ cognomentum eſt, nutritur: penicillus qui ſuillo adipe & ouillo maduerit, obducitur: fimũ equinum quod inaruerit, ſupra deligatur. ſic recte valebit.

ANATOLIVS.

SI FRIGORIBVS conceptis vngula rimulatim findatur, ſcalpello circuncirca leniter aperito, vetereq́ lotio affectã partem foueto, deinde ſalem infriato, ſpongiaq́ vel panno detergeto, poſtremo candente ferri lamina caprinum adipem aut bubulum ſeuum inſtillato. Si vngulam ſpiculum læſit, picem duram & axungiam cum ſulfure & lana ſuccida inuolutam candente ferro ſupra vulnus inurito. quod idem remedium optime facit exempta ſtirpe, ſi forte ſurculum calcauerit, aut acuta teſta clauo vel lapide vngulam pertuderit. quæ tamen ſi altius vulnerata eſt, latius circunciditur, & ita inuritur, deinde ſpartea ſolea calceatur. Quod ſi ſubeſt aliquod vlcus, cera ex oleo vetere, melle, & erui farina liquefacta imponitur, faſciaq́ trito malo punico & ficis illita diligenter, ne quid ſubeat, obligatur, quouſq́ poſſit pedibus inſiſtere. ſic malum tertio die ſanabitur. Cæterum cum malum non inueterauerit, & iam vulnus oppletum eſt, *lilij* folia, aut ſcylla cum ſale, vel ſanguinalis hærba, quam polygonon græci appellant, vel marrubium tuſum inditur.

Apſyrtus de furore & rabie. Cap. C.

APSYRTVS Gaio Alexandrino medico equorum ſalutem. Dediſti literas ad me percõtans quibuſnam remedijs vti conueniat aduerſus equos furore percitos, & efferatos in rabiem. Auxilium ſentient, ſi vinculo & ligamine coërcitis duo vini nigri auſteriq́ ſextarij per nares infundantur: aut ſi radix erratici cucumeris cocta in duabus heminis vini addito nitro, ſaliuati more demittatur. Veratrũ nigrum ſemel in aceto feruefactum, cum corpori toto, tum maxime capiti delinendum. frictione robuſtiori vtendum. exercitationi frequentius credendi. Sanguis è cruribus mittẽdus. hordeũ ijs non eſt objciẽdum, quouſq́ iam ad ſe redierint, modeſtiores. quieto, vt quibuſdã placet, & tenebroſo loco continendi. quod ſi fecerimus, aut vehementiorem ciemus furorem, aut necem adferemus. Porrò vnum ſupereſt præpotens remedium, cum quis equum corripi ſenſerit, & ſuſtollẽs ipſum humi deiecerit, teſticulos excindere. Cõtrahi ſolet vitium feruẽtiſſimo æſtu, exuperantiq́ inſolatione, aut largioris eruiliæ paſtu, vel ſanguine in cerebri membranas irrumpente, aut flaua bili in venas ſanguinis duces illapſa, vel aquatu vitioſo.

HIEROCLES.

FVRORIS & rabiei vitium equis maxime ſolet euenire vel ob æſtus inclementiam, cum Soli diutius fuerunt obuerſi, aut ob erui largioris cibatum, aut magna ſanguinis vi in membranas cerebrum veſtientes ſe conferente, aut flaua bile in venas ſanguinis miniſtras proruente, aut cum aquarum improbitate tẽtantur. Cũ ſic afficiuntur, importune hinnitus edunt, & ſæuiunt morſu, atque in homines incurſant. Remedio erit vinum nigellum auſterum inſtar quatuor heminarum faucibus infuſum. Verum opus eſt eos tutò vinculis obligari, & radicem erratici cucumeris coctam in vini ſextario, permiſto nitro, ſaliuati more demittere, vel ruta cum menta tunſa. Totum corpus nigro veratro delinatur, quod ſemel in aceto ferbuerit. Caput præſertim multa valenti frictione ſubterẽdum. cæterũ ad exercitationem crebrius perducatur. Sanguis è cruribus detrahẽdus. Hordeo paſcere non expedit, donec ad ſe reuertatur. Tradunt eos aliqui loco tenebroſiore, & à ſtrepitibus ſilente coërcendos. quod eſſe auxilio Apſyrtus it inficias. Maxime tamen probat, cum primum quis furoris initia ſenſerit, deijciendum, reſcindendàmque virilitatẽ. ita furorẽ finiri pollicetur. Si furore corripi cœperit equus, oculos habet incauos, rectioreſq; nareis: aures ſurrigit. ſi itaq; mordere quẽpiam conetur, hanc medendi rationem ſequi debebis. ſanguinẽ vtriſq; cruribus demittes. eodem die cibo omni equum abſtinebis. poſtero paulum offeres. tertio cicutæ vnciam dabis in aqua commiſtam.

EVMELVS.

SVBINDE furor animantẽ corripere conſueuit: qui his notis intelligitur. præſepia morſibus diffringit. ſuũ exeſt corpus, in ſe cõuertens dẽtes. homines efferatus adoritur: ac aures aſſidue mouet. Oculis fixis & emicantibus cernit. ſpumam ore demittit. is equus diligenter vinculis cohibendus. Sanguis è cruribus & vertebra trahendus, eoq; & vino corpus fricandum. venter & tempora crebro candentibus laminis punctim exulceranda. Si geminis teſtibus eſt prẽditus, caſtrari debet, & tenebroſiore loco concluſus tantiſper detineri, dum cibum appetat: inibiq; cum paulatim depoſito furore manſueuerit, hac ratione curandi erit vtendum. Cicutæ ſemem inſtar acetabuli in aquæ ſextario tritum, per os infundendum. aluus ducenda. aceto feruente cum veratro nigro detrito caput inungendum. pellibus ouillis integendum. dein ruta trita caput itidem illinendum. calido contineatur equili. Quapropter ſi animal tanto percitum eſt furore, vt velut efferatus in ſe ſæuiat, fimum humanum quàm optime tritum, in chydæo vino per corniculũ triduo faucibus infundendũ.

Hippocrates rabioſo.

RABIOSVM equum hæc ſigna portendũt. oculi cruore ſuffuſi procidunt. venæ ſolito ſublimiores micant. hunc inedia cõficit, metuſq́; ſolicitat. Ratio curandi hæc eſt. vbi veſtimento faciem obduxeris, quò minus accedẽtes intueatur, & mediam ceruicem obligaueris, latas venas ſoluito, & ſanguinẽ profluere ſinito, donec animus eum deficiat. deinde reſolutis colli vinculis, ruentẽ ſanguinẽ ſiſtes, & obſcuro caligãtiq́; ſtabulo continebis, quod nullo cõſtrepat murmure, nullumq́; cieat tumultum, quò poſſit cõquieſcere. appetẽte vero veſpera vnum aquæ congium præbebis potandum. poſtridie ſimiliter ſubtrahens cibos & potus ad treis vſq; dies, dein ad conſuetam viuendi rationem reduces.

PELAGONIVS.

EQVVS inprimis obſcuriore loco ſtabulari debet, & molliore cibo ali, taliq́; medicamento ſaliuari. apij viridis triti quantum manu prendi poteſt, mellis probi triens, cardamoni triti cyathus, hæc in duobus cyathis vini albi trita faucibus impinguntur. Quod ſi ita morbus non abigatur, caput leniter adurendum, calfacientibus vnguentis linẽdum, quæ in opiſthotonicorũ mentione retulimus. oculi quoq; collyrio perungendi. ſed antea ſanguis à temporibus eliciatur. deinde potio hæc præbeatur. *Seminis* apij, ſpicæ nardi, petroſelini macedonici, ſeminũ lactucæ, papaueris, ſingulorum pares modos cum hydromelite miſcebis, & quinq; diebus propinabis. caput lanata pelle vel oleo delibuta cõteges. Sũt qui purgatas lauri baccas in oleo detritas addito calido vino per nares infundant.

Alia curandi ratio.

OCVLI truces lumen eiaculantur, verſiq́; ſubinde nictant. venæ eorum ex candore in puniceum rutilant. maxillæ ciuntur. ſe ipſe vel perſtans, aut etiamnum reuolutãs, morſu laceſſit: nec ſecus vt mordicus impetat, in alios propter aſtantes irruit. corpus ſudore digeritur. quapropter à cruribus ſanguinẽ ſextariorum trium inſtar detrahes, nullũ obijciens cibum, ne ſanguis ruat. ſecundum ſolis occaſum farinam hordeaceam inſtar ſextariorum quatuor offeres, infuſis duobus aquæ tepidæ: nec vllus alius cibus dabitur. ſecundo die cremor eiuſdẽ recentis, ſin deſit, aridæ quæ binos impleat pugillos, propinetur. poſtea modicæ credatur ambulationi, pallio contectus. intra tectum cõtineatur. largius obijciatur fœnũ, ſed parcior aquæ poteſtas fiat. Exiguũ, & paulatim hordeum, ne in eundẽ morbum recidat, præbendum. ore demiſſo progrediatur equus. Quòd ſi ijs ſanitati non reddatur, teſticuli ſunt reſcindendi, venæq́; eorum excludendæ, pice ſale & oleo vulnus nutriendum, cinis inſpergendus. Cæterum quotidie fomentum adhibeatur, donec conualuerit.

Apſyrtus de inſititijs,& bigeneris qui debent ad iugum deſtinari.

APSYRTVS Apollophani amico ſalutem. Te equos enutrientem,& eorum cõditionis ſtudioſum qui diuerſo parentum ſeminio procreantur, à corporum notis noſſe commodum eſt qui ad iuga capeſſenda ſint habiles & idonei. Tali habitu conſtare debent. pectore lato,ampla ſimiliter ceruice,naribus apertis,prominentibus armis,cruribus rectis,ſuffraginibus eorundem non magnis,pedibus non vacijs,ſed neq; ingredientibus qui diſplodantur, vaſto ventre,ſpina non incurua. talibus meritis validos,& ad obeunda munia robuſtos tibi comparabis.

Apſyrti de defluxionibus à capite, Cap. CI.

APSYRTVS Paſicrati Alexandrino veterinariam artẽ callenti ſalutem. Te rei huius gnarum eſſe velim,quòd cũ defluxio à capite prodit, ſi vel ſponte vel exercitato equo excretio procedat,nihil mali pollicetur. ſin minus,deſtillationibus reddet opportunũ,ita vt erumpente vomica purulentũ extuſſiet humorem, craſſa candidaq; ſanies virus olẽs profluet. tuſſi quoq; laceſſitus nihil emolietur. atqui faſtidio correptus vim cibi non ſentit. ſe ipſe volutans non extẽdit,nec caput ſuccuſſat, vtpote quod grauitate prematur. Quin & venarum tori in eo facieq; diſtẽti prominent. Is ſanatur exercitatione,curſuq; tollutari,ſed non longo,& tam caldæ fotu, quàm capitis ſuffitu, baccarum lauri nidore ſubditis carbonibus ore & naribus hauſto, frictioneq; corporis totius citra caput, ne obturata cutis ſpiracula nimis pateant. Oportet etiam infuſis medicaminibus alui deiectionem moliri, præcipue ariſtolochia ex vino naribus impreſſa,vel nitro ex ſale conſimiliter indito. item alumen primæ notæ ſicilici põdo ex pari ſale cũ hemina vini conuenit infundere. Quòd ſi ijs adhibitis vomica pus non eructet,ſequenti vtendum erit compoſitione. tauri ſanguinis,ſi deſideretur,iunioris bouis acetabula duo, thuris acetabulum vnũ, ſalis huius modi dimidium,ſingula terũtur,deinde in eodẽ vaſe omnia infuſa quàm acerrimo aceto reteruntur,& in ſole ſiccantur. vbi vero concreuerunt,digerũtur in paſtillos, qui magnitudine iuglandem æquent. ijq; ſiccati reconduntur. Vnus quotidie tritus in aceto infunditur in os. verum ſi vires infirmentur, teretur in vino. ſed antequam medicamentum præbeatur,calda multa proluere conueniet,poſtea ipſum ſuffire,& os eius adaperire. cum vero nidorẽ naribus rapuerit,occludere.

Eumelus dolori capitis.

EQVVS qui capitis dolore cruciatur,hæc indicia monſtrat. oculi inflammatione turgent. liquidum quid ore defertur. tum caput feruẽte aqua fouere conuenit, & molle lætamen ſubſternere, quò

ſomno poſſit indulgere. Sanguis à ſupercilijs mittendus. Folia trifolij contrita potioni indenda. Si intentos habeat oculos,ſanguis ceruice & caluaria detrahendus, deinde ſalis aqua diluti quadrans infunditur. ſi hoc non habeatur,vermes quos inteſtina terræ vocant,& vrina vetus inſtar ſextariorum duûm per ſiniſtram narem induntur.

Doloris capitis curatio.

CAPITIS dolorẽ indicãt lachrymæ quæ profluũt,aureſq́ flaccidæ,& caput cũ ceruice aggrauata,& in terrã ſummiſſa. Curãdi hæc eſt ratio. reſcinditur vena quę ſub oculo eſt,& os calida fouetur,ciboq́ abſtinetur primo die. in poſtero autem potio ieiuno aquæ tepidæ præbetur,ac viride gramen. tum vetus fœnũ vel molle ſtramentũ ſubſternitur, crepuſculoq́ aqua iterũ potãda datur,parũmq́ hordei cũ vicialibus,vt exigua portione cibi ad iuſta perducatur. Sunt qui caſtorij ſextantẽ,baccarum lauri ſemiſſem,nitri,brutiæ,mannæ thuris,ſingulorũ ſextãtem, olei veteris ſelibram,amararũ nucũ ſemiſſem contundant,ac miſceãt,prælutumq́ lotio collinãt. Capitis pituitã elicit gari hemina per nares infuſa. Cum caput equi dolore conflictatur,hoc medicamento perfunditur. ceruſæ ſelibram aqua nocte diuq́ nouo fictili macerabis,& excolata aqua ceruſam tãtiſper in pila teres,donec in tenuiſſima digeratur: tum mellis põdus adijcies,quod dimidium impleat cyathum,& cum reliquis ſubiges. manu ſumens oleum, temporibus & ſedi adhibebis. cerati pondus ſit ſextãs ſemuncia. id quoq́ medicamentum hominibus omnem laſſitudinem leuat,& laborem reficit.

Deſtillationis notæ,& remedia.

SI AD caput ſanguis cõcurrat,deſtillationẽ mouebit: quæ vel otio vel labore cõcipi ſolet. cuius indicia ſunt. aures frigidæ ſubrigũtur, oculi p nares ſtillatim pituitã reddũt,totũq́ corpus exteriori parte friget. Tum caput veſtimẽtis fouere cõuenit,& alumine ſicco ſuffire. triticũ vino rigatũ dabis edendũ. Si nihil ꝓfuit,ſanguinẽ ab ore vel ceruice mittes.

Apſyrtus dolori caluariæ.

SI DOLOR caluariam occupet,ſigna hæc notantur. aures iactat. ei caput degrauatur. cibum eſſe non poteſt,pabulumq́ faſtidit. Curandi ratio hæc eſt. Veratrum nigrum detritum, & incerniculo cretũ, cum vino oleo & nitro teres, eoq́ caput nares & auriculas perunges. Sed calido vtitor medicamine. Aut laurus baccas viginti, eiuſq́ teneræ frondes turioneſq́ modo qui manu prehendi poſſit,malicorij æqualis menſura,myrrhæ quod ternas fabas magnitudine peræquet,ſucci cyrenaici quod binas,ea tenuiter intrita,& in vini atri odoratiq́ ſextarijs duobus immiſſa,in narem ſiniſtram funduntur. Inſuper ſanguis naribus detrahẽdus. Proderit quoq́ ptiſanam bene decoctam in os dare.

Eumelus capitis dolori.

CAPITIS dolor, quem aliqui, quod caluariam male habeat, catacranion appellant, creatur cum crudum adhuc animal non idoneo tempore cibum cõcoxit. Oportet itaq; ab temporibus ſanguinem mittere, quouſq; languoris cauſa diſcutiatur. Vbi ſanguis ſyncerus manabit, celerrime ruentis impetus ſiſti debet. fomẽta loco adhibenda. Acus palea ve tenuiſſima in acri aceto oleoq;, ſi fuerit æſtas, coquitur. ſin hyems, in vino & oleo. hoc iure decocti vtendum. Aut atri veratri nitriq; cum vino & oleo pari vnciatim miſcentur, & vna teruntur. ijs caput oblinitur, vt noxius excoquatur humor, & noxa digeratur.

Theomneſtus in dolore capitis præſagium, & remedia.

EQVVS qui capitis dolore vexatur, in terrã prorſus deſpicit, nec caput exerere poteſt, eiq; caligo ſemper offunditur. lachrymę oculis exciũtur. horret quod eiſdem obijcitur: ideo cõniuet, & ægre cõtuetur. Cui ſic mederi cõueniet. patẽte oris rictu à palato ſanguis emittitur: quod nõ recta ſcalpelli acie, ſed obtuſa icitur. Eæ potiones quæ vrinæ mouẽdæ ſunt, infundũtur. Quare ſeminis apij libra, iuris porrorũ decoctorũ quaterni ſextarij, olei vino diluti ſextarius italicus, miſcentur, & per os inſtillantur. equus ſummiſſe cogatur incedere, pauliſperq; cõquieſcere ſinatur, deinde in aqua refrigeretur, nõ ſecus atq; qui hordeatione torquentur. Si foria vel alui profluuiũ ſuccedat, morbo liberatur. quin & oculos candor ſubinde decolorat: qui melle & fœniculi ſucco linãtur, & ocyſſime reddẽtur ſanitati.

PELAGONIVS.

CAPITIS dolorẽ oſtẽdunt fluidi lachrymis oculi, flaccidę aures, ceruix in terrã ſummiſſa, viſus euariãs. cui ſic affecto ſãguis ab ore dimittẽdus, indẽdaq; potio quæ ventrẽ ſubigere poſſit. is morbus ſubinde redux, & hordeationis modo certis circuitibus repetit. Sed in primis caput animãtis tali modo inaniendum eſt. Euphorbiũ, cẽtauriũ, farina thuris, olla fictili coquũtur diu, cũ vino in feruenti ſole per nares inferuntur. Item paulũ aceti ex oleo vetere & ſpuma nitri auribus inſtillatur. Aut vermes arcuatim repẽtes, qui manus cõtactu cõtrahũtur in orbẽ (oniſcos, quaſi aſellos vocãt: nos, q multis innitãtur pedibus, millepedas) ex butyro & rutę manipulo in oleo cõferueſcunt, & poſtquã intepuerint, in aurẽ dantur. Itidẽ gallinæ adeps ex nardo dimittitur in auriculam. Si vitio cerebrũ adficiatur, animal in alea vitæ eſt. quare dãda eſt opera, vt circũagatur. Indicia huiuſce lãguoris hæc ſunt. Oblique graditur pecus, & pedibus aberrat, atq; ſic offenſis patet, vt cõtinuo ſe lædat, ſuaq; cõuellat crura. Oportet igitur animal ſub iugũ mitti, vt ſudore & labore lãguor omnis depellatur. ſed quo melius poſt

laborē poſſit circũduci,hoc vtēdum præſidio·lauri baccæ viginti,nitri libra, minutim tũduntur,viridis rutæ quantũ manu poteſt capi,cum aceto & laurino oleo cõferueſcunt:quibus caput inter aures vngitur.lanato tergore hoc vnguine delibuto caput obligatur,aut farina hordeacea reſinæ cõmiſta ſuperponitur. Verũ hac potione ſaliuãdum·ſeptē fluuiatiles cãcelli tũduntur, caprilli lactis ſextarius,& olei cyathus adijciũtur,colatiq; linteo mũdo in os dantur. ſi hæc nõ adſint,treis hydromelitis cyathos,& cãdidi piperis obolũ, croci ſcrypulos duos ſimul in vino tritos,in os indidiſſe ſatis eſt.Sunt qui vt detergeãt caput,mãdragoræ malũ in multas parteis cõciſum,in ſole vel furno deſiccent,& eo caput repurgent. Si caput oppletione grauetur,poſtea q̃ ſanguis vel ex temporibus vel ore dimiſſus fuerit,cretæ portiones duæ cum vna veteris acaciæ in vino ſubactæ ferueſcunt igni,& calidæ capiti ſuperponuntur. Si capitis grauitas ſentiatur,copioſus per nares humor fertur.cui hac potione medeberis·ſinapis mũdæ pertritæ acetabulum,cum pari menſura mellis in hemina vini quotidie octo dierum ſpatio dabis prælibãdum. Cæterum roſa,caſtorium,nuces amaræ,ruta viridis,ex aceto imponuntur.

Si quis doloris ſenſus in capite ſit.

ANIMALIBVS quæ morbis acutis torquētur,deiectionibus aluũ ſolicitare cõuenit. ſiquidē niſi impēdētibus vitijs occurratur, ea iumenta vel malidis lues manet,vel ſuppurãs vomica fatigabit: quæ difficilè cedunt remedijs. Quare oportebit hoc vitæ genus ſequi· Oua duo,bacculæ piperis viginti,mellis vncia,ſubigũtur vnà,& per corniculũ infunduntur.Sed poſtea caput eius in pedes inclinãdum.ita ſemiſſem horæ cõtinendum,quoad pręceps ſanies deuoluatur.deinde acopũ,quod quia ignea vi flagret,pyroticũ appellãt,imponēdũ,vt morbi reliquię digerãtur.Poſtremo merum q̃ optimũ in nares inſpirãdũ,dein pecus ambulationi credendũ.

Pelagonius lethargicis.

MIHI nunciaſti tuos equos grauiſſimo morbo cõflictari. tradis enim hos veluti veterno preſſos cõcidere,& identidem in ſomnũ & inexpugnabilē penè dormiēdi neceſſitatē prolabi. huius gratia cibũ non capere,ſed in ſtrigoſam maciē perduci. Hoc morbi genus,niſi ſuccurritur,celeriter iugulat. Quapropter ne quãdo in id equus incidat,multã obſeruationē requirit.quod ſi morbus peruadat:eis quæ prius expoſuimus remedijs erit pugnãdum. Hoc vitiũ medicinę profeſſores lethargũ appellauerunt.Cui & ijs quæ antè memorata ſunt,& quæ modo ſubijciemus,ſubuenietur. In primis molliter ſtabuletur. Pauimentũ equilis palea vel fœno recenti vel chordo ſubſternatur. manibus ſubinde vellicetur,quò poſſit expergiſci,ne cõtinente ſomno grauatus obdormiſcat. Proderit quoq; ſæpenumero proculcare,pedeſque quatuor aceto & furfuribus calidis defricari. Potio quæ furfures triticeos capiat & ſalem,ex poſcæ ſextarijs duobus mi-

niſtretur. Artemiſiæ flos tritus cum oleo & momēto ſtillatitiæ myrrhę,quā vocāt ſtacten,per corniculū infunditur. In primis quos lethargus opprimit, abſtineātur hordeo. fabalibus ſiccis veſcātur,quæ ſextariū impleant. A vertebris ſanguis detrahatur. ſub hæc tale medicamentum infundatur,radicis ponticę quadrās,calami odorati,radicis capparis,ſinguli quincunces tūduntur,& cribro creti aquæ ſextario miſcētur.ex eo modus qui treis ligulas capiat,indatur.potio præbeatur egelida quidem,ſed exigua. Continuo ſineq; vlla tēporis intercapedine aut humana voce aut virga vel flagello excitādus eſt. tali adhibita diligentia paulatim ſeſe recolligit,& morbus abigitur.

Apſyrtus de notis eorum qui pedibus valent,aut pedum mollitie præditi ſunt, Cap. CII.

CVM ſelectas quaſdam notas indices corporis animorumq; in equis mihi conſtituerim,domine Galle:id quod primū & caput eſt in eius animantis cōſtitutione,indicare tibi volo, quinam bonis pedibus, qui mollibus præditi ſint,qui boni,qui praui habeātur. Equi qui albam habent vngulam,cuius cauū,quam hirundinē vocant,prælongū,ij & molles habentur,& improbi. Qui ſiccā fragilē albamq; poſſident vngulā, & molles & peruerſi traduntur. Si cauitas ſubdita eſt,paruaq; fuerit hirūdinis forma,ij pedibus valent,& bonis ſunt moribus. Sin pręlonga ſubijcitur, mali & inutiles iudicātur. At tabellares,& longa hirūdine,& molles & praui ſunt. Quod ſi parua fuerit hirūdo,frugi exiſtimātur. Qui nigram ferūt vngulam,pedibus pollēt. Improbātur qui cādidam præmonſtrāt. Qui nigras in ea tænias habēt,pedibus & moribus pręſtāt. Qui vero rotūdā,præſertim ſi quid ſupra vnguē vngulæ occalluit,molles & praui repudiātur. At qui hirundinem adeo paruā habent,vt eſſe videātur ſine infimo diſcrimine pedis, ij & pedibus valēt,& probitate laudātur. Porrò qui varis cruribus conſtant, eaq; introrſum flectunt,validis fulciuntur pedibus,ſed praui notātur. Qui quadratā habēt vngulā,non altā quidem,ſed atrā,parua intus hirūdine,pedibus excellunt. Qui rotūdam & ima parte cauā pullamq; ferūt,boni ſunt,& pedibus vigēt. Qui pedes duri,lōgi,nō etiā lati,ſed proceri,probātur. nigrā habētes vngulā & promiſſam,damnantur. Qui vacij in exteriorē partē torquētur, molles quidē,ſed nō peruerſi. Qui humili ſunt vngula retro,molles ſunt,& hirundinē proculcāt. qui pullo cernūtur cornu,ſi cādida tænia cingat, plus ingenio & pedibus valēt,q̄ quibus atrę intercurſant tęnię:ſed vngulani ſi anterius coronā promunt,pedibus laudantur,ſed indolis malæ ſunt. Qui lato ſunt cornu & teſtaceo,ſi hirūdo parua cruētaq; ſubeſt,molles habētur. Qui leue ferūt cornu,& aſſiduis in protritionibus verſātur,ingenio & pedibus,vt antea ſcriptū eſt,pollēt. Qui cauā poſſidēt vngulā,& cornu craſſum, ſi inter ambulandū ſtrepitū moueat,curſuræ inhabiles ſunt,nec calcariū ſentientes. à primis autē vitæ rudimētis ad perfectā vſq; ætatē morati ſunt,&

boni,ſed ab illo flexu ſtatim euadunt peruerſi & mordaces. A coloribus deterrimi aliorum omniũ intelligũtur,qui in pedibus aut cruribus candidam notam aut lituram præmonſtrant,aut frontem albam aut roſtrum exhibẽt, præſertim ſi ſpadices quicquam harum macularum retulerint.

Apſyrti mollium pedum procuratio.

APSYRTVS Marco Mario Decurioni ſalutẽ. Literis ad me datis rogaſti quonã remedio aduerſus pedũ mollitiã opus eſſet. Difficile id vitij corrigi poteſt,ſimul ꝙ natiua cõditione ſit inſitũ, ſimul ꝙ in agendo itinere damnũ ẽ diurno detritu maius ſit,ꝗ vt per noctis quietẽ tantũ renaſci poſſit,quantũ die ſubteritur. Sic quæ facta eſt interdiu cornus iactura,noctu non reſarcitur. Vndiqꝫ calor vngulã ambit,quæ attritu cõficitur,cõtinẽterqꝫ in ſegmẽta fathiſcit. Solet tamẽ mãgonizari,quo vitiũ occulatur,& venuſtior ad vſus placeat. Quare cupreſſi fruticibus in aqua coctis pedes fouẽtur,aut ſimiliter rubi coliculis. Decoctum abſinthiũ eundem prębet effectũ.acida quoqꝫ muria perfundi prodeſt. Vngulæ per hyemẽ oleo perungẽdæ. ſub æſtatẽ axũgia foueri melius eſt. Mãgones ſuis fucis vngulæ detrimẽta mentiũtur. De ratione vrẽdi multa multi memoriæ mãdauerũt: longe tamẽ omniũ fuerit optimũ ſuccẽdere bitumen,& eius pingue facibus inſtillare. Cęterũ ſi eius qui firmo ſtabilitur pede,ſubtrita ſit vngula: ſanguis ẽ ſuffraginibus mittẽdus,ne ſenſu inflãmationis circũrupta corona dehiſcat Improbãtur in ea ſcalpellorũ ictus impreſſi: quippe quum vngulam vitient.

Eumelus ſubtritis pedibus,& intertrigini.

SVBTRITI pedes cõmode fouentur calida,dein axungia cornua linuntur,feruentibuſqꝫ teſtis animal cogitur inſiſtere,ſed modo qui poſſit ab eo leniter perferri. Cæterum ſpicis alliorum cum ſulfure tritis vtendum,candentéque ferro tridui ſpatio ſuccendendum. hoc idem bubus auxiliatur. Intertrigo bis in die ſubluitur aqua calida,mox decocto ac trito ſale cum adipe defricatur,dum ſaniei vis emanet.

Theomneſtus ſubtritioni.

SI PEDES itinere ſubtriuerit pecus,dein neglecta febricitarit,laborantem celeriter vitium rapit,niſi confeſtim auxilijs occurratur. Oportet itaque calida aqua in qua radix altheæ,quam aliqui ſylueſtrem appellant maluã,incocta ſit,pedes perfundere, vſqꝫ dum mollior reddatur vngula. Poſtea vitiatũ cornu ſubradere,& quæ in profundo ſubduntur fragmenta,quo pateãt,aperire. ſparteam ſoleam,& aſperas faſcias in prõptu habere,quibus pes induatur. Sed antequã ſpartea calceetur,& ſeorſum & ſimul allia & axungia vetus redacta in lentorem cataplaſmatis,faſcijs induci debent. Si concitata inflãmatione ſuppuret pes, aut ex ſaniet,ſuffraginibus ſanguis emittatur,tepido quieſcat equili,in quo per hyemem ſuccendatur ignis. fimo ſubſternatur non admodum arido,ne

duro rerũ occurſu gradiẽs pedes offendat. At cum nulla peruaſit inflãmatio, mane diebus octo procuretur, concluſuſq; mandrę ſupra ſterquiliniũ iaceat, inibiq; potus offeratur: ne via, dum itur aquatũ, vngula deteratur: verũ ſterquilinij ſpurcitia vel ſorde nutrita ſuccreſcat. Vt incremẽtum cornu capiat, axungia vetuſta, allio, bitumine, ſulfure viuo cum pice & oleo tuſis perũges, vndiq; corollam circuncides, ductis in orbem vulnuſculis. equus ſicce ſtabuletur, vt vngula quoq; duretur. Proderit ceram, ſulfur ignem nõ expertum, reſinam, picem, & oleum, & axungiã ſubigere, vt in vnum coẽant corpus, & diligẽter linere. Aut piceã præpinguem in aſſulas diſſectã axũgia intingere, & reſupinis vnguibus inſtillare in omneis parteis quę vngulis ſunt ſubditæ. hoc triduo faciundum: quo tẽpore neq; equus in aquam pedem mittat, neq; humente loco ſtabuletur. poſt exactos ſex aut ſeptem dies hoc idem iterum eſt repetendum. Vel baccarum hederæ parteis duas, aluminis rotundi partẽ vnam vbi cõtriueris, vnguibus miſturam admouebis, quandiu erit ferendo malo: dein allium bitumenq; pertrita ſuper cornu candente ferri lamina per triduũ inures. Hoc idem bubus auxiliatur. Aut liquida pice & axungia pes calceatur, & exponitur calori: deterſoq; prius exacte cornu, tum baccæ lauri tunſæ inſperguntur, dum totũ impleatur. dein induatur pes calceo, ſed poſt triduum cornu depleatur. ſi tertio hoc tentatum fuerit, ſanitati reddetur.

Pelagonius incremento vngulæ.

VT VNGVLA capeſſat incrementum, alliorum capita tria, rutæ manualem faſciculum, aluminis tunſi ſelibram, axungiæ veteris trepõdo, fimi aſinini quantum digitis tribus capi poteſt, vnà ſubiges, vt in vnitatem coẽant. hoc quotidie vtitor. Aut fabam in aqua decoctam ex melle teres, & faſcijs inductam inuolues. ſic ſanitati dabis. Proderit quoque calido aceto cornua perfundere, deinde marrubio & ſylueſtri abſinthio cum axungia veteri miſtis infricare. Alit vngulam pelmatici miſtura, quæ recipit galbani vnciam, caſtorij ſeſcunciam, adarcę ſemunciarium pondus, ſiccæ reſinæ tantundem, reſinæ liquidæ, gallæ alexandrinæ, ſingulorũ ſextantẽ, bituminis iudaici ſemunciam, chalcitidis, picis, ſingulorum vnciã, axungiæ libram, aceti ſemiſſem, ceræ dupondium, olei ſeſquiſextarium. miſcentur omnia, vt in medicamentum cogantur.

Apſyrti de equo qui cæca occaſione prorumpit in ſudorem, Cap. CIII.

SI CONTINGAT conquieſcẽtem equum nulla vel æſtus vel caloris oblata ſuſpicione particulatim aut vniuerſim ſudore diffluere, corpuſq; vaporem vel auram expirare: ſcire licet bilem eo loci ſubductã irrepſiſſe, aut ſuffuſam membratim prodijſſe. quapropter paſſo tales ſunt infundendi.

Apſyrtus ijs qui compedibus aut vinculis colliſi vitiantur, Cap. CIIII.

VSVENIT vt ſuffragines, quas meſocynia vocãt, tricis, pedicis, vinculiſq; quibuſdam loro vel fune diſtrictis plerunq; laceſſantur, quibus coriũ procidit, ſic vt neruuli huiuſce partis aperiantur, ac nudi pateant: id quod vitæ diſcrimen adfert, pręſertim ſi in vtroq; flexu articulorum euenerit. In primis igitur opus eſt vino vel aceto aut muria ſubſtringere, dein lipara & alborum emplaſtrorum tripheris vitiatã partem alere. Cæterum ceruſæ pars vna, ammoniaci dimidia portio, myrti quod eſſe ſatis videbitur, præſenti ſunt auxilio. ammoniacum itaq; teritur in aqua, & ceruſæ permiſcetur, & baccæ myrti profunduntur.

Apſyrti ijs qui perfrictionis iniuriam ſenſerunt, Cap. CV.

EQVVM qui frigoris offenſæ patuit, cibi faſtidium vrget. quare macie conficitur. cum mandit, labia nõ mouet. cum incedit, paulatim progreditur. cumq; ſurrigit caput, gemitus exprimit. deorſum flecti non poteſt, quòd interiores nerui cõtenti rigeant. ſed qui ſumma facie ſpargũtur, noxa vacant. Cui ad hunc modum mederi licebit. Piperis grana triginta in vini candidi odorati hemina trita faucibus infunduntur. aut rutæ feruefactæ ius, aut ſaluiæ, aut artemiſia cum vino, aut poliophyllum inditur ori. tollutari curſu perniciq; ſed in dies volubiliore exerceatur quoad cibo videatur indulgere. Frictione permulta quę pilos ſubigat, vtẽdum. ſed cum per opportunitatem licebit, incumbat paſcuæ. ſic recreabitur, & perducetur ad ſanitatem.

Hierocles aduerſum pecudis perfrictionem.

Rutam & maſtichen ex oleo exiguo & melle coctam addito pipere defundes, vt perfrictionem pecoris diſcutias.

Eumelus equorum morbis imbecillitate æſtu & frigore contractis.

PLERVNQVE iumẽta morbos cõcipiunt laſſitudine & æſtu, nonnunquam & frigore, & cum ſuo tempore vrinam non fecerint, vel ſi ſudant, & à cõcitatione confeſtim biberint: vel ſi cum diu ſteterint, ſubito ad curſum extimulata ſunt. Laſſitudini quies remedio eſt, ita vt in fauces oleum vel adeps vino miſta infundantur. frigori fomenta adhibentur, caputq; & ſpina tepenti adipe vel vino liniuntur. Si vrinam nõ facit, eadem ferè remedia ſunt. nam oleum feruens, vel adipi miſtum, ſuper lumbos & renes infundatur, caputq; defricetur. Perfrictionẽ tollit ſuillus ſanguis ex vino faucibus infuſus.

Apſyrti de ſyderatione,& comitiali morbo, Cap. CVI.

APSYRTVS Tiberio Claudio Heraclidę Clazomenio ſalutem. Te non lateat velim,quòd in equis ſyderatio naſcitur,cuius indicia ſunt. Pecus ſubito concidit,& partim cum reſolutione membrorũ,partim cum diſtentione neruorum prolabitur. totum corpus micat,& quaſi vibratũ ſubſilit.interdum ex ore ſpumæ mouẽtur,ſed interpoſito tempore ad ſe redit. Id morbi genus in hominibus comitialis nominatur. Huic pabulũ obijcimus proluẽtes nitro,& potioni reſpergẽtes.Conueniet aluum ducere dato cucumere & nitro:quæ ſeptenis quibuſꝗ concita,iuuamentum præbebit. Ne etiam continenter repetat,fertur auxilio fore teſtudinis marinæ ſanguis,ſi inſtar trium cyathorum ex pari aceto vinoꝗ,permiſto cyrenaici lactis denarij pondere,naribus inſtilletur. Cæterum corpus totum illini nitro & oleo cum aceto proderit,& abunde confricari.

Apſyrti ijs qui cornua calcando proterunt, Cap. CVII.

QVI SECVNDVM vnguem cornu calcant,aut ſuopte ingenio vario pede,vel ex certa cauſa diuerſis vngulis cõſtant,aut quibus ſic in poſterioribus infringũtur ſuffraginum artus,vt terram contingãt,item qui ſurſum trahunt cornua,claudicãt:& quoniam imbecillitas ilia & lumbos infirmat,curſui ferendo non ſunt.

Apſyrti defluxionibus vlcerũ,& ijs quos aper dẽte percuſſit,Cap. CVIII.

VLCERIBVS quæ ſunt opportuna defluxioni, calda non oportet vti,ſed frigida,tam æſtate,quàm hyeme.Facilè inter venandum equus ab apro interno poplitis ſinu, aut interiori crure vulnus accipit.quod in vlcus defluxionibus ſcaturiens degenerat. tumor ſequitur,cui frigidam obijcere conuenit.Quod ad medendi rationem pertinet, medicamento quod atramento ſutorio conſtat, diachalcantes nominatur, illini debet. Aut canis caput exempta lingua crematur,& redactum in puluerem ſuperinducitur.

Strangulatus auxilia.

SIQVANDO contingat equum pabulo diſtentum,aut cibo refertum in curſum excitari, facilè ſtrangulatus inuadit. Succurritur odorato vino candido, ſi inſtar heminæ cum nitri drachma per nares infundatur. Aut cuminum & galbanum ternûm obolorum pondere,trita cum vino propinantur,aut lauri baccę ex vino. In frigidam equus

non descendat. Calidos potus sequatur. Totum corpus ex oleo defricetur. Ad hoc vetus est præstantius.

Apsyrti si quid in inguine sit vulsum, Cap. CIX.

SI CONVVLSIONEM inguen concepit, eius sinus intumescit. equus progredi non potest. quare in equili conquiescat. calda largiore, item spongijs calido vino imbutis inguina foueantur. Caprina adipe trita, cerato, & torrefacto nitro cum aceto sedes affecta perungatur.

Apsyrti omnibus coronæ duritijs, quę tophacei calli nominãtur, Cap. CX.

APSYRTVS Posthumio Daci equiti salutem. Ad me scripsisti, in anteriori pede tui equi versus interiorẽ vngulæ partem, qua prodit corona, durum tumorem ac magnum erupisse, eaq́ occasione non parum claudicare. Cognoscito itaq́ sua sponte prodijsse. Aegrius tamen anteriores hoc vitium tentat, quod poros Græcis, quasi tophaceus callus appellatur. Ratio curandi talis est. Cunilago in lentorem cataplasmatis intrita linitur. hederæ frondes simili modo paratæ superponuntur. Vitiligineus cinis ex aceto subactus itidem efficax est, atq́ inter valẽtia remedia est. Alij cupressi frutices ex aceto tundunt, & ita vtuntur. Alij rhum adhibent. Nos hoc vti solemus auxilio. salẽ cum melle terimus, dum strigmenti crassitudo fiat: & callum rescindimus, illitumq́ linteo medicamentum bis die deligamus. sed prius calida fouemus aqua. Hoc vitiũ armenta præsertim implicat, exoriturq́ prægrãdis callus, qui pedem deformitate vitiet, præsertim cum nulla præbeantur remedia. nec incedere, nec alios sequi potest equus: stansq́ non pascitur, sed mœret, gregem requirens. se ipse iactat, nec erigere potest. quapropter facilè despondet animum. Hos igitur palustribus, vliginosis aut riguis impasci locis non expedit, sed vertere solum, & in eum ablegare locum vbi nullus scaturit latex, sed puluerulenta, tenuis, sabulosaq́ subest humus. si hinc aliò quis possit amandare, sanabit pinnis sale & melle imbutis, aut pice ex eodem sale.

Apsyrti qua ratione pecudibus armentitijs alui deiectionem moliri conueniat, Cap. CXI.

APSYRTVS Marco salutem. Te equinum pecus enutriẽtem certiorem facere voluimus, quòd armẽtis & gregibus ad hũc modum mederi solemus. tusam in tenues particulas syluestris cucumis radicẽ insolamus, dum flaccescens inarescat: rursumq́ vt in tenuissima læuigetur, cõtundimus, adiecto tũ-

ſi nitri pari modo:ſaliq́ꝫ permiſcentes vorandam obijcimus. Porrò grauidis & ventrem ferentibus iumentis abſtinemus: lactarijs tamen interdum damus. Siquidem qui matribus ſubrumantur equuli, hac ratione purgabũtur. Salem huius gratia permiſcemus, vt animal hoc illectum condimento, deiectorium medicamẽ non aſpernetur. Melius cedet ſi ſalis furfuroſa ſordes adijciatur, ſic vt à decimoquinto rem auſpicati, quinto quoq́ꝫ die, quod eſt ter in eo temporis ſpatio, ad calendas vſq́ꝫ prębeamus. Quod ſi fuerit ita factum, nec pſora nec ſcabies inuadent, cæteræq́ꝫ valetudines arcebuntur.

Apſyrti de ſpe cie equorum oracula, Cap. CXII.

DE EQVORVM ſpecie multi perpulchrè ſua placita memorię mandauerunt, longe tamen optima Simo & Xenophon, viri Athenienſes. Domiturã equuleorũ diligẽtius cæteris Xenophon proſequutus eſt. Quare tibi, qui alẽdis equis tuum impendis ſtudium, neceſſarium putaui & genus eorum & nationẽ noſſe. Parthi corporis magnitudine præſtant, animoſiq́ꝫ generoſam faciem præ ſe ferunt, ac pedibus eximiè valẽt. Medi grãdiore præcellũt forma. Armenij Cappadoceſq́ꝫ à Parthis genus ducunt, capitis tantũ grauitate cedentes. Hiſpani magno ſunt corporis habitu, concinno & arrecto, elegãti capite, compage corporis luculenter diuidua, ſed aſtrictis clunibus, itineribus obeundis pares & robuſti, corpore nec gracili, nec ad maciẽ opportuno: cæterum ad curſuram inhabiles, in equitatione calcaribus non incitantur. Quin & ab ortu ad integrã vſq́ꝫ ætatem morati & obſequẽtes, deinde improbi & mordaces euadũt. Græcanici pedibus bonis fulti ſũt, vaſto corpore, capite venuſto, ardua antica parte ſtatura, concinnoq́ꝫ hactenus corpore: ſed clunium cõpage incommoda, nec reſpondente: pernices, & animoſi. Verum in tota Græcia Theſſalici præferũtur. Epirotici, mordaces, & peruerſi. Thraces autẽ turpes, deformi ſpecie, rigido corpore, prægrandibus armis, gibbere ſpina: vari, atq́ꝫ ideo ingreſſu vacillãte, curſuq́ꝫ. Cyrenaici magnitudine pollent, ilibus ſubſtrictis & paruis. ideo ad curule certamen idonei, pedum bonitate præſtantes, inter equitandũ longiore animæ ductu. Iſtrij pedibus valent, perquam proceri, turpes, indiuidua ſpina, cauaq́ꝫ: ſed curſu pernici. Sarmatica natio non iniucũda, ſuiq́ꝫ generis concinnitate prædita, ad curſurã idonea, grãdi corporis habitu, valido capite, ceruice decora. Argolici vt pedibus præſtant, ita cluniũ cõmiſſura cedunt: venuſtò capite, indiuidua ſpina, grãdi, ſed curta. Quoſdam equos aẽtogenes vocant, à genitiua quadam nota, quam in armis & clunibus referunt, quos Sarmatæ ſibi vt probos adſciſcunt, apud quos cum reliquis de pernicitate certant: quare ijs ad bellicas excurſiones vtuntur. At vero qui aquilinam notam ponè ferũt contra clunem & caudam, ij ab ipſis

improbantur. Quin & obſeruatum eſſe apud ſe tradunt, ne ex eis prælientur. Quippe aut equitem facilè ijs inſidentem perire, aut in quippiam moleſtiæ incurrere. Cæterum quæcũq; ſic naſcuntur in veterino genere, vt notam eam habeant, quam leporinum dentem vocant, ſubrumari non oportet: ſed nuper in lucem edita aut reijcere, aut ab armento ſegregare: ſcientes vtique huiuſmodi fœturas & pullationes veluti adulterinas eſſe naturæ notas, & portentoſas. Maximè autem gignuntur in hinnis, & bigeneris animãtibus.

Qui ſuffraginum articulo recta oſſa continent, ij peſſimo greſſu nituntur, vectoremq; contundẽdo fatigant. ij, quòd ceruino pede conſtant, elaphopodes nominantur. At qui eiſdem in locis breuia condunt oſſa & humilia, ob idq; cynobatæ vocantur, ij vngulas ad internam calcium partem, ſeu malleos potius vocare placet, adferunt, ac pedes tractim agunt, in eiſq; claudicãt. Sunt ex ijs, qui facilè vngulis aberrent. Probantur ad equitationẽ qui genibus lentis, & facilè flexibilibus conſtant. Quippe minus ij cæteris deerrant, nec ceſſori periculum adferunt, minuſq; fatigati in obeundis operibus elaſſeſcunt, quàm qui duris genibus, non ſecus atq; ſi vallis & palis niterentur.

Qui vaſtis ilibus turgẽt, ij imbecilliores viribus, & deformiores intelligũtur, ijſq; moleſtè vector inſidet. Omnibus præſtantiores habentur qui originem armorum ſublimiorem prætẽdunt. non enim modo ſeſſoribus tuti, ſed firmioribus armis ſtabiliti putantur. Suſpicaces & meticuloſos ſupra modum, optimum eſt non poſſidere: cum nos non fugiat plerunq; ſarcinas & onera quæ ſubuectant, pernicioſè deturbare. quod minori vitio verteretur, niſi vectorem excutientes malè ſæpius afficerent. Equinum genus proſpicuam præ ſe fert ſuſpicionem, ſic vt inſidens tutò hæreat. Aſininum vero pecus & bigenerum repentino rerum conſpectu conſternabile, nouitatiſq; verens, in diſcrimen adfert.

Apſyrtus de exercitatione militaris equi, & domitura pulli. Cap. CXIII.

APSYRTVS Getulio Seuero ſalutem. Te, qui eques haberis optimus, de equulorum domitura certiorem facere volui. Res ita ſe habet. pullũ bimũ ex armentis acceſſunt, huncq; gregibus excitum domant. Optimum quotidie aut certe diebus alternis conſueſcere manu tractari, quò facilè ſeſſori pareat. tum modicis ac mitibus exercitijs ſenſim in dies ſuccreſcẽtibus docent dimoueri, plerunq; ad trimatũ vſq;, dein validioribus excitari. ſed tempori nõnihil laboris continuò ſuccreſcat, dum ſextum attigerit annum: à quo tempore nec exercitationes nec miniſteria diutius interpellari placet, cum liquidò conſtet equum ineũdis certaminibus idoneũ fore, diutiuſq; poſſe bellicis inſultibus reluctari. Pullo qui

committitur exercitationi,præſertim ineunte ætate,ſolum nõ alta profun-ditate ſubijciatur:quippe cum facilè tibiæ radium hinc contingat abſcedere: id quod pedis articulos ac ſuffragines infirmat. quod vbi fuerit obortum, equus claudicabit. Mollipedem equum ad hoc adduci munus alienum eſt, eoq; vehente bellum gerere. ſiquidem in ipſis congreſſibus non ſe facilè ab hoſtili concurſu euadẽs explicat, quòd pedibus laboret: ſic vſuuenit,vt nec vector ſibi fuga cõſulat,nec ſuæ proſpiciat ſaluti. Eodem modo calcitroſi & in alios ſæuientes equi negotium exhibent.

De luxatione in pedibus eorum qui vngulam indiuiſam habent,item de cornus incremento, Cap. CXIIII.

SI LVXVM in articulo pedis aut corona hiet, hoc erit vtendum remedio. primum ſanguis ab articulo ſuf-fraginis mittendus,quem appellant meſocynium. coronã quam & cynoplon nominant,ſcalpellum experiri non o-portet:vtpote cum venæ quæ feriretur, neruoſa ſubijcia-tur copula. deinde lineam faſciam aceto & oleo imbutam conuenit obligare,coronam eadem perſtringere,explicitamq; faſciã vngu-læ ſubijcere,oleo & aceto perfundere,ſanum pedem ad genu deuincire. Por rò pede qui ſenſit ictũ,tres horas ſines inſiſtere,reſolutiſq; faſcijs calida per-fundes aqua,& cerato confricabis,bulbiſq; cum ſale tritis dũ in cataplaſma-tis lentorem redeant,illines. Hoc triduo procurabis. tum malagmate quod aduerſus luxata compoſitum eſt, pugnabis. cuius etiam ſiccati farina non modico luxis eſt auxilio. Cum vero ſupra modum ſuccreſcunt vngulæ,nihil ab eis eſt detrahendum,ſed idem obeundum munus,& aliquantiſper diffe-rendum,niſi exortus vngulæ pedis afficitur iniuria. quod cum adfuerit,in-cedens equus retrorſum inflectit vngulam,& in exteriorem partem diſtra-hit. Optimum quoq; fuerit vt interdum ad volutabra ducantur,quæ ſolidas gerunt vngulas. locus tamen qui volutationis officio deſtinabitur,debet eſſe ſolidus,puluerulẽtus,ęquabilis,non lapidoſus,nec aſper,ac minime ſalebro-ſus, quò ſeſe poſſint citra noxã ſaburrare. Improbantur læti tractus, grami-noſi,ſtercorati:quòd expeditum non reddant equum,nec corporis agilitate præſtantem. Porrò durum ſolum ſcabrumq; non erit eis alienum.

Eumelus luxis.

Acidam fecem cum cineribus calidis & axungia vetere permiſtam il-linens obduces,addito ouo:& cum tempus expoſtulabit,impones.

Hippocrates luxatis.

Luxationis eæ ſunt indices notæ. pes in oſſium coitu,vbi pyxidatim

cohærent,qui modiolus appellatur,non perſiſtit,ſed ſubterfugiens labitur. Partes vnguibus vicinæ ſublimes prominent. Quod ad curandi rationem pertinet,circumſcarificata prius vngula,pineas aſſulas & ſpongiam ex aceto ſeptē diebus obligabis. Si non in ſedem reſtituatur,fœnigræci,quod buceron nominant,ſextarios quatuor,effuſo vino in quo maduit,tundes,inditumq́ fictili cum melle coques. ſic diebus ſenis illines. Veteres luxatus cancellatim ſunt adurendi.

Luxatis pedibus.

SI QVAE pedibus luxata dehiſcant, ſic noſſe licebit. manibus vngulam diſtringes. ſic excitatus appreſſu dolor oſtēdet iniuriam,eoq́ argumento pecus luxatum cornu fatebitur. hoc vitium continenter equi curribus iuncti cum certamē initur, contrahunt. Cui ſic ſuccurritur. Sanguis é parte coronam cingente,quam ideo periſtephanida vocant,elicitur, & ſale & aceto perfuſa defricatur,dein oleū vino dilutum,& exceptum vellere,ſuperponitur compagini vnguis. Identidem calida fouetur. hæc curādi ratio ad duodecim vſq́ dies adhibetur. Si nihil ijs proficitur, tum vnguis vbi neceſſitas vrget, ſcalpello deorſum ſuccinditur dupla ſeſtertij nummi magnitudine. Quod ſi quid eminētius propendeat,viuó tenus reſecatur. ſed oſſi parcendū,ne forſan acies ferri penitus adacta cōtingat. Si copioſus profluat ſanguis,oleum ex aceto & ſale tenui ac ſtercore huius equi inducitur linteo,quo cum vngula pes totus induitur, poſt triduum calda perfunditur. Quód ſi luxurians caro ſuperexcreuerit, adſtringentibus & vulnerarijs auxilijs cohibebitur. Crebrius cornu repurgatum,ſcalpro circuncidatur,vt hoc æqualiter vndiq́ ſuccreſcat. Malagma quod ignem non fuerit expertum, anephthon vocant,ſenſim adplicatur. Si ijs remedijs equus non eſt adiutus,adurere neceſſum erit.

Luxati pedis præſagium,& medela.

PRIMVM vngue ſummo graditur, articuluſq́ micans inſilit, & pedem ad ſe trahit. Tum ſanguis á luxata parte inſtar duarum heminarum extrahitur. Vinum & oleum inſpirātur. reliqua quæ cōueniunt,adhibentur. lana fouetur. offunditur calda. Cum melius habuerit, luxatū confricari debet,& ſuccida lana ſordidaq́ vino & oleo cum tenui ſale rigata circumuolui,loroq́ vinciri. Cæterum pes obductis faſcijs calceatur,leniterq́ ſubſtringitur,ne vehemētior perſtrictio moueat inflammationē,aut ſubditas abſcindat venulas. Ea quotidie debent admoueri, niſi die quo detrahitur ſanguis,quoad reddatur ſanitati. Si medicamentis non finitur noxa, vrens medicamentum poſtulabit. Vlcus igne factum vt reliqua ſanabitur.

Lepræ curatio. Cap. CXV.

LIXIVIO acri copiosa adiecta calda proluito, finitoq́ resiccari, deinde sulfuris viui minam vnã, atramenti sutorij tantundem, lachrymæ papaueris drachmam, contundito, dum in minuta digerantur. picis & olei singulos sextarios, acris aceti heminã misceto. designati prius medicamenti instar acetabuli adijcito, dein in oleum & acetum mittito, tepefactamq́ misturã linito. Sub tectum equus molliter stabuletur. cumq́ hoc iterum tertio aut quarto feceris, calda lixiuium eluito. Quando recte habuerit, vinum & oleum tepens inspirato. sin minus, medicamine perungito, reliquamq́ adhibeto curationem.

De pastinaca.

PASTINACA bestiola ei non dissimilis est verticillæ quæ domibus nostris oberrat, sed paulo maior. Ea in agris vbiq́ gignitur, & exerta cauda serpit. Hanc si vel improuide pascitur equus insidentẽ gramini, vel hians mandit, confestim cibum reijcit, acriter anima fœtet, sanies serpentis virus olẽs destillat, totum intumet corpus, & prægrandibus obsidetur pusulis. Primum equus medicamine quod alijs infundi solet, saliuatur, deinde calda aqua largiore perfunditur, fouetur, fricatur. Ad hæc acida fex in fictile mittitur, linum tenuiter tunsum feci mergitur. quibus, vbi in aqua conferbuerint, totum illinitur corpus. statim atque medicamentum accepit, calido molliq́ substrato lætamine, resideat stabulo, contectus pallio. Perpetuus succendatur ignis, vt diluculo concrescens in fictilis testæ modum illitus inueniatur occalluisse. tertio die rursus multa proluitur calida, fouetur que, & sub tectum defricatur. Si vel labia vel præsertim oculos tumor obsedit, cataplasmatis non erit pugnandum. quod nonnũquam solet euenire: verum continuo vitium abigitur, equusq́ restituitur sanitati.

Inedia laborantibus & fastidiosis iumentis. Cap. CXVI.

SI EQVVS vel aliud quoduis iumentum nullo correptum vitio laborauit inedia, sic vt nihil exesse contigerit, id erit argumento. toruli in versus digesti sustolluntur in palato. os feruidum sentitur, pituitáque fluidum scatet. Quod ad curandi rationem pertinet, à tertio palati versu sanguis instar heminæ mittitur. sale cum cunila bubula trito os perfricatur, & sinitur profluere, frigida proluitur. nihil ad horam vsq́ sextam datur edendum.

De conuersione vesicæ, Cap. CXVII.

SI VESICA secesserit à sede, vrinam equus facere nõ potest. coxẽdices & vngulas attrahit. Quod vbi cõtingit, nullus medicinæ locus. Si vero supra sedem vesica decubuit, vel alio se recepit, hanc ad hunc modũ eximere. quod forfice prehensum est, emittere, productumq́ conuenit excindere, vt quàm purissimum feceris. vbi resecueris, salem & oleum inijcies, & emplastris illigabis. Postridie calida perfundes: & vbi sanguinem deterseris, lycio nutries, turundamq́ è succida lana mollem imbutam vino indes, hancq́ die bis inculcabis.

De rimis, quas vocant rhagades, Cap. CXVIII.

SI RETRO pernas rimæ dehiscunt, eæ distentione vel saltu contrahuntur: quas oportet ita sanare. Adipis vitulinæ libra, rosacei selibra, coquuntur vnà, adiecto cerusæ exiguo. hoc vnguine delibuta pars leuatur.

Vngulæ productionem moliri. Cap. CXIX.

SI VNGVLA anterius non prorumpente claudicet equus, in terramq́ summissus nutet, atq́ punctim vnguis lancinetur, hæc tentari debent remedia. deprehensus vnguis castratur, viuoq́ tenus pes exungulatus subraditur. Verum de cornus succremento facessat omnis timor. Quippe ferrum alit vnguem. Præterea ficorum libra, ceræ selibra, tundũtur vnà, triduoq́ ligata non resoluũtur, deinde vino & oleo fouentur. sic breui prodibit in apertum.

Qua ægrotanti pecori aut fame confecto ratione victus sit opus.

SEMINIS apij sextarius vnus, seminis lini drachmæ tres, fœnigræci sextarij duo, erui trepondo, radicis panacis, iris illyricæ, hærbę sabinę, singulorũ selibra, axungiæ libræ sex, vino excipiũtur vetere, & cogũtur in pastillos, qui siccãtur in vmbra. dantur iuglãdis magnitudine, cũ mellis tribus vncijs & vini veteris vno sextario resoluuntur. nihil per triduũ infũditur. canis caput efficaciter suffitur, sic vt nidor naribus hauriatur.

Theomnesti ambustis glacie. Cap. CXX.

HYBERNIS itineribus glacies equos reliquaq́ iumenta vt sors fert torquet: quod vitium medicorum natio pagoplexiam, quasi à gelicidijs torporem appellauit. ijs intument calces, & cum vngulis amburuntur frigore. Curandi modus exigit vt oleo tepente aqua diluto perfundantur. Sed prius in scyphum oleum cum aqua calidum

mittatur, prædurisq; detergeantur linteis, & fascijs loca diligēter obstringantur. Si vero vehementer intumuerint, scalpello scarificentur, hordeaceáque farina in quàm acerrimo aceto decocta delinantur, dum pedum tumor euanescat, & feruor leniatur. siquidem neglecta veterina subinde redduntur inutilia.

De ileosis, Cap. CXXI.

ILEOSVM efficitur cum ad satietatem se compleuit animal, nec inculcatum cibum concoxit. ideo nonnihil in intestino quod appellant colum, concrescit, & vt lapis duratur, quod deterrimis morbis annumeratur. distorquet sese, plerunq; suscitatur, & ambulat, deinde rursum se proijcit, in spinamq; & ilia decumbit. gemitus ob intestinos infarctus cogitur exprimere. Sic opem ferre conuenit. vncta manu & per anum inserta fimum quod opponitur, extrahere: molli frictione scrotū demulcere, quò valeat vrinam facere. Neq;, vt ferūt, vesica conuertitur, sed foramen quo meat vrina, præcluditur. itaq; brassicæ succus, vna olei hemina, apij cyathus, in hemina vini decocta, per os infunduntur. vino & oleo calido perungitur. stabulo cogatur conquiescere, & oleum caldum vino dilutum subter in aluum detur. cliuosis, quò susq; deq; feratur, progrediatur, vt noxij spiritus possint deflari: qui si semel egerantur, tumor residebit, & tormento leuabūtur. Postea paleæ calida aqua maceratæ, & exceptæ sacco, ilibus subligantur. Quippe quū excalfaciāt, flatuū reliquias digerunt. Si animo linquitur equus, confestim obijciatur cibus auena, viride gramen, vel aridum aqua conspersum. liberalior aquæ potestas fiat. Signa tamen salutis erunt si flaccent aures, si spiritus feruens ac intentus ore prorumpit, & venter subducitur. Deplorati notæ sunt, coles prociduus, sudor in ilibus frigidus, rarior spiratio, priora crura contenta frigidaq;, concreta ceruix ac rigida, nares frigidæ.

Ad ileosos remedia.

ILEOSIS betarum decoctum ex nitro & bdellio trito subter in aluum oportet indere, & lauare: quin & stragulis & ephippijs operire. ignem prope succendere. cum reliquum pabulum, tum maxime farraginem obijcere, vel viride gramen. Si vero alui recrementa quæ molestiam inferunt, non reddantur, vncta manu per anum inserta debent elici. betæ semen ex vini & olei sextarijs tribus infundendum. Sin ijs equus non est restitutus, derasa ab vngulis anteriorum pedum scobis, cum sesquisextario vini per nares inditur.

De tuberculo in mori speciem concreto, Cap. CXXII.

SI TVBERCVLVM mori referens imaginem, equus contraxit, auripigmēti partes quatuor, calcis viuæ pars vna, ammoniaci partes duæ, aloæ pars vna, mellis quod ad ea excipiēda satis sit, vna terūtur dum strigmēti crassitudinem exhibeant, dein cineribus calidis rudicula mouendo tantisper coquuntur, dum miniato colore rutilent. Medicamen tepidum inducēdum est. Sunt qui scissilis auripigmēti & calcis viuæ nō præmaceratæ portiones æquas in garū conijciant, sic vt fermentescant, ijsq; locum affricēt. sic incolumitati reddunt. Optimum quoq; fuerit subula vel acu tuberculum perforare, & veratrum inserere.

De fistulis Hierocles.

Si in armorum commercio vel alio quouis loco fistula dehiscat, affectam partem diuides, & adures, deinde medicamento quod calce compositum est vteris, quousq; crusta deciderit: quippe cum ambiens callus emarginabitur, & cōfestim explebitur hiatus. Quod si vitiū ijs nō cesserit, rectis ferramētis cādentibus exulcerādum, adstringentiq; medicamēto dum sanetur, vtendū.

Hippocrates fistulæ.

Si in equo fistula hiet, atramentū sutorium aceto quàm acerrimo mistū, resiccatumq; sinui respergitur: aut syluestris cucumis vehementer detritus, & cum lacte marinæ lactucæ, quam vocant tithymalon, subactus inditur cuniculo. Apsyrtus rasilis æruginis, æris vsti, mysis, gallæ acerbæ, singulorum trientem, gummis dodrantem miscebat, & anfractui fistularum insinuabat.

Apsyrtus de compositis infusionibus.

CVM OPERIS cōnexio, domine Celer, efflagitat vt medicamentaria subijciamus remedia, tibi primū demōstrare proposuimus quæ alijs authoribus referūtur accepta: eaq; mādātes scriptis, non possumus non illis referre gratiā, simul q; ab ijs prima rudimenta hausimus, simul q; ab eisdem rerū peritiam sumus assequuti. si tamen quidpiam silētio prætermiserint, nos fideliore iudicio freti, posteritatis memoriæ prodemus. Primū de deiectorijs infusionibus est disserēdum. Catulū lactentem iugulatū deglubunt, visceribus & extis exenteratum eluunt, dein ollæ fictili mādant, vt aquæ tātisper incoquātur, dum corpus ossa relinquat. cuius iuris, adiecto melle, per triduum heminas binas quotidie satis est infudisse. decocto suillæ pernæ itidem præstāt, aut cādidi gallinacei iure. ea maioribus nostris memorię tradita sunt. Nos ijs vsi fuimus infusionibus, tenuē tithymalū incoquētes in aqua, aut peucedanū, aut absinthiū, aut minus cētauriū, aut aristolochiæ radicē eodē modo decoctā, aut syluestris cucumeris radicē ex nitro, vt prius scriptum est, aut colocynthidis ægyptiæ semen cum pulpa

cruda resiccatū. sit aquæ modus sextarius, quotidieꝗ; septē dierū spatio per os infundatur. Optimū fuerit syluestrē cuminū ex nitro defudisse. Simplex & lenis habetur infusio, quæ constat meraci vini sextario, olei & mellis singulorū selibra, aquæ modo qui videbitur satis. Infusio calfactoria, recipit vini probati sextariū, piperis, rutę viridis, singulorum vnciā, olei, tragacanthæ, mellis, singulorū selibrā, adiectis sex ouorū liquoribus. Infusio succata, quā diachylon vocant, capit fœnigræci sextariū, rutæ, betæ, singulorū manualem fasciculum, pinguiū ficorū, olei, lactis, singulorū libras quatuor. Odorata infusio habet hyssopi, petroselini, croci, piperis candidi, thuris, piperis cōmunis, myrrhæ, singulorum vnciā, costi, tragacanthæ quod sufficiet. Calocærina constat croci duella, tragacanthæ, hyssopi, sampsuci, myrrhæ, thuris, sacharis, singulorum vncia. hæc in stillatitio rosarum liquore, quod rhodostagma vocāt, macerātur. tertia pars medicaminis datur potāda. Infusio cum viridi pabulo vescitur pecus, epichloën appellant, habet vini italici, olei, singulorū sextarios tres, mellis sextarium vnum, oua duodecim, piperis vnciam.

Compositio quæ excalfacit, & vrinam ciet.

Casiæ sextans, nardi spicatæ, cyperi, singulorum vncia, hyssopi cretici, absinthij pontici, singulorum selibra, myrrhæ vncia, hæ in aqua coquūtur, & triduo faucibus infunduntur. Ventris animalia pellit, & rigores neruorum discutit, ac tussim abigit, simulꝗ; totum corpus vegetū reddit. sed tertio die dandum est oleum, quo munde læuigata resoluatur.

Compositio infusionis aduersus æstuationem.

Si ex itinere reuertit equus, & ilia vibrat, cibum fastidit, & subinde gemitus edit, secundum horam arundinis folia, vel gramen viride, vel lactucas aceti rorabis imbre, & indes ori, vt æstus refrigeretur: postea tragacanthæ, croci, singulas vncias, & pineorum nucleorum sextarium à vespera in crastinum aqua macerabis. singula priuatim læuissime teres, & ita rursum cōmiscebis, passi caryni vel scybelitici singulos adijcies sextarios, & succi portulacæ quadrātem, aquæ frigidæ quod esse satis videbitur, per treis dies infundes, hordeum parcius obijcies.

Pecudi cruditate laboranti remedium.

Pecus crudum hisce cognoscitur signis. eius labia tumescunt, corpusꝗ; totum pustulis scatet, lingua turget, caputꝗ; grādius cernitur. in quo affectu hoc remedium adhibetur. sanguis primo quoꝗ; die mittitur à ceruice. viride pabulum offertur, si tempus suppeditat, lactuca, gramen, arūdinis folia solum. secundo die sanguis trahitur à temporibus, ac pecus eodem fulcitur cibo. tertio, si hyems incessit, medicamentum quod excalfacit, & vrinā mouet, antea scriptum infundetur. si æstas adest, refrigeratorium, quod tragacantha & passo constat, indetur.

Potio quæ febricitantem pecudem infuſu refrigerat.

ACETI vnciam, roſacei tãtundem, ſimul agitans infundito. dein interpoſito breui tempore, mellis roſacei ſingulos quadrantes, lactis libram, vini heminam italicam, vbi miſcueris, ingerito. viridi pabulo, ſi tempus non deneget, vtitor.

Potio quæ calfacit & vellicat.

Gentianæ, piperis cãdidi, ſeſelis, ſingulorũ ſextãs miſcetur, aut abſinthij pontici ſextans, lupinorũ amarorũ, piperis albi, caſtorij, ſinguli quadrantes.

Vt ſomnus pecori concilietur.

SOMNVM hoc medicamentum accerſit, lac papaueris inſtar oboli, anethi quod tribus digitis capi poteſt, teruntur læuiſſime, dum in vnum coaleſcãt corpus, & addito prius olei cyatho dantur potanda. ſin lac papaueris deſideretur, eius ſemine erit vtendum, quod triplum lactis modum æquet, cum vna vini hemina.

Medicamentum quo ſaliuatur equus, propotiſma vocant.

CROCI ſelibra, ſampſuci, hyſſopi, ſingulorũ triens, ſertulæ campanę ſelibra, coſti, myrrhæ, aloæ, iris, abrotoni, dulcis radicis, ſingulorum triẽs, caſiæ, abſinthij cretẽſis, folij, calami odorati, ſingulorũ ſelibra, cyperi, piperis, ſingulorum triens, tragacanthæ libræ quatuor, ſarcophagi, cardamomi, petroſelini, gentianæ, centaurij, opopanacis, ſingulorum quadrãs, vettonicæ triens, ſalatici quadrãs, hęrbæ ſabinæ ſextãs, celticæ ſelibra, caſtorij tãtundem, porrorũ triens: ea tũduntur, & cribro cernũtur: adijciuntur mellis heminæ tres, cũ ouorũ duûm liquore, roſacei modus qui tibi faciat ſatis, vini ſextarius vnus. medicamẽtũ infunditur. Alia ſaliuãdi ratio. ſpicæ nardi, folij, ſinguli quadrãtes, coſti, agarici, amomi, myrobalani, ſinguli triẽtes, iris illyricæ, caſiæ, caſſami, ſinguli ſextãtes, croci ſextula, vini & mellis ſextarij vigintiſeptem, caryophylli triens, vnicuiq; animali hemina datur.

Hæc infuſio refertur ad Hieroclem.

MELLIS, olei quod acerbæ oleæ fuderunt, omphacinum vocant, ſingulorum ſextãs, porrorũ, anethi, pulegij, ſingulorum manualis faſciculus, apij tãtundem, omnia ſimul coquũtur, & cum ſimilaginis cremore miſta propinantur. Aut hordei cremor cum hircino adipe coquitur. ijs additur fœnumgręcũ. vbi fuerit incoctũ, animalis faucibus infunduntur. Verno tẽpore ſic pecus ſaliuatur. oua quinq; in aceto quàm acerrimo à veſpera in matutinum macerantur, & equo potanda dantur. Aeſtiua infuſio, capit nucem defruto maceratã, aut croci ligulam vino madefactam, tragacantham quæ in aqua tepida maduerit, aut pineos nucleos vino maceratos. omnia detrita extracta equi lingua faucibus inſtillantur.

Infuſio recreans vires.

SVMES apij manipulos duos,porrorũ,braſſicæ,ſingulorum manipulos treis, baccarũ lauri ſextarios duos,ſuillæ carnis põdo quatuor,piperis,opopanacis,ſingulorum ſextantem,cremoris hordei ſextarios nouem,mellis ſeſquiſextariũ:excoques apium, braſſicã, porrum cum carnibus hordeo & baccis lauri:& vbi reliqua addideris, infundes.

Medicamentum quod verſatilibus veterinis ſomnum accerſit.

Cardamomi,ſeminis apollinaris,quæ hyoſcyamos vocatur, ſtyracis,ſinguli trientes,myrrhæ ſextans,piperis ſelibra.

Pecudibus quæ vertigine correptæ concidunt.

Seminis longarum ceparum, aloæ, ſingulorum vncia, piperis candidi quadrans,mellis triens.

Paſtillus.

Hyſſopi vncia,pyrethri,rutæ viridis,croci,gummis,ſingulorum ſextãs, floris aloæ quadrans,mellis tertia pars.

Paſtillus Archelaï.

Myrrhæ ſextans,abrotoni triens,croci tantundẽ,pyrethri,rutæ recẽtis, cunilæ bubulæ,hyſſopi,ſingulorũ ſextãs,aceti quod ad ea excipiũda ſatis ſit.

Puluis.

Caſiæ vncia,indicæ nardi triens,croci,iris illyricæ,cardamomi,petroſelini,piperis candidi, porri cum fibris,centaurij,panacis, iunci odorati,amomi,ſingulorum vncia.

Medicamentum reficiendis laſſitudinibus,acopum vocant.

Ceræ,ammoniaci,baccarum lauri,reſinæ duræ,olei lixiui,id eſt ſpõte ſua deſtillantis,nõ tortiui,ſingulorũ libra,opopanacis,bdellij,ſingulorum duapondo,ſampſuci libræ quatuor,terebinthinæ ſelibra,piperis vncia,mannæ tantundem,cyprini olei ſelibra,vini veteris ſextans. Aduerſus coxendicum cruciatus prodeſt euphorbij, zonæ ſardianæ,ſpumæ nitri, gleucini vnguenti pares portiones impoſuiſſe.

Potio quæ mordentium ſæuitiam infrenat.

CROCI duellam,myrrhæ tantundem,aloæ ſelibrã,coſti ſemunciam,pridie detrita vino macerato,tragacanthæ ſextantem priuatim in aqua madefacito,poſtridie in aquam miſſum terito,quoad reſoluatur,vinum paulatim adijcito,quod nouẽ ſextarios italicos impleat, mellis libras duas infundito. cum omnia ſcrupuloſe ſubacta fuerint,fictili calfacito,momentũ farinæ piperis inſpergito,ſextã partẽ potandã præbeto, hyeme tepidã,æſtate frigidã. Non deſunt qui cõmiſceant hyſſopi,gẽtianæ, opopanacis,ſingulos ſextãtes,ſagapeni,myrrhæ,ficorũ pinguiũ,gingiberis, petroſelini,coſti,acori,ſingulas vncias,iunci odorati ſextantẽ,rutæ quãtum

manu capi possit,seminis apij sextantē,marrubij selibrā,dauci cretici trietē, panacis,casiæ,singulos sextantes,calcis viuæ,apij aphrici,singulos trientes.

Potio necessaria omni tempore prælibanda.

HAE QVAE mox subijcientur species,in pollinem digerūtur, sed eas simul cōtundi cōmodius est. gētiana,aristolochia,myrrha, baccæ lauri,eburnea scobis,omnes æquis ponderibus contra quæcunq; vitia tali modo propinantur. acuti iunci,& marrubij radices,in vino feruescunt, in excolatum vinum prædictæ farinæ plenum coclear conijcitur,& per triduum præbetur potandum.

Potio quæ apud Romanos quatrigaria vocatur.

TRAGACANTHAE, petroselini,singulorū vncia,bettonicæ selibra,sarcophagi,casiæ cui fistulæ cognomentum est,iris illyricæ, singulorū vncia,hyssopi duo fasciculi manus plenæ,euphorbij,thuris mannæ,gentianæ, singulorū vncia,perdicij herbæ libra, piperis,costi, fertulæ cāpanæ,opopanacis,spicatæ nardi,iunci odorati,ammoniaci,cinnamomi,seminis rutæ, baccarū myrti,singulorū vncia,nuces pineæ paruæ virides vigintiquinq;,radicis dulcis vncia,hęc omnia tūduntur in farinā,& tenui cribro cernuntur. porrò cum necessitas postulat, medicamentū ex vino datur.

Potio omni tempore conueniens.

COSTI, fertulæ campanæ,hyssopi sicci,iris illyricæ,aristolochiæ, myrrhæ troglodytidis,dracunculi,spicæ nardi,singulorum vncia, omnia tunsa cribrataq; redigito in polētam,& æstate adijcito croci vnciam,tragacanthæ tantundem, mellis quod ad excipiendum sit satis, vini senos sextarios,sic infundito.hyeme prædictis omnibus farinæ piperis quadrantem admisceto,& infundito cornu.

Potio agglutinans.

Myrrhæ,tragacanthæ,cumini,croci,singulorū vncia cum tepēte vino datur.

Aestiua potio.

Croci vncia in vinum,tragacanthæ quadrans in aquā calidam inijciūtur. vbi trita fuerint,miscentur ijs,caput porri cum fibris,viride apiū,rursumq; teruntur vnà:succi lactucæ paulum, lac caprillum ex oleo rosaceo, mellis triens adijciuntur,sapæ sextarius vnus,vini veteris quod tibi faciet satis: omnia per corniculum in os triduo dantur.

Potio quæ epichloes cognominatur.

Butyri,mellis,singulæ vnciæ,axungiæ veteris libra, palmulæ duodenæ, vuarum passarum sextarius,bulbi deni,seminis lini tūsi hemina,fœnigræci triti tantundem,allij gallici modus qui tibi placebit,croci vncia,tragacanthę

quadrans,ea omnia trita cum melle,ouis & oleo & ſapa, ſubiguntur, menſura quæ tibi faciat ſatis,& triduo dantur potanda.

Potio hyberna.

Vini veteris ſextarius,olei primæ notæ ſelibra,piperis vncia,rutę viridis dextans, tragacanthæ ſelibra, mellis tantundem, ouorum, olei, & defruti, quod eſſe ſatis videbitur.

Potio ad omnia efficax.

Cremoris hordei ſextarius,fœnigræci tantundem,betæ faſciculus manualis,pingues fici viginti,olei dupondium,lactis aſinini ſextarius,miſcentur,& continuo propinantur.

Potio refrigeratoria.

Vini veteris ſextarius,olei primi meriti cõgius,vuarum paſſarum quantum voles,aquæ frigidæ quod erit ſatis.

Potio hyberna.

Croci,coſti,petroſelini macedonici,myrrhæ,thuris maſculi,tragacãthæ, triſaginis,vettonicæ,cumini alexandrini,mannæ,piperis,ſingulorum vncia, hæc omnia tunduntur,& vncia ex vino & oleo ſufficienti,veterino dantur. miſcebis, ſi placet, ptiſanæ cremorem,palmulas viginti, ficos pingues vigintiquinque, caprinum adipem, & catuli lactentis in aqua feruefacti ius. omnia permiſta cornu dantur.

Potio refrigeratoria.

Mannæ thuris ſcrupulus vnus cum vino albo tepente per ſiniſtram narem inijcitur.

Potio calfactoria.

Reſinæ colophoniacæ triẽs,hyſſopi ſextãs,medullæ ceruinæ vncia,opopanacis ſemuncia, galbani tantundem,olei laurini ſelibra,olei libra,olei lentiſcini tantundem, ea cõmiſta in æneum vas mittuntur. vbi igniculo molli fuerint concocta,ſumuntur: & poſtquam denſata cõcreuerint, vſui ſeruantur. ea frons animalium illini debet hyeme. Efficax etiam eſt hominibus qui luto refrigerati, coxendicibus laborant. Nihil æque hyemis tempore pecudes à noxa vindicat, ſi continuò per cornu conditum ingeratur.

Potionis compoſitio mirabilis effectus.

HAEC animalia recreat,ad omnem curandi rationẽ pollet,tuſſim leuat,omniq; tẽpore veterinis opitulatur.Capit autẽ tragacanthæ dextantem,opopanacis,galbani,ſingulorum ſextantem,gummis alexandrinæ beſſem,ſertulæ campanæ quincũcem,roſarum aridarum,caſiæ, ſingulorum tantundem,nardi gallici quadrantẽ,ſampſuci quincuncem,carpobalſami trientem,ſpicæ nardi quadrantem,iunci odorati quincuncem, amomi vnciam,myrrhæ,taurini adipis,ſingulorum quincuncem,farinę fœ-

nigræci ſextarios treis, palmulas in vino maceratas viginti, bulbos nouem, mellis primæ notę libram, ſapæ ſextarios treis, vini veteris ſextarios viginti quinq́, galbanũ, opopanacem, tragacantham, vino macerata deteres, & cum reliquis medicinarum generibus incoques, donec ad tertias redigantur. vinum & ſapam moderate conijcies.

Aeſtiua potio.

SEMINIS ormini heminam, petroſelini tantundem, baccarum myrti, ſeſelis gallici, ſingulorum ſextarium, ſeminis apij heminã, iunci odorati quadrãtem, in farinam conteres, & cum aqua mulſa colabis, & in fauces inſtillabis. Habetur & alia potio, quæ dolorem omnem lenit. hærba quæ heraclea dicitur, aut panacia cum vetere vino teritur, & in aqua calida præbetur. Efficax eſt & inſequens compoſitio, panaciam & triticeam farinam ex æquo terunt, & cribro pollinario cernunt, vinoq́ vetere excipiunt, & in orbiculos colligunt, qui diluti dantur potandi. Ii ſi inteſtinũ vulnus animal inueniatur accepiſſe, perſanant.

Hyberna potio.

COSTI, caſiæ quæ fiſtula cognominatur, petroſelini, britanicæ, dulcis radicis, ſampſuchi, ſpicę nardi, ſarcophagi, ſertulæ cãpanæ, ammoniaci, iunci odorati, tragacanthæ, ſingulorum ſextans, nardi gallici vncia, iris illyricæ, gentianæ, ariſtolochiæ, croci, ſingulorum triẽs, centaurij, dracunculi, ſingulorum vncia, abſinthij pontici pugilli tres, opopanacis quadrans, ea potio omnibus animalibus auxiliatur.

Apſyrti malagma, quod ex bdellio conſtat.

HABET picis pondo dodrantem ſemunciam, ceræ, reſinæ, ſingulorum tantundem, galbani, opopanacis, ſtyracis, bdellij, ſingulorũ ſemunciam pondus. ea ſimul miſcentur, vt in malagma coëant, quod in reficiendis laſſitudinibus fungitur acopi vice. Cyprino quoq́ dilutum aduerſus hominum perfrictiones efficax eſt.

Acidum malagma, quod oxyron appellant.

RECIPIT picis aridæ pondo libram, ceræ pondo dextantem, ammoniaci pondo ſextãtem, galbani, mannæ, ſingulorum pondo ſemunciã, acris aceti candidi heminã. ea dum fictili vaſe coquũtur, aceti dimidiata portio conijcitur: cumq́ ferueſcens bullauerit, reliquæ portionis imbre roratur. Malagma etiamnum quo ſolemus vti, hominibus etiam auxiliũ adfert. Ceræ pondo beſſem maceramus, & ſubigentes in ſole folia vel laminas fingimus, quæ cyprino ſubijciãtur, & modo eodem inſola-

mus,dum cyprinum omne perbiberint.id autem cyathos binos compleat, & proterentes ammoniaci pondo libram operose,cum acris aceti candidi modo parciore reterimus,ne humore liberalius imbuatur.tum ceram iniijcimus,& commiscentes in malagma cogimus.

Malagma quod adipe ceraq; constat.

HABET ceræ pondo bessem,adipis ceruini vel bubuli renibus extracti,aut caprini,æquale pondus,mannæ pōdo semunciam,resinæ colophoniacæ pondo vnciã,galbani pondo denariorũ duûm, olei cyathum.omnia in fictilem ollam demittuntur,& simul subacta vbi in vnitatem coiërint,confestim eximuntur,manna & galbanum respergũtur. Aliud habetur quod vim habet emolliendi,cuius temperandi ratio hæc est. axungiæ pondo libram,resinę colophoniacæ tantundem,ceræ pōdo bessem, acopi,cerusæ,singulorum pondo vnciã,nouo fictili noctu diuq; in aqua macerato,& exclusa colis aqua,cerusam pila quàm lęuissimè terito,ita cogens in ceratum cōmisceto,totamq; diem,vt in farinam fatiscat,deterito,mellis dimidiatum cyathum ammisceto.modus adhibendi talis. Sumens oleum manu resoluito,in tempora equi & anum indito. Simili modo hominibus ad discutiendas lassitudines hoc ceratum efficax est.

Alterius malagmatis compositio.

CAPIT ceræ,resinæ aridæ,ammoniaci,cicutæ,floris salis,taurini adipis, singulorũ librã,picis nauibus derasæ dupōdium,opopanacis selibrã,myrrhæ sextantẽ,thuris tantundẽ.Quòd si adstringẽdi vel glutinãdi facultatẽ placet assequi,pingue taurinũ eximes,& adijcies bituminis iudaici librã,aceti duas heminas. Malagma cereum cōstat ceræ libra, terebinthinæ selibra,colophoniæ,resinæ pini,picis,singulorũ selibra,opopanacis,galbani,ammoniaci,sagapeni,bdellij,thuris,croci,singulorum vncia.

Aureum malagma.

OPOPANACIS, floris salis, ammoniaci, sagapeni, galbani, singulorum vncia,colophoniacæ,aridæ terebinthinæ,thuris,ceræ, singulorum selibra,cogũtur in malagma. Malagma quod inflationes articulorũ discutit,habet bituminis iudaici,ceræ,singulos dodrantes, picis aridæ sextãtem,resinæ duræ,thuris,singulas selibras,squãmarum æris cyprij quaternąs libras,olei ternas. Malagma quod callos qui in quandam marmoris duritiem concreuerunt,discutit,collectionésq; tollit,habet argẽti spumæ,olei laurini,cerusæ,singulorũ libras quatuor,terebinthinæ,colophoniæ,styracis, iridis illyricæ, propolis, bituminis iudaici, singulorum libras duas,galbani libram vnam,hyssopi cretẽsis selibram,mysi aureum colorem

referentis sextãtem, ammoniaci selibram. Malagma quod neruorum dolores sedat, lassitudines articulorum reficit, & citra cãdens ferramentũ quæ decubuerũt extrahit vitia, mentæ, milij, sulfuris, terebinthinæ, styracis, bdellij, galbani, picis, singulorũ selibra, omnia contũdũtur, & quatuor vini sextarijs miscentur, postea coquũtur igni: medicamentum prius quàm calorem exuerit, inducitur. Malagma quod agglutinãdo reuellit, & tophaceas emollit durities, habet resinę aridę, pollinis tritici, aceti, singulos sextarios. Malagma quod vulgo ambulimula vocabatur, recipit opopanacis, bituminis, galbani, sagapeni, visci quęrnei, singulorum quadrãtem, floris salis semunciam, castorij sextantem, œsypi, ammoniaci thymiamatis, singulorum vnciam, thuris masculi sescunciam, terebinthinæ trientem, bdellij quadrãtem, styracis sextantem semunciam, propolis vnciam, resinæ pineæ sextãtem semunciam, ceræ semunciam, picis brutiæ sesquilibram. opopanax cum salis flore teritur scrupulose, & cum reliquis omnibus vbi fuerint eliquata, ea trita subiguntur.

Archedemi malagma pullare.

PICIS nauibus derasæ trepondo, cæræ, propolis, singulorũ sesquilibra, resinæ pineæ, terebinthinæ, singulorum libra, visci quærni, galbani, floris salis, hali, quem appellant symphyton, singulorũ selibra, castorij, eupatorij, singulorũ quadrans, euphorbij sextans, sertulæ campanæ selibra. Aliud malagma capit bituminis, ammoniaci, singulos sextantes, myrrhæ, galbani, singulas vncias, euphorbij, castorij, opopanacis, adarchæ calamularis, singulas semũcias, picis nauibus derasæ, quam apochyma nominant, quadrantem, colophoniæ selibram, ceræ dupondium. Malagma quod ficis constat, diasycωn appellant, fici aphræ, galbani, picis brutiæ, sulfuris, nitri, singulorum libram conteres, & pici & galbano miscebis. hoc malagmate vtendum quousq; dolores finierit, deinde crudum malagma quod ωmon cognominant, est inducendum.

Malagma quod ωmon id est crudum nominant.

HOC neruos firmat, & robur eisdem recreat. hominibus quoq; podagricis plurimum auxiliatur. ceræ dupondium, œsypi libras sex in pilam conijcito. postquam operose contriueris, ex eo quod selibram pendit, in mortariũ mittito, pistello plumbeo tantisper terito, dum ex tritura sextans supersit. dein adijcito mellis tripondium, aceti quod esse satis videbitur. postea farinæ triti marmoris sextarium vnum, ammoniaci selibram imponito. Hæc contrita cribro cernito, & adiecto nasturtij sextario fictili sartagine coquito, postremo galbani libram dum mollescat terito. omnia simul pilæ mandato. vbi diligenter contriueris, pila tri-

turam extrahito,& adiecto ceruinæ medullæ quadrãte,& olei veteris semisse,cõmisceto exacte,demũ in offas cogito. hominibus linteolo inductũ medicamẽtũ,equis panno affigendũ. Malagma articularijs morbis cõueniens, galbani,styracis,opopanacis,mannæ,singulorum libra,sinopidis libræ sex.

Hippocratis malagma.

Spumæ aceti, nucis pineæ, pares vtriusq; portiones vnà colliguntur.

Malagmatis quod bdellio constat,mistura.

Bdellij,galbani,ammoniaci,bituminis, taurini glutinis,resinæ ponticæ, singulorum vncia,medullę ceruinæ tantundem, nucis pineæ selibra,mastichæ sextans,thuris vncia,ceræ,opopanacis,aloæ,myrrhę,singulorum vncia.

Malagma trypherum Hieroclis.

CERAE, propolis,singulorum selibra,thuris,styracis,cyprij æris combusti,medullæ ceruinæ,galbani singuli triẽtes,resinæ colophoniacæ libra,opopanacis vncia,veteris olei, argenti spumæ, singulæ libræ,spuma argenti in oleo teritur,& in ollã mittitur, donec resoluta fuerit,postea opopanax in vino tritus,reliquis ammiscetur. Aliud malagma, capit ammoniaci thymiamatis quadrantem, aridæ picis libram, ceræ selibram,resinæ terebinthinæ trientem,mannæ,galbani,singulorum bessem semunciam.ammoniacum & manna cum aceto teruntur,& liquefacta linuntur.Emplastrum quod axungia cõstat,habet axungiæ,ceræ,resinæ colophoniacæ pares portiones tritas. Alia malagmatis cõpositio.olei sextarius,picis nauibus derasæ assipondium, opopanacis,galbani,resinæ terebinthinæ, bituminis iudaici,ceræ,singulorum selibra,resinæ colophoniacæ libra.

Malagma quod extendit,extenuat,concoquit.

BITVMINIS sextula, ceræ libra,resinæ nucis pineæ,singulorũ selibra.oportet exitu veris ferulæ radicem erutam terra,siccare,& tritam immiscere. Aliud cataplasmatis genus,continet euphorbij,opopanacis,castorij, galbani,singulorum sextantem,sagapeni, styracis, singulorum vnciã,ammoniacæ suffitionis,quam thymiama nominãt,librã, zizyphi,terebinthinæ sesquilibrã,picis nauibus derasæ libras treis,propolis quadrantem,bdellij quincuncem,mannæ quadrantem,ceræ libras duas,aridæ resinæ dupondium,bituminis libras sex,visci libram vnam.

Malagma quod ad Pelagonium authorem refertur.

CERAE, resinę punicæ,olei,spumæ argenti,singulorũ trepõdo, omnia miscẽtur,vt in vnũ coëant corpus.Alia cõponẽdi vnguẽti ratio. Ceræ selibra,zizyphi nigri purgati triẽs, picis aridæ libra, baccarum lauri triens, resinæ duræ selibra, piperis vncia, laseris,

thuris masculi,singulorum sextans,olei primæ notæ septunx,olei cyprini sextans,omnia simul coquuntur,dein in aqua frigida tantisper immorantur, dum in vnitatem coierint.vbi vero cerati crassitudinem retulerint,eximuntur.Mali cortex in aqua coctus ambustis medetur. Medicamentũ agglutinãs, quod etiamnum refrigerat,& fluxiones suspendit,anacollema nominant,habet croci selibram,pollinis thuris,minij,cochlearum africarum,bulborum, punicorum,singulorum selibram,similaginis heminam,aceti quod ad ea excipienda sit satis. Aliud agglutinãs medicamentum,armis equorũ & lumbis vtile.Recipit similæ scrypulos binos,farinæ thuris vnciam vnam, duûm ouorum luteos liquores.ea subigũtur vnà,& armis & lumbis agglutinantur. Sequẽs malagma neruorũ dolores lenit.ceræ libra,medullæ ceruinæ selibra,myrrhæ quadrans,& binæ pollinis eius ligulæ coquuntur,& vsui seruãtur. Aliud malagma, constat ceræ semisse,argẽti spumæ libra,olei libris quinq;, resinæ libris duabus, galbani, opopanacis,myrrhæ,thuris,singulorum sextante,vino quod ad ea excipienda satis sit. Aliud,recipit pollinis thuris,medullæ ceruinæ,violarum albarum,resinę terebinthinæ,singulorum sesquilibram,adipis taurinæ,lachrymæ papaueris,iridis illyricæ,singulorum libram,aristolochiæ semunciã. Aliud malagma, capit adipis colatæ,resinæ terebinthinæ,olei,singulorum binas libras, plũbaginis libras quatuor,galbani,æruginis, singulorũ vnciam. Aliud malagma neruorum dolores leniẽs,ceræ,violæ candidæ,singulorum pondo,styracis, propolis,ceræ candidę,papaueris,baccarũ lauri,singulorum sesquilibra. Aliud malagma, continet ceræ libras duas,opopanacis,styracis, baccarũ lauri,adipis caprini, seminis papaueris,singulorũ librã,galbani sextantẽ,resinæ colophoniacæ semunciam,irini olei selibram. Malagma quod aduersus varia vitia, & ictas membrorum compages efficax est. Ceræ flauæ quadrans, galbani dupondium,styracis,resinæ colophoniacæ,olei irini,singulorum selibra,violæ candidæ,baccarum lauri,adipis caprillæ,resinæ aridæ,seminis papaueris,singulorũ libra. Aliud, pinguis taurini librę duę,violarum albarum,ammoniaci,iridis illyricæ,spumæ nitri,adipis anserini, adipis ceruini, singulorum libra,piperis candidi vncia.

Malagma armis & scapulis dolentibus idoneum.

SPVMAE argenti,galbani,candidæ violæ,mannæ thuris,singuli sextantes,resinæ terebinthinæ,resinæ colophoniacæ,opopanacis afri,propolis atticæ,iridis illyricæ,lachrymæ papaueris attici,ammoniaci singulæ libræ,binę visci,cardamomi singulæ sesquilibræ,pinguis taurini triens,cerę tressis. Malagma durũ.cerę fuluę semuncia, hyssopi attici librę duæ,papaueris sesquilibra, styracis, propolis, medullę cerui,candidarum violarum,singulorum selibra. Malagma creti-

cum,capit ceræ,ammoniaci,ſingulas libras, picis aridæ,iris illyricæ ſingulas ſelibras,reſinæ ſeſquilibram, galbani deuncem, terebinthinæ quincuncem, aceti quod eſſe ſatis videbitur. Malagma ficulneũ, quod diaſyc&on vocant, recipit dulcium ficorum libras duas,nitri trientem. ficos diligẽter terito,nitrum tritum adijcito. Malagma quod conſtat axungia,diaxungion cognominant,axungiæ veteris libra contunditur, & calcis viuæ portio quæ videbitur ſufficere,adijcitur.medicamentum triduo imponitur ligatum.Malagma quod tribus conſtat medicinis,ideo tripharmacũ appellant,habet ammoniaci,ceræ,ſingulas libras,& acetũ quod videtur ad excipiendũ ſufficere.

Apſyrti malagma.

CAPIT ceræ libram,guttæ ammoniacæ ſelibram,olei cyprini, olei irini,olei laurini,ſingulorum paria pondera,adipis taurini ſextantem,medullæ ceruinæ trientem, ſtyracis ſemunciam,laſeris, galbani,ſingulorum vnciam,reſinæ terebinthinæ, maſculi thuris, ſingulorum ſemũciam,piperis nigri vnciam,opopanacis ſextãtem. Aliud malagma,cõtinet ceræ libram,bdellij,ammoniaci ſuffimenti,quod thymiama nominant,mannæ thuris, gaſtricæ,ſingulorum ſextantem, terebinthinæ,galbani,opopanacis,ſingulorum ſelibram,reſinæ librã. omnia pila tũdito. Aliud malagma,recipit ceræ,ammoniaci,ſingulas libras,galbani, terebinthinæ ſingulos ſextãtes,olei cyprini quod ſatis fuerit, omnia præter ammoniacum decoques, quod eſt terendum.reliqua adijcies. poſtquam incocta fuerint,pila refrigerabis,poſtea manu ſubiges,& in offas cõglomerabis. Aliud malagma,recipit ceræ trepondo,galbani ſextantẽ,terebinthinæ triẽtem,adipis taurini quadrantem,œſypi ſextantem,bdellij quadrantem,ammoniaci ſemunciam,piperis albi,ſpumę nitri,ſingulorum ſeſcunciam,iridis illyricæ ſextantem, adipis anſerini,medullæ cerui, ſingulorum ſextantem. Malagma durũ,habet ceræ ſextãtem,opopanacis,bdellij,viſci quærnei par pondus,iunci odorati,reſinæ terebinthinę,ſingulorum vnciam. Aliud malagma,ſpumæ argenti triens,bdellij ſextans,papaueris quadrans,baccarum lauri vncia,opopanacis ſemuncia,olei laurini ſelibra.

Malagma ad laxatos artus & dolores efficax.

Seminis mentæ,reſinæ terebinthinæ,ſtyracis,bdellij,galbani,picis aridæ,ſingulorum ſelibram,mellis ſemiſſem,ſimul omnia cõcoquito,oua quatuor adijcito,& vinum quod ad excipiendum ſatis ſit: dein medicamen linteolo illitum inducito.

Cataplaſma ad ictus & dolorem neruorum.

CATAPLASMA aduerſus ictus, & ad articulos recenti cicatrice contractos,quas ancylas græci nominant, habet ammoniaci, picis,bituminis,galbani,ſingulos treſſes,bdellij,terebinthinæ,pro-

polis,singulorum dupondium,styracis,visci,singulorum pondo.

Cataplasma ad tumores articulorum.

Bitumen,ceram,& acetum subiges,& tumēti articulo perlines. Medicamen quod agglutinando reflectit,& defluxionem suspendit, anacollema nominant,valet aduersus omnia neruorum vitia.ammoniacum suffimentū supra modum teritur,acetum additur,& cogitur in ceratum.

Eumeli cataplasma ad palati dolorem.

Acaciæ selibra, picis libra, cretæ cimoliæ libræ duæ, fimi bubuli libra, omnia simul terūtur, & calfacta superponuntur.sed locum prius aqua maris egelida fouere conuenit.

Eumelus palati doloribus.

Palati doloribus emissus loco sanguis medetur, aut thuris masculi vncia,seminis apij acetabulum, teruntur,& aquæ permista per nares indūtur. Cæterum oportet subinde prope costas vtrinq; ferramento candenti laborantis veterini scapulas leuius adurere. sed ne longius quidem digito acies impressa trahatur.

Hieroclis medicamen ad genuum dolores.

Genibus quæ dolore vexantur,rutam oleo feruefactam illinito.

Malagma Pelagonij si rota pedem percussit.

Bulbum rubrum,mannam thuris,conteres, & impones,post triduum medicamen resolues, rursum idem auxilium adhibebis,deinde malagmate vtitor. Tumores pedum discutit hoc remedium. Euphorbij sextans,salis communis triens,picis liquidę sextula,coquuntur simul omnia,& tumenti parti linuntur. Si vero dolor in armis pertinaciter insideret, aut noxius humor inibi coijsset,bubulum stercus articulis illitum proficiet.

Agglutinans medicamen armis cruribus & fauis conueniens.

Galbani,styracis,papaueris,bdellij,resinæ terebinthinæ, minij,singulorum libra,similę sextarij duo,hæc omnia coquūtur vt in vnitatem coēant,& prædictis vitijs agglutinantur. Aliud armis cōferens,croci,pollinis thuris, sinopidis africani,singulorum selibra,similaginis hemina, bulbi punici triti viginti,mentæ selibra,omnia simul tunduntur,& aceto miscentur.

Apsyrti emplastrum calcibus & talis vtile.

Cadmiæ selibra, veratri nigri quadrans, floris æris, bituminis iudaici,

cremati æris,ſalis ammoniaci,atramenti ſutorij, fecis combuſtæ, æruginis, ſpumæ nitri,ſingulorum quadrãs,veteris axungiæ,olei quod ex Ancone Picentinorum agro defertur,ſingulorum ſelibra.

Compoſitio emplaſtri quod ab hærbis diabotanωn inſcribitur.

Galbani,myrrhæ, aloæ,ceruſę,æruginis, mannæ, propolis atticæ,ammoniaci, reſinæ bithynicæ, ſingulorum ſextãs,ceræ ſelibra, picis nauibus deraſæ,olei veteris,ſpumæ argẽti,ſingulorum libræ duæ, ariſtolochiæ,marrubij, ſingulorum ſextans,cedri quadrans, picis brutiæ ſextans,cyperi ſelibra, ciphi quadrans, centaurij,iridis illyricæ,radicis trifolij,artemiſię,ſingulorum quadrans,ſpumæ nitri,piperis candidi, baccarum lauri,ſingulorum triens, omnia ſuprà dicta conteruntur,& cribro cernuntur,poſtea pilæ mãdantur, & cum oleo vetere tundũtur,dum malagmatis lentorem adſciſcant.emplaſtrũ ad vſus varios venit,ſed hyeme vinũ & oleũ adijci debent,& caldũ illini. Recõdatur calido loco,contectũ operculis. Emplaſtrũ quod cicatrices ducit,& vulnera ſtatim implet,habet ceræ,butyri,reſinę,ſingulorũ libras duas.

Vulnerarij emplaſtri miſtura.

Ceruſæ, ſpumæ argenti, pares portiones teruntur in ſole,acetum & roſaceũ miſcentur.ſi roſaceum forſitan non adſit, oleũ duntaxat immittatur.

Hieroclis emplaſtrum.

Picem nauibus deraſam, aridam reſinam ſimul in pila moueto, poſtea ceruſam exiguam ex aqua & oleo tritam adijcito. quæ poſſunt eliqueſcere, vnà mittito. Si voles vt emplaſtrum puri mouendo ſit,paulum opopanacis dilutum vino miſceto.Simplex emplaſtrũ conſtat ceræ libra, reſinæ aridæ, terebinthinæ,ſingulorum ſemiſſe. ea ſimul vbi ferbuerint, ab igni deponũtur:tum bituminis iudaici triti quadrans adijcitur,deinde ammoniaci tunſi & cribrati ſextans additur:rurſum igni ſuperponitur, & lignea rude continuò mouetur. tum mannæ ſextans inſpergitur,& galbani tantundem: vbi ab igni demptum fuerit,opopanacis antea detriti ſextans additur. Aliud, habet ſpumæ argenti libram, ſtrigmenti balnearũ recẽtis colati libras duas, reſinæ terebinthinæ vnciam.

Emplaſtrum quod ſtrigmentis balnearum conſtat,diagliu vocant.

Strigmenti libras duas,ſpumæ argenti aut plumbaginis vnciam,picis nauibus deraſæ,aridæ reſinæ,ſingulorum quadrantem comparabis:ſtrigmentum itaq; decoques,& argenti ſpumam:cumq; coierint,reliqua adijcies.

Emplaſtrum melinum.

Habet ceræ,pineæ reſinæ, ſingulas libras, terebinthinæ ſextantem, ammoniaci quadrantem, galbani,opopanacis,ſingulas vncias.

Emplastrum quod cruentis vulneribus inijcitur, enæmon vocant.

Aceti, spumæ argenti, singulorum libram simul incoquito, & vtitor.

Emplastrum ruptis efficax.

Spumæ argenti, aceti, singulorum libra, olei sesquilibra, ammoniaci quadrans, ceræ, resinæ, singulorum sextans, terebinthinæ quadrãs, bituminis, picis, æruginis, singulorum selibra, acetum, oleum, spuma argenti, præcoquuntur: vbi concrescere cœperint, pix additur: cumq; fuerit resoluta, ab igni detrahitur: tum bitumẽ, quod agitari non debet, inijcitur: cumq; fuerit resolutum, reliqua miscentur, & dum coaluerint coquuntur: postremo demptum ab igni emplastrum in pilam excolatur.

Emplastrum quod eliquat, emollit, & laxat.

Picis, ceræ, resinæ, singulorum pondo denarij vnius, ammoniaci triens, opopanacis in aceto prætriti pondus quod tibi fecerit satis.

Emplastrum siccum, quod vocant xeron.

Ruentis sanguinis impetum cohibet, sinus explet, ad exsiccandum & glutinandum efficax. Recipit plumbaginis, acris aceti, communis olei, singulorũ libram, picis nauibus derasæ, æruginis, singulorum vnciam: acetum, oleum, plumbago, coquuntur donec mutari cœperint: tum pix nauibus erasa additur, & iterum coquũtur. ærugo pila seorsum ex aceto teritur, & postea conijcitur.

Emplastrum trypherum.

Capit spumæ argenti libram, olei tantundem, ammoniaci libras treis, ceræ quadrantem, oleum & spumam argenti coques, dein cum cogi cœperint, ammoniacum & ceram conijcies.

Emplastrum melinum aureum.

Melinum aureum neruis & articulis auxiliatur, perfrictiones discutit, efficacius si irino vel cyprino diluatur, constat ceræ, resinæ aridę, singulis selibris, resinæ terebinthinæ, & opopanacis semuncia, galbani, myrrhæ troglodytidis pari pondere, ammoniaci thuris, pinguis taurini, singulis vncijs, floris salis quadrãte. quæ liquari possunt, eliquescãt igni: opopanax intritus vino, cum myrrha & flore salis thureq; tantisper conteritur, dum omnia in vnum coaluerint corpus.

Lipara quæ pelmatica cognominatur.

Robur firmat, & recreat imbecillas parteis, cedri bituminis pares por-

tiones vnà feruescunt,& ita linuntur. Alia ad idem valens, spumæ argenti selibra, cerusæ libra, aceti italicus sextarius, irini triens, spuma argenti teritur. item cerusa, pars aceti cum aceto oleo & vino adijcitur, impositaq; ligula, manu iterum deteritur, dum strigmenti crassitudo fiat. Hoc medicamẽtum ad desquammata & recentia vlcera pollet. Est & alia, quæ animene leuce, quod dissoluta cãdicet appellatur, ad defluxiones, ambusta, desquãmata, & ad ea quæ sponte sua nascuntur vlcera, valens. spumæ argenti, cerusæ, singulorum libra, olei communis, aceti quod ad ea excipienda sit satis. Alia, recipit sandycis cerusę singulas libras, argenti spumæ selibram, rosacei & acris aceti quod ad excipiendum sit satis: aut sandycis selibra, cerusæ, rosacei, pares portiones miscentur.

Lipara animene adstringens.

Spumæ argenti selibra, cerusæ assipondium, vini veteris, olei communis, singulorum italicus sextarius, olei myrtini triens.

Lipara omnibus ambustis efficax.

Cerusæ selibra, sandycis tantundem, decem ouorum albi liquores, rosacei quod esse satis videbitur, succi solani consimilis modus.

Pelagonij emplastrum viride.

Habet ceræ libram, olei myrtini dupondium semissem, pinguis anserini, œsypi, singulorum sextantem, æruginis, galbani, singulorum quadrantem, resinæ terebinthinæ sextantem, farinæ thuris quod sit satis, aheno coquuntur omnia, & ab igni summouentur. Aliud emplastrum, habet nitri, æris combusti, axungiæ, singula dupondia, bituminis iudaici trepondo, atramenti sutorij, laserpitij, singulas libras. Alia medicamenti mistura, picis aridæ, resinæ pini, picis berytiæ, opopanacis, singulorũ libra, galbani, propolis, sulfuris ignem non experti, quod apyron vocant, mannæ, croci, stillæ ammoniaci, myrrhæ troglodytidis, styracis, singulorũ vncia, bituminis iudaici, cerę, singulorum selibra, medullæ ceruinæ sextans, colophoniæ radicis, panacis, singulorum vncia, hæc omnia molliusculo igni coquuntur, vt dum opportunitas vrgebit, medicamẽtum adhibeatur. Emplastrũ aliud, habet æruginis, æris cõbusti, nitri cremati, salis ammoniaci, fecis vstæ, quam vocãt phedlen, hoc est feculã, veratri nigri, singulorũ selibrã, axungiæ librã, galbani ceræ singulorũ selibram. Emplastrum aliud, habet etiam cadmiæ, bituminis iudaici, æris ambusti, atramenti sutorij, quod appellant chalcanton, nitri & axũgiæ pares modos. Vnguentũ trypherũ, quod plasticon cognominãt, continet fecis vini, aut sapæ, ternos sextarios, sampsuchi, baccarum lauri, seminis lini, nitri maritimi, seminis viticis, olei partes quæ tibi faciant satis.

Apſyrtus fœdis narium vlceribus,quas vocant ozenas.

Viſci quadrans,aluminis libra cum quadrante,ſideritis herbæ ſelibra, aceti quod eſſe ſatis videbitur.

Hierocles ad idem.

Scopa qua furnus euerritur,in labello lauatur.collecta aqua collinitur in ſole. ſed prius locus eſt eluendus,& aceto detergendus.

Eumeli medicamentum ad idem valens.

Ficos pingues in aceto ſcyllino per quatriduũ macerabis,poſtea tantiſper teres,dum ficaria grana in farinã reſoluãtur.tum adijcies cãdidum ceparũ, quod proportione reſpõdeat:deinde ſalſamentũ miſcebis purgatũ,carnéſq; detractis ſpinis ac pelle,teres omnia diligẽter,& ſupra laneam faſciam cataplaſma duces,& animalis pedes calceabis, ſic tamen vt prius panno pilis vel ſetis texto defricẽtur,& aceto detergeãtur.ita impones emplaſtrum.ſed biduo animal cui remedium hoc adhibetur, maneat quietum,nulloq; motu citatum,ſic vt in equili & potum & cibum capiat. poſt triduum medicamentum reſolues,& ſanitati redditum inuenies.

Medicamentum Pelagonij ad idem valens.

Atramentũ ſcriptorium,gallas,& alumen, æquis ponderibus tunſa cum axungia miſceto,corticis mali,ſalis nitri quod ſufficit imponito. Aliud,ad idem efficax. ficus & ſinapim tundes,acetũ cum liquido alumine addes, & parti impones,tertio die reſolues. Si non præſtiterit auxiliũ,renouabis,rurſumq; poſt triduũ eximes.Cũ melius articuli valuerint,vino lauabis,ſolutũ elues equum. Aliud,continet opopanacẽ cum hordeacea farina coctum,ita vt emplaſtri craſſamentũ reddatur:dein articulis medicamentũ inducitur.

Quid cruda polenta, quam vocant ωmen lyſin.

Polenta cruda,quæ græcis ωme lyſis nominatur, miſtura æqualis eſt fœnigræci,ſeminis lini,& farinæ hordeaceæ.

Puluis quadrigarius.

Amomi,cinamomi,moly,ſeminis lini,ariſtolochiæ, ſingulorum vncia, croci,iunci odorati,roſarum,ſingulorum ſelibra,iris illyricæ libra,aſſari dodrans,petroſelini,aniſi, ſingulorum ſextarius,crocomagmatis libræ duæ,radicis ponticæ,caſiæ,thuris maſculi,calaminthæ,ſingulorum quadrans,nardi ſpicæ,nardi gallici,piperis nigri,coſti,panacis,piperis longi,piperis candidi, ſingulorum triens.

Vnguentum quadrigarium.

Taurini adipis,caprini,& ceruini, ſingulorũ libræ binæ,anſerini pinguis, ceræ tyrrenaicæ,reſinæ terebinthinæ,ſingulorum libra,olei veteris ſextarius.

Vnguentum calfactorium.

Habet ceræ,reſinæ pini,reſinæ terebinthinæ,ſingulas libras,axũgiæ binas, galbani,nitri,ſulfuris viui,baccarum lauri,cyperi,ſingulas vncias.

Pelagonij allimanticon.

Recipit resinæ terebinthinæ, resinę aridæ, resinæ colophoniacæ, resinę pineæ, ceræ, medullę cerui, olei laurini, galbani, opopanacis, æquas partes, quæ in ollam conijciuntur, & leuiter subditis prunis incoquũtur. igni detrahuntur cum in vnitatem coiërint, & à refrigeratione cõcreuerint. tunc animaliũ tempora renésq; defricantur.

Apsyrti vnguentum neruorum perfrictionibus vtile.

Ceræ vncia, resinæ terebinthinæ triens, opopanacis, medullæ cerui, singulorum sextãs, styracis, olei, singulorum quadrãs, cyprini olei vncia, omnia simul coquuntur. partes quę perfrictionem senserunt, hyeme calido loco linuntur, æstate sub dio.

Aliud vnguentum.

Vnguẽtum hoc, armorũ, coxendicum languores, lumbaginemq; discutit, tumores digerit, neruorũ rigores sanat. baccarũ lauri, sampsuchi, singulorũ sextarius, sulfuris ignẽ nõ experti quadrãs, mannę puræ, resinæ pineæ, singulorum libra, cumini æthiopici, olei cõmunis, singulorũ quadrãs, vini meraci sextarij terni, ea simul coquũtur, dum strigmenti crassitudo fiat. vase medicamen reconditur, quo subcalfacto cum necessitas vocat vtendum.

Apsyrti vnguentum quo perfunduntur opisthotonici.

Baccarum lauri, cumini, singulorum sextarius, sulfuris ignem nõ experti, galbani, singulorũ quadrãs, resinę terebinthinę libra, olei sextarij tres, omnia simul coquuntur, totumq; pecus oblinitur. sed tum pabulis siccis & vitiligineis palmitibus sustineatur.

Eiusdem ad artuum compages perfundendas.

Ceræ, picis, resinę aridæ, singulorũ libra, opopanacis vncia, galbani tãtundem, castorij semũcia, pinguis taurini selibra, picis nauibus erasæ, pineæ resinæ aridæ, singulorum triẽs, terebinthinæ, sampsuchi, singulorũ sextãs, olei sextarius, castoriũ tunditur, & cribro cernitur, & cum reliquis, vt in vnitatẽ coëant, miscetur. Medicamentũ quod iumentorum pedes sanat. In fictile nouum olei sextarios tres inijcito, lacertas virides duas ferè vel treis indito, & operculato vase tantisper coquito in oleo, dum crematæ cõtabuerint. vbi ossicula detraxeris, bituminis triti selibrã addito, & picis liquidæ heminam, adipis suillę veteris bilibres offas, omnia sufficienter concoquito. hoc durat vngulam, pedemq; reddit duriorem, si cornu perungatur.

Hippocratis vnguentum.

Fermentum, salem, minium, ouum in aceto terito & linito. Aliud, resinæ quadrãs, ceræ tantundẽ, terebinthinę vncia, axungiæ duapondo, erui sextarij quatuor, aceti diluti, & lixiuij sextans, picis heminæ dimidium, salsamenti veteris librę duæ, mellis hemina, salsamẽtũ cum omnibus teritur, & in mortariũ mittitur. Aliud, Amurcæ, & veteris cedriæ quod esse satis visum fue-

rit,antiquæ axungiæ par modus cum vino & viua calce terũtur,& seorsum, & cum amurca. Aliud, Alliorum selibra,sulfuris triens,iris quadrans,axungiæ suillæ bilibres offæ,in aceto coquũtur,euphorbij sescũcia,castorij vncia, bdellij sextãs,galbani,opopanacis,spumæ argẽti,singulorũ sextans,bituminis selibra,mannæ triẽs,aridę resinę selibra,ammoniaci suffimenti sextans.

Apsyrti medicamentum ijs quibus sanies liquida naribus fertur.

Butyrum vel oleum cum garo & melle mista naribus infundũtur,deinde caput pedibus illigatur. sic emittitur ad pascua.

Theomnestus aduersum humores qui frigore cõcreti naribus deuoluũtur.

Sanguis à temporibus mittitur,vt capitis emissaria laxẽtur,quibus humores possint ruere,& omnis pituita quæ frigoribus in cerebro coierat,soluta , præceps per nares delabatur.verùm ante sanguinis detractionẽ calido oleo animalis sinciput oportet perfundere. Siquidem huiuscemodi fotus ad hoc adiumentũ præstabit, vt occlusa explicẽtur spiracula. Conditũ quod entrygon cognominãt,per os & nares infundatur,quò piperis calor obstruentes infarctus expediens,sternutamentum elidat:eoq; necessum est excuti quod officiebat.Quòd si ijs admotis vitiũ nõ finiatur,opopanacis drachmã & vini nigelli aut conditi sextarium italicum semel infudisse satis est.

Aliud Pelagonij.

Humor qui naribus deuoluitur,euariat,aut sanè pellucentes muci quotidiana cõsuetudine destillant,qui nihil prorsus adferunt noxę.Si crassiores fuerint,atq; cãdidiores,à cerebro defluũt.qui verò tenues fuluescũt,antiqua perfrictione sũt cõcepti.Quapropter febrim minãtur. Pingues & spumosi pulmonibus extũduntur, densiores à glãdijs descẽdunt. Ea sunt quæ cõuenit obseruare,& memorię tradere. Veterinis quæ naribus purulẽta reijciũt, opus est thuris masculi vnciam cum attica vini hemina tritã,tepefactãq;,per nares infundere,deinde frondes lauri suffire sic vt nidor naribus rapiatur.

Apsyrtus ad ardorem capitis,quam vocant siriasim.

Aeruginis selibra,calcis viuę quod esse satis fuerit visum.Item fauis hordeacea farina,axungia,& acetum,imponuntur.

Aduersus phazalam.

Phazalam morbum equis mare rubrum ingredientibus peculiarem ita digerunt. calcis viuæ librã,floris hederæ tantundem,nucũ auellanarũ sextarium,olei lentiscini libram,axungiæ veteris dupondium,florum fabarum libram,vnà cõterunt,& locum vitiatum illinunt. Aliud,quod adstringendi vim sortitur. Aeruginis selibra,chalcitidis,mysis,acaciæ, singulorum libræ duæ,malicorij sextarius,aceti tres sextarij.

Aduersus dracunculum.

Dracũculum ijs cognosces signis. pustulæ toto ambitu corporis erum-

punt,animalq́ꝫ clamitans obſtrepit.cui ſic ſuccurritur.rutæ, roſarum,& caſtorij pares modos ſumes,& in vnũ miſcebis.ſed primum puſtulas adures, deinde puſtuloſum corpus illines,dum ſanitati reddatur.

Vulnerarij miſtura.

Chalcitidis vſtæ,myrrhæ troglodytidis,myrrhæ proſpirãtis,aloæ,ſinguli quadrantes cum mellis libra in pila teruntur,& accepto vulneri delinuntur.

Hieroclis agglutinamenti compoſitio.

Thuris ſextãs,ſapæ ſeſquiſextarius,maſtichæ quadrãs,roſacei ſextarius, pollinis tritici ſeſquiſextarius,bulborum ſextarius,oua quindecim,cochleæ vigintiquinq́ꝫ.

Pelagonij lipara.

Spumæ argenti ſelibra,ceræ dupondius,ceruſæ quadrans,thuris maſculi triẽs,medullæ ceruinæ ſextãs,olei libræ duæ,ea omnia vino miſta coquũtur.

Apſyrti piſſera,id eſt picata miſtio.

Aridæ reſinæ ſeſquilibra,picis aridæ libræ duæ,ceræ libra,olei duæ libræ, ſertulæ campanæ ſextans,vini ſemuncia.

Piſſera Azanitæ.

Picis aridæ ſextans,ceræ quadrãs,adipis ſuillæ ſelibra,œſypi quadrans, reſinæ pinus quincũx,ſepi taurini ſelibra.cõtra peruerſa vlcera,quę cacoëthe Gręci nominãt,Azanites magnus author condidit hoc medicamentũ,quod recipit picis aridæ quincuncẽ,ſeui taurini libram,adipis ſuillæ veteris ſemũciam,ceræ dupondiũ & ſemiſſem,œſypi ſemunciã,reſinæ pinus libras duas, medullæ cerui quadrantẽ,adipis gallinæ ſelibrã,terebinthinæ vnciã,pinguis anſerini quadrantem,galbani tantundem,butyri ſemunciam.

Chlora,id eſt viridis miſtura.

Aeruginis ſextans,reſinæ dupondius,olei per hyemem quadrãs,per æſtatem vncia,cerę quadrans,aquę quod ſatis fore videbitur.

Eromene,id eſt amata compoſitio.

Habet ceræ librã,adipis ſuilli inſulſi ſextantem,aridæ reſinę põdo,thuris, myrrhæ,ſingulorũ triẽtẽ,rumicis toſti libras duas.rumicẽ in charta ſubinde verſans,calidis cineribus coquito,tritumq́ꝫ conijcito,& in ceratum cogito.

Aphroditarium.

Pinguis taurini,adipis ſuilli recẽtis,ſingulorũ librã,hircini ſepi ſelibrã,adipis ouilli ſemũciã,reſinæ pinus,ceræ,ſingulorũ librã liquefacito,& excolato.

Parygron.

Ceræ libræ duæ,ceruſæ triens,ſpumæ argenti quadrans,vnà liquantur.

Medicamen è mandragorę ſucco.

Adipis ſuilli veteris, picis brutiæ, ceræ duræ,olei cõmunis,ſingulorum libræ binæ,ſpumæ argẽti,ceruſæ,aluminis ſciſſilis,ſingulorũ quadrans,myſis,gallarum,chalcitis,ſingulorum ſextãs,lachrymæ papaueris,opopanacis,

aloæ iocineris imaginē suo coalitu referētis, quam vocāt hepaticen, myrrhæ thuris, singulorum vncia, ſucci mandragoræ quadrans, aceti quàm acerrimi quod fore ſatis videbitur, quæ liquari poſſunt, in pilam demittuntur, arida adijciūtur, inibiq́ ſinuntur fermenteſcere. Quòd ſi reſoluere medicamen in animo ſit, ea erit ratio. prædictę miſtionis libra, ceræ, picis brutiæ paria pondera ſenis olei communis libris diluuntur.

Barbara Hieroclis ſuffitionibus dicata.

Bituminis iudaici, picis aridæ, ceræ, reſinæ, ſingulorū libra, terebinthinæ ſextans, ſpumæ argenti vncia, ceruſæ ſeſcuncia, mannæ, opopanacis, ſingulorum ſextans, myrrhæ vncia, olei quadrans, aceti quod videbitur ſatis.

De macerata fruge quam ſtrigoſis equis Cappadoces exhibent, Apſyrtus.

Hordei modios ternos, fabæ ſextarios ternos, ciceris ſextarios octonos, faſiolorū totidem, erui ſextarios binos, vini totidē, ea in veſperā macerāt, & appetente diluculo cōmiſcent, paulumq́ reſiccant. Huius maceratæ frugis veſperi ſemodium, & mane tātundem præbēt, vt interdiu modiū pecus deuoret. Si vero ſtrigoſum pecus fuerit, hoc pabulū diebus viginti continentibus eſtur. Si gracile non eſt, ſed obeſum, quindenis aut ſeptenis dediſſe ſatis eſt. ſed quo tēpore veſcitur, ſtabulo nequaquā exeat, ſed inibi potū capiat. Syri miſturæ huic, nucum pinearum & vuarum paſſarū ſingulos adijciunt ſextarios, dantq́ diebus ſeptenis, & tenebroſis cōtinent equilibus, quorum perſiccum, nullaq́ perfuſum vligine, vel obſitū aſpergine fuerit pauimentū.

Remedium varijs accōmodatum vitijs, & vt vmbræ ſtabulis abigantur.

Magnetis gēmæ vncia, ſolomoniaci calculi ſextans, panacis vncia, bituminis ſelibra, ſulfuris vncia, peucedani ſelibra, miſcentur vnà, & reſina terebinthina excipiuntur, & ad vſum aſſeruantur.

Ad faſtidia ciborum & nauſeam.

Interdum faſtidio ciborum elangueſcit pecus. eius remedium eſt genus ſeminis quod gith appellatur, cuius duo cyathi triti adiungūtur olei cyathis tribus, & vini ſextario, atq́ ita faucibus infundūtur. Nauſea diſcutitur etiā ſi caput allij tritum cum vini hemina per cornu præbeas potandum.

Eumelus articularijs doloribus.

Si dolores articulos excruciāt, miſſio ſanguinis mirū in modum prodeſt. Si ad internodia decubuerunt, & nonnihil puris ſubeſſe ſentiatur, ſic erit ſuccurrendum. iris tūſæ, farinæ thuris, gallæ rubræ, radicis panacis, ariſtolochiæ, ſingulæ libræ contunduntur, & illinuntur.

Ad ligulam.

Si ligula pecus male habet, vena ſub lingua ſoluitur, acetoq́ laſerpitiato, & furfuribus in cataplaſmatis lentorem congeſtis illinitur. pabulum obijciatur, & tepida aqua detur potanda.

Hippocrates intercisæ linguæ.

Si linguam cõtingat interscindi, gallam vino nigro incoctam adhibebis, aut centaurium tunsum illines.

Pelagonius.

Irim cum melle subactam imponito linguæ, eamq́ vino proluito, postridie rursum eadem medendi ratione vtitor, & consequẽter, dum ad iusta perducatur.

Eumelus gingiuarum collectionibus, quas appellant parulidas.

Sanguinem à superiore meatus aut emissarij parte trahes, & gingiuas aculeis compungi iubebis, saleq́ vsq́ dum sanescat fricabis.

Eumelus procidentiæ sedis, & vitijs eiusdem.

Si procidat anus, ipsam oleo, ouillo adipe, & tepida aqua fouebis, paulatimq́ in interiora repelles. resinã aridam cum supradictis medicaminibus inferes sedi. Si ex multa humorum acrimonia aut prurigine vitium circa sedem trahatur, curandi ratio hæc erit. Quinquefolium herba, & allij capita quindecim teruntur, & in pastillos digesta, mellis selibra, & olei sextario excipiuntur, dein per sinistram narem inijciuntur. aut stillatitij lixiuij sextarij duo cum vna vini hemina faucibus inseruntur.

Si excrementa non reddat aluus.

Si nõ possit venter excernere, nitrum, oua quatuor, olei quatuor heminæ, cum aquæ caldæ sextarijs duobus, subter in aluum per sedem funduntur.

Si collisa sit anus.

Thus in vino odorato coctum inditur: deinde vbi fuerit oleo perlita, iris redacta in cinerem inspergitur.

Eumelus vt aluum quis purgatione solicitet.

Si deiectionem alui moliri cordi sit, radicis syluestris cucumis modus qui tibi fecerit satis, laseris scrupula sex, mellis sextarij quatuor, aquæ calidæ sextarij octo teruntur, & calfacta per anum liberalius inserũtur. hoc vtendũ auxilio, dum hærentia ventris recrementa, remoratumq́ fimũ deuoluatur. sed progrediatur tãtisper equus, dum coactus venter recremẽta reddiderit. aqua quoq́ mulsa adiuncto melle & veratro detur potanda.

Eumeli, quæ medicamenta ciunt aluum.

Catulum qui iam cibum cœpit esse, iugulatũ, glabrumq́, postquã omnia proieceris interanea, decoques, & iuri sextariũ vini odorati miscebis: & vbi redditũ ius totũ, ne qua remãserint ossa, linteo colaueris in lebete sex heminarum capaci, ex hoc per triduum animali binas heminas, nitro instar plenæ manus addito, faucibus infundes. si catellus tum nõ offendatur, suis pinguissimi trũculus vnus aut alter cum crure coquitur, & eisdem adiunctis impingitur. Nos vero vti cõsueuimus cãdido tithymalo, aristolochia tenui, & centaurio paruo, quorũ decocta linteis colata addito melle solemus infundere.

Purgationi.

Si quæ peperit equa, oneribus vteri nõ expurgetur, aut secũdæ nõ respõdeant, aut aliquis morbus aluum occupet, olei vino diluti liquore roratum tithymalum, & axungiã per os infundito, aut folia brassicæ tusa imponito.

Eumelus tergo transuerso.

Polenta vino oleoq́ rigata agglutinatur. si pulmonem affecit, alta plaga rescinditur, equi fimum ex aceto oleo & crudo sale trito imponitur vulneri, & ita a morbo se recolliget.

Surculis hærentibus & clauis refigendis.

Clauos & surculos corpori defixos extrahũt, chalcitidis, floris æruginis, fecis vstæ, nitri, salis, aceti æquæ portiones mistæ & contritæ.

Eumelus vt animalia feritatem exuant.

Feritatem animans deponet, si gallinæ fimi dura pars quo placebit modo detur deuoranda.

Scabriciæ gutturis.

Si pecudi fauces exasperentur, nec pus inde feratur, tragacantha in aqua resoluta, & glutinis rhodiaci vncia in vini selibra trita infunditur.

Medicamentum emolliens.

Ceræ pondo quadrantem, olei heminam, resinæ colophoniacæ pondo sescunciam vna subigens, in vase recondito, & vtitor.

Sternutamentum mouens.

Nitrum crematum, radiculam, & piper candidum, irim illyricam, & nigrum veratrum, tusa cribrataq́, in nares inspirabis.

Medicamentum quod corpus exest, septicon appellant.

Vt caro luxurians erodatur, auripigmenti triens, squãmæ æris quadrans, veratri nigri sextans, cum ficis pinguibus tunduntur, & oleo miscentur.

Odoratum medicamen.

Casiæ, cinnamomi, singulorum quadrans, gingiberis triens, costi libra, amomi quadrans, calami odorati, iunci odorati, singulorum selibra, crocomagmatis libra, croci vncia, myrrhæ troglodytidis, xylocinnamomi, singulorum triens, piperis selibra, opopanacis, gentianæ, iridis illyricæ, singulorũ libra, aristolochiæ, pæoniæ, singulorum selibra.

Hieroclis odorata mistio.

Folij, costi, amomi, spicæ nardi, casiæ, iunci odorati, singuli besses, iridis, cardamomi, singulæ selibræ, sertulæ campanæ, hyssopi, singuli sextarij, nardi gallicæ, petroselini, xylobalsami, singuli besses, laseris, calami odorati, grani cnidij, singulæ selibræ, sampsuchi, rosarũ siccarũ, singuli sextarij, aristolochię, gentianæ, dulcis radicis, peucedani, centaurij, croci, piperis, tragacanthæ, singuli semisses, palmulæ quinquaginta, mellis sextarius, olei deni sextarij, oua quindecim, vini primæ notæ megarensis sextarius.

Hippacopum.

Mellis,ceræ,ſingulorum vncia, plumbaginis vncia,æris nigri ſemuncia, hæc ſubiguntur vnà agitanturq́;,dum puniceum colorē contrahant,additur aceti cyathus,tertia pars infunditur. hoc & hominibus efficax eſt. Quòd equorum leuet laſſitudinem,ideo hippacopum nominant.

Hieroclis hippacopum.

Opopanacis, galbani,caſtorij,ammoniaci,euphorbij, pyrethri, terebinthinæ,ſingulorum triens,ſampſuchi,medullæ ceruinæ, ſingulorum ſelibra, myrrhæ,pompholygis,ſingulorũ triens,ceræ libræ quinq́;,olei ſextarij octo.

Hippaſij Heliæ medicamentum.

Axungiã ouillam,argēti ſpumã,oleum,vinũ vnà ſubiges. valet aduerſus exulcerationes,recēteis tumores,præſertim ſi in vertebras boũ decubuerũt.

Hippocratis agglutinamentum.

Sapæ,tragacanthæ,croci,nucis pineæ,chalcitis,ouorum ſufficientes parteis miſcebis ad vſum.

Hieroclis agglutinatorium.

Thuris quadrans,aut ſextans,maſtichæ ſextãs,cumini quadrans,defruti ſeſquiſextarius,roſacei ſextarius,bulborũ ſeſquiſextarius,oua quindecim.

Eiuſdem tetrapharmaci compoſitio.

Tetrapharmacum quatuor conſtat medicinis,ariſtolochia rotunda,gentiana,bdellio,baccis lauri. inde nomen.

Albæ vitiligini citra ſcalpellum mederi.

Radix verbaſci tuſa linitur parti quæ vitiliginibus ſcatet,dein reliquæ hanc labem non expertæ chamæleuce tuſa inducitur, & agglutinata ligatur.

Erigeron,ceu ſenecionis miſtura recenter vulneratis conferens.

Galbani quadrans, picis nauibus eraſæ,reſinæ aridæ ſelibra, terebinthinæ quadrans,ceræ,olei,ſucci ſenecionis,qui erigeron Gręcis dicitur,ſingulorum libra coquitur,& oleum cum ſucco donec in vnitatē coaluerint, dein reliqua quæ in liquorem reſolui poſſunt,eliqueſcunt,& immiſcentur.

Liparæ compoſitio.

Spumæ argenti quincunx,plumbaginis treſſis,ceruſæ ſeptuſſis, ſarcocollæ bes,mannæ triens,ceræ libræ tredecim,axungiæ recentis decuſſis,roſacei ſeptuſſis,oua quinquaginta,vini veteris quod fore ſatis viſum fuerit.

Pelagonij lipara.

Spumæ argenti,ceruſæ,thuris maſculi,æquales modi teruntur,& adiungitur croci olei mellis quod ſatis eſſe conſtabit.

Si narium ſeptum reſciſſum eſt.

Cum narium pars quæ Græcis triganum dicitur,conciſa eſt,vis magna ſanguinis exit,nec ruentis impetus facilè ſiſti poteſt.tum penicillus imbutus aceto,cum polline thuris inditus ligatur, quandiu vulnus hiat: cui vulnerarium emplaſtrum poſtea medebitur.

Si equus ſuum pedem cœpit mandere.

Liquidum canis ſtercus ex aceto quàm acerrimo continue linitur.

Tetrippi puluiſculus.

Acori pontici vncia,myrrhæ quadrans,piperis ſemuncia, crocomagmatis ſextans,iris illyricæ quadrans,hyſſopi vncia, malagmatis,allij,ſalis pontici,ſingulorum ſextans.

De oleraceo cibatu.

Si cum inceſſit hyems,animal oleribus veſci placet,pridie diligēter olus excoques,& in offas agglomerabis, addito oleo,& trito ſale,petroſelino & cumino illo die. Poſtridie ſiccius offerri condimentum procurabis, axungiam adijcies,& exhibebis.

De danda adipis offa.

Optimum aduerſus inteſtinas valetudines auxilium, cum hyems adeſt, offas axungiæ cum pice liquida & oleo præbere:ſed cum æſtas acceſſit,axungiam ex melle,butyro,porris, & roſaceo dediſſe ſatis eſt. verum hoc medicamen ſubinde repetens animal adſumat.

Tetrippi aliàs quadrigarij dicti compoſitio.

Nardi ſyriacę vel indicę,croci ſiculi,myrrhæ troglodytidis,iunci odorati, piperis nigri, piperis albi,caſiæ nigræ,triſaginis,nardi gallicæ, cinnamomi, ceparum indicarum, agarici pontici, thuris maſculi,iris candidæ, calaminthæ,laſeris pontici,gentianæ,petroſelini ſicci,caſię cui fiſtulę cognomentum eſt,omnia ponderibus æquis tunduntur,& cribro cernuntur.

Indicia reſolutionis neruorum.

Hæ ſunt reſolutionis neruorum notæ: labia deformia in mollitiem fatiſcunt,lingua vitio victa torpet, alter oculorum minor cernitur,& vna auricularum flaccida.Quod ad curandi rationem pertinet, primum vbi labia vellicaueris,tali illitu conueniet vti.olei veteris,bituminis,reſinæ pineæ,ſingulorum ſelibram,ammoniaci libram,galbani vnciam,propolis tantūdem, mannę ſelibram,medullę ceruinę vnciam ſimul incoques,& vteris.

Cataplasma coxendicibus vtile.

Acetũ & aqua ex æquo cũ resina coquuntur. hordeacea farina adiungitur, vt lentorẽ cataplasma contrahat. quod calidũ laborantibus coxis adfigitur.

Contra tumorem omnem præsertim qui igneo feruore non flagret: quod & hominibus quoq; prodest.

Ceræ, picis, resinæ colophoniacæ, ammoniaci, singulorum selibra, adipis suillæ sextãs, nitri, calcis viuæ, bulborum, fimi columbarum, singulorum vncia, cedrię semuncia, aquæ & stillatitiæ myrrhæ, quam vocant stacten, paulũ.

Emplastrũ aduersus omnia cacoëthica vulnera, phagędenas vlcerũ diuturnas in creis tibiarum, & abscessus ano præsertim erumpentes.

Cerusæ, spumæ argenti, mastichæ, succi apollinaris, myrtini olei, singulorũ pares modi, cerusa, argẽti spuma, cum mastiche teruntur: myrtaceum oleũ, succus apollinaris, guttatim instillantur. vbi in emplastrũ coierunt, plumbaceo vase recõditur. Si vero progressu temporis induretur: antequam veniat in vsum, myrtino oleo & exiguo vino subactum molliatur.

Equo hordeatione laboranti, caduco, cubitoriq;, qui nec progredi nec exurgere potest.

Lecta fici syluestris folia magnopere tunduntur, atq; in egelidã conijciuntur, & colata cornuq; concepta præbentur iterum aut tertio bibẽda. deinde vehementi motu pecus concitetur. sic sanitati reddes.

Emplastrum dictamneum.

Spumæ argenti pondo denariorum sexaginta, colophoniacæ pondo denariorum quinquaginta, cerę pondo denariorum vigintiquinq;, ammoniaci thymiamatis, aristolochiæ, singulorum pondo denariorum sedecim, mãnæ, galbani, pondo denariorum duodecim, æruginis, æris combusti, dictamni, aloæ, propolis, singulorum pondo denariorũ octo, squammæ æris, diphrygis, gentianæ, singulorum pondo denariorum sex, olei vnciæ quatuordecim, spuma argenti & oleum coquuntur quousq; nulla polluantur labe, dein ærugo mittitur, & eodem coquitur modo, postremo resina, ammoniacum cribro cretum adiungitur, postea diphryges, iterumq; coquuntur, tuncq; cera cõijcitur. vbi vas fuerit ab igni dẽptum, galbanũ cum propoli subactum additur, & paulũ coquitur. vbi deferbuerit, & redierit ad teporem, aloë, mãna, aristolochia, gentiana, spargũtur: & si sorde coinquinẽtur, molliusculo igni debent incoqui. prę̨stabit paulũ aquæ fundere, ne spuma argẽti cõcremetur.

Emplastrum varijs vitiorum generibus artificio constructum, aduersus vetusta & recentia vlcera.

Olei probati dodrãs, bituminis iudaici, ceræ pinguis, resinæ aridæ, picis mundæ, singulorum libra, argenti spumæ, cerusæ, æruginis rasæ, singulorum

pondo denariorum decem, aluminis ſciſſilis, atramenti ſutorij, chalcitis, croci, ſingulorum pondo denariorum quatuor, ammoniaci thymiamatis, thuris maſculi, aloæ in iocineris ſpiſſitudinem concretæ, myrrhæ troglodytidis, lachrymæ papaueris thebaici, quam vocant opion, pondo denariorum ſedecim, aceti quod tibi faciat ſatis.

Emplaſtrum quod dolores ſopit, & incandeſcentes inflãmationes diſcutit.

Succi haſtulæ regiæ, ſucci perdicij, ſingulorum triens, ceræ, butyri recentis inſulſi, axungiæ, calcis viuæ, medullæ vitulinæ, ſingulorum quadrans, ſpumæ nitri, cimoliæ cretæ, fecis vini crematæ, nitri, ſingulorum pondo denariorum duodecim, decocti glutinis è triticeo polline coacti pondo denariorum duodecim, ſeminis ſertulæ campeſtris tunſi & cocti pondo denariorum duodecim, olei probi treſſis, omnia in emplaſtrum coguntur.

Aliud ad idem eadem valens.

Ceræ colophoniacæ, adipis anſerini, ceruſæ, ſingulorum pondo denariorũ ſedecim, picis pondo denariorum quatuor, ſucci braſſicæ ligulæ dimidium, ſeminis lini tantundem, ſucci militaris hærbæ ligulæ menſura, ſucci ſertulæ campanæ tantundem, lactis bubuli par modus, oua quatuor, olei dupõdius.

Paſtillus Gregorij dyſentericis & laborantibus foria pecudibus aluũ tenet.

Amyli, acaciæ, ſingulæ vnciæ, lycij ſeſcuncia, croci, myrrhæ, thuris, ſingulæ ſemunciæ, lachrymæ papaueris quadrans, ſingula teruntur operoſe, dein in vnũ corpus coguntur, rurſumq́ in ferueſactæ roſæ vel ſalicis aut myrti viridis iure teruntur per biduum in pila, poſtea ſiccantur ad vſum. ſed aliquid prioris iuris adijciendũ eſt. Quod ſi longius vitiũ inualuit, primum ſuccus ſalignus ſubter in aluum detur. Si vero cita ventris proluuies non reſtiterit, cruẽtaq́ ab aluo ſtrigmenta ferantur, hæmatitem gemmã paſtillo colligi cõueniet. poſſunt & pręlongæ glãdes ſubdi. is paſtillus ventrem tenet, & profluuium ſupprimit ſi vmbilicus ſtomachus aut aluus illinatur.

Epithema cœliacis vtile.

Humilis radiculæ, ſeminis vrticæ, maſtichæ, ceræ, ſinguli ſextãtes, mellis vncia, ſcammomij ſextans, cera cum melle reſoluitur, reliqua in pollinem redacta ſparguntur. hoc illitu ventrem ciet. In Cyrno inſula linguas equorum diſſecant, ne hinnitu ſuo tædium adferant. Sunt qui per Græciam vinculis huius gratia linguam coërceant.

Diodorus de ponderibus & menſuris.

SILIQVA, quæ graijs ceration nominatur, primum eſt ponderis elemẽtum, & tanquam parens numerorum vnitas. Huic ſuccedit obolus, qui ſiliquas treis continet. Oboli duo ſcrupulum faciunt, qui greçe gramma dicitur. Tres ſcrupuli drachmã implent, quod eſt denarij põdus. Drachmæ additus ſcrupulus ſextulam creat, quæ nomen poſſidet, quòd ſexta ſit vnciæ pars. græcis eadem ratione hexagion nominatur, quòd in ſenas partes vnciã ſecet. In hac ſcrupuli ſunt quaterni. Sextulæ duæ duella vocãtur, in qua etiam duo inueniuntur hexagia. Duplex drachma ſicilicum facit, quem aſſarion, quaſi paruũ aſſem interpolato latij vocabulo cœperunt appellare, quòd duodenis vt reor obolis, ſicut as vncijs, cõflatur: in quo ſextula vna, & eiuſdem dimidium continetur: quod pondus ſcrupulos æquat ſenos. Duplex ſicilicus ſtaterẽ pendit, id eſt hexagia tria, vel, ſi mauis, ſemunciam. Stateres duo complent vnciam, in qua ſcrupuli cõtinentur quatuor & viginti. Vncijs duodecim romana libra conſtat. Mina italica libram quatuor drachmis ſuperat. Talentum quod cõmuniter vſurpatur, pendit quadraginta pondo. Porrò veteribus talentum non certũ aut definitum quid apud omnes ponderare cognoſcitur. quare tria eius ſtatuũtur genera. vnum Ptolemaicum, quod habet ducẽtas & ſeptuaginta libras. Secundum continet centum vigintiquinq; pondo. Tertium centuſſem librat: quare centenariũ emendicato à latinis nomine dici cœpit. Sed ad menſuras communes tranſeamus: quarum pars prima velut elementũ cochlearium eſt, quod & ligula dicitur, vnum capiens ſicilicum. Myſtrum minus ternas concipit ligulas. Cyathus myſtra minora duo cõtinet. Acetabulũ, quod & maius myſtrum græcis nominatur, ſeſquicyathũ implet. Hemina, græcis cotyle dicta, vel tryblion, quatuor impletur acetabulis. Sextarius heminas duas capit. Quare ſi menſuris pondera componere velis, in ſextario totidem inueniuntur cyathi, quot in libra vnciæ: & in hemina tot inſunt acetabula, quot in vncia ſiciliqui. Congius, qui graijs chus appellatur, ſenos continet ſextarios. Amphora italica, ceramion nonnullis nominata, octo complectitur cõgios. Duplex amphora modius eſt. Quod ſi modos ponderibus placeat conferre, ligula ſeu coclearium pendit ſicilicum. Myſtrum minus ternas habet ligulas. Cyathus myſtra duo minora tenet, id eſt ſeſcunciã, ſicut acetabulum ſextantem. Hemina ſelibram & quadrantem trahit, vt ſextarius libram & ſemiſſem. Congius nouẽ capit libras. Sũt tamen qui minora his ponderibus & modis iaciant fundamenta: quippe qui cyathũ drachmas decem tantum pẽdere ſtatuant, & quindecim acetabulum. Quare à ſextarij pondere nonnihil pro ratione putant ſubtrahendum. Nec tamen ignorare oportet ſupra dicta liquidorum põdera ad menſuras aquæ & vini

maxime referri debere. In oleo & melle singula modorum pondera grauitatis proportione plurimum dissident, quãtum qui ijs in rebus versati iam diu fecerunt periculum, aut quouis modo probantes inita ratione collegerunt: sic vinum & aqua eodem æquilibrij censu sunt æstimanda. Cum ergo iniecta olei libra vas oppleuit, si in idem decapulato oleo vinũ vel aqua fundatur, alteram vnciam libræ superesse reperies: quod suapte natura vinũ & aqua ponderibus degrauata cedant oleo. Item si elutriato vino in idem vas inieceris libram mellis, inuenies iterum sextãtem emergere. Præterea fictile capax libræ olei cum depletum est, vini vel aquæ libram & vnciam, mellis libram quadrantem semunciam omnino continebit. Cæterum si libet scrupulosius partiri, quod tamen in eundem modum recidit, vas quod duas & septuaginta sextulas olei capit, octo & septuaginta vini vel aquæ, & mellis nonagintatres colliget. Quare non parui refert in liquidorum modis quem metiamur laticem: quod etsi æquis lancibus sint trutinata, imparibus tamẽ libramentis tracta feruntur. Has ponderum & mensurarum rationes pleriq; omnes ad vnguem sequuntur. Cæterum ne error in his aliquid adferat noxæ, aut pariat detrimentum, nationes variæ & regiones sunt consulendæ, quæ diuersis modis rerum pondera mensurasq; solent vsurpare. Quare si quędam inter se videãtur dissidere, id gentium variarum vsui feres acceptũ. Non enim de ponderibus & mensuris conuenit inter omnes. Varias igitur rationes ponderum ac mensurarum sic breuissime Diodorus perstringit.

Italica mina libram capit & semunciã. libra duodecim vncias, stateres quatuor & viginti, sicilicos duodequinquaginta, denarios siue drachmas nonagintasex, scrupulos ducentos & octogintaocto, obolos quingentos septuagintasex, siliquas deniq; septingentas duodetriginta. Attica mina cõtinet libram & trientem. Olce sextãtem capit, id est duas vncias, siue stateras quatuor, sicilicos octo, denarios duodecim, drachmas sedecim, scrupula duodequinquaginta, obolos nonagintasex, siliquas ducentas octoginta octo. Ptolemaica mina, vt memoriæ proditũ inuenimus, solet pendere libram vnam & semissem. vncia vero stateras duos, siciliquos seu assaria quatuor, denarios vel sextulas sex, drachmas octo, scrupulos vigintiquatuor, obolos duodequinquaginta, siliquas centum quadragintaquatuor. Stater siciliquos duos pẽdit, & denarios siue sextulas treis, drachmas quatuor, scrupulos duodecim, obolos quatuor & viginti. Drachma scrupulos treis continet, obolos sex, siliquas octodecim. Denarius drachmã capit, & eius tertiã partem, hoc est scrupulos quatuor, obolos octo, siliquas seu grana viginti quatuor. Obolus siliquas treis capit, siue sextulæ octauã partem. Sicilicus habet denariũ & semissem, siue binas drachmas, scrupulos sex, obolos duodecim, siliquas trigintasex. Scrupulus pẽdit obolos duos, siliquas seu grana sex. Siliqua sextulæ vigesimaquarta pars æstimatur. Italica amphora

(quod ceramion vocant græci) cõgios octo capit. Cõgius sextarios sex. Sextarius heminas duas. Sic hos modos recolligendo, quadragintaocto sextarios amphora capit, vel nonagintasex heminas. Acetabulũ cẽtũ & nonagintaduo. Cyathos quingentos septuagintasex. Mystra duo millia & trecenta quatuor, cochlearia quatuor millia sexcẽta octo. Acetabulũ cyathos treis cõplectitur. Cõgius implet sextarios sex, heminas duodecim, acetabula vigintiquatuor, cyathos duos & septuaginta, mystra ducenta octogintaocto, cochlearia quingẽta septuagintasex. Amphorã libræ nonagintasex implẽt. Cõgiũ libræ duodecim. Sextarius dupondiũ recipit. Hemina siue tryblion acetabula quatuor. Acetabulũ cyathos tres. Cyathus mystra parua quatuor. Hemina igitur continet cyathos sex, mystra duodecim, cochlearia viginti, mystra parua vigintiquatuor, scrupulos centũ quadragintaquatuor. Acetabulum selibram capit, cyathus sextantẽ, id est vncias duas. Mystrũ paruũ continet cochlearia duo. Cochlearium tenet senos scrupulos. hemina librã.

Ex rei veterinariæ scriptoribus pondera & mensuræ Galeni.

AVTHORES qui medicinam veterinariam condiderunt, sic sibi pondera & mensuras vendicarunt. Vncia continet drachmas octo. drachma treis scrupulos habet, & senos obolos. Hemina capit vncias duodecim, item acetabula quatuor: acetabulũ vero cyathos tres. Cyathus habet mystra minora duo. Cochleariũ mystri dimidiũ est. Acetabulũ vncias tenet senas. Cyathus capit vncias duas, mystrũ facit vnciæ dimidium. Cochleariũ scrupulos sex continet. Drachma scrupulos treis pendit. Cyathus mystra capit bina, ita vt mystrum semuncia reputetur. Mina continet vncias quindecim, libra senas olcas. Denarius priscis quatuor pendebat scrupulos. Amphora italica congios capit octo. Congius sextarios sex. Sextarius heminas duas, quæ & tryblia dicuntur. Hemina maiora mystra tria continet. Acetabulum habet sesquicyathum. Cyathus mystra minora duo. Si tamen sit in animo liquidorum pondera mensuris comparare, non erit alienum scire mel vino quarta parte & insuper decima põderosius existimari. Capit enim integram huius mensuram, & insuper trientẽ. Mel ex media parte oleum pondere degrauat. continet enim totum eius modũ, & vltra semissem. Vinum oleo nona parte supereminet, quando integrum ipsum capit, & eius dodrantem. Verum vt dicta manifestiora reddãtur, singularum mensurarum pondera breuiter subijciemus, hos liquores publico consensu perspicuos in vsum proferentes, oleum, vinum, mel. Italica amphora capit olei libras septuagintaduas, vini octoginta, mellis centum & octo. Congius continet olei nouem libras, vini decussem, mellis tredecim libras & semissem. Sextarius concipit olei librã & semissem, vini libram & bessem, mellis libras duas & quadrantem. Hemina tenet olei dodrantem,

vini dextantem, mellis libram, quadrãtem semunciam. Myſtrum paruum olei tenet drachmas ſedecim, vini ſcrupula viginti, mellis drachmas nouem. Myſtrum maius capit olei quadrantem, vini tres vncias, & octo ſcrupula, mellis trientem, vel, quod idem eſt, vncias quatuor. Hæc Galenus hippiatricis, id eſt veterinariorum medicorum ſcriptis accepta retulit,

	Olei		Vini		Mellis	
Italica amphora capit	lib.	72.	lib.	80.	lib.	108
Congius	lib.	9.	lib.	10.	lib.	$13\frac{1}{2}$
Sextarius	lib. 1. vncias 6.		lib. 1. vncias 8.		vncias	$13\frac{1}{2}$
Hemina	vncias 9.		vncias 10.		vncias	$13\frac{1}{2}$
Myſtrum paruum	drachm. 16.		ſcrupul. 20.		drachmas 9.	
Myſtrum maius	vncias 3.		vncias 3. ſcrup. 8.		vncias	$4\frac{1}{2}$

VETERINARIAE MEDICINAE IOHANNE RVELLIO SVESSIONENSI INTERPRETE FINIS.

ERRATORVM RECOGNITIO.

REPONE *pro purgabis, pugnabis. folio 2 pagina 2 verſu 23.* Pro *Gelida, Egelida* 3 1 32. Pro *fundito, tundito* 8 1 32. Pro *Leontius, Leontinus* 10 1 11. Pro *lacunas, lacinias* 10 1 12. Pro, *purulentum extuſſiant, cum ad potionẽ ventũ eſt.* Croci &c. repone, *purulentũ extuſſiant. Cũ ad potionẽ vẽtum eſt, croci &c.* 11 2 28. Pro *rumis, nimis* 12 1 12. Pro *ſphragitides, ſphagitides* 14 1 6. Pro *mulæ medico, mulomedico* 15 2 27. Pro *oculis, oculus* 16 2 26. Pro *viſũ, viſus* 19 2 3. Pro *proriga, peroriga* 20 2 33. Pro, *ſin minus, curua cauda. ſin minus curua, cauda* 21 1 8. Pro *proriga, peroriga* 22 1 8. Pro *laſcinijs, lacinijs* 22 2 4. Pro *pulliginémq;, pullicieẽq;* 22 2 25. *Prægnantibus equis, vacat equis.* 23 2 1. Pro *quatuordei, quatuordecim* 24 2 36. Pro *deinde, demum* 25 1 12. Pro, *ex equo, ex quo* 33 1 31. Pro *tuſum, tuſam* 38 1 34. Pro, *poſcit vſus, imbuũtur ad &c. poſcit vſus, imbuũtur. Ad.* 39 2 15. Pro, *mittat, vt. mittat, &.* 41 1 17. Pro, *nitro egelidæ, nitro, egelida* 45 2 35. Pro *deficit, deficitur* 4 1 39. *Coriariam rhum, vacat coriariam* 51 1 4. Pro *ambitio, ambulatio* 51 2 9. Pro *nuſqua, nuſquam* 52 2 8. Pro *tradas, trabas* 62 1 27. Pro *ſcabroſis, ſcabioſis* 73 1 9. Pro *botryidis, cadmiæ. botryidis cadmiæ* 78 1 35. & *rurſum ita* 80 2 3. Pro *gonus, gũmis* 78 2 13. Pro *nitro, vitro* 79 2 34. Pro *accrementum, acrementum* 82 1 4. Pro *enecabuntur, euocabuntur* 82 2 23. Pro *geſtet, geſtent* 84 2 19. Pro *cardamoni, cardamomi* 96 1 15. Pro *ſemunciam, ſemunciæ* 108 1 26. Pro *berytiæ, brutiæ* 112 2 5.

PARISIIS, EX CHALCOGRAPHIA LVDOVICI BLAVBLOMII GANDAVI, IMPENSIS SIMONIS COLINAEI.
M D X X X.